Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

PROFESSOR C. D.
ROUILLARD

ROZMOWY

W

POLSKIM I ANGIELSKIM

JĘZYKU

PRZEZ

E. KASPROWICZA I J. CORNETA.

WYDANIE DRUGIE, PRZEJRZANE I UZUPEŁNIONE.

LEIPZIG.

OTTO HOLTZE'S NACHFOLGER.

1898.

A MANUAL

OF

POLISH AND ENGLISH

CONVERSATION

BY

E. KASPROWICZ AND J. CORNET.

SECOND EDITION REVISED AND ENLARGED.

LEIPZIG.

OTTO HOLTZE'S NACHFOLGER.

1893.

PG
6121
K3
1898

Spis rzeczy.

Część pierwsza.

Rozmowy o przedmiotach codziennego życia.

Język	1
Pogoda i pory roku.	5
Czas	15
Wiek	21
Familja.	24
Wstawanie.	26
Ubiór	27
Kładąc się spać	30
Ubiór męzki	32
Ubiór żeński	33
Człowiek.	35
Zdrowie	47
Śniadanie	53
Obiad	
1) W domu	55
2) W oberży	60
W kawiarni	61
Wieczerza	63
Sprzęty stołowe	66
Potrawy i dania	67
Dom	71
Przy najmowaniu mieszkania	75
Miasto	81
Wizyta	87
Ogród	95
Wieś	101
Zwierzęta.	106

Table of contents.

First part.

Conversation on daily subjects.

The language	1
The Weather and the Seasons	5
Time	15
The age	21
The family	24
Getting up	26
Dress	27
Going to bed	30
Men's clothes	32
Women's clothes	33
Man	35
Health	47
Breakfast	53
Dinner	
1) At home	55
2) At an inn	60
At the Coffee-house	61
Supper	63
Table-requisites	66
Meals and dishes	67
The house	71
To hire an apartment	75
The town	81
A visit	87
The garden	95
The country	101
The animal kingdom	106

Podróżowanie	116	Travelling	116
Komora celna	123	The Customhouse	123
Paszport	124	The passport	124
Podróż koleją żelazną	125	Travelling by Rail	125
Podróż statkiem parowym	128	Travelling by Steamboat	128
Kolej żelazna	131	The railway	131
Hotel (Zajazd)	132	The inn	132
Teatr	135	The theatre	135
Opera	142	Opera	142
Koncert	144	Concert	144
Taniec	145	Dancing	145
Wist	147	Whist	147
Gra w szachy	149	Chess	149
Gra w arcaby	151	Draughts	151
Billard	151	Billiards	151
Gry	153	Plays	153
Zabawy	154	Amusements	154
Fechtowanie	155	Fencing	155
Kąpiel	155	Bathing	155
Rybołówstwo	156	Fishing	156
Tytuń i tabaka	157	Smoking and snuff-taking	157
Jazda konna	158	Horsemanship	158
Polowanie	164	Sporting	164
Roboty kobiece	166	Ladies' work	166
Modniarka	172	A milliner	172
Handlarz sukna	173	A woollen-draper	173
Krawiec	175	A tailor	175
Szewc	176	The shoemaker	176
Zegarmistrz	178	A watchmaker	178
Księgarz	180	The bookseller	180
Handel	184	Commerce	184
Rzemiosło i Rękodzieła	192	Trade and professions	192
Szkoła	199	The school	199
Czytać	201	Reading	201

Pisać	202
Rachowanie	206
Rysunek, malarstwo	209
Muzyka i śpiew	213
Uniwersytet.	219
Nauka, sztuka, literatura	222
Religia, kościoł	230
Prawo	238
Państwo	241
Wojna	252
Marynarka	263
Poczta, telegraf, telefon	268

Writing	202
To count, reckon	206
Drawing and painting	209
Music and singing	213
The university	219
Sciences, arts, literature	222
Religion, church	230
Justice	238
State	241
War	252
Navy	263
Post, Telegraph, Telephone	268

Część druga.

Wyrażenia potoczne.

Być	269
Mieć, posiadać	273
Otrzymać	275
Dostać, otrzymać, dostąpić, doścignąć, wygrać	276
Zasłużyć, zyskać	278
Stracić	279
Brakować, nie dostawać, obywać się, potrzebować	280
Zostać, stać się, zdarzyć się	282
Powstać, nastąpić	284
Zaczynać	285
Rość, zwiększać, rozsiewać	286

Second part.

Everyday phrases.

To be	269
To have, to possess	273
To get, to receive	275
To obtain, to acquire, to win	276
To deserve, to gain	278
To lose	279
To want, to need, to miss	280
To become, to grow; to happen, to occur	282
To arise, to result	284
To begin, to commence	285
To grow, to extend, to increase	286

Postępować, trwać	287	To continue, to insist	287
Udać się, nie udać się	288	To succeed, to prosper; to miscarry	288
Wygodzić, przystoić, odpowiadać	290	To suit, to fit, to accomodate	290
Zostać, trwać, wachać się	292	To remain; to last; to delay	292
Odmienić się, zmieniać	393	To change, to alter	293
Przejść, przeminąć, znikąć	295	To pass away, to disappear	295
Zatrzymać, przerwać, ukrócić, przestać	296	To stop, to interrupt, to cease	296
Ukończyć, dopełnić	298	To finish, to end	298
Umrzeć, zginąć	299	To die, to perish	299
Żyć	301	To live	301
Być przytomnym, pojawić się, znaleźć się	302	To attend, to appear	302
Mieszkać, przebywać	303	To dwell, to stay, to live, to reside	303
Nająć, wynająć, przeprowadzać się, urządzać się	304	To hire, to let, to change one's lodgings, to fit up	304
Kupić, sprzedać, zapłacić, kosztować	306	To buy, to sell, to pay, to cost	306
Dłużnym być, zadłużyć się	310	To owe, to contract debts	310
Oszczędzać, rozrzucać	311	To spare, to save; to spend, to waste	311
Pożyczać, wypożyczać	313	To lend, to borrow	313
Ręczyć, poręczać, zastawić	314	To give bail, to pledge, to answer for	314
Zakładać się	315	To wager, to bet	315
Żenić, ożenić się	316	To marry	316

Potrzebować, użyć	318	To use, to apply, to employ, to avail 318
Położyć, siąść, postawić, leżeć	320	To lay; to set, to put, to place, to settle; to lie 320
Siąść, siedzieć	323	To set, to sit 323
Stać, wznieść, założyć	324	To stand; to erect, to found 324
Urządzać, porządkować, pomięszać, zwracać	325	To direct; to put in order, in disorder 325
Przedstawiać się, wprowadzać	327	To present, to introduce, to wait upon; to represent 327
Wejść, wsiąść, dostać się, zejść	329	To enter; to step; to ascend, to descend; to tread 329
Ruszać, czołgać, porwać, cofać, oddalić	331	To move, to remove, to stir; to retire 331
Zbliżyć, postępować, spotkać, towarzyszyć	334	To approach; to meet; to accompany 334
Iść, udać się, wyjść, przejść	336	To go, to pass 336
Wyjść, iść na spacer	341	To go out, to walk, to take a walk 341
Przyjść, wrócić	343	To come, to return 343
Zaprosić, odwiedzać, obchodzić się	345	To invite; to visit, to pay a visit, to frequent 345
Biedz, śpieszyć się, pośpieszyć	347	To run, to hasten, to dispatch 347
Skakać, podskakiwać, wysadzać	349	To spring, to leap, to burst 349
Latać, znikać, omijać, ubiedz	350	To flee, to fly; to avoid, to escape 350
Nastąpić, prześladować, naśladować	351	To follow; to pursue; to imitate 351

Trzymać	353
Mięszać się, brać udział	355
Odnosić, stosować, zależeć, zawisnąć, iść	358
Nosić, posłać, wieść, naprowadzić	360
Zbierać, gromadzić	362
Ciągnąć, pchać, wiec	363
Wiązać, przytwierdzać, wieszać	364
Rzucać, bić	365
Rznąć, łamać, rwać	367
Rozłączać, rozdzielać, rozróżniać	368
Zostawić, opuścić, porzucić, oddać odprawić	369
Uwolnić się	370
Padać	371
Napełniać, wypróżniać	372
Przyrządzać, być gotowym	373
Otwierać, zamykać, zaprzyć	374
Czuć, dotykać	374
Widzieć patrzeć, uważać	375

To hold, to keep	353
To mix, to meddle; to partake, to join	355
To concern, to regard; to depend upon; to consist	358
To carry, to bear, to wear; to bring, to fetch; to lead, to guide; to derive	360
To gather, to meet, to assemble, to join	362
To draw, to pull, to push	363
To bind, to tie, to fasten; to hang; to stick; to untie	364
To throw; to strike, to beat; to drive, to thrust	365
To cut, to break, to tear	367
To separate, to divide, to differ, to distinguish	368
To leave, to quit, to dismiss, to forsake; to forego	369
To free, to liberate, to deliver, to get rid of	370
To fall	371
To fill, to suffice, to empty	372
To prepare; to be ready	373
To open; to shut, to close; to cover	374
To feel; to touch	374
To see, to look, to perceive, to observe etc	375

Zdawać się	378	To appear, to seem	378
Słuchać	379	To hear, to listen	379
Mówić, powiadać	380	To speak, to talk, to say, to tell	380
Pytać, odpowiadać	383	To ask; to answer, to reply	383
Nazywać, wołać, krzyczeć	384	To name, to call; to cry	384
Zawiadomić	385	To inform, to advise, to advertise	385
Objaśniać	38[illegible]	To explain; to declare	386
Pokazać, dowodzić	387	To show, to prove	387
Uczyć, przestrzegać, radzić	388	To teach; to exhort; to advise	388
Żądać, prosić	389	To ask, to demand; to beg, to pray	389
Twierdzić, przyznać, przeczyć	390	To assert, to attest; to own; to deny, to contradict	390
Obiecać, grozić	391	To promise; to threaten	391
Pokazać, poruczać, rządzić	392	To command, to bid; to rule	392
Porównać, być podobnym	393	To compare; to resemble	393
Prześcigać, odznaczać się, chwalić, ganić, usprawiedliwiać się	393	To excel; to distinguish; to prefer; to approve; to blame; to excuse	393
Mylić się, oszukiwać, kłamać	395	To mistake, to cheat, to deceive, to lie	395
Milczeć	396	To be silent	396
Przyzwyczaić się, przywyknąć	397	To accustom; to be accustomed	397
Szukać, próbować, znajdować	397	To seek; to try, to endeavour; to find	397
Zgadywać, podejrzywać, pojmować, rozumieć, sądzić	398	To guess; to suspect, to conceive; to judge, to suppose	398
Myśleć, wątpić	400	To think, to consider; to doubt	400
Przypomnieć, zapomnieć	401	To remember; to forget	401

Znać, wiedzieć	402	To know	402
Wierzyć, spuścić się, spodziewać się, czekać	403	To believe; to trust; to hope, to expect	403
Życzyć, chcieć, módz, odważyć się, pozwolić	404	To wish; to be able, to dare; to allow	404
Słuchać, wzbraniać się, przeszkadzać, zakazać, musieć	406	To obey; to refuse, to prevent, to forbid; to compel; to be obliged	406
Postanowić, namyśleć się	407	To appoint, to determine, to intend; to cause	407
Czynić, działać, robić	408	To do, to make etc.	408
Dać, brać	409	To give; to take	409
Pomagać, dziękować	410	To assist; to thank	410
O uczuciach	412	On sentiments	412
Niektóre przysłowia	424	A few proverbs	424

Część pierwsza.

First Part.

Rozmowy o przedmiotach codziennego życia.

Conversation on daily subjects.

Język.

The Language.

Mówisz pan po polsku?	Do you speak Polish?
Mówię cokolwiek.	I speak it a little.
Rozumiesz pan po polsku?	Do you understand Polish?
Rozumię cokolwiek, jeźli nie mówią prędko.	I understand it a litte, if it be not spoken too fast.
Proszę, nie mów pan tak prędko.	Pray, do not speak so fast.
Proszę mówić trochę wolniej.	A little slower, if you please.
Rozumiesz mię pan?	Do you understand me?
Nie zrozumiałem jeszcze dobrze.	I did not qulte understand you.
Czy pan Francuz?	Are you a Frenchman?
Pan mówi bardzo dobrze.	You speak perfectly well.
Pan mówi płynnie.	You speak pretty fluently.
Pan się wyraża jasno.	You express yourself clearly.
Daruj pan, ale ja mówię źle po polsku.	I beg your pardon, I speak Polish very badly.
Brak mi praktyki.	I want practice.
Pan musisz mówić często po polsku.	You ought to speak Polish frequently.
Po polsku nie mówiłem nigdy.	I never spoke Polish.
Trudno mi być zrozumiałym.	I take much pain to make myself understood.
Boję się robić błędów przy mówieniu	I am afraid of making blunders in speaking.

To pochodzi z braku ćwiczenia

That is for want of practice.

Mów pan ze mną po polsku.

Speak Polish with me.

Lepiej byś pan ze mną po polsku mówił.

You had better speak Polish with me.

Ja rozumię lepiej aniżeli mówię.

I understand better than I speak.

Jak się panu moja wymowa podoba?

How do you find my pronunciation?

Pan wymawiasz dosyć dobrze.

You pronounce tolerably well.

Jest kilka liter, których wymawianie trudne dla cudzoziemca.

There are some letters, the pronunciation of which is rather difficult to foreigners, in the beginning.

Cudzoziemcy wymawiają, najczęściej ł na końcu słowa niedokładnie.

Most foreigners do not pronounce correctly the ł at the end of words.

Wymów pan był, mydło, miło.

Pronounce: był, mydło, miło.

Nie mięszaj pan y z i.

Do not confound y with i.

Polska litera ch jest dla cudzoziemców trudną do wymówienia.

Foreigners take much pain in pronouncing the Polish letter ch.

Wymów pan słowo chudy.

Pronounce the word chudy.

Tak nie jest dobrze.

That is not well (That won't do),

To słuchowi niemiłe.

That offends (grates on) the ear.

Słuchaj mię pan: tak trzeba wymawiać.

Listen to me, you must pronounce in this manner.

Warszawskiej czy krakowskiej wymowie dajesz pan pierwszeństwo?

Do you prefer the pronunciation of Warsaw or that of Cracow.

Wymowę warszawską chwalą dla jej miękkości, a krakowską dla jej czystoty.

The pronunciation of Warsaw is praised for its softness and that of Cracow for its pureness.

Polakom francuzka wymowa jest łatwa.

The Polanders have much facility to pronounce French well.

Wymowa francuzka nie jest wcale trudną (bardzo łatwa.)

The French pronunciation is very easy

Uczy się pan po francuzku?

Do you learn French?

Tak jest, uczę się.

Yes I learn it.

Jak się pański nauczyciel nazywa?

What is the name of your master?

Nazywa się N. N. — On uczy mię po francuzku.

It is Mr. N. N. He teaches me French.

Umie on dobrze po francuzku?

Does he know French well?

On zna ten język gruntownie.

He knows the language thoroughly.

Jest rodowitym Francuzem; znasz go pan?

He is a native of France; do you know him?

Znam go z wziętości.

I know him by reputation.

Jest to bardzo zasłużony człowiek.

He is a man of great merit.

Jego metoda jest bardzo prosta.

His method is very simple.

Jak długo pan się po francuzku uczy?

How long have you been
French?

Naukę tę przed trzema miesiącami zacząłem.

I began to le
ago.

Wiele godzin pan odbył?

How ma

Mam co tydzień dwie godziny.

I have

Pan postąpiłeś daleko.

You

Bardzoś pan postąpił w francuzkim języku.

You
profi

Talent pański w językach jest zadziwiający

You
lang

Mój nauczyciel zna dobrze wiele języków.

My m
vers

On mówi po angielsku jak rodzony Anglik.

He
na

Ma też ogólne pojęcie języka niemieckiego.

He

Uczyłem się po angielsku pięć kwartałów.	I have learned English a year and three months.
To bardzo niedługo (krótko).	That is a very short time.
Dopiero zacząłem się uczyć.	I am only beginning.
Jest to najpożyteczniejszy język do nauki.	This is the most useful language one can learn.
Po angielsku mówią wszędzie.	English is spoken every where.
Gramatyka jest prostsza i łżejsza niż wymowa.	The English grammar is simpler and easier than the pronunciation.
Nasz organ nieprzyzwyczajony do tych dźwięków.	Our organs are not accustomed to these sounds.
Cóż pan powiesz o niemieckim języku?	What do you think of the German language?
Nie znajdujesz go pan trudnym?	Do you not find it rather difficult?
Postępuje brat pański w niemieckim ·ęzyku?	Does your brother make any progress in the German language?
·e język niemiecki.	He speaks broken German.
·ostatecznie, aby być	He speaks it sufficiently to make himself understood.
·zła do iż bez ·na.	German literature has arrived at so high a degree of perfection that one can hardly do without this language.
·zy-	The French language is very agreeable.
akter	Vivacity and sweetness are the character of the French language.
y i	The Russian language is well sounding and expressive.
nie	It is a very rich language and very fit for poetry and eloquence.
a	It belongs to the idioms of Slavonian origin.

Czytałem kilka polskich książek.

Czytałeś pan bajki Krasickiego?

Tak jest, a teraz czytam dzieła Mickiewicza.

Rozumiesz pan to, co czytasz?

Za pomocą słownika.

Mogę tłomaczyć każdą książkę bez pomocy słownika.

Piszę po polsku, i tłomaczę z francuzkiego na polskie.

Jak się to wyrazi po polsku?

Jak pan powiesz po polsku . . . ?

To wyraz przestarzały.

To słowo nie jest właściwe językowi.

Każdy język ma swe odrębności.

Pogoda i pory roku.

Jaka pogoda?

Pogoda jest piękna.

Prześliczna, doskonała, cudowna pogoda!

Brzydka pogoda.

Szkaradna pogoda.

Czas jest pochmurny.

Czas jasny, wietrzny.

Słońce świeci.

Niebo jest jasne (wypogodzone).

I have read some Russian books.

Did you read the fables of Krylow?

Yes, sir, and now I am reading the works of Pushkin.

Do you understand what you read?

With the assistance of a dictionary.

I translate at sight.

I can write Russian and translate from French into Russian.

What do you call that in Russian?

What is the Russian word for . . . ?

This word is obsolete.

This word is not proper to the language.

Every language has its idiotisms (peculiarities).

The Weather and the Seasons.

How is the weather?

It is fine weather.

It is beautiful, charming weather.

It is bad weather

The weather is shocking.

It is gloomy, dull weather.

It is clear weather.

The sun shines, it is sunshine.

The sky is serene.

Powietrze jest umiarkowane.	The air is temperate.
Jest przyjemnie.	It is mild weather.
Jest ciepło.	It is warm, hot.
Jest zimno.	It is cold.
Ani za ciepło, ani za zimno.	It is neither too hot nor too cold.
Pogoda jest niepewna i zmienna.	The weather is unsettled and changeable.
Pogoda pochmurna.	The weather (sky) gets cloudy.
Powietrze pochmurne; niebo się chmurzy.	It is cloudy weather (the sky is overcast).
Na niebo zachodzą chmury.	Some clouds are gathering on the horizon.
Pogoda się zmieniła.	The weather has changed.
Czas jest mokry i dżdżysty.	It is damp and rainy weather.
Teraz jest mgła.	It is foggy, misty.
Teraz mgła gęsta.	There is a thick fog.
Czas jest mglisty.	It is foggy weather.
Okolica niknie we mgle mętnej i żółtej.	The environs are darkened by a thick yellow fog.
Niebo zlewa się z ziemią.	The sky mingles with the earth.
Nie można nic widzieć.	It is quite impossible to see any thing.
Jak się słońce pokaże, rozpędzi mgłę.	As soon as the sun breaks forth, he will disperse the fog.
Niebo się wyjaśnia.	The weather is clearing up again.
Będziemy znów mieli pogodę.	The weather inclines to fair, settles.
Czy pogoda wytrzyma?	Will the weather continue, — will it keep fair?
Zdaje się że pogoda nie wytrzyma.	There is no appearance of fine weather.
Niebo pokryte w całości chmurami.	The sky is quite covered with clouds.
Całe niebo jest obłożone.	The sky is quite overcast.

Deszcz pada.
It rains.

Będzie deszcz.
We shall have rain.

Deszcz pada mocny.
It rains fast.

Deszcz pada ulewny.
It rains downright, it pours.

To tylko chwilowy deszcz.
It is merely a shower.

To tylko szybko przebiegająca chmura.
It is merely a (cloud) shower which will pass away.

Drobny deszcz pada.
It is drizzling.

Widzisz pan tęczę?
Do you see the rainbow?

To przepowiada pogodę.
That is a token of (promises) fine weather.

Deszcz kropi.
The rain is falling in drops.

Na dworze jest błotno.
It is very dirty out of doors.

Ulice są bardzo zabłocone.
The streets are rather dirty.

Zabłociłem się całkowicie.
I am quite bespattered.

W czas podobny nie trzeba wychodzić.
One should not go out in such weather as this.

Nie można wychodzić.
There is no stirring abroad.

Ja wyjdę pomimo deszczu.
Notwithstanding the rain I will go out.

Proszę, pożycz mi pan parasola.
Be so kind as to lend me your umbrella.

Przysłońmy się gdziekolwiek.
Let us look for shelter.

Tutaj jesteśmy skryci przed deszczem.
Here we are sheltered from the rain.

To ulewa. Chmura się oberwała.
This is a heavy shower.

Trąba wodna.
A water-spout.

Zmokłem.
I am quite wet.

Przemokłem zupełnie.
I am completely drenched, quite soaked.

Zmokłem do nitki (do kości).
I am wet to the skin.

Deszcz ustał.
It has left off raining.

Deszcz przyniósł przyjemniejszą pogodę.
The air has grown quite mild by the rain.

Chmury się rozdzielają.
The clouds separate (and vanish, by degrees (run away).

Słońce pokazuje się znowu. The sun is breaking forth again.

Słońce świeci. The sun shines brightly.

Niebo jest niebieskie, słońce ogniste. We have a dark-blue sky and bright sunshine.

Niebo pełne obłoczków There is a mackerel sky.

To przepowiada burzę. That portends a strong wind.

Jest wietrzno. It is windy.

Wiatr się podnosi. The wind is getting up.

Silny wiatr wieje. The wind blows high.

Wieje wiatr świeży, zimny, ostry, przejmujący. A brisk gale of wind, a sharp, bleak wind is blowing.

Wiatr się odmienił. The wind has changed, veered about.

Wiatr przeskoczył na południe. The wind has shifted to the south.

Z której strony wiatr wieje? From which quarter does the wind blow?

Spojrzyj pan na chorągiewkę. Look at the weathercock.

Główne wiatry są: północny, południowy, wschodni i zachodni. — The cardinal winds are: the north-, south-, east-, west-wind.

Wiatr boczny. A side-wind.

Zamknij pan drzwi; boję się przeciągu. Shut the door, I am afraid of the draught.

Wiatr lodowaty. A chilling blast.

Wiatr ostry, kłujący. A sharp, bleak north-wind.

Spokojny, miły wietrzyk. A gentle breeze.

Przyjazny, przeciwny wiatr. A fair, a contrary wind.

Wicher. A squall, a blast of wind.

Uragan. Hurricane

Burze w porównanie dnia z nocą. The equinoctial gales.

Wicher wyje. The wind hurls.

Okropna zawieja.	A dreadful snow-storm.
Zawierucha, śnieżyca.	Snow-drift.
Wiatr się ucisza.	The wind falls, abates, drops.
Cisza nastąpiła.	It grew quite calm.
Cisza nie zostanie na długo.	The calm will not last for a long time.
Wiatr wzbił pył w powietrze.	The wind has driven up the dust.
Pełno kurzu.	The dust is flying very much.
Deszcz pył rozpędził.	The rain has laid down the dust.
Mży.	It drizzles.
Rosa pada.	Dew is falling.
Przeszłej nocy upadł szron.	There was a hoar-frost last night.
Grad pada.	It hails.
Grad krupi.	Sleet is falling.
Grad zbił zboże.	The hail has laid down the corn.
Grad uszkodził drzewa.	The hail has injured the trees.
Śnieg pada.	It snows.
Śnieg pada wielkiemi płatami.	Large flakes of snow are falling.
Śnieg bardzo głęboki.	The snow is very high.
Śnieg taje.	The snow is melting away.
Mamy gołoledź.	It is a glazed (slippery) frost.
Bruk jest bardzo gładki.	The pavement is very slippery.
Niebezpiecznie teraz chodzić.	It is slippery walking.
Dziś bardzo zimno.	It is bitterly cold to-day.
Mnie zimno; ja marznę.	I am cold.
Wczoraj był mróz tęgi.	There was a sharp frost yesterday.
Mróz chwycił znowu.	The cold has set in again.
Będziemy silne zimno mieli.	The cold will be severe.
Moje palce skostniały od zimna.	My fingers are benumbed with cold (frost-bitten).

Drzę od zimna.

Termometr, barometr spada, podnosi się.

Jest ciepło, gorąco.

Mnie gorąco.

Parno, uciążliwie gorąco.

Słońce pali, piecze.

Upał jest uciążliwy.

Upał jest nieznośny.

Umieram z gorąca (ze znużenia).

Ach, co za gorąco!

Przepotniałem cały.

Pot się ze mnie leje.

Idźmy w cieniu.

Cień jest wielce przyjemny.

Powietrze pełne parności.

Będziemy mieli burzę.

Burza się zbiera.

Czas jest burzliwy.

Błyska się.

Grzmi

Co za trzask gromu!

Piorun uderzył.

Piorun w dom uderzył.

Nic nie widać prócz błysku pioruna.

Burza przeszła.

Gdzie pan byłeś podczas burzy?

Czy piorun zrządził gdzie szkodę?

I am shivering with cold.

The thermometer, barometer is falling, rising.

It is hot.

I feel warm.

It is sultry hot (The heat is oppressive).

The sun is burning, scorching.

The heat is very annoying.

The heat is insupportable.

I am dying with heat; I am almost suffocated with heat.

Oh, how hot it is.

I am all in a perspiration.

The perspiration runs down my face.

Let us go into the shade.

The shade is very agreeable.

The atmosphere is very hazy.

We shall have a thunderstorm.

A thunderstorm is approaching.

The weather is stormy.

It lightens (The lightning flashes).

It thunders. The thunder rolls.

What a dreadful clap of thunder that was.

A thunderbolt has fallen.

A house has been struck by lightning.

Nothing is to be seen besides the flashing of lightning.

The thunderstorm has ceased.

Where have you been during the thunderstorm?

Has the lightning done any damage?

Działania piorunu są czasem zadziwiające.

The effects of lightning are sometimes surprising.

A teraz co za przyjemne i świeże powietrze!

And now what a delightful temperature.

Wiosna, lato, jesień, zima.

Spring, summer, autumn, winter.

Zima minęła, wiosna nastąpi w jej miejsce.

The winter is over and gives way to spring.

Dnie przybierają, są coraz dłuższe.

The days begin to lengthen.

Promienie słońca grzeją więcej

The sun begins to acquire more force.

Wszystko zmienia się w naturze, zdaje się ożywiać.

Every thing changes, seems to revive.

Łąki poczynają zielenieć.

The meadows are growing green.

Drzewa pączkują.

The trees begin to bud.

Drzewa pokrywają się liściem i kwiatem.

The trees begin to be decked with leaves and blossoms.

Ogrody pachną woniejącym kwiatem.

The gardens are perfumed with the fragrancy of flowers.

Wiatr osypuje ziemię, białym kwiatem czereśni.

A breeze scatters the white fragments of cherry-blossoms over the ground.

Ptaki wracają znowu i zaczynają się gnieździć.

The birds are flying back and begin to build.

Słowiki śpiewają w ciszy nocnej.

The nightingales are singing in the calmness of the night.

Wieśniaki poczynają znowu około pola pracować.

The country-people are going again about their agricultural labours.

Zaczynają już kosić.

They are already beginning to mow.

Ciepło się powiększa.

The heat is increasing.

Zboże dojrzewać zaczyna.

The corn begins to ripen.

Otrzymamy wiele żyta a mało pszenicy.

We shall have plenty of rye and but little wheat.

Czas zbiorów (żęcia) się zbliża.

The harvest-time is approaching.

Niedługo zaczną żąć zboże.

They will soon begin to cut the wheat.

Żniwo będzie bardzo obfite.

The crop will be plentiful.

Zwożą zboże do spichlerza.

They are inning the corn.

Jesteśmy w porze kanikuły.

We are in the dog-days now.

Słońce wszystko wysusza.

The sun dries up every thing.

Nadzwyczajna posucha.

There is a terrible drought this year.

Mamy bardzo gorące lato.

We have a very hot summer.

Pora roku bardzo się opóźniła.

The season is very backward.

Będzie nieurodzaj.

We shall have a bad growth this year.

Wiosny wcale nie było.

We had no spring this year.

Pory roku się pomięszały.

The seasons are quite turned.

Piękne dni letnie wkrótce się skończą.

We shall soon be at the end of the fine summer-days.

W jesieni powietrze jest chłodne, często zimne i mokre.

In autumn the air is cool, often cold and damp.

Jesień bywa często milszą od lata.

Autumn is sometimes even more agreeable than summer.

W piękny dzień jesienny chętnie spaceruję.

I am very fond of taking a walk in the fine days of autumn.

W jesieni obierają się ogrodowe owoce.

In autumn the fruit is gathered.

Drzewa są pełne owoców.

The trees bend with the weight of fruit.

Drzewa wiele spłodziły.

The trees have borne much fruit.

W okolicach południowych Rossyi zbiór winogron już się rozpoczął.

They are already beginning to gather the grapes in the South of Russia.

Zbiory wina były bogate. — The vintage has been plentiful, there are plenty of grapes.

Wino nie porodziło (nie udało się). — The grapes have failed.

Wino będzie drogie, tanie. — The wine will be dear, cheap.

Dnie ubywają, stają się krótsze. — The days are getting shorter.

Dni są bardzo krótkie. — The days are very short.

O piątej już nic nie widać, zupełnie ciemno. — It is hardly daylight at five in the evening.

O piątej trzeba już zapalić świecę. — A light is necessary at five o'clock.

Ranki i wieczory są już bardzo zimne. — The mornings and evenings are rather cold already.

Drzewa pokryte szronem. — The trees are covered with rime.

Liście więdną, żółkniejąi opadają. — By degrees the leaves wither, grow yellow and begin to fall.

Za tydzień drzewa będą już bez liści. — In a week the trees will be leafless.

Zima się zbliża. — Winter draws near, is at hand.

Marznie. — It freezes.

Przeszłej nocy był silny mróz. — There was a hard frost last night.

Dziś taje cokolwiek. — It thaws a little to-day.

Na dworze pomarzło wszystko. — Every thing is frozen out of doors.

Mróz trzeszczący. — It freezes very hard.

Przy dachach wiszą lodowe sople. — Icicles are hanging from the roofs.

Rzeka stanęła, zamarzła. — The river is frozen over.

Lód rzeczny jest dosyć mocny. — The ice of the river is pretty thick already; it is strong enough to bear.

Można śmiało się ślizgać. — One can slide without danger.

Umiesz pan gonić na łyżwach? — Can you skate?

Nie, wolę jeździć saniami.

No, I much prefer driving in a sledge.

Jestem wielkim lubownikiem jazdy saniami.

I am very fond of sledge-parties.

Kazałem do sanek zaprządz konie.

I have ordered the horses to be put to the sledge.

Bardzo lubię zabawy zimowe.

I am very partial to winter amusements.

Ja nie lubię wcale zimy.

I don't like winter at all.

Długie wieczory zimowe są bardzo nudne.

The long winter-evenings are rather tedious.

Jesteśmy teraz w samym środku zimy.

We are in the midst of winter.

Pamiętasz pan ową długą zimę?

Do you remember the great winter?

Tak długiej zimy nie widziałem nigdzie.

I never saw so cold a winter.

Zimno dochodziło dwadzieścia stopni.

We had twenty degrees of cold.

Tak jest, lecz zima tegoroczna także tęga.

Yes, but this winter is very sharp too.

Ja skostniałem cały od zimna.

I am quite stiff, benumbed with cold.

Nos sobie odmroziłem.

My nose is frost-bitten.

Należy go natychmiast trzeć śniegiem.

You must rub it with snow immediately.

Drogi są zasypane.

The roads are encumbered with snow.

Na drogach tylko góry śniegu i wydoły.

The roads are all heaps of snow and ravines.

My po pas w śniegu

We are up to the girdle in snow.

Chodźmy do tej izby na ogrzanie.

Let us go to warm ourselves in this cottage.

Ogrzej się pan

Warm yourself.

Należy natychmiast zrobić ognia.

Cause a fire to be lighted instantly.

Pal pan w piecu.

Light the fire.

Przy ogniu przyjemnie.

It is well sitting near the fireside.

Chodź pan bliżej do ognia, ku piecu.

Come near the fire, the stove.

Pan siedzi cały dzień przy piecu, nie odchodzi od pieca.

You are sitting near the fireside the whole day.

Ja nadzwyczajny zmarźlak.

I am extremely sensible to cold.

W Rossyi nie można obejść się bez futra.

In Russia one can scarcely do without a fur-cloak.

Czas zdaje się ocieplać.

It will be thawing-weather.

Rzeka puściła.

The ice dissolves, breaks up, thaws.

Lód płynie po rzece (kra idzie).

The river is full of floating ice.

Rzeki wylały.

The rivers have overflowed their banks.

Obawiają się wylewów.

An inundation is apprehended

Czas.

Time.

Świta.

The day breaks, it dawns.

Zorza się pokazuje.

The morning-twilight is already appearing.

Słońce wschodzi.

The sun rises.

Dnieje, dzień nastąpił.

It is day-light.

Ciemnieje, dzień zachodzi.

Tho day begins to decline.

Już zmrok.

It is getting dark already.

Przy nadejściu nocy.

At night-fall.

Mroczy się, noc nadchodzi.

It grows dark, night is coming.

Noc zaraz nastąpi.

It will soon be night.

Słońce zachodzi.

The sun is setting.

Zorza wieczorna złoci obłoki.

The setting sun gilds the clouds

Teraz już noc.

It is night.

Zupełnie ciemno.

It is quite dark.

Już była noc późna.

The night was already far advanced.

Wszedł księżyc.

The moon rose.

Księżyc świeci.

The moon shines.

W świetle księżyca.

At moonshine.

Na niebie niezliczone gwiazdy.

The sky is covered with stars.

Pierwsza kwadra, pełnia, ostatnia kwadra, nów. —

First quarter (prime of the moon), full moon, last quarter (wane of the moon), new moon.

Pół-księżyc.

Half-moon.

Księżyc przybiera, ubywa.

The moon increases, decreases (or wanes).

Wschód słońca, zachód słońca, zaćmienie słońca, zaćmienie księżyca.

Sunrise, sunset, an eclipse of the sun, of the moon.

Która godzina?

What o'clock is it?

Proszę mi powiedzieć, która godzina.

Pray, tell me what o'clock it is.

Nie wiem która godzina.

I don't know, what o'clock it is.

Późno, wcześnie.

It is late, early.

Jeszcze nie późno.

It is not yet late.

Jeszcze bardzo rano.

It is still too early in the morning.

Będzie późno.

It is growing late.

Myślałem że później.

I thought it was later.

Nie myślałem, aby tak późno było.

I did not think it was so late.

Później, niżelim myślał.

It is later than I thought.

Która godzina u pana?

What o'clock is it by your watch?

Pierwsza.

It is one o'clock.

Trzy kwadranse na drugą.

It is (wants) a quarter to two.

Jest wpół do trzeciej.	It is half past two.
Jest kwadrans na trzecią.	It is a quarter past two.
Dziesięć minut po drugiej.	Ten minutes past two.
Dziesięć minut do drugiej.	It wants ten minutes to two.
Około czwartej.	About four o'clock.
Natychmiast będzie trzecia.	It is very near three o'clock.
Trzecia co tylko nie uderzy.	It is almost (nearly) three.
Brakuje tylko dziesięć minut.	It wants but ten minutes to ...
Właśnie siódma.	At seven o'clock precisely. Upon the stroke of seven.
Trzecia minęła.	It is past three.
Jeszcze nie ma jedenastej	It is not yet (quite) eleven.
Jest po dziesiątej.	It is rather more than ten.
Dopiero trzecia.	It is but three.
Dwunasta, południe.	It is twelf o'clock, noon.
Północ.	It is midnight.
Zaraz uderzy trzecia.	It is going to strike three.
Trzecia jeszcze nie minęła.	It has not yet struck three.
Najwięcej ósma godzina.	It is but eight at most.
Zobacz pan na swoim zegarku.	Look at your watch.
Mój zegarek stanął.	My watch has stopped, is down.
Nie jest naciągnięty.	It is not wound up.
Muszę go naciągnąć.	I must wind it up.
Mój zegarek postawiłem podług miejskiego zegaru.	I have set mine by the town-clock.
Zobacz pan zegar słoneczny.	Look at the sun-dial.
Podług słońca jest szósta.	It is six o'clock by the sun.
Mój zegarek kieszonkowy nie idzie równo ze ściennym.	My watch does not go by the pendulum.

Idzie za wolno (opóźnia się).	It goes too slowly.
Idzie za prędko (pośpiesza).	It goes too fast.
Pośpiesza o kwadrans codziennie.	It gains a quarter of an hour every day.
Opóźnia się codzień o dziesięć minut.	It loses ten minutes every day.
Nie idzie wcale.	It does not go.
Nie idzie regularnie.	It does not go well.
Słyszysz pan, zegary biją.	Hark, the town-clock is striking now.
On tu będzie o dziewiątej.	He will be here at nine o'clock.
Niestósowna to godzina.	That is an unseasonable hour.
Przeszło pół godziny od czasu. . . .	It is half an hour since . . .
Dopiero od kwadransa (nie ma nad kwadrans temu).	It is but a quarter of an hour since.

Dziś.	To-day.
Wczoraj.	Yesterday.
Przedwczoraj.	The day before yesterday.
Jutro.	To-morrow.
Jutro rano.	To-morrow morning.
Pojutrze.	The day after to-morrow.
Jutro przed południem.	To-morrow forenoon.
Wczoraj po południu.	Yesterday afternoon.
Dziś rano, dziś w wieczór.	This morning, this evening.
Wieczorem, w nocy.	In the evening, in the night.
W wilię.	On the eve.
Za tydzień.	This day sennight.
Za dwa tygodnie.	In a fortnight.
Wczoraj przed trzema tygodniami.	Yesterday three weeks

Za miesiąc.	A month hence.
Za kwartał.	After a quarter of a year.
Przed pół-rokiem.	Half a year ago.
Cztery lata, pięć lat.	Four years, five years.
Przed rokiem.	This day twelvemonth.
W tych dniach.	One of these days.
Niedawno.	The other day.
W naszych czasach zdarza się często.	Now-a-days it often occurs.
Codziennie.	Every day.
Co drugi dzień.	Every other day.
Którego mamy dzisiaj?	What is the day of the month?
Siódmego.	The seventh.
Drugi, trzeci, ósmy Lipca.	The second, the third, the eighth of July.
Pierwszy tego (bieżącego) miesiąca.	The first Inst. (Instant).
Pod koniec miesiąca.	Towards the end of the month.
W ciągu miesiąca, tygodnia.	In the course of this month, of this week.
W przeszłym roku.	Last year.
Każdej minuty.	Every minute.
Natychmiast.	Instantly.
Jutro święto (dzień świąteczny).	To morrow will be a holy-day.
Dzień roboczy.	A workday.
Dziś moje imieniny.	To-day is my name-day.
W rocznicę	On the anniversary of.
Moje urodziny.	My birthday.
On się rodził czternastego Stycznia.	He was born on the fourteenth of January.
Piątego Lutego, tysiąc ośmset pięćdziesiąt szóstego roku.	(On the) fifth (of) February one thousand eight hundred and fifty six.
W dziewiętnastym wieku.	In the nineteenth century.

Miesiące	Months.
Styczeń.	January.
Luty.	February.
Marzec.	March.
Kwiecień.	April.
Maj.	May.
Czerwiec.	June.
Lipiec.	July.
Sierpień.	August.
Wrzesień.	September.
Październik.	October.
Listopad.	November.
Grudzień.	December.

Dni w tygodniu	The days of the week.
Niedziela.	Sunday.
Poniedziałek.	Monday.
Wtorek.	Tuesday.
Środa.	Wednesday.
Czwartek.	Thursday.
Piątek.	Friday.
Sobota.	Saturday.

Dni świąteczne.	Feasts.
Boże narodzenie.	Christmas.
Nowy rok.	New-year, newyear's day.
Święto trzech Króli.	Twelfth-day.
Oczyszczenie N. P. Maryi.	Candlemas.
Post.	Lent.
Zapusty.	Shrovetide.
Ostatki.	Shrove-tuesday.
Niedziela palmowa.	Palm-sunday.
Wielki tydzień.	Passion-week.

Wielki Czwartek.	Maundy-thursday.
Wielki Piątek.	Good-friday.
Wielkanoc.	Easter.
Wniebowstąpienie Pańskie.	Ascension-day.
Zielone świątki.	Pentecost, Whitsuntide.
Świętej Trójcy.	Trinity-day.
Boże Ciało.	Corpus-Christi-day.
Święty Jan.	Midsummer-day.
Święty Michał.	Michaelmas.
Wszystkich Świętych.	All-saints-day.

Wiek. The age.

Wiele masz pan lat?	How old are you?
Mam lat trzydzieści.	I am thirty years old.
Rok dwudziesty skończyłem w zeszłym tygodniu.	I have turned twenty last week.
Piętnastego przyszłego miesiąca skończę rok dwudziesty piąty.	I shall be twenty-five on the fifteenth of next month.
Ja starszy od pana.	I am older than you.
Ja starszy od pana o cztery lata.	I am four years your senior.
Pan jest bardzo młody.	You are rather young.
Wiele ma lat pańska siostra?	How old is your sister?
Ma lat dwadzieścia.	She is twenty years old.
Ona w kwiecie wieku swego.	She is in the bloom (prime) of life.
Jest jeszcze małoletnia.	She is still under age (a minor).
Jej brat jest pełnoletni.	His brother is of age.
Jest jeszcze bezżenny (kawalerem).	He is still a bachelor (a single man).
Mój starszy brat jest żonaty.	My eldest brother is married.
Moja najmłodsza siostra jest jeszcze panną.	My youngest sister is still a maiden.

Wiele ma lat ten chłopiec?
How old may this boy (lad) be?

Ma sześć lat dopiero.
He is but six years old.

Więcej pięciu lat mieć on nie może.
He cannot be above five.

Jest dosyć wysokim na swoje lata.
He is rather tall for his age.

To dziecię w sam czas urodzone.
This child is born at the proper time.

Na wiele lat szacuje pan mego wuja?
How old do you think my uncle is?

On w średnim wieku.
He is a middle-aged man.

On wstąpił w rok czterdziesty.
He has entered his fortieth year

Jemu skończył się rok czterdziesty.
He has completed his fortieth year.

Nie wygląda na swój wiek.
He does not look his age.

Mojej ciotce minęło lat trzydzieści.
My aunt is on the wrong side of thirty.

Nie myślałem by tyle lat miała (tego wieku była).
I did not think she was so old.

Szacowałem ją na dwadzieścia sześć lat.
I took her but for twenty-six.

Ta dziewczyna już dawno dojrzała.
This girl has long been marriageable.

Mnie będzie niedługo lat czterdzieści.
I shall soon be forty (I draw near forty).

Pan w wieku rozsądnym.
Your's are the years of discretion. You are in the age of maturity.

Kobieta, której serce zdobyłem, miała około lat pięćdziesięciu.
My conquest glanced upon her fiftieth year.

Pan myśli że ja opadam? nie prawdaż?
You think, I flag, do you not?

A toby pięknie było, gdyby człowiek pańskiego wieku . . . !
It would be a pretty thing to see a man of your age . . . .

Memu dziadkowi będzie około ośmdziesiąt lat.
My grand-father is eighty or thereabouts.

To wiek podeszły.	T'is a great age indeed.
On w latach, on podżyły.	He is advanced in years, elderly
On starzec jeszcze silny (krzepki).	He enjoys a green old age.
Bardzo się zestarzał.	He has grown very old.
Widocznie niknie.	He is going down-hill very fast
Leży w konaniu.	He is at the point of death.

Płeć męzka i żeńska.	Both sexes
Płeć piękna.	The fair sex
Mężczyzna.	a man
Kobieta.	a woman
Dziecko.	a child
Niemowlę.	a baby
Malec, chłopak.	a boy, a lad
Dzieciństwo.	Childhood (infancy)
Dziecinny.	childish
Dziecięcy.	child-like
Lata dziecinne (chłopięce)	Boyhood
Młodzieniec.	a youth
Dziewczyna, dziewica.	a virgin (maid, maiden) a girl
Kawaler.	a bachelor
Stara panna.	an old maid (spinster)
Męzkość, dojrzałość.	Puberty
Wiek młodzieńczy.	The years of adolescence
Zaręczyny.	Espousals betrothment
Zaręczeńcy; narzeczony, narzeczona.	The betrothed; bridegroom and bride
Zaślubiny.	the marriage
Wesele.	the nuptials
Młodzi małżonkowie	new-married people
Mąż.	the husband. consort, spouse

Żona.	the wife
Wdowiec.	a widower
Wdowa.	a widow
Starzec.	an old man
Staruszka.	an old woman
Sierota.	an orphan (-boy, -girl)
Starość.	Old age
Pełnoletniość.	Full-age
Małoletniość.	Non-age (minority).

Czy pańscy rodzice żyją jeszcze	Are your parents still alive?
Ojciec pański jeszcze żyje?	Does your father live still?
Moja matka jeszcze przy życiu, lecz mój ojciec umarł.	My mother is still alive, but my father is dead.
Za życia ojca mojego	During my father's life-time.
Moja ciotka znowu poszła za mąż.	My aunt has married a second time.
Wiele masz pan dzieci?	How many children have you?
Mam trzech synów i dwie córki.	I have three sons and two daughters.
Kto jest mężem tej kobiety?	Who is the husband of this woman?
On pochodzi z starej familii; znacznego urodzenia. —	He is descended from an ancient family.
On z nami spokrewniony (nasz kuzyn).	He is a relation of ours.
On spokrewniony ze mną po kądzieli.	We are related on the side of my wife.
Oni są blizcy krewni.	They are near relations.
My zpowinowaceni odlegle.	We are distant relations.
On dobrego pochodzenia, dobrej familii.	He belongs to a respectable family.
On nizkiego pochodzenia.	He is of low birth, of low extraction.
Żywy portret swej matki.	He is the very picture of his mother.

Stopnie rodzeństwa.	The degrees of kindred
Przodkowie.	the ancestors
Potomstwo	the descendants (offspring)
Drzewo genealogiczne (rodowe).	the pedigree (genealogy)
Pradziadek	the great-grandfather
Prababka.	the great-grandmother
Dziadek.	the grandfather
Babka.	the grandmother
Wnuk, wnuczka.	a grandson, a grand-daughter
Prawnuk, prawnuczka.	a great-grandson, a great-grand-daughter.
Siostrzeniec, siostrzenica.	the nephew, the niece
Kuzyn.	the cousin
Kuzynka.	the cousin
Szwager.	the brother-in-law
Szwagrowa.	the sister-in-law
Świekr, teść.	the father-in-law
Świekrowa, teściowa.	the mother-in-law
Zięć.	the son-in-law
Synowa.	the daughter-in-law
Ojczym.	the step-father
Macocha.	the step-mother
Pasierb.	the step-son
Pasierbica.	the step-daughter
Bratanek, brat przyrodni.	the step-brother, half-brother
Bratanka, siostra przyrodnia.	the step-sister, half-sister
Żywicielka.	Foster-mother
Wychowaniec.	Foster-child
Ojciec chrzestny.	God-father
Matka chrzestna.	God-mother
Kum, kumowa.	God-child
Dziecię przysposobione	an adopted child
Opiekun	Guardian

Sierota, pupilla.	Ward
Następca, dziedzic.	an heir (heiress)
Bliźnięta.	Twins

Nauczyciel, guwerner	Tutor
Nauczycielka, guwernantka	Governess
Kamerdyner.	Gentleman's servant
Rządca domu, marszałek.	House-steward
Piwniczy.	Butler
Służący, lokaj.	Footman, servant
Mamka.	Wet-nurse
Niańka, piastunka.	Nurse, nursery-maid
Służąca, dziewka.	House-maid, chamber-maid, maid-servant
Pokojówka.	Lady's maid
Klucznica, gospodyni.	Housekeeper
Praczka.	Laundress
Kucharz.	Cook
Kucharka.	Cook (-maid), kitchenmaid
Kuchta, kuchcik.	Scullion
Masztalerz.	Groom
Stajenny.	Hostler
Stróż domowy, szwajcar	Porter, door-keeper

Wstawanie. Getting up.

Obudź się pan!	Awake!
Wstawaj pan!	Get up!
Już czas do wstania.	It is time to get up.
Pan śpi jeszcze?	You are still asleep?
Pan się jeszcze nie obudził?	You are not yet awake?
Już pełny dzień.	It is broad day.
Zdaje się że pan bardzo wczas wstałeś.	You have got up very early, I think.

Wstawanie.

Jak pan spał tej nocy?

Dobrze pan spałeś?

Spałem źle przez całą noc

Całą noc nie zmróżyłem oka.

Bardzo późno spać poszedłem.

Całą noc czuwałem.

Właśnie spałem najmocniej, gdyś pan przyszedł.

Spałem spokojno.

Pan spałeś aż do dnia późnego.

Na wsi wstaję zawsze ze wschodem słońca.

Im więcej kto śpi, tem więcej spać pragnie.

Mnie się wstać nie chce.

Ja wstanę.

Zaraz będę gotów; bądź pan łaskaw udać się do mego gabinetu.

Getting up.

How did you sleep last night?

Did you sleep well?

I have slept badly the whole night.

I have not closed my eyes; I did not sleep a wink.

I went to bed very late.

I have been awake the whole night.

I was fast asleep when you came.

I have slept soundly.

You have slept it out.

When I am in the country, I always get up at sunrise.

The more one sleeps, the more one likes to sleep.

I am very reluctant to leave my bed.

I will get up.

I shall soon be ready, have the kindness to step into my cabinet.

Ubiór.

Ubieraj się pan prędko.

Ja się niedługo ubierać będę.

Gdzie mój szlafrok?

Daj mi czystą koszulę.

Oto miednica ze świeżą wodą i mydło.

Dress.

Dress quickly!

I shall not be long in dressing.

Where is my dressing-gown?

Bring me a clean shirt (shift).

Here is the basin with fresh water and the washball.

Daj mi wody do ust wypłukania

Give me some water to rinse my mouth.

Umyj pan sobie twarz i ręce.

Wash your face and your hands.

Ręce pańskie są bardzo brudne.

Your hands are very dirty.

Obetrzyj je pan tym ręcznikiem.

Dry them with this towel.

Obciąłeś pan sobie paznogcie?

Have you cut your nails?

Pan nie czesze swych włosów.

You do not comb your hair

Muszę się ogolić.

I must shave myself.

Przyślij mi balwierza (golibrodę), fryzyera (perukarza).

Fetch a barber, a hair-dresser.

Ogól mi pan brodę.

Pray, be so kind as to shave me, to take off my beard.

Czy dobre brzytwy pana?

Are your razors good?

Proszę ich spróbować.

Try them.

Pańskie brzytwy nie golą, one wyszczerbione.

Your razors do not cut, they are notched.

Trzeba je wyostrzyć.

They want setting (strapping).

Proszę być ostrożnym i nie zarżnąć mię.

Take care, lest you cut me.

Proszę mi podciąć trochę favorytów.

Clip my whiskers a little.

Fryzuj mię pan.

Pray, dress my hair.

Potrzeba moje włosy postrzydz, i zawinąć w papiloty.

Cut my hair and curl it.

Rozgrzej nożyce.

Make the irons hot.

Ten lok nie dobry.

This curl does not sit well.

Jaką fryzurę pan sobie mieć życzy?

What sort of a head-dress do you like best?

Jak najprostszą.

A very plain one.

Są moje nowe trzewiki wyczyszczone?

Are my new shoes clean?

Pragnę wdziać buty.

I will put on boots.

Czy one wyczyszczone?

Have you cleaned them?

Proszę mi dać moje biało baweł niane pónczochy.

Bring me my white cotton stockings.

Pańskie pończochy dziurawe.

Your stockings have holes in them.

Każ je pan naprawić.

Get them mended.

Oto inna para.

Here is another pair.

Pan wdział pończochy na wywrót.

You have put on your stockings the wrong side outwards.

Proszę mi przynieść gacie i spodnie.

Bring me my drawers and pantaloons.

Chcę wdziać moją białą kamizelkę.

I will put on my white waistcoat.

Zapomniałeś pan zapiąć kamizelki.

You forgot to button up your waistcoat.

Czy moja suknia niebieska wyczyszczona?

Have you got my blue coat scoured?

Ona rozdarta.

It is torn.

Wdziej pan swoją suknię.

Put on your coat.

Ta suknia leży panu bardzo dobrze

This coat suits you very well.

Jest doskonała.

It fits you admirably.

Dla czego pan nie nosi swego odziewadła?

Why don't you wear your great coat?

Ja je wytrzepię.

I will beat (and brush) it.

Wyczyść mój kapelusz.

Brush my hat.

Ten kapelusz ubiera pana

This hat suits you well.

Ja nie zupełnie wedle mody odziany.

I am not quite fashionably dressed.

Nie lubię stroić się niby kobieta.

I don't like to be rigged out like a lady.

Pan ubrany pojedyńczo i czysto.

You are plainly and properly dressed.

Pan się ubiera ze smakiem.

You dress yourself with much taste.

Pan N . . . ubiera się podług francuzkiej mody.

Mr. N. dresses himself in the French fashion.

Uporządkuj pan moją gotowalnię.

Put my toilet in order.

Proszę mi dać moją kamizolę i jupkę.
Bring me my jacket and petticoat.

Gdzie jest szczoteczka do zębów i proszek?
Where is the tooth-brush, the powder for my teeth?

Muszę zęby wyczyścić.
I want to clean my teeth.

Proszę mi dać sznurówkę i iglicę.
Bring me my stays and a lace-bodkin.

Sznuruj je
Lace them.

Sznurujesz za prędko.
You lace them in too great a hurry.

Ten sznurek nic nie wart.
This lace won't do.

Popuść sznurka cokolwiek.
Let the lace go a little.

Ta iglica złamała się, załóż inną
This tag is broken, you must put in another.

Proszę zobaczyć czy mi chusteczka na szyi równo leży.
Look, if my neck-kerchief is straight behind.

Przypnij ją.
Fasten it with a pin.

Ty kłujesz mię
You prick me.

Ona nie dobrze przytwierdzona.
It is not well pinned.

Zapnij pasek w tyle.
Tie my sash behind.

Proszę związać w pojedyńczy, podwójny węzeł.
Make a single, a double knot.

Ściągnij go mocniej.
Pull it tight.

Nie ściągaj tak mocno
Do not pull it so tight.

Wywróć moje rękawy
Pull up my sleeves.

Nadziej mi naszyjnik.
Put on my necklace.

Podaj mi kolczyki.
Give me my ear-rings.

Czyś pan gotów z gotowalnią?
Have you done dressing?

Kładąc się spać.

Pora iść spać.
It is time to go to bed.

Nie lubię czuwac długo
I do not like sitting up late.

Going to bed.

Jestem śpiący.
I am sleepy.

Podaj mi szlafmycę, wyzuwadło, i pantofle.
Give me my nightcap, boot-jack and slippers.

Posłane moje łóżko?
Is my bed made?

Tak jest, posłałem je porządnie.
Yes, Sir, I have shaken it well up.

Zdejm kołdrę.
Take the quilt away.

Zasuń firanki.
Draw the curtains to.

Ogrzej łóżko
Warm the bed.

Rozbiorę się i pójdę do łóżka.
I will undress and lie down.

Rozbieraj się pan!
Undress yourself!

Zdejm pan suknię.
Pull off your coat.

Zdejm pan trzewiki i pończochy.
Pull off your shoes and stockings.

Ja już wyzułem buty.
I have already pulled off my boots.

Pomóż mi pan zciągnąć suknię.
Help me to get out of my coat.

Proszę powiedzieć piastunce, by rozebrała dzieci.
Tell the servant to undress the children.

Ona się rozbiera.
She is just undressing.

Ona już pół-na-pół rozebrana.
She is already half undressed.

Przykryłeś się pan dobrze?
Are you well covered up?

Ja się przykryję lepiej.
I shall cover myself up warmer.

Zostaw pan świecę; ja lubię światło w pokoju.
Leave the light there; I like my room to be light.

Gdy nie zasnę zaraz, będę czytał.
If I do not fall asleep, I read.

Zgaś pan świecę.
Put out the light.

Proszę nie zapomnieć obudzić mię jutro na czas.
Do not forget to call me early to-morrow.

Proszę być pewnym.
I shall not neglect it.

Życzę panu przyjemnej nocy
I wish you a good night's rest.

Ubiór.	Dress
Suknie.	Clothes, articles of dress
Suknia żałobna.	Mourning-coat
Płaszcz.	Cloak
Futro.	Furred coat
Frak.	Dress-coat
Odziewadło, surdut.	Surtout
Kaftan.	Frock
Kurtka.	Jacket
Kaftanik.	Underwaistcoat
Spodnie, szarawary.	Trowsers, breeches
Szelki.	A pair of braces
Pończochy jedwabne, wełniane	Silk-, worsted stockings
Skarpetki.	Socks
Podwiązki.	Garters
Ciżemki, pół-buciki.	Half-boots
Cholewa	Leg
Podeszwa.	Sole
Obcas, pięta.	Heel
Uszy.	Boots-traps
Szuwaks.	Blacking
Buciki do tańca.	Pumps
Tasiemki trzewicze.	Shoe-strings
Kalosze.	Galoshes
Kamasze.	Gaiters
Rękawiczki.	Gloves
Rękawiczki glansowane.	Glazed gloves
Rękawiczki jedwabne.	Silk gloves
Skrzydło u kapelusza.	Brim (of a hat
Wstążka u kapelusza.	Hat-band.
Czapka.	Cap
Halsztuk.	Stock, cravat
Hustka do nosa.	Pocket-handkerchief

Kołnierzyk.	Shirt-collar
Kieszeń.	Pocket
Kieszeń do zegarka.	Fob
Guziki.	Buttons
Dziurki do guzików.	Button-holes
Żabot.	Frill
Okulary.	Spectacles
Lorneta.	Eye-(opera-)glass
Ostrogi.	Spurs
Laseczka, laska.	(Walking-) stick (cane)
Parasol.	Umbrella
Kieska.	Purse
Pierścień.	Ring
Szczotka.	Brush
Grzebień.	Comb
Peruka.	Wig
Pomada.	Pomatum
Mydło.	Soap.
Mankiety.	Cuffs
Guziki do mankiet.	Links

Ubiór żeński. Women's clothes.

Suknia wierzchnia.	a petticoat
Spodnica.	an under-petticoat
Szyjnica.	a tucker
Suknia domowa.	a dishabille
Podwłośnik.	a morning-gown
Suknia, roba.	a gown
Spinka.	the clasps
Ogon.	the train
Peleryna.	a tippet
Muf.	a muff
Mankiety.	Ruffles

Fartuch, fartuszek.	an apron
Odziewka, obrzutka.	a frock
Mantyla.	a mantelet
Czepek.	a bonnet
Woal, zasłona.	a veil
Girlanda, wieniec.	a garland
Woreczek roboczy.	a bag
Brykla.	the busk
Naszyjnik.	a necklace
Naszyjnik pereł.	a pearl necklace
Kolczyki.	Ear-rings.
Spinka dyamentowa (polatki).	a diamond aigret
Naramienniki (bransolety).	Bracelets
Sprzączki.	Buckles
Zarękawki.	Mittens
Szarfa.	a scarf
Szal.	a shawl
Wachlarz.	a fan
Wstążki.	Ribbons
Koronki.	Lace
Róż.	Paint
Pachnący olejek.	Smelling-water
Parasolka.	a parasol
Liszaje.	Tresses
Warkocz.	the plat
Rozczesanie włosów.	the parting
Włosy rozczesywać.	to part the hair
Żelazko fryzjerskie.	curling tongs
Flakonik.	a smelling-bottle
Zmarszczka	a fold
Obrąb, garnitur.	Trimming
Wata.	Lining, wadding
Watować.	to wad
Obszlegi, wyłóżki.	Facings.

Bóg stworzył człowieka z ciała i duszy.	God has composed man of body and soul.
Dusza jest nieśmiertelna.	The soul is immortal.
To człowiek rozsądny.	He is a man of genius.
On człowiek wielkiego rozumu.	He is gifted with much spirit.
Z laty przychodzi ostrożność.	Prudence is peculiar to old age.
On słabej i delikatnej budowy.	His frame is weak and fragile.
Brat jego jest silnej budowy.	His brother has a strong constitution.
U niego bardzo tęgie muskuły.	He has an enormous muscular strength.
Można powiedzieć, że to piękny mężczyzna.	He may be called a handsome man.
Wszelako jest ograniczony.	But he has a narrow mind
To człowiek bez serca.	He has no heart.
Serce u niego dobre, brak mu tylko układu.	He is good at heart, but his manners are rather unseemly.
To człowiek starej daty.	He is a man of the old stamp (school).
On człowiek uczciwy.	He is the first of honest men.
To człowiek poczciwy, luby.	He is a good-natured man.
Jest bardzo otwarty	He is very open-hearted.
Wygląda doskonale.	He has a very good appearance
U tego młodzieńca dobra powierzchowność.	He is a good looking young man.
To człowiek dobrego wychowania.	He is a well behaved young man.
On jest naturalny.	He is quite unaffected.
Ten młody człowiek jest z przysadą.	That young man is affected.

Ten młodzieniec musi mieć więcej życia.	This young man must rub himself up.
On nie jest przystępny.	He is difficult of access.
Jak on dumny!	What a tall ungainly fellow.
Ma wielkie wypukłe oczy.	His eyes seem to start from his head.
On bardzo nadęty.	He is puffed up (flushed) with pride.
Gra ważną rolę.	He sets up for a person of great consequence.
Jak sztywny ten człowiek.	Look, how this man assumes an affected gravity.
Gra rolę wielkiego pana.	He lords it.
Udaje coś wielkiego.	He has a stately gait.
Jest to człowiek pełen pretensyi.	He is an arrogant, presuming man.
On się nadyma.	He struts.
Wygląda na dumnego człowieka.	He looks as if he was proud.
Udaje dowcipnego.	He sets up for a man of wit.
Elegant.	A beau.
To dorobkowiec.	He is an upstart.
Człowiek nizkiego urodzenia.	A man of no family.
To biedak.	He is a poor wretch.
Wielki bogacz.	A man worth thousands.
Człowiek majętny.	He is in easy circumstances.
Biedny jak turecki święty.	As poor as a church-mouse.
Ten człowiek zdatny do wszystkiego.	This man is a universal scholar.
Co za poważna i myśląca mina.	What a serious and sedate air.
Co za zimna mina.	What a cold countenance.
To głęboko uczony człowiek.	He is a perfect scholar.
On żyje w domu.	He lives in close retirement

On nadzwyczaj dowcipny.	He is exceedingly witty.
To wesoły towarzysz, człowiek światowy.	He is a jovial companion.
To dziwny człowiek, dziwak.	He is a strange, an odd fellow.
On jest przebiegły, chytry.	He is an artful man, an acute fellow.
Udaje głupiego.	He makes a fool of himself.
On nie tak głupi, jak wygląda.	He pretends to be a greater simpleton than he really is.
On chytry człowiek, radzić sobie potrafi (nie da się oszukać).	He is a cunning fellow, he knows how to manage matters.
Głupiec, jakiego nie widziałem.	I never saw such a simpleton.
Wielki prostak.	He is very ignorant.
To bałwan, grubianin.	He is a rude fellow, a clown.
On uparty, uporczywy człowiek.	He is a stubborn, headstrong, obstinate fellow.
Jemu brakuje piątej klepki w głowie.	He is a wrong-headed man.
Nie ma zdrowego rozsądku.	He wants common sense.
Głupi jak gęś.	He is a silly-man.
To głowa zapalona.	He is a fanatic.
Jemu brak zdatności.	He is nothing extraordinary.
On jest zapaleniec, niespokojny.	He is a turbulent fellow, he has a giddy brain.
On szaleniec, haraburda.	He is a make-bate.
On wielki filut, nicpoń.	He is a very studied rascal (arrant knave).

To szachraj, oszust, gałgan.	He is a rascal, a sharper, a pick-pocket.
On źle wygląda.	He looks bad.
Jest w bardzo smutnem położeniu.	He is in a sad condition.
Zeszedł na biedaka.	It is very low with him.
To przemysłowiec, pędziwoda.	He is a sharper.
Goniwiatr.	A vagrant, vagabond.
To niepoń, niegodne stworzenie.	He is a wild spark, a good-for-nothing fellow.
Człowiek niegodny wiary.	A man not to be depended upon
Podła dusza.	He is quite mean-hearted.
Co za kamienne serce.	What a heart of flint.
To oryginał, dziwak.	He is a strange, an odd fellow, a singular person.
Co za bałwan.	What a sad grumbler.
W grubijaństwie nikt mu nie zrówna.	He yields to no one in coarseness.
To człowiek okrzyczany, osławiony.	He is a decried man, a man of bad character.
To bezczelny kłamca.	He is a confounded liar.
On jest oszczerca.	He is a slanderer, a backbiter
Ten człowiek jest skąpiec, łapigrosz.	That man is a pinch-penny.
On jest chciwy, chciwiec.	He is greedy of gain.
To pijak.	He is a drunkard.
Siedzi wiecznie w knajpie, karczmie.	He is the whole day in the ale house.
Ten człowiek jest mi nieznośny.	This man is my aversion.

Ten człowiek bardzo nudny, nudziarz.	That man is too tedious.
To tchórz.	He is faint-hearted, a coward.

Córka pańska im starsza, tem ładniejsza.	Your daughter grows more beautiful every day.
Piękna do malowania.	She is a picture of beauty.
To cudowna piękność.	She is a perfect, a brilliant beauty.
Ma postać majestatyczną.	She carries herself like a queen.
Ma ujmującą powierzchowność.	She has an engaging physionomy.
Ma coś miłego w twarzy.	She has something very agreeable in her features.
Nie jest ona właściwie piękną, ale milutkiego lica.	She is not handsome; yet her face, though irregular, pleases.
Ma coś przyciągającego.	She has an engaging air.
Jej istota jest naturalna, prosta.	She has a natural behaviour.
Ma chód naturalny.	She has an easy gait (her movements are full of elegance).
Wzrost jej układny.	She is well-shaped, well-made.
Posiada mały, zadarty nosek.	She has a small turned up nose.
Ma piękne zęby.	She has a fair set of teeth.
U niej dołki w policzkach.	She has a dimple in each cheek.
Ona wielce ukształcona.	She has a head well-furnished.
On zdobywa wszystkie serca ludzkie.	She draws all the hearts to her.
Czy ona blondynka, czy brunetka?	Is she fair or dark?

Jej włosy czerwone, czerwono-blond, popielato-blond, czarne jak heban, białe jak śnieg.

The hair of her head is as red as a carrot, fair but somewhat red, ash-coloured, black as ebony, white like snow.

Jej płeć jest czerwona (rumiana), blada, blednista, biała, ciemna, szara, żółtawa, delikatna, świeża, kwitnąca.

She has a high-coloured, pale, wan, fair, dark (swarthy), sallow, livid, delicate, fresh, blooming complexion.

Ta dziewczyna jest codzień więcej towarzyską.

This young girl grows every day more sociable.

Ta kobieta powoli traci.

This woman is somewhat elderly.

U niej lica minionej piękności.

She still has some remaining traces of her having been fair.

Wygląda lepiej teraz niż kiedykolwiek.

She is now prettier than she ever was.

Jej siostra jest bardzo brzydka.

Her sister is exceedingly ugly.

Ta kobieta podobna do deski.

This woman is a lath.

U niej podbródek długi, szpiczasty.

She has a long pecked chin.

Ma podwójny podbródek.

She is double-chinned.

Jest bardzo gruba, za tłusta.

She is rather corpulent, fat.

U niej brak układu.

She has an uneasy carriage, she behaves badly.

Jej oczy są bez blasku.

She is dim-sighted.

Ma nos koguci.

She has a snub nose.

Jej palce są długie, kościste.

She has small long fingers.

Jej twarz poryta ospą.

Her face is pock-marked.

Ona się zanadto różuje.

She paints an inch thick.

Jej lice jest surowe, ostre.

She has a stern countenance, a gloomy appearance.

Natura ją źle wyposażyła.

Nature has not used her like a spoiled child.

Ta twarz mi się wcale nie podoba.	I don't at all like that figure
Jej ruchy pełne pretensyi.	She affects the air of a prude.
Ona się robi świętoszką.	She turns bigot.
Wymowę ma w swej mocy, ma' tęgi język.	She has words at command, she has a glib tongue.
Jej język jest uszczypliwy.	She has an adder's tongue.
Jej charakter jest niedobry.	She has a bad character.
To kobieta impertynentna.	That woman does not keep to decency.
Ta kobieta jest małpiastą, kokietką.	That woman is a fool.
Ona ciągle smutna.	She is as melancholic as a gibbet.
W całości nieźle wygląda, wcale ładna.	On the whole, she is not ugly, she is passable.
Jej ojciec ze starości dziecinnieje.	Her father begins to dote.
Człowiek w wieku powinien umieć, wzbudzać szacunek.	An old man must maintain his dignity.
On jeszcze mocny i zdrów.	He is still brisk and vigorous.
U niego tylko skóra i kości.	He is all skin and bone.
On stary kawaler.	He is a bachelor of some standing.
To stary modniś, fanfaron	He is an old dangler.
To plotkarz, nowiniarz.	He is a news-vender.
Pan traci widocznie.	You grow perceptibly thinner every day.
On krzepkiego wzrostu.	He is very thickset.
U niego chód krótki, drepcący.	He has a little tripping gait.
On chodzi na palcach.	He goes on tiptoe.

Jak wysoki być on może?
Ma około pięć stóp wysokości.
Jest mego wzrostu.
Jest o głowę większy.
U niego zapadłe lice.
On ma nos szpiczasty.
On jest krótkowidzący.
U niego ostry wzrok (daleki).
U niego słuch tępy.

How tall do you think he is?
He is about five feet.
He is of my size.
He is taller by a head.
He has hollow cheeks.
He has a pointed nose.
He is short-sighted.
He is quick-sighted.
He is hard of hearing.

Pan ma delikatny słuch.

You have a delicate ear.

Dlaczego pan udajesz głuchego.
U niego pamięć krótka.

Why do you turn a deaf ear?
He has a poor memory.

Moja pamięć słabieje.
Ma twarz wyrazistą.
On od góry do dołu jednej grubości.
U pana nogi niby kije.
On ma zgrabne nogi

My memory is falling into decay.
He has strongly marked features.
He is all of a piece.
You are spindle-shanked.
He has good legs.

U niego pierś mocna, słaba.
Mnie popękały ręce

He has a strong, weak chest.
My hands are chapped.

To dziecko dostaje zębów.

This baby is teething.

Pan musisz kazać sobie plombować ten ząb wypruchniały.
On cokolwiek koślawy, krzywy.
Nie ma podobnego jemu; on jedyny na świecie.

You must have this hollow tooth stopped.
He is a little crooked.
He has not his match, his equal.

Członki.
Czoło.

the limbs
the forehead

Mózg.	the brain
Czaszka.	the skull
Kręt, czub.	the crown of the head
Ciemię.	the temples
Oczy.	the eyes
Źrenica.	the eyeball
Powieki.	the eyelids
Brwi.	the eyebrows
Rzęsy.	the eyelashes
Uszy (konchy).	the flap of the ear
Bębenek.	the drum (tympanum)
Dziurki w nosie.	the nostrils
Policzek.	the cheek-bone
Usta, gęba.	the mouth
Dziąsła.	the gums
Szczęka.	the jaw, jaw-bone
Wargi.	the lips
Gesta.	Gestures
Rysy twarzy.	the features
Znamię, nadra.	a scar
Marszczki.	wrinkles
Ząb trzonowy.	a grinder
Podniebienie.	the palate
Mięso.	the flesh
Broda.	the beard
Faworyty.	the whiskers
Wąsy.	the mustache
Szyja.	the neck
Kark.	the back of the neck
Gardziel.	the windpipe
Krtan.	the gullet
Gardło.	the throat
Pacierz.	the back

Grzbiet.	the backbone
Pierś, łono.	the breast, bosom
Łokieć.	the elbow
Ręce.	the arms
Pacha.	the armpit
Ramię.	the shoulders
Łopatka.	a shoulder-blade
Kolano.	the knee
Łydka.	the calf
Udo.	the thigh
Lędźwie.	the loins
Miększa.	the groins
Biodra.	the hip (haunch)
Nerki.	the reins, kidnies
Paznokcie.	the nails
Wielki palec.	the thumb
Palec wskazujący.	the forefinger
Palec średni.	the middle finger
Palec bezimienny.	the fourth finger
Palec mały.	the little finger
Pięść.	the fist
Garść.	a handful
Zanogcice, zadry.	a flaw
Dłoń.	the palm
Stawy.	the joints
Przegub ręki.	the wrist
Tył ręki.	the back of the hand
Kostka.	the ankle
Podeszwa.	the sole of the foot
Palce u nóg.	the toes
Pięty.	the heels
Marks, śpik.	the marrow
Krew.	the blood
Żyły.	the veins

Arterje, żyły bijące.	the arteries
Puls.	the pulse
Muskuły.	the muscles
Nerwy.	the nerves
Ścięgna.	the sinews
Żołądek.	the stomach
Brzuch.	the belly
Pępek.	the navel
Wnętrzności.	the entrails (intestines, bowels)
Płuca.	the lungs
Wątroba.	the liver
Śledziona.	the spleen
Przepona.	the diaphragm
Żółć.	the bile (gall)
Żebra.	the ribs
Bok.	the side
Obojczyk.	the collar-bone
Goleń.	the skin
Trup.	a corpse
Tułów.	the trunk
Talia, kibić.	the waist
Pięć zmysłów.	the five senses
Czucie.	Feeling, touch
Wzrok.	the sight
Słuch.	Hearing
Węch.	Smelling, the smell
Smak.	the taste
Duch.	the spirit
Rozum.	Reason
Myśli.	Thought
Rozsądek.	Judgment
Wola.	Will
Wyobraźnia.	Imagination, fancy
Ułożenie, temperament.	Temper

Trawienie, strawność.	Digestion
Olbrzym.	a giant
Karzeł.	a dwarf
Śmiać się.	to laugh
Uśmiechać się.	to smile
Płakać.	to weep
Wzdychać.	to sigh
Jęczeć.	to groan
Szlochać.	to sob
Chrapać.	to snore
Kichać.	to sneeze
Ziewać.	to yawn
Gwizdać.	to whistle
Pluć.	to spit
Nos ucierać, smarkać się.	to blow one's nose
Drapać.	to scratch
Łechtać, łaskotać.	to tickle
Świerzbić.	to itch
Mieć czkawkę.	to hiccough
Kaszleć.	to cough
Żuć.	to chew
Łysy.	bald
Głuchy.	deaf
Niemy.	dumb
Głucho-niemy.	deaf and dumb
Ochrypły, chrzypły.	hoarse
Chudy.	lean
Tęgi, silny.	stout
Gibki, rosły.	slender
Cienki, wysmukły.	slight made
Słabowity, wątły.	decrepit.
Bledniczy.	chlorotic.

Dzień dobry panu.
Mam honor życzyć pani dnia dobrego.

Good day, Sir.
I have the honour to wish you a good morning, Madam.

Jak się panu powodzi?
Jak tam ze zdrowiem?
Mam nadzieję, że pan zdrów?
Jak się panu wiodło, od czasu ostatniego naszego widzenia?

How do you do, Sir?
How is it with your health?
I hope, I see you well?
How have you been, since I had the pleasure of seeing you last?

Bardzo dobrze, a panu?
Dziękuję panu, jestem bardzo zdrów.
A pan, jak się panu powodzi?

Very well, and how is it with you?
All right, I thank you.
And you, Sir, how are you?

Jak tylko być może najlepiej.
Mnie się doskonale wiedzie.
Pan dobrze wygląda.

As well as can be.
Perfectly well.
You look extremely well.

Cieszy mię bardzo wiedzieć pana przy dobrem zdrowiu.
Jak się ojcu pańskiemu powodzi?

I am very glad to see you in good health.
How is your father, Sir?

Tak, dość dobrze.
Nie szczególnie, nie najlepiej.
A pańska matka?
Moja matka cośkolwiek słaba.

So so, middling.
Rather poorly.
And your mother?
My mother is rather indisposed.

Ona w łóżku.
Nie może wychodzić z pokoju.

She must keep her bed.
She is obliged to keep the room

Ona nie w humorze.
Bardzo mię to boli.
Żałuję szczerze.
Co panu brakuje?
Panu brakuje czego?

She is quite in low spirits.
I am very sorry to hear so.
I sincerely regret it.
What ails you, Sir?
Is anything the matter with you?

Pan bardzo blady.	You look rather poorly (pale).
Pan wygląda bardzo osłabiony.	You are much altered in appearance.
Mam silny katar.	I have got a bad cold.
Mam ból głowy, zębów.	I have head-ache, tooth-ache.
Męczą mię bóle żołądka (kolki).	I am plagued with gripes (the cholic).
Panu zawsze czego brakuje.	You are never without a complaint.
Co u pana na oku?	What is the matter with your eye?
Moje oczy zapalone.	My eyes are inflamed.
Mój siostrzeniec niebezpiecznie chory.	My nephew is very ill.
Czy on dawno już chory?	How long is he ill?
On zachorował przed miesiącem.	He took ill a month ago.
Na jaką chorobę choruje?	What is his disorder?
Zwichnął sobie rękę.	He has his arm put out of joint.
Nosi ramię w pętlicy.	He carries his arm in a sling.
Miał napad febry.	He had a fit (paroxysm) of fever.
Miał febrę zapalną (gorączkę).	He was attacked by a burning fever.
Ma nowy napad febry.	The fever returned to him.
On na pół-martwy.	He is half dead.
Jego choroba pogorsza się	His illness is increasing.
On czuje się słabszym.	He feels (finds) himself worse.
Nie może przyjść do siebie.	He is not likely to recover.
Lekarze go opuścili.	The physicians have given him up.
Nie przeżyje zimy.	He will not outlive this winter.

On przepadł.

It is all over with him.

Nie bój się pan, on przyjdzie do siebie.

Do not fear, he will soon recover his health.

Jego rany się goją.

His wounds are healing.

Przychodzi znów do sił.

He begins to recover.

Co robi pan X... jak jego zdrowie?

How fares Mr. X., how is it with his health?

Ma się zupełnie dobrze; dziękuje za współczucie, jakie pan mu okazujesz.

He is quite well, I am much obliged to you for the interest you take in his health.

Pokorny sługa panny N.

Your most obedient, Miss N.

Wolno mi się o zdrowie pańskie zapytać?

May I inquire about the state of your health?

Zdrowa pańska familia (rodzina)?

Are all your family well?

Bogu dzięki, wszyscy zdrowiem się cieszą

Thank God, they are all well.

Jak się ma nasz mały Tomasz?

How is little Tom?

Przebył odrę

He has had the measles.

Dziś się ma już lepiej.

He feels a great deal better today.

Powiedz mu pan aby szanował swe zdrowie.

Tell him that he must take care of himself.

Moja siostra ma ból gardła.

My sister complains of a sore throat.

To nic nie szkodzi.

It is a trifling ailment.

Jak się miewa pańska żona?

Is your lady in good health?

Jej zdrowie się powoli polepsza.

She is slowly recovering; she is on the road to convalescence.

Doktor ją wyleczył.

The physician has cured her.

Czy pani M . . zdrowa?

Boli mię wyznanie, iż ona nie zupełnie zdrowa

Zaziębiła się.

Kaszle całą noc.

Febra ją trzyma w łóżku.

Jak się ma jej stary dobry dziadek?

Jego zdrowie jest dość wątłe.

Siły jego opadają.

Ma podagrę.

A wasz bratanek?

Jak zwykle.

Zdaje się mieć silną konstytucyę.

Niezawodnie.

Życzę panu prędkiego wyzdrowienia.

Bądź pan tak dobry złożyć ode mnie uszanowanie pańskiemu wujowi.

Z największą chęcią to uczynię.

Bądź pan zdrów.

Życzę paniom i panom (państwu) dobrej nocy.

Chory, pacyent.

Lekarz do ran, chirurg.

Lekarstwo, leki.

Zażywać lekarstwo.

Środek pomocniczy.

Recepta.

Aptekarz.

Apteka.

Is Mrs N. in good health?

I am sorry to say, she is rather unwell, Sir.

She has got (caught) a cold.

She coughs the whole night.

The fever has made her keep her bed.

How is your good old grandfather?

His health is but delicate.

His strength begins to fail him.

He has been rather gouty of late

And your cousin?

He continues in his old way.

He seems to have a strong constitution.

That he certainly has.

I wish you a speedy recovery.

Be so kind as to present my respects to your uncle.

I shall discharge your commission most faithfully.

Good bye, Sir, farewell!

Ladies and gentlemen, I wish you all a good night.

Patient

Surgeon

medicine (physic)

to take medicine (physic)

a remedy

Prescription

a chemist (druggist)

an apothecary's shop

Środek na wymioty.	an emetic
Emetyk.	Emetic tartar
Dyeta.	Diet (regimen)
Proszek	a powder
Pigułki.	Pills
Lancet.	a lancet
Zawiązka, bandaż.	a bandage
Szarpie.	Lint
Polepszenie.	Relief
Powrót, pogorszenie.	a relapse
Wodzianka.	Water-porridge
Kleik owsiany.	Gruel
Nudność.	Nausea
Wymioty, wonity.	Vomiting
Wymiotować.	to vomit
(Mnie nudno).	it turns my stomach)
Apetyt.	Appetite
Język obłożony.	a foul tongue
Zaziębienie, fluksja.	a cold, rheumatism
Katar.	a cold in the head
Kaszel.	Cough
Duszny kaszel, koklusz.	Hooping-cough
Bicie serca.	Palpitation of the heart
Astma, duszność.	Tightness of the chest
Kłócie w boku, kolka.	a pain (stitch) in the side (I have etc.)
Rżnięcie w żołądku, ból brzucha.	Stomach-ache, gripes, colic
Opuchnięta twarz.	a swollen face
Zapalenie.	an inflammation
Wyrzuty	an eruption
Ospa.	the small-pox
Szczepić.	to inoculate
Krosta, wysypka.	a rush (the purples
Febra	a fever (an ague)

Tyfus, gorączka nerwowa.	a nervous fever
Febra zmienna.	an intermittent fever
Szkarlatyna.	Scarlet-fever
Febrzysty.	feverish
Przytomne chwile.	Lucid intervals
Podagra, łamanie	Gout
Wywichnięcie.	Dislocation (sprain)
Dysenterya.	Dysentery
Chudnicnie.	Consumption
Suchoty.	a decline
Żółtaczka.	Janndice (green-sickness)
Apopleksja.	Apoplexy
Zparaliżowany.	apoplexed
Paraliż, zawianie.	Palsy (paralysis)
Spazma, kurcz.	Cramp
Zemdlenie, mdłości.	Swoon
Zemdleć.	to faint away
Zawrót głowy.	Dizziness, vertigo
Mnie się głowa zawróciła.	My brain seemed reeling
Wodna puchlina.	Dropsy
Zatwardzenie.	Constipation
Gruczoły	Glands
Rak	Cancer
Zapalenie, gangrena	Gangrene
Róża.	St. Anthony's fire (erysipelas)
Ślinogórz, dławica	Quinsy
Pomór.	Plague
Zaraza.	Contagion, infection
Zaraźliwy.	Contagious
Suchoty płucne.	A disease of the lungs
Choroba wątroby.	a liver-complaint
Wrzód.	an abscess

Krosta, węgier.	a pimple
Katarakta.	a cataract (in the eye)
Kontuzya, stłuczenie.	a bruise
Nagniotek.	a corn
Liszaj.	a tetter
Opuch, opuchłość.	Boil (tumour)
Bąbel, pęcherz.	a blister
Zanogcica.	a whitlow
Brodawka.	a wart
Jęczmień.	a sty
Amputować, uciąć członek ludzki.	to amputate
Krew puszczać.	to bleed.
Influenca, grypa.	influenza.

Śniadanie.

Breakfast.

Czy śniadanie podane.	Is breakfast ready?
Śniadanie podane.	Breakfast is on the table.
Czyś pan już śniadał?	Have you breakfasted, Sir?
Jeszcze nie.	Not yet, Madam.
Chcesz pan u nas jeść śniadanie?	Will you breakfast with us?
Zaszczyć mię pan wypiciem filiżanki herbaty.	Pray, do me the honour to come and take a cup of tea with me.
Z przyjemnością.	With pleasure.
Mam pragnienie.	I am thirsty.
Jestem spragniony.	I am exceedingly thirsty.
Bardzom głodny.	I am very hungry.
Mam dobry apetyt	I have a good appetite.
Umieram z głodu, z pragnienia.	I am dying with hunger, thirst
Pan przychodzi właśnie na czas.	You come in the nick of time.
W czem służyć mogę panu?	What shall I offer you?

Co pan śniadać żąda?	What would you like to have for breakfast Sir?
Chce pan kawy czy herbaty?	Do you prefer coffee or tea?
Proszę mi dać filiżankę herbaty.	I should thank you for a cup of tea.
Ja zrobię herbatę.	I will make the tea.
Przynieś mi pan samowar, czajnik, i herbatnicę.	Bring the tea-pot, the urn and the canister.
Woda się już gotuje.	The water boils already.
Proszę wlać wrzącą wodę w czajnik.	Fill the tea-pot with boiling water.
Daj pan herbacie naciągnąć.	Let the tea draw for some minutes.
Proszę nalewać herbatę.	Pour out the tea.
Herbata bardzo słaba.	The tea is very weak.
Ja lubię mocną herbatę.	I like strong tea.
Czy to herbata zielona?	Is this green tea?
Nie, to czarna herbata.	No, it is black tea.
Pańska herbata wystygnie.	Your tea is getting cold.
Czy pan więcej nad filiżankę herbaty nie pije?	May I offer you another cup, Sir?
Nie pani, herbata wprawdzie wyborna, ale dziękuję.	No, I thank you, Madam, I find your tea delicious, but I never take more than one cup
Wolno mi służyć filiżanką czekolady?	May I offer you a cup of chocolate?
Ja nie lubię czekolady.	I do not like chocolate (I am not very partial to chocolate).
Ja przenoszę kawę.	I prefer coffee.
Tylko com wypił filiżankę białej kawy (ze śmietanką).	I have just taken a cup of coffee and cream.
Czy ona dość tęga?	Is this strong enough?
Ta kawa jest doskonała.	It is excellent.
Prawdziwa Mokka.	It is genuine mocha.
Czy ona dość słodka?	Is it sweet enough?
Proszę wziąść cukru.	Take some sugar

Oto bułki i butersznity.	Here are rolls and toast.
Proszę mi podać, masło.	Will you be kind enough to pass me the butter?
Ja je sam nasmaruję.	I will spread butter upon them myself.
Proszę skrajać jeszcze kilka kromek chleba.	Cut some more slices of bread.
Zjem kawałek chleba z masłem.	I will eat a bit of bread and butter.
Proszę mi podać chleb i masło.	Give me some bread and butter.
U pana doskonałe świeże masło.	You have excellent fresh butter
Życzy pan sobie jaj na miękko?	Will you have eggs boiled in the shell?
Je pan szynkę na śniadanie?	Do you like ham for breakfast?
Proszę o ostrygi.	I shall ask you for oysters, if you please.
Proszę sobie wziąść (brać).	Help yourself.
Czy nie pozwoli pan więcej?	May I help you to some more?
Dziękuję bardzo, ja już syty.	No, I thank you, I have had sufficient.

Obiad. Dinner.

1) W domu.	1) At home.
O której godzinie jemy dzisiaj?	At what time do we dine?
Co mamy na obiad?	What shall we have for dinner?
Oczekuję pana N... na obiad	I expect Mr. N. to dinner.
Czy go pan zaprosił?	Have you invited him?
Proszę nakryć stół	Lay the cloth.

Proszę podać serwety.
Let us have napkins.

Proszę przynieść butelki, kieliszki i więcej talerzy.
Bring the bottles, glasses and a number of plates.

Postaw pan stołki około stołu.
Place the chairs round the table.

Tu brak nakrycia.
A cover is wanting here.

Proszę przyrządzić zupę.
Tell the maid to dress the soup.

Chodźmy do jadalni.
Let us walk into the dining-room.

Obiad gotów (dano) siadajmy do stołu.
Dinner is served up, let us sit down to table.

Proszę, siadaj pan.
Pray be seated.

Z pozwoleniem pańskiem zasiądę przy pani N . . .
If you will permit me, I shall have the honour to sit next to Mrs. N.

Chce pan zupy?
Do you take a little soup?

Mogę zupę ryżową przedstawić?
May I offer you a little rice soup?

Proszę cokolwiek tego.
I will thank you for a little.

Wynieś wazę.
Take away the soup-tureen.

Pokraję tę sztukę mięsa.
I will carve this beef.

Kto umie rozbierać (tranżować)?
Who is skilled in carving?

Bądź pan łaskaw rozebrać tę kurę, i podawać mi kawałki.
Have the goodness to carve this fowl and to send me the slices.

Życzysz pan sobie co z tej potrawy?
May I help you to this dish?

Co pan przenosisz, skrzydło, lub udo z tej kury?
Which do you prefer, a wing or a leg of this chicken?

Je pan sztukę mięsa?
Do you like beef?

Proszę o kawałek.
I shall thank you for a little slice.

Oto musztarda i korniszony, proszę sobie wybierać
Here you have mustard and pickled cucumbers, pray, choose.

Życzy pan sobie tłusty kawałek?
May I give you a little fat?

Proszę o chudy, jeżeli łaska.
A little lean if you please.

Cokolwiek z obu.
A little of each.

Ta sztuka mięsa wyśmienita.
This beef is excellent.

Bardzo miękka.
It is very tender.

Ta pieczeń przepieczona.
This roast-beef is overdone.

To mięso tak twarde, iż go jeść nie można.
This meat is so tough that I can't eat it.

To mięso niedogotowane; proszę je wziąść napowrót do kuchni i usmarzyć.
This meat is not done enough (underdone), take it back to the kitchen and get it broiled.

Prosiłbym o cokolwiek sosu.
May I trouble you for a little gravy?

Ten sos zanadto przyprawiony.
This gravy is too highly seasoned.

Nie mamy już ani chleba ani wody; trzeba dzwonić.
There is no more bread, no more water, we must ring the bell.

Proszę brać jarzynę.
Take some vegetables.

Panie N . . . pan przyjaciel szparagów, nie prawdaż?
Mr. N., you are fond of asparagus, are you not?

Tak jest, bardzo je lubię.
Yes, I like it very much.

Te tutaj są produktem z mego ogrodu, który mogę panu polecić.
This is the produce of my own garden and I can recommend it.

Zatrudnij się twemi przyjaciołkami, miła Maryo.
Mary, my dear, mind you attend well to your friends.

Nie braknie im nic.
They are doing very well.

Czy pan nie pozwoli tego karpia?
Won't you take of this carp?

Boję się ości.
I am much afraid of the bones.

To proszę wziąść kawałek węgorza.
Then take a piece of eel.

Ja bardzo lubię ryby.
I am a great fish-eater.

Mogęż panu zaprezentować kawałek sarniej pieczeni?
Shall I send you a little venison?

Dziękuję; to jest potrawa, jakiej nie lubię.

No, I thank you, it is a dish I am not particularly partial to.

Nie mogę znieść zapachu dziczyzny.

I don't like the hautgout.

Panu trudno wygodzić w jedzeniu.

You are very dainty in your eating.

Pan nie pije?

You drink nothing.

Jakie wino pan pije, czerwone czy białe?

Which wine do you take, red or white wine?

Proszę czerwonego.

Red wine, if you please.

Ja wezmę wina reńskiego.

I will keep to Hock.

Pozwól pan, bym mu kieliszek tego wina zaprezentował.

Permit me to pour you out a glass of this wine.

Proszę, skosztuj pan tego burgońskiego.

Pray, taste this Burgundy.

Jak panu smakuje?

How do you find it?

To wino wyborne, ale za mocne (idzie do głowy).

This wine is excellent, but it is very heavy.

Podaj mi pan z łaski swojej karafkę; doleję sobie cokolwiek wody.

Be so kind as to pass me the decanter, I will put some water to it.

Wypróżnił pan kieliszek?

Have you done with (emptied) your glass?

Pan swego kieliszka nie napełnia?

You do not fill your glass.

Kieliszek pana N... próżny.

The glass of Mr. N. is empty.

Proszę mu podać kieliszek szampana.

Give him a glass of Champagne.

Szampan musuje mocno.

The Champagne is very much up (sparkling).

To najlepsze wino do picia.

It is the best wine one can possibly drink.

Szanowne panie, wasze zdrowie.

Ladies, your health.

Mam honor pić na zdrowie pańskie i pańskiej całej rodziny.

I have the honour to drink your health and that of all your family.

Pan mi wielce schlebia!

You do me much honour, Sir.

Janie! zmieniaj talerze.

John, change the plates.

Podaj dessert.

Serve up the dessert.

Żąda pan winogron czy broszkwiń?

Will you take a bunch of grapes or a peach?

Pozwól pan abym mu to jabłko ostrugał.

Allow me to peel this apple for you.

Porzuć pan łupinę.

Throw away the parings.

Oto gruszka dobrego gatunku.

This pear is of a choice species.

Jak pan poziomki jadać lubi?

How do you like strawberries best?

Jem je bardzo chętnie z winem i cukrem.

I like them best with wine and sugar.

Nie raczy pan cośkolwiek ciasta lub konfitur?

Will you not take some of this pastry, of these sweetmeats?

Dziękuję, więcej jeść nie mogę.

No, I thank you; I can eat no more.

Pan je bardzo mało.

You are a poor eater.

Pan nic nie je.

You do not eat anything.

Przepraszam, jadłem bardzo wiele.

I beg your pardon, I have eaten a great deal.

Obiadowałem z dobrym apetytem.

I have enjoyed my dinner very much.

Pan miał zły obiad.

You have made but a poor dinner to-day.

U nas tylko obiad zwyczajny.

We have but our usual fare.

Gdybym był wiedział iż pan przyjdzie, przygotowałbym się inaczej.

If I had known, you would come, I should have ordered some more.

Wszystko wyśmienite, wszystko wybornie przyrządzone; ale ja się najadł do syta.

Every thing is excellent and well dressed, but I have eaten plenty.

Gdyby pan zechciał wypić kieliszek likieru, towarzystwo naśladować pana będzie

Now, Sir, if you do not refuse to take a little glass of liquor, I hope the company will follow your example.

Szanowni panowie, wreszcie wstaniemy od stołu.

Well then, let us rise from dinner.

Zbieraj ze stołu.

Clear the table (take away).

---

2) W hotelu.

2) At an inn.

Czy panowie życzą jeść w towarzystwie czy też w osobnym pokoju?

Gentlemen, do you wish to dine in the saloon or in private?

Prowadź nas pan do osobnego pokoju, tam jesteśmy swobodniejsi.

Show us into some private room, we shall be more comfortable there.

Co kosztuje nakrycie w towarzystwie?

How much do you charge a head for dining at this ordinary?

Kelner, (markier) proszę mi podac kartę.

Waiter, let me see the bill of fare.

Oto ona.

Here it is.

Prosimy o bulion.

Give us some jelly broth.

Rozkaże pan kuchnię francuzką czy angielską?

Should you like French or English cookery?

Co życzy pan na pierwsze danie?

What should you like to have for the first course?

Duszone mięso i paszteciki.

Stewed beef and pasties.

Za pozwoleniem! potem daj nam pan kurę z groszkiem zielonym a na dessert makaron i maliny.

I say! for the entremets you will bring us small peas and a chicken and for the dessert macaroons and raspberries.

Jakie wino jest do picia?

What wines have you got?

Po czemu to wino?

What is the price of this wine?

Daj nam pan czystego wina

Let us have wine that is not adulterated.

Gdzie grajcarek?

Where is the corkscrew?

Butelka odkorkowana.	The bottle is uncorked.
To wino pachnie doskonale.	This wine has an excellent flavour.
To wino cuchnie beczką, jest młode i kwaskowate.	This wine tastes of the cask, is young and is turned.
To wino ma smak słaby	This wine has a stale taste.
Bądź pan tak łaskaw cośkolwiek na bok się usunąć, ja tu nie mam miejsca.	Sir, be so kind as to move a little to that side, I have not room enough.
Proszę o przebaczenie.	I ask your pardon.
Brakuje nam talerzy.	We want plates.
Zawołaj pan markiera	Call the waiter.
Usługa tu dość niedbała (opieszała).	The attendance is rather slow here.
Bądź pan łaskaw podać ten talerz dalej.	Please to pass this plate.
Proszę jeszcze o pół butelki wina	I want another pint of wine.
Pan życzy sobie czego jeszcze?	Do you want anything more?
Myślę że teraz wstać możemy.	I think we may rise now.
Markier! wiele mamy do zapłaty?	Waiter! how much have we to pay?
Oto rachunek, moi panowie.	Here is the bill, gentlemen.
Oto pieniądze.	Here is your money

W kawiarni.

At the Coffeehouse.

Potrzebuję orzeźwienia, jestem spragniony	I am very thirsty; I want to drink something

Chodźmy do tej kawiarni.

Let us go into that coffeehouse.

Proszę o filiżankę kawy.

Give me a cup of coffee.

Białej czy czarnej?

With milk or without?

Ze śmietanką.

With cream.

Życzy pan lodów, limonady?

Will you take an ice, a lemonade?

Dziękuję, napiję się piwa.

No I thank you, I shall take some beer.

Piwo tu wyborne.

The beer is excellent here.

To piwo bardzo mocne.

The beer is very strong.

Dym cygar nie jest panu przykrym?

I hope you do not object to the smoke of tobacco?

Wcale nie, a jeżeli pan chce i my wypalimy cygaro.

Not at all; if you like, we will smoke a cigar too.

Markier, przynieś mi pan cygaro.

Waiter, bring us some cigars

Nie chcesz pan cygara zapalić?

Won't you light your cigar?

Wolno mi pana prosić o tę gazetę, gdy ją pan przeczytał?

Sir, will you be so kind as to let me have that paper, when you have done with it?

Oto jest.

With pleasure, Sir, here it is.

Dziękuję panu bardzo.

Many thanks.

Pan się zajmuje polityką?

Do you care about politics?

Wcale nie. Czytam tylko artykuły odnoszące się do teatru i handlu.

Not at all. I only read theatrical or commercial matters.

Cóż nowego w gazecie?

What is the news in the paper?

Dziś nie ma nic zajmującego.

There is nothing interesting today.

W Petersburgu jest kilka bardzo dobrych gazet literackich, na przykład północna pszczoła.

There are some very good literary gazettes at St. Petersburgh, for instance, the bee of the North.

Czy ją tu trzymają?

Is it taken in this house?

Zdaje mi się. Markier, pszczołę północną!

I think so. Waiter, bring the Bee of the North.

Natychmiast panu przyniosę.

Yes Sir, I will bring it immediately.

Gra pan w billard?

Do you play billiards?

Cokolwiek.

A little.

Zagra pan partyę?

Will you play (try) a game?

Z chęcią, wszelako ja zły gracz.

Oh yes, but I own, I play rather badly.

Markier, czy tu macie francuzkie lub angielskie gazety?

Waiter, have you any French or English newspapers?

Nie panie, rząd je zakazał we wszystkich kawiarniach.

No, Sir, they are prohibited by the government in all coffee-houses.

Czy to nie zagraniczna gazeta, która tam leży na bufecie?

And that newspaper, there, on the bar, is it not a foreign one?

Tak jest, to gazeta niemiecka.

Yes, Sir, it is a German newspaper.

Mój przyjacielu, mądry podróżny nie rozprawia o polityce

My dear, no traveller, if prudent, ever talks about politics.

Możemyż iść?

Shall we go?

Jak pan żąda.

As you like.

Wieczerza.

Supper.

Pozwoli pan wieczerzać z nami?

Will you take your supper with us?

Z największą chęcią, gdy to panu zachodu nie robi.

With all my heart, if you do not stand upon ceremonies.

O, wcale nie.

I shall not.

Zaszczyć nas pan jedzeniem wieczerzy w nami.

Do me the honour to take your supper with us.

Ugoszczę pana tylko postnym pokarmem.	You will have but a scanty meal
To nic nie szkodzi, nie jestem zwolennikiem żołądka.	Never mind, I don't like carousing.
Lepiej dostatni mieć obiad a lekką wieczerzę.	It is better to dine well and sup little.
Nie rób sobie pan dla mnie żadnej subjekcyi.	Do not make any particular preparations for me.
Chleb i ser dostateczne.	Bread and cheese will do.
U nas tylko zimne mięso w domu.	There is nothing but cold meat in the house.
Czy pan żąda siekanego mięsa, czy zimnej kury, lub też morskiego raka?	Will you take some of the hash, or some cold fowl or a little lobster?
Pozwolę sobię wziąść kilka ostryg.	I beg leave to take a few oysters.
Świeże li one?	Are they fresh?
Połóż pan muszle na talerzu.	Pray, put the oystershells on your plate.
Pan nie odmówi kawałka sera?	You will not refuse a bit of cheese?
Coś podobnego się nie odmawia	There is no refusing that.
Gdzie flaszki z oliwą i octem?	Where are the castors (oil-and vinegar-cruets)?
Przyrządź pan sałatę.	Prepare (dress) the salad.
Oto salaterka.	Here is the salad-dish.
Przypraw ją pan dobrze	Get it well seasoned.
Nie wymyta dobrze.	It is not well cleaned.
Czyś ją pan posolił?	Have you put salt to it?
Nie ma jeszcze w niej soli.	There is no salt in it.
Mało w niej pieprzu.	There is but little pepper in it.
Nie dosyć oliwy a za wiele octu.	There is enough oil, but too much vinegar in it.
Przynieś pan szklanki do wina i piwa.	Bring wine-glasses and tumblers.

Moi panowie, oto piwo, wino i puncz; wybierajcie panowie.

Gentlemen, there is beer, wine and punch at your service.

Nie chce pan mocnego piwa?

Will you not take some strong beer (porter)?

Nie lubię pić mocnego piwa na wieczerzę.

I do not like taking porter at night.

Przenoszę pański podpiwek.

I like your small beer (ale) better.

Wypij pan łyk wina.

Just take a few drops of wine.

Zjem kąsek.

I will eat a bit.

Pan zupełnie oddany drugim, siebie zapomina.

Mr. N., you are full of attention for others, but you forget yourself.

Dla mnie jest przyjemnością służyć panu.

Sir, I shall be happy to help you to your taste.

Świece goreją (palą się) ciemno.

The candles burn dimly.

Objaśnij pan świecę.

Snuff the candle.

Zapal pan świece woskowe (jarzące).

Light those wax-candles

Nam już czas rozejść się.

But it is high time to go.

Przygotowałem jeszcze wazę punczu.

We shall have another bowl of punch.

Dziękuję, muszę do domu

No, I must go home.

Ja zwykię wczas idę do domu.

I am in the habit of keeping good hours.

Pozwól pan towarzyszyc mi do drzwi.

Permit me to accompany you to the door.

Pozwól pan mi poświecić.

Give me leave to light you.

Dziękuję, na schodach wisi lampa

No I thank you; there is a lamp on the staircase.

Nasz służący przeprowadzi pana do domu.

Our servant shall see you home.

Nie opuszczaj nas pan przy takiej pogodzie.	You must not leave us in a weather like this.
Muszę; dla mnie czuwają w domu.	I am obliged to leave you; they will sit up for me at home.
A więc bądź pan zdrów, żegnam pana.	Well, then I wish you safe home.
Do zobaczenia.	Farewell, until we meet again.

Sprzęty stołowe.

Table-requisites.

Sprzęty jadalne.	Table-furniture
Obrús.	the cloth
Serweta.	a napkin
Nóż.	a knife
Widelec.	a fork
Łyżka.	a spoon
Łyżka wazowa.	the soup-ladle
Sosiczka.	a sauce-boat (gravy-dish)
Solniczka.	the salt-cellar
Cukierniczka.	the sugar-basin
Pieprzniczka.	the pepper-box
Musztardniczka.	the mustard-pot
Półmisek.	the cruet stand
Kubek.	a goblet
Taca do herbaty, kawy.	the tray
Podstawka.	a salver
Miska wielka.	the slop-basin
Łyżka rybia.	a fish-slice
Dziadek do orzechów.	a nut-cracker
Maślniczka.	a butter-cooler
Srebro stołowe.	Plate
Porcelanowy serwis.	a set of china
Przetyczka do zębów.	a tooth-pick.

Chleb pszenny, biały.	White bread, wheaten bread
Chleb żytni, czarny.	Brown bread, rye-bread
Okrucha chleba.	the crumb
Skórka chlebowa.	the crust
Chleb domowy.	Home-baked bread
Chleb świeży.	new-baked bread
Chleb czerstwy.	Dry (stale) bread
Barszcz, zupa jarzynna.	Cabbage-soup
Mięso duszone.	Stewed meat
Mięso pieczone.	Fried meat
Pieczeń.	Roast meat
Pieczeń wołowa.	Roast beef
Wędlina wołowa.	Smoked beef
Solone mięso.	Salt meat, salt pork
Polędwica.	Sirloin of beef
Ozór wołowy.	Beef's tongue
Befsztyk.	Beef-stakes, Beef-steaks
Kotlety.	Cutlets
Cielęce kruszka.	Sweet-bread
Kotlety baranie.	Mutton-chops
Barania polędwica.	a leg of mutton
Wieprzowina.	Pork
Szmalec, słonina.	Lard, bacon
Baranina.	Mutton
Potrawka.	a ragout
Kiełbaski.	Sausages
Kiełbasa ze krwi.	Black pudding
Knedle.	Dumplings
Nadziewka.	Stuffing
Jaja na miękko.	Hard boiled eggs
Jaja na twardo.	Boiled eggs
Naleśniki.	Omelet
Jajeśnica.	Fried eggs

Pączki.	Pancake
Żółtko.	the yolk
Zwierzyna, dziczyzna.	game
Zając.	Roast hare
Dzik.	wild boar
Jeleń.	Stag
Królik.	Rabbit
Ptastwo.	Poultry
Gołąb.	a pigeon
Indyk.	a turkey-cock
Kuropatwa.	a partridge
Przepiórka.	a quail
Skowronek.	a lark
Kwiczoły.	Thrushes
Kaczka.	a drake
Gęś.	a goose
Śledź.	a herring
Sardele.	Pilchers
Pstrąg.	a trout
Węgórz.	an eel
Szczupak.	a pike
Raja.	a thornback
Łosoś.	a salmon
Turbot.	a turbot

Kartofle, ziemniaki.	Potatoes
Rzepa.	Turnips
Fasola wielka.	French beans
Fasola biała.	Beans
Pasternak.	Parsnip
Pory.	Leek
Marchew.	Carrots
Cebula.	Onions
Szczaw.	Sorrel

Kapusta.	Cabbage
Soczewica.	Lentils
Rzodkiewka.	Radishes
Szpinak.	Spinage
Kalafiory.	Cauliflower
Kapusta słodka.	White cabbage
Kapusta kwaśna.	Sour-crout
Ryż.	Rice
Krupy.	Groats
Proso, jagły.	Millet
Kukurydza.	Buckwheat
Kasza.	Pap
Kluski.	Vermicelli
Mąka.	Flour
Ciasto.	the dough
Cykorya.	Succory
Sałata.	Lettuce
Selery.	Celery
Rzeżucha.	Cress
Cynamon.	Cinnamon
Endywia.	Endive
Chrzan.	Horse-radish
Gwoździki.	Cloves
Karczochy.	Artichokes
Pietruszka.	Parsley
Czosnek.	Garlic
Cytryny.	Lemons
Trufle.	Truffles
Oliwki.	Olives
Kapary.	Capers
Grzyby.	Mushrooms
Sardynki	Anchovies
Wiśnie.	Cherries
Melony.	Melons

Brzoskwinie.	Apricots
Smrodziny.	Currants
Jagody czarne.	Bilberries
Figi.	Figs
Śliwki.	Plums
Prunelle.	Prunes
Orzechy laskowe.	Hazelnuts (filberts)
Orzechy włoskie.	Nuts
Kasztany.	Chestnuts
Kasztany tureckie, marony.	Large chestnuts
Migdały.	Almonds
Tykwy.	Quinces
Morwa, jerzyna.	Mulberries
Granaty.	Pomegranates
Pomarańcze.	Oranges
Winogrona czarne	Blue grapes
Winogrona białe.	White grapes
Czereśnie.	Heart-cherries
Powidła.	Marmalade
Komput z jabłek.	Stewed apples
Komput z gruszek.	Stewed pears
Ciasto, placek	Cake
Tort.	a tart
Sucharki.	Biscuit
Marcypan.	Marchpanes
Pierniki.	Gingerbread
Pączki jabłkowe.	Apple-pie
Konfitury.	Sweetmeats, Preserves
Ser szwajcarski.	Swiss cheese
Ser parmezański	Parmesan cheese
Napoje, trunki.	Spirits
Wódka.	Brandy
Wódka jałowcowa.	Gin
Wino kanaryjskie.	Sack

Wino Bordo.	Claret
Wino burgundzkie.	Burgundy
Wino węgierskie, węgrzyn.	Hungarian wine
Kakao.	Cocoa
Margaryna.	Margarine
Kawa z cykoryą.	Roasted chicory.

Dom. The house.

Chcę nająć dom lub go kupić.	I want to purchase or hire a house.
Pragnę by się znajował w zdrowem miejscu.	I wish it to be in a healthy situation.
Wiem jeden, któryby się panu podobał.	I know one that probably will suit you.
Chodźmy ten dom obejrzeć.	Let us go to see the house.
Czy pan stróż domowy?	Are you the porter of this house?
Zechcesz mi pan ten dom pokazać?	Can you show it me?
Wchód mi się bardzo podoba.	I like this entrance very much.
Front (przód) wybudowany z ciosowych płyt, dachy pokryte szyfrem.	The front is built of freestone, the roofs are covered with slates.
Nawet i podział jego jest wyborny.	It is also very well planned.
Dom ten ma dwa skrzydła i tył.	The house is composed of two wings with a backhouse.
Ma pan wiele mieszkańców?	Have you many inmates?
Dół i drugie piętro są wynajęte.	The groundfloor and the second story are let.
Prowadź mię pan na pierwsze piętro.	Show me up to the first story

Główne schody są szerokie i widne, stopnie są z kamienia.

The main stair-case is wide and very light, the steps are flagged.

Gdzie prowadzą te tajemne schodki.

Where does that small private stair-case go to?

Prowadzą do domu gospodyni.

It leads to mylady's private room.

Ten chodnik jest dosyć obszerny.

The gallery is pretty spacious.

Tu państwo widzicie, ten rzęd pokoi jest mieszkaniem pani domu; mieszkanie gospodarza jest od tyłu.

Look, gentlemen, this suite of apartments is occupied by the lady, that of the master is situated at the back.

Oto przedsionek; proszę wejść.

This is the antechamber; be pleased to walk in.

Przedsionek połączony jest z jadalnią.

The antechamber communicates with the dining-room.

Gabinet wychodzi na ogród.

The study looks into the garden.

Najpiękniejsza jest sala bawialna i budoar (pokój gotowalniany).

What can be more elegant than the drawing- and the dressing-room?

Oto spalnia; po każdej stronie idzie gabinet z drzwiami szklannemi.

There is the bedroom; on each side there is a closet with a glass-door.

Te drzwiczki (furtka) prowadzą do kąpalni.

That wicket there leads to the bath.

Kuchnia jest bardzo miła i porządna.

The kitchen is very neat and cleanly.

Czy ten komin nie dymi?

Does not this chimney smoke?

Wcale nie; on zaopatrzony kapeluszem i wiatrociągiem.

Not at all; it is provided with a hood and a ventilator.

Tam skład na drzewo i torf.

Those garrets are used only for wood and turf.

Czy piwnice obszerne i głębokie?

Are the cellars large and deep?

Są sklepione i obejmują około 200 beczek wina.

They are vaulted and will hold 200 casks of wine.

Wszystkie drzwi domu są o skrzydłach dwoistych.

Almost every room in the house has folding-doors to it.

Podłogi są wykładane (posadzki).

The floors are inlaid.

Ma pan podwójne okna?

Have you double windows?

Sufit (pułap) musi być obielony.

The ceiling wants white-washing.

Okna nie zamykają się dobrze.

The windows do not shut close.

Kruczki są pokrzywione; oprócz tego wiele szyb stłuczonych.

The hinges are bent and a number of panes broken.

To drobnostki.

These are trifles.

Gdzie są stajnie i wozownie?

Where are the stables and coach-houses?

Tu na końcu pierwszego podwórza.

Here at the bottom of the first yard.

Kurniki są oddzielone od ogrodu kratą.

The poultry-yard is separated from the garden by an iron trellis.

Wiele przynosi ten dom w całości rocznego dochodu?

How much does the house and its appertenances bring in yearly?

Dotychczas był wynajęty za — rocznie.

It has hitherto been let on lease for —

Pokaż nam pan sprzęty (meble).

Let us see the furniture.

Czy te meble z czerwonym damaszkiem są kompletne?

Is that furniture of crimson damask complete?

Tak jest; składają się z sześciu foteli, dwunastu stołków, dwie berżerki i jedna sofa, z należącem do tego obiciem.

Yes,they consist of six arm-(elbow) chairs, twelve chairs, two settees and a sofa, each of them with covers.

Ten okrągły stół mahoniowy jest na kółkach.

There is a round mahagony table which moves on castors.

Czy ten stół czworograniasty z drzewa orzechowego, czy z dębu?

Is this square-table made of nut- or of oak-wood?

Potrzebuję stołu jadalnego na osób dwanaście.

I want a dining-table for twelve persons.

Stół składany, stół do herbaty.

A table with leaves, a tea-table.

Czy ma pan wyścielane stołki, lub ze trzciny?

Have you stuffed or cane-bottomed chairs?

Odsuń pan stołek od pieca.

Push the chair from the stove.

Chciałbym mieć stolik do pracy z cylindrem, białą płatą marmurową i poręczą.

I should like to have a writing desk with a cylinder, a white marble slab and a gallery.

Oto jest z drzewa pstrego, obity bronzem.

There is one of speckled wood garnished with bronze.

Opatrzony tajnym zamkiem.

There is a secret lock to it.

Oto komoda z wykładanemi ozdobami.

There is a chest of drawers with checker-work.

Ona wspaniała, ale przestarzała.

It is very rich but old-fashioned.

Ja tam widzę piękną szafę do książek z półkami.

I see there a nice book-case with the shelves.

Tam są zwierciadła pięknego lustru.

There are mirrors of exquisite tin-foiling.

Pokaż nam pan łóżka.

Let us see the beds.

Łóżka są z pieńkami a zasłony z indieny.

The bedsteads are four-posted, the curtains of chintz.

Kołdry są z pięknej wełny angielskiej.

The blankets are of fine English wool.

Na każde łóżko potrzebuję dwóch materaców z włósia, siennika, piernata i wezgłowia.

For each bed I must have two mattresses of horsehair, a mattress of straw, a featherbed and a bolster.

Ja każę mój gabinet obić papierem.

My closet is to be hung with paper

Masz pan mieszkania do wynajęcia?

Życzy pan sobie z meblami czy bez mebli?

Potrzebuję pokoju umeblowanego i gabinetu.

Tem służyć mogę.

Bądź pan łaskaw i pokaż mi te pokoje.

Wejdź pan z swojej łaski.

Proszę tędy.

Za wiele wynajmuje pan ten pokój na miesiąc?

Za pięćdziesiąt rubli.

Czy to ostatnia cena?

Tak jest.

To bardzo drogo.

Ten pokój mi się bardzo podoba, ale cena mię odstrasza.

Proszę wziąść na uwagę, iż to najpiękniejsza okolica miasta, w której domy sprzedają się nadzwyczaj drogo.

Położenie bardzo miłe.

I widok tu prześliczny.

Czy ten pokój od ulicy?

Nie, wychodzi na ogród.

A więc i ogród się tu znajduje?

Jeden z najpiękniejszych, które pan tu znaleźć może.

Czy te ściany z sztukateryi, czy też nowo malowane?

Jest studnia w podwórzu

To hire an apartment.

Have you any apartments to let?

Do you want an apartment furnished or unfurnished?

I want a furnished room and a closet.

I can suit you.

Will you kindly permit me to see your apartments?

Please to walk in

This way, if you please.

What do you ask for this room per month?

Fifty rubles a month.

Is that the lowest price?

It is, Sir.

It is very dear.

I like the room very much, but the price frightens me.

Consider that this is one of the best quarters, where houses are let very high.

The situation is very agreeable.

The prospect also is beautiful.

Does the room look into the street?

No, Sir, it looks into the garden.

Is there a garden too?

One of the finest you ever saw.

Are the walls newly plastered or painted?

Is there a well in the yard?

Tak jest, woda w niej bardzo dobra.

Yes, Sir, the water of it is very good.

Ale, ale, mogęż u pana się stołować?

Now I think of it cannot I board at your house?

W tym domu znajdzie pan restauracyę (traktyernię), w której stół smaczny i dobrane towarzystwo.

You will find here a boarding-table well supplied and frequented by choice company.

Co pan żąda za to mieszkanie ze stołem?

What do you take for the apartment and board together?

Com panu już powiedział.

What I have just told you.

Utrzymuje pan własną bieliznę?

Will you provide your own linen?

Chciałbym, by mi pościel dano.

I wish you would find me in bed-linen.

Przyjmuje pan opał na siebie?

Will you find yourself in firing?

Zapłacę zań osobno.

I will pay for the firing separately.

Dobrze, więc zgoda; interes skończony.

Well, the bargain is concluded.

Kiedy pan chcesz się wprowadzić?

When do you mean to take possession of your lodgings?

Przyjdę jutro rano.

I will come to-morrow morning.

Wszystko będzie gotowe.

Every thing will be ready.

Budowa główna.

the main building

Budowa tylna, tył.

the back part

Pawilon.

a pavilion

Kolonada.

a portico

Zajazd.

Steps

Wjazd, wrota, brama.

the gateway

Drzwi, wchód.

the street-door

Zamek.

the lock

Kłódka.

a padlock

Klucz.

the key

Klucz od bramy.	a master-key
Dziurka od klucza.	the key-hole
Zasówka.	a bolt
Klamka.	a latch
Stukadło, kowadło.	the knocker
Dzwonek.	the bell
Sień.	the lobby (vestibule, porch)
Schody kręte.	a winding staircase
Ustęp schodni.	the landing
Poręcze.	the bannisters (balustrade)
Sala.	the hall, saloon
Garderoba.	a wardrobe
Alkowa.	an alcove
Komora.	a lodge, closet
Poddasze.	an attic
Piec	the stove
Piec do pieczenia chleba.	the oven
Trąba, rura.	the pipe
Komin.	the fire-place, fire-side
Gzyms kominowy.	the chimney-piece
Strych.	the loft
Spiżarnia.	the pantry, larder
Wychodek.	the privy
Wozownia.	the coach-house
Skład.	a shed
Pralnia.	the wash-house
Warsztat, pracownia.	a workshop
Balkon.	a balcony
Altana.	a verandah
Okiennice.	the shutters
Zasłony, sztory.	a blind
Żaluzje, zazdrostki.	Venetian blinds
Obicie.	Paper

Obijać.	to paper
Bielić.	to white-wash
Sztukaterya.	Stucco-work
Dyle, deski.	Deals (dealboards)
Pułap, sufit.	the ceiling
Robota ciesielska.	the timber-work
Nisza.	a niche
Przegroda.	a partition
Żelazo do butów.	a scraper
Rogóżka.	a straw-mat
Wysuwalne okno.	a sash (window)
Dach.	the roof
Rynna.	the gutters
Konduktor, piorunnik.	a lightning-conductor
Próg.	the threshold
Łata, planka.	a lath
Słupy, podpory.	Piles (stakes)
Wierzchołek domu.	the gable (gable-end)
Fronton.	the fronton
Fundament, podstawa.	the foundation.

Stolik do kart.	a card-table
Gotowalnia, toaleta.	a toilet
Komoda.	a chest of drawers
Szafa ścienna.	a press
Szafa do sukien.	a wardrobe
Szafa do bielizny.	a linen-press
Szafa do porcelany, srebra.	a cup-board
Konsola, stolik ze zwierciadłem	a console, a bracket
Kredens.	a side-board
Szafa kuchenna.	a meat-safe
Biuro.	a bureau
Sekretarz.	a writing-desk

Szuflada.	Drawers
Ekran.	a fire-screen
Parawan.	a folding-screen
Draperye.	the hangings
Zwierciadło, lustro.	a looking-glass, a mirror
Rama.	the frame
Stołeczek pod nogi.	a stool
Stołek polowy.	a folding chair
Poduszka.	a cushion
Stołeczek, ławeczka.	a foot-stool
Łóżko z baldakimem, kotara.	a canopy-bed
Materac.	the mattress
Wezgłowie.	a bolster
Poduszka.	a pillow
Kołdra.	a counterpane
Łoże spoczynku.	a couch
Kolebka.	a cradle
Stolik umywalny.	a washing-stand
Miednica, miska do mycia.	a basin
Dzbanek.	the ewer
Gąbka.	a sponge
Stołeczek do butów.	a boot-jack
Urynał.	a chamber-pot
Podświecznik, gerydon.	a stand
Świecznik.	a candlestick
Świeca woskowa, łojówka.	a wax-candle, tallow-candle
Szczypce.	a pair of snuffers
Tacka pod szczypce.	a snuffer-stand
Lejek od gaszenia.	an extinguisher
Lampa.	a lamp
Latarnia.	a lantern
Spluwaczka.	a spittoon
Ławka.	a bench
Skrzynia, paka.	a case, a box

Kosz, koszyk.	a basket
Dywan.	a carpet
Garnitur porcelanowy.	a set of china
Firanki, zasłony.	Curtains
Zawiesidła firankowe.	the curtain-rods
Miotła.	a broom
Mietełka.	a hand-brush
Ścierka.	a clout
Naczynia kuchenne.	Kitchen utensils
Naczynia cynowe.	Pewter
Kasterola, brytwanna.	a stew-pan, frying-pan
Kociół.	a boiler
Garczek.	a pot
Sagan.	a porridge-pot, iron pot
Pokrywka.	a potlid
Wiadro.	a bucket (pail)
Stągiew.	a tub
Czasza, donica.	a porringer
Sito.	a sieve
Krużka.	a pitcher (jug)
Druszlak.	a cullender
Tarka.	a grater
Lejek.	a funnel
Motówka.	a twirling-stick
Rożen do pieczeni.	a spit
Rożen.	a skewer
Trójnóg.	a trevet
Siekanica.	a chopping-board
Siekacz.	a chopping-knife (cleaver
Warząchiew.	a skimmer
Stolnica.	a rolling-pin
Fajerka.	a chafing-dish
Roszt, rzeszotka.	a gridiron
Szpikulec.	a larding-pin

Młynek do kawy.	a coffee-mill
Tygielek.	a skillet
Moździerz.	a mortar
Tłucznik.	a pestle
Wylew, rynna.	a sink
Drzewo do palenia.	Firewood
Wiązka chróstu.	Faggots
Polana drzewa.	a log
Węgle ziemne.	Coals
Głownia.	Burning coals
Ognisko.	a brand
Sadza.	the soot
Popiół.	Ashes
Zapałki.	Matches
Siarniczka, trut.	Tinder
Pudełko z ogniem.	a phosphorus-box
Roszt, krata.	the fender
Miech.	the bellows
Łopatka.	a shovel
Pogrzebacz, ożog.	the poker
Szczypce.	the firetongs.
Ożóg.	firerake.

Miasto.

The town.

Nie może mi pan powiedzieć, którą mam iść drogą, abym doszedł do B-kiej bramy?

Could you tell me, Sir, the way I must take to go to the B. gate?

Idź pan prosto; za dojściem do końca tej ulicy, zwróć się pan w prawo; tam bulwark przed panem; przeszedłszy most, pójdzie pan ulicą z nim się stykającą; ta

Go strait along; when you are at the end of this street, you must turn to the right; you will find the quay straight before you; then go over the bridge and take the street which runs out there; that will carry you to a cross-way,

pana poprowadzi ulicą poprzeczną, którą minąwszy, dostanie się pan w szeroką ulicę wysadzoną lipami; ona wyprowadzi na wielki plac.

which having passed you will come to a wide street, bordered with limetrees, which leads you to a large square.

A potem?

And afterwards?

Zostawisz pan plac po prawej stronie, przejdzie pan po za kratę, jaką tam pan zobaczy.

You keep the square to your right hand and go through the trellis which you will see there.

A! to krata angielskiego ogrodu?

Ah, that is the trellis of the English garden?

Tak właśnie; przechodzi pan przez ogród i udaje się w ulicę od lewej ręki, która zawiedzie do bramy.

It is; you walk through the garden and take the street on your left, which will carry you to the city gate.

Wezmę dorożkę (fiakra).

I will take a cab.

Woźnico, zawieź mię do . . . ulicy

Coachman, drive me to — street.

Wiele żądasz do . . . ulicy?

How much is it to — street?

Tylko tam?

Only there?

Nie, tam i z powrotem.

No, you are to bring me back again.

Dwadzieścia kopiejek.

You will give me twenty copecs.

To za wiele.

That is too much.

Zmiłuj się pan, tę drogę dwa razy należy odbyć, tam i na powrót.

I beg your pardon Sir, it is twice the way.

Dobrze, więź mię tylko żwawo.

Well, only drive fast.

Zobaczy pan. Siadaj pan. Czy daleko w . . . . ulicy?

I shall do my best. Please to get in. Is it far in the — street?

Czwarta kamienica po prawej stronie.

The fourth house on the right-hand side.

Stój! tutaj chcę wysiąść.

Stop! it is here; I will step out

Chciałbym obejrzeć miastowe rzadkości.

I should like to see the sights of this town (city).

Oto najemny, który pana poprowadzi.

Here is a valet de place who will conduct you.

Proszę ze mną; nie zapomnę nic, coby godnem było pańskiej uwagi.

Follow me, if you please, I will show you every thing worth seeing in the town.

Oto główna ulica; nie jest ona najszerszą, ale najprostszą ze wszystkich.

Here, Sir, we are in the principal street; though not very wide, it is straighter than all the rest.

Bruk zdaje się być dobry.

The streets seem to be well paved.

Przejazd jest prawie tak dobry jak chodniki.

The carriage-road is almost as good as the pavement.

Ulice są także bardzo czysto utrzymywane.

The streets are also very clean.

W pewnej odległości znajdują się ścieki, do których spływa woda z ulic i nieczystości.

At certain intervals there are sinks (sewers) for the reception of the water and filth in the streets.

Czy wszystkie domy budowane z cegły?

Are all the houses built of brick?

Mamy części miasta, w których są z drzewa i tylko obrzucone gipsem.

There are some quarters (wards) where they are built of wood and plastered.

Zdaje mi się iż miasto w całości na prawym brzegu rzeki.

Methinks the whole town is on the right bank of the river.

Jak wielkie to miasto w obwodzie?

What is it's extent?

Rachują milę z jednego końca do drugiego, a trzy mile w obwodzie.

They reckon one mile from one end to the other and three miles in circumference.

Miasto jest gęsto zamieszkane.

The town is very populous.

Upiększyli je bardzo w ostatnich trzech latach

It has been greatly embellished these three years.

Całe miasto oświecone gazem.

Gaslight has been introduced into all the quarters of the town.

Chodźmy na nadbrzeże, ztamtąd zobaczymy lepiej całe miasto.

Let us go upon the quay, to have a better view of the whole.

Czy to warto widzenia?

Is there any thing worth seeing?

W przechodzie zobaczy pan arsenał i odlewalnię; obie budowy na naszej drodze.

Going along, you may see the arsenal and the gunfoundery; both of them are in our way.

Kogo przedstawia ta bronzowa statua na koniu?

Who does that brass equestrian statue represent?

Ten most kamienny jest wspaniały.

This stone bridge is a splendid one.

Jest on na piętnastu łukach; po obydwóch stronach są żelazne poręcze.

It has fifteen arches; on each side there is a balustrade of cast-iron.

Co to za wielki dom?

What is that large house there?

To teatr; naprzeciw zobaczy pan katedrę.

It is the playhouse, opposite to it you see the cathedral.

Katedra otwarta, wejdźmy.

The cathedral is open; let us go in.

To arcydzieło gotyckiego stylu (budowy).

It is a masterpiece of gothic architecture.

Uważ pan, jak pięknie zbudowany chór, organy i nawa.

Observe the choir, how fine it is, the organ-case and the churchwardens' pew.

Rzeźby zadziwiające.

The carved works are admirable.

Spojrz pan na te przecudne alabastrowe statuy i srebrną postać Bogarodzicy.

Look at these fine alabaster statues and the silver one of the Virgin.

Malodwidło na szkle jest nadzwyczaj piękne.

The painted glass windows are excellent.

Szkoda że kazalnica w tak złym stylu zbudowana.	It is a pity that the pulpit is in so bad a style.
Wieża (dzwonnica) jest szczególnie wysoka.	The steeple is prodigiously high.
Fasada jest nowożytna.	The front is modern.
Wodotrysk na środku rynku jest bardzo gustowny.	The fountain in the middle of the square is very elegant.
Czy wolny wstęp do mennicy?	Is every one admitted to the mint?
Tak jest, ją pokazują wszystkim, komu się chce ją oglądać.	Yes Sir, it is shown to every one who wishes to see it.
O której godzinie otwarte muzeum dla publiczności?	At what hour is the museum open to the public?
Do kogo mam się udać, by otrzymać pozwolenie wejścia?	To whom must I apply for admission?
Czy potrzeba pozwolenia, by zamek obejrzeć?	Is an order (card of admission) necessary to see the castle?

Miasto.	the town, city
Stolica.	the capital
Miasteczko.	a market-town
Przedmieście.	the suburb
Mur miejski.	the walls of a town
Wał.	the mound
Fossa miejska.	the moat
Parafia.	a parish
Miejski ujazd.	the precincts
Rynek.	the market-place
Targ rybi.	the fish-market
Rzezalnia, szlachtuz.	the shambles
Targ mięsny, jatki.	the butcher's-market
Tandeta.	the frippery
Uliczka.	a lane
Zaułek.	a blind alley

Przecznica.	a crossway
Przejazd.	a thorough-fare
Pałac, zamek.	a palace, castle
Kościół.	a church
Wieża kościelna, dzwonnica.	a steeple
Szczyt wieży.	a spire
Dzwony kościelne.	Churchbells
Smętarz.	a churchyard (cemetery)
Budynek publiczny.	a public edifice
Ratusz.	the town-house
Sąd, trybunał.	the court(-house).
Odwach główny.	the guard-house
Koszary.	Casern, barracks
Więzienie.	the jail, prison
Poczta.	the post-office
Bursa	the exchange
Bank.	the bank
Cło, urząd celny.	the custom-house
Skład, magazyn.	a ware-house
Galerya obrazów	a picture-gallery
Biblioteka.	a library
Czytelnia.	a circulating-library
Księgarnia.	a bookseller's shop
Szpital.	a hospital (infirmary)
Dom obłąkanych, waryatów.	a lunatic asylum (madhouse)
Dom sierot.	an orphan-asylum
Dom ubogich.	an alms-house (poor-house)
Dom roboczy.	a work-house
Dom poprawy.	a penitentiary
Sikawka.	a fire-engine
Skład na sikawki.	an engine-house
Oberża, garkuchnia.	an inn

Hotel, zajazd.	a hotel
Traktyernia, restauracya.	an eating-house (restaurant)
Szynk.	a tavern
Studnia.	a draw-well
Wodotrysk.	a fountain
Kanał, szluza.	a sewer
Wodowód.	an aqueduct
Wodozbiór.	a reservoir
Filar.	a pier
Most zwodzony.	a draw-bridge.
Most łańcuchowy.	a suspension-bridge
Mostowe.	Bridge-toll
Latarnia uliczna.	a lantern
Słup latarniany.	the pillar of a lantern
Oświetlenie gazem.	Gaslighting
Obserwatoryum.	an observatory
Przechadzka, spacery.	the promenade
Ogrody publiczne.	Public gardens
Szlaban, barjera.	the turnpike, field-gate
Akcyza.	the excise
Urzędnik akcyzy.	the receiver of town-tolls
Szluza.	a sluice (water-gate, lock)
Rynna.	a gutter
Stróż nocny.	a watchman.
Tramwaj.	tramway
Światło elektryczne.	electric light.

Wizyta.

A visit.

Jest pan N . . . w domu?	Is Mr. N. at home? (Is the gentleman at home?)
Bądź pan łaskaw zapowiedzieć mię.	Will you be so kind as to give my name in.
Pan N. . . jest w swym pokoju; proszę się pofatygować za mną, jeżeli łaska.	Mr. N. is in his study, please to walk in, Sir.

Może on zatrudniony, nie chciałbym mu przeszkadzać?

He is perhaps engaged, I should be sorry to disturb him.

Prosić wejść.

Show him up!

Proszę wejść!

Come in!

Daruj pani, iż przychodzę bez ceremonii i bez zameldowania.

I beg your pardon, Madam, for my entering thus without ceremony and without having been announced.

Ośmieliłem się, przechodząc, spytać się o zdrowie pańskie, i złożyć moje uszanowanie.

Passing by I wished to be informed of your health and to present my respects.

Witam serdecznie pana.

You are very welcome, Sir.

Cieszę się z widzenia pana

I am very glad to see you.

Bądź pan łaskaw spocząć; oto stołek.

Pray be seated, Sir; here is a chair, sit down.

Dziękuję; nie jestem zmęczony.

I thank you, I am not tired

Bez zachodu, proszę, spocznij pan

Without ceremony, pray take a seat.

Nie chciałbym pana od zatrudnienia odwodzić.

I should be sorry, to interrupt (disturb) you while studying.

Nie mam nic pilnego do czynienia.

I have no pressing business in hand.

To wieczność, jak nie widać pana

We have not seen you at home this age.

Nie raz ja do pana zachodził, aby pana odwiedzić, wszelako nie miałem szczęścia zastać pana w domu.

I have called on you several times to pay you a visit, but I was not so fortunate as to find you at home.

Bardzo mi żal żem nie był w domu, do przyjęcia pana.

I sincerely regret, that by my absence I was deprived of the pleasure of welcoming you.

Mam zaszczyt przedstawić panu pana N . . .

Permit me to present you to Mr. N.

My z nim starzy znajomi.

He is an old friend of mine.

Nie wiem, łaskawa pani, czy mam zaszczyt być pani znany.

I do not know, whether I have the honour of being known to Mrs. N

Mogęż pytać, z kim mam honor mówienia?

May I know, with whom I have the honour of speaking?

Jestem nadzwyczajnie rada, posiadać szczęście zaznajomienia się z panem.

Sir, I am very much flattered with the honour of your acquaintance.

Pani mię zawstydza.

You do me too much honour, Madam.

Od jak dawna pan w tym kraju?

Since when have you been in this country?

Czy pan myśli długo zabawić między nami?

Do you intend to make any stay with us?

Myślę w Rossyi pozostać sześć miesięcy, a potem udać się do Niemiec.

I propose to spend six months in Russia and then to go over to Germany.

Bardzo mi przyjemnie będzie, widzieć pana bardzo często w moim domu, podczas pańskiego pobytu w Petersburgu.

I shall be glad to see you frequently at my house during your stay in Petersburgh.

Bardzom wdzięczny za pańską dobroć, i skoro mi pozwolonem być może, ośmielę się na odwiedziny.

I thank you much for your kindness, and shall wait on you now and then, if you will permit me.

Jak idą pańskie interesa, panie J...?

How do matters go on, Mr. I?

Bardzo dobrze, podług życzenia.

Quite well; as well, as can be

Co nowego? Co dziś rozpowiadają?

What news is there? What are the news of the day?

Co mówią w mieście?

What do they speak of in town?

Nie ma tam nic nowego.

There is no news whatever.

Mówią o zaraźliwej chorobie, na którą umiera wiele ludzi.

They speak of an epidemical disease which does much mischief.

Mówią o wojnie.

War is spoken of.

Już oddawna istnieje potajemna wojna między temi dwoma państwami.

Those two powers have of old been silently in war with another.

Rozdwojenie między tymi dwoma monarchami jest nie do uniknienia.

A breach between these two monarchs is now unavoidable.

Mówią w sekrecie że minister wpadł w niełaskę.

It is whispered about, that the minister is out of favour.

On uwolniony od obowiązku.

He was turned out of his place.

Pan mnie nie oszukuje?

You do not mean to impose upon me?

Słyszałem o tem, ale nie wierzę.

I heard it said; but I don't believe it

Nie wiadomo o tem jeszcze nic pewnego.

Nothing certain has transpired about that.

Papier jest cierpliwy.

They may put on the paper what they please.

Od kogo pan tę nowość posiada?

From whom have you this news?

Tak rozpowiadają osoby wiarogodne.

I heard it related by persons worthy of confidence.

Wierzę panu, bo mi pan sam to mówi.

You say that, and I am apt to believe it.

Przynoszę panu dobrą nowinę.

I bring very good news.

Otrzymaliśmy telegraficzną depeszę, podług której pokój stale przyjęty.

We have received a telegraphic despatch, announcing that peace has been definitively concluded.

Pan się już pannie N . . . nie zaleca?

You don't pay any longer your attentions to Miss N.?

Ja zakochany w niej do śmierci.

I dote upon her.

Dlaczego pan tak długo zwleka oświadczenie ostateczne?

Why do you not break your passion to her?

Otrzymałem przyrzeczemie od panny N . . .

I have the consent of Miss N.

A więc państwo narzeczeni?

Are you the bride and bridegroom that are to be?

Jak słyszałem, pani swą rękę panu S . . . przyrzekła? Pozwól mi pani dołączyć moje życzenia do życzeń licznych pańskich przyjaciół.

I hear, Miss N., that Mr. S. has obtained your hand. Permit me to join my felicitations with those of your numerous friends.

Cieszę się z tego dowodu pańskiej szacownej przyjaźni, w której trwać upraszam.

I am very sensible to this proof of your estimable friendship; I beg you for the continuance of it.

Moi panowie, wy może jeszcze nie wiecie że pan N . . . umarł?

Gentlemen, you do not perhaps know, that Mr. N. is dead?

Dlatego to widziałem jego bratanka w żałobie.

That is the reason then, why his nephew was in mourning when I saw him.

Bez wątpienia on mu co zapisał.

He will certainly have left him something.

Jego wój kochał go bardzo.

He was much beloved by his uncle.

Mówią, iż go zostawił w dobrym stanie.

It is said that he leaves him in very good circumstances.

To młody człowiek z znacznemi zdolnościami.

He is a young man of excellent parts.

To młodzieniec pełen nadziei.

He is a very hopeful youth.

Ma piękne widoki.

He has fine prospects.

Książe N... bardzo mu przychylny.

Prince N. wishes him well.

Mówią, iż się mu wystarał o doskonałe miejsce.

They say that he has procured him a very good place.

Tego młodego człowieka poszukują wszędzie, ma wiele znajomości.

This young man is in great request he is a man of general acquaintance

Jego brat ożenił się niezgodnie z swym stanem

His brother has married below his rank.

To dziwne małżeństwo.

That is an odd match.

Cały świat mówi o jego zaręczeniu.

His marriage is the common talk.

Co za mizerna wyprawa! ojciec pragnie zapewne używać życia aż do śmierci.

What a pitiable dowry. The father does so, because he will not part with his property before his death.

Ten narzeczony ordynarny, mogła wybrać lepszego.

This is a very indifferent match, she could make a better choice.

Jeżeli się mam kiedykolwiek ożenić, wybiorę młodą, piękną i bogatą żonę.

If I go so far as to marry, I will choose some one young, handsome and rich.

Pan wygrał na ostatniej loteryi, panie N . . . ?

You have won a prize in the last lottery, Mr. N.?

Drobnostkę.

Merely a trifle.

Jest przeznaczono, bym nigdy nic nie wygrał.

I am fated never to win.

Czytał pan to nowe dzieło przez B . . . ?

Did you read the new work of B.—?

W tej książce jest wiele uszczypliwości.

There are many sharp cuts in this book.

Pan przepuścił najpiękniejsze ustępy w tem dziele.

You overlook the most beautiful passages of this book.

To nie wyćwiczony pisarz.

It is a young pen.

To perła naszych geniuszów.

He is the pink of our wits.

Ten artysta podoba się.

This artist is coming in favour.

Błyszczy w towarzystwie damskiem.

He shines in the company of ladies.

Jest ulubieńcem płci pięknej.

He is quite the pet of the ladies.

To bardzo grzeczny człowiek.

He is quite a gentlemen.

Jest wszędzie dobrze uważany.

He is admitted everywhere.

Słyszał pan nowego kaznodzieję?

Have you heard the new preacher?

Pan N . . . jako kaznodzieja jest ulubionym od dam.

Mr. N. is a preacher greatly followed by ladies.

Nasza opera dozna wielkiej straty, sławna śpiewaczka panna P . . . opuszcza nas i udaje się do Paryża.

Our opera is about to undergo a hard loss: the famous singer Miss P. will leave us and go to Paris.

Publiczność traci w niej jednę z ulubienic.

The public loses in her one of its favourite singers.

Widział pan nową sztukę N . . . ?

Have you seen the new play of N.?

Niech pan tę komedyę zobaczy, ona pana zabawi.

Go and see that farce, it will undoubtedly divert you.

Czy pan dziś w wieczór na bal idzie?

Do you go to the ball this evening?

Zobaczy się.

It may be.

Ten biedny chłopiec umarł.

This poor lad is dead.

On był podporą mej starości.

He was the support of my old age.

Te złe nowiny zupełnie mię stłumiły.

This sad news has completed my sorrow.

Trzeba je zaspać.

Take counsel of your pillow.

Jak się ma pańska żona?

How is it with your lady?

Pierwszy raz po ciąży opuściła łoże.

She is just got up after lying-in.

Tego rana u pani przecudna toaleta.

You have a very fine morning-dress to-day, Miss N.

Zauważył to pan? Prawda, niebieskie mi przystoi?

Do you think so? indeed blue suits me very well.

Za pozwoleniem, widzę że panna N . . . chce odejść; życzę ją odprowadzić do domu.

With your permission, Sir, I see Miss N. is already going; I should be glad to accompany her.

Jeszcze tak wcześnie, a pan chce się już oddalić?

It is very early yet, you will leave us already?

Pomimo żalu, pożegnać się muszę. — I am very sorry, we must part (I must take leave of you).

Wizyta pańska była bardzo krótka. — Your visit was a very short one.

Trudno mi pana opuścić, ale mam inresa nie cierpiące zwłoki. — It is with regret I leave you; but I have business that is indispensable.

Za pozwoleniem pani, będę towarzyszył. — Miss N., I shall see you home, if you will allow me.

Nie, nie chcę, aby pan N . . . dla mnie się trudził. — No, I will not suffer Mr. N. to take this trouble.

Pani sobie żartuje. — You are joking, Miss N.

Jeżeli pan żąda koniecznie, to pańską ofiarę przyjmę z podzięką. — If you insist on it, I accept your kind offer.

Dziękuję uniżenie za łaskawe przyjęcie. — Accept my best thanks for your hearty reception.

Proszę kłaniać się odemnie pańskiemu ojcu. — Give my love to your father, Miss. N.

Nie omieszkam tego i dziękuję w jego imieniu. — I will not fail, I thank you in his name.

Pozdrów pan brata swego odemnie serdecznie. — Say many kind things from me to your brother.

Pan bardzo łaskawy; to wielka łaska dla niego. — You are very kind, you do him much honour.

Proszę złożyć uszanowanie pańskiej żonie. — Present my respects to your lady.

Dziękuję bardzo za pamięć. — I am very sensible to your kind attention.

Bądź pan łaskaw kłaniać się odemnie w domu. — Be so kind as to remember me to all at home.

Będęż miał honor widzieć pana znowu? — I hope I shall have the honour of seeing you again shortly.

Przyjdź pan w tych dniach do mnie na przepędzenie wieczoru.	Pray come and spend one of these evenings at my house.
Przyjdź pan, pan się znajdzie w małem, przyjaznem kółku.	Come to see me, and you'll be in a little knot of friends.
Nie omieszkam, z pozwoleniem pańskiem.	If you allow me, I shall have this honour.
Pan mię tem niezmiernie ucieszy.	It will give me the greatest pleasure.
Mam honor pożegnać pana.	Good bye, Sir.

Ogród. The garden.

Chodźmy przejść się po ogrodzie	Let us take a turn into the garden.
Ogród panski doskonale utrzymany	Your garden is in the best order.
Ogrodnik pański pochwały godzien.	Your gardener is praiseworthy.
Spojrzyj pan na te kwiaty.	Come and see these flowers.
Są przecudowne.	They are beautiful.
Tego roku mamy mnóstwo kwiatów.	The flowers come up in plenty this year.
Już róże kwitną.	The roses are already in blossom.
W tych małych inspektach są tulipany i hiacynty.	There are tulips and hyacinths in that little parterre.
Jak pan te kwiaty nazywa?	How do you call these flowers?
Ten jest gwoździk, a tamten ranunkuł.	This is a pink, the other is a ranunculus.
Pozwól mi pan zrobić bukiet.	Give me leave to gather a nosegay.
Moja siostra wije sobie wieniec.	My sister makes a wreath for herself.
Jak mile pachnie ten kwiatek.	How sweet this little flower smells.
Kwiaty w doniczkach pachną mocno.	The flowers in the pot have a strong scent.

Kto zerwał tę różę?
Who has picked this rose?

Gdzie konwia?
Where is the watering-pot?

Ogrodnik polewa kwiaty.
The gardener waters the flowers.

On zajęty plenieniem.
He is busy weeding,

Kopie ziemię łopatą.
He digs the ground with the spade.

Grabiami zgrabuje on z grządek i kwiatników kamyki i opadłe suche liście, oraz oczyszcza ścieszki.
With the rake he takes away the little stones and dead leaves on the beds, and cleans the alleys.

Trzeba wyplenić chwasty.
You must weed the garden.

Czy pan to drzewo morelowe koło altany zaszczepił?
Have you grafted that apricot-tree near the arbour?

Jeszcze nie; nie wiedziałem czy szczep wziąść od brzoskwini, śliwki, lub też migdału.
Not yet, I did not know whether I should take a graft of a peach-, plum- or almond-tree.

Gdzie jest sad owocowy?
Where is your nursery (orchard)?

Co za piękny szpaler (chodnik)!
What a fine espalier!

Teraz czas poziomek.
Strawberries are now in their time.

Zdaje się że morele tego roku obrodzą.
There is a great show af apricots this year.

Co za mnóstwo śliwek.
How thick the plums hang.

Gruszki i jabłka, nie zasłonięte od wiatru, nie obrodziły tego roku.
The standard pear- and apple-trees bore no fruit this year.

Winogrona tej okolicy są sławne.
The grapes of this country are renowned.

Pańska winnica w pięknem położeniu.
Your vine-yard lies in a fine aspect.

Chodźmy obejrzeć jarzyny.
Let us go and look at the vegetables.

Jakie mnóstwo kapusty. What a quantity of cabbages.

My spotrzebujemy w familii wiele kapusty. We use a great many in the family.

Oto piękne inspekta szparagowe. Here is a fine bed of asparagus.

Szparagi już nasionują. The asparagus is running to seed.

Ja ich z nasienia wyprowadził. I have reared it from seed.

Posadził pan już bób turecki? Have you planted any kidney-beans?

Już niektóre powschodziły. I have some out of the ground.

Dzieci igrają na łące. The children are playing on the lawn.

Siądźmy na trawie (darni). Let us sit down on the greensward (turf).

Trawa jest skoszona krótko. The grass is closely cut.

Ta roślina puszcza korzenie. This plant takes root.

Niektóre drzewa w ogrodzie były wykorzenione. Some trees in the garden were rooted up.

Pokażę panu chłodnik. I will show you the shrubbery.

Przezeń idzie chodnik topolowy. There is a fine alley of poplars.

Pień tego drzewa jest wydrążony. The trunk of this tree is hollow.

Kora tej gałęzi obłupia się. The bark of that branch is peeling off.

Liście tej gałęzi więdnieją. The leaves of that twig are withering.

Bulwa, cybula. the bulb

Pręcik. the stalk (stem)

Łodyga. the pedicle

Odrostek. a sucker

Sok.	the sap
Mięso (owocu).	the pulp
Pączek.	a bud
Kielich.	the calyx (cup)
Pylniki.	Stamina
Kora, skórka.	the peel (paring, rind)
Łupina.	the shell, husk
Owoc łupiniasty	Pulse (legumen)
Strączek.	the pod (cod)
Ziarno, jądro.	the kernel, stone
Winna grządka.	a vine-branch
Winna jagoda.	a vine
Krzew, krzak.	the shrub
Dąb.	the oak
Żołądź.	the acorn
Buk.	the beech
Bobwina.	the beech-nut
Wiąz.	the elm
Jesion.	the ash
Brzoza.	the birch
Wierzba.	the willow
Wierzba płacząca.	the weeping-willow
Wierzba wodna.	the osier
Sosna.	the pine
Jodła.	the fir
Szyszka.	the pine-apple
Cedr.	the cedar
Osina.	the aspen
Palma.	the palm
Modrzew.	the larch
Olszyna, olcha.	the alder
Klon.	the maple
Akacya.	the acacia
Laur.	the laurel

Bez.	the elder
Bez włoski, turecki	the lilac
Głóg.	the hawthorn
Kaprifolia, koziokrzew	Honeysuckle
Ostroliść.	Holly
Jaśmin.	Jessamine
Bukszpan.	Box
Bluszcz.	Ivy
Drzewo cytrynowe.	the lemon-tree
Dynia.	a water-melon
Rodzynek.	Raisin
Korynty.	Currants
Agrest	Gooseberries
Daktyl.	a date
Wiśnia.	a cherry
Drzewo wiśniowe.	the cherry-tree
Kasztanowe drzewo.	the chestnut-tree
Orzesznik	a hazel
Figi.	figs
Drzewo figowe.	a fig-tree
Drzewo oliwne.	an olive-tree
Krzew róży.	a rose-tree
Jabłko granatowe	a pomegranate
Mesplik, nieszpułka.	a medlar
Cis.	a yew-tree
Owies.	Oats
Jęczmien.	Barley
Burak, ćwikła.	Beet-root
Grzyby.	mushrooms
Smardz.	a morel
Muszkatowy orzech (gałka).	Nutmeg
Rośliny jadowite.	Poisonous plants
Ciemiennik, ciemieżyca.	Hellebore (sneeze-wort)
Pokrzyk, wilcza jagoda.	Belladonna

Świnia wesz.	Hemlock
Bielmo, szalej, blekot.	Henbane
Naparstnik.	Fox-gloves
Wilcza wiśnia, psianka.	Nightshade
Chmiel.	Hop (hops)
Konopie.	Hemp
Rzepak.	Rape
Len.	Flax
Koniczyna.	Clover
Sitowie.	Bulrush
Trzcina.	Reed (cane)
Wikle, rogoż.	Rush (sedge, bent-grass)
Kwiaty polne.	Wild-flowers
Lewkonja złota.	Wall-flower
Lewkonja.	Stock (-gilliflower)
Narcyz.	Narcissus (daffodil)
Georginia.	Dahlia
Kamelia.	Camellia
Pierwiosnek.	Primrose, cowslip
Łyszczak, bukwica.	Auricula
Malwa.	Mallow
Piwonia.	Peony
Powój.	Convolvulus
Wyka.	Scarlet-lupin
Rumianek.	Camomile
Miecz, papawa.	Butter-flower
Śniegułka.	Snowdrop
Lilia.	Lily
Konwalja, lanuszka.	Lily of the valley
Dzwonki.	Blue-bell
Rezeda.	Minionette
Astr.	Aster
Ostróżka.	Larkspur
Fijołek.	Violet

Bratki.	Pansy (heart's ease)
Gąski.	Daisy
Amarant, miłośnik.	Amaranth
Balsaminka.	Balsam
Bazylika.	Basil
Żonkilla.	Jonquil
Niezapominajka.	Forget-me-not
Mak.	Poppy
Bławatek.	Corn-flower (blue-bottle)
Słonecznik.	Sun-flower
Nagietek.	Marigold
Cesarski wianek	Crown imperial
Rozmaryn.	Rosemary
Ciernisko, cierń.	Thornbush (briar)
Oset.	Thistle
Pokrzywa.	Nettle
Mech.	Moss.

Wieś.

The country.

Było by mi nie miło przebyć najpiękniejszą porę roku w mieście.	I should be sorry to spend the finest season of the year in town.
Jutro jadę na wieś.	I shall set out to-morrow for the country.
Najątem letnie mieszkanie.	I have hired a summer-lodging.
Droga idzie wzdłuż szumiącego strumyka.	The way (path) runs along by the side of a purling brook.
Ta ścieżka wiedzie do tego domu wiejskiego, który tam widać.	This foot-path leads to that country-house (villa).
Wieś leży w środku lasu.	The village lies in the midst of the wood.

Lubię okolice górzyste.

I like mountain scenery.

Tam piękny dwór (dworze:).

There is a fine mansion.

Czy pójdziemy przez to pole?

Shall we cross this field?

Idźmy ku rzece.

Let us go towards the river.

Brzegi tej rzeki są przecudne.

The banks of the river are delightful.

Zrobię szkic tego malowniczego miejsca.

Of this picturesque spot I must take a sketch.

Jak czyste i miłe jest wiejskie powietrze.

How pure and beneficial the country air is.

Spodziewam się, że odmiana powietrza moje zdrowie zupełnie naprawi.

I hope the change of air will entirely reestablish my health.

Wszystkie te pola stoją odłogiem; trzeba je zrobić żyznemi i kazać orać.

All these are fallow fields, they should be cleared and tilled (ploughed).

Zna się pan na gospodarstwie?

Are you skilled in husbandry?

Cokolwiek.

A little.

Chłopi gnoją najprzód ziemię gnojem, potem orzą pługiem. Po zoraniu ziemi, bronują onę i zasiewają różnem nasieniem.

The farmers till or plough the ground after having previously manured it with dung or manure, then they harrow it and sow various seeds.

Zboże jare niedługo puści kiełki, zejdzie, i w trawę wyrośnie.

The summer-corn will soon shoot and grow up.

Zdźbła są wielkie a kłosy pełne.

There is a great deal of straw and the ears are full.

Po zejściu nasienia i dojrzeniu, zbierają żeńcy takowe sierpami.

As soon as the corn is ripe the reapers cut it with sickles.

Po zżęńciu zboża, wiąże go się w snopy i zwozi do stodoły.

The corn, when reaped, is bound up in sheaves and brought into the barns.

Młocki młócą zboże na toku cepami.

The thrashers thrash the corn on the thrashing-floor with flails.

Po wymłóceniu zboża, zbierają słomę w kupy, przewiewają i czyszczą ziarno zmłócone.

After having thrashed the corn they stack the straw (pile it up), gather the chaff, winnow and sift the corn.

Żeńcy rżną trawę kosą, przewracają siano, i zgrabiają je grabiami.

The mowers mow the grass with sithes, they turn the hay and bring it together with rakes.

Kiedy ono wyschło, kładą je w stogi (kopce), lub zwożą i znoszą na strych.

The hay being sufficiently dried, they make up hay-ricks (-stacks) or take it to hayloft.

Bydło wypędza się na paszę (łąkę).

The cattle is driven to the pasture.

Te łąki przemieniają na przechadzki.

This pasture-land will be changed into pleasure-ground.

Z tego mienia dochód obfity.

Every thing on this estate yields a plentiful crop.

Chodniki w tym ogrodzie są wspaniałe.

The avenues of this park are magnificent.

Drzewa tworzą sklepienie, przez które słońce przebić się nie może.

The trees form an impervious shelter from the sun.

Tu chodzę zwykle wieczorem na spacer, aby używać świeżego powietrza i przysłuchiwać się śpiewom ptastwa.

Here I go a walking in the evenings, in order to breath the fresh air and to listen to the warbling of the birds.

To bardzo przyjemna przechadzka.

'Tis a very pleasant walk.

Dolina. a vale, valley

Równina. a plain

Gaik. a forest, grove

Krzaki, gęstwina, gąszcz.	a bush
Krzak, krzaczek.	Briars
Podlesie.	Copse (coppice)
Wygon, wycinek	a lawn, glade
Góra.	a mountain
Łańcuch gór.	a chain of mountains
Skała.	a rock
Szczyt, góry.	the top, summit of a mountain
Spód góry.	the foot, bottom of a mountain
Puszcza.	a desert
Kraj winny.	a vineyard plot
Winnica.	a vine-yard
Rów.	a ditch
Źródło.	a source, a spring
Jezioro.	a lake
Staw, sadzawka	a pond
Bagno.	a marsh
Kałuża.	a puddle
Wieś.	a village
Pustkowie.	a hamlet
Chatka, słomianka	a cottage, thatched hut
Owczarnia.	a sheep-cot
Owcza zagroda.	a sheep-fold
Futor, pachciarnia.	a farm
Młyn.	a mill
Szynk.	a village-inn
Szpalernik.	a hedge
Zabor.	an inclosure
Mleczarnia.	the dairy
Stado owiec.	a flock of sheep
Stado bydła.	a herd (drove) of cattle
Pasterz.	a herdsman
Owczarz, owczarka	a shepherd, a shepherdess
Skot, pastuch.	a drover

Pastuch od kóz.	a goatherd
Świniarz.	a swineherd
Pastrch od krów.	a cowherd
Rolnictwo.	Agriculture, husbandry
Chodowanie bydła.	Breeding of cattle
Morg.	an acre
Rola.	Arable land
Narzędzia rolnicze.	Farming utensils (ploughing tools)
Socha.	a ploughshare
Brona.	a harrow
Zbierać pozostałe kłosy po żniwie.	to glean
Rżysko, ściernie.	the stubble
Bruzda.	a furrow
Gleba ziemi.	a clod
Sielski, wiejski.	Rural
Chłopski.	Rustic
Potraw, otawa.	After-grass
Zbiór winogron.	Vintage
Winogronnik.	a vine-dresser
Jabłecznik.	Cider
Gruszecznik.	Perry
Chodowla pszczół	Rearing of bees
Ul.	a bee-hive
Miód.	Honey
Wosk.	Wax
Kurnik.	fowl-house
Gołębnik.	a pigeon-house
Chlew.	a hog-sty
Łąka gminna.	the common
Gościniec.	a driving-way, carriage-road.
Pług parowy.	steamplough
Nawodnienie, irygacya.	irrigation
Młockarnia.	thrashing machine.

Niektóre z czworonożnych zwierząt są domowe, niektóre dzikie.

Some quadrupeds are domestic, others are wild.

Bydło pasie się na tej łące.

The cattle feed on that meadow.

Był napadnięty przez dzikie zwierzę, żarłoczne.

He was attacked by a wild beast, by a beast of prey.

Łania nie ma rogów; ona nawołuje, ona w ciekaniu.

The hind has no horns, she troats, is rutting.

Ptaki są domowe, drapieżne, wędrowne i wodne.

There are domestic and water fowl, birds of passage, birds of prey.

Ptaki domowe (drób) są na kurzym dworze.

The domestic fowl is in the poultry-yard.

Mnóstwo ptaków usiadło na tem drzewie.

A great many birds perched (settled) upon that tree.

Ptaki pokłuły te owoce.

The birds have pecked at that fruit.

Kogut kłuł kurę.

The cock pecked at the hen.

U koguta wspaniały czerwony grzebień.

The cock has a fine red comb.

Kogut bojownik ma wielkie ostrogi.

The game-cock has large spurs.

Kogut pieje każdego poranku.

The cock crows every morning.

Kura gdacze, może zniosła jaje.

The hen is cackling; she has perhaps laid an egg.

Ptak się pierzy.

The bird is moulting.

Pióra tego ptaka są przepyszne.

The plumage of this bird is splendid.

Orzeł jest ptakiem drapieżnym.

The eagle is a bird of prey.

Ma wielki, skrzywiony dziób i ogromne pazury

He has a huge hooked beak and enormous talons.

On nie rusza ścierwa

He will not touch carrion.

Wróble zaczynają się gnieździć.

The sparrows begin to build.

Łapacz (ptasznik) łapie ptaki na lep lub w sidła.

The bird-catcher catches the birds with limed twigs or in a snare.

Ptasznik ma wielką klatkę.

The bird-seller has a large aviary.

W tej klatce cudny śpiewak.

In this cage there is a beautiful singer.

Widzi pan ten lot szpaków, który tam przebiega?

Look at that flight of starlings which is passing there.

Wieloryb, koń morski, pies morski, delfin i głowacz (potfisz) należą do zwierząt ssących

The whale, walrus, seal, dolphin and spermacéti-whale belong to the mammalia.

Barby, karpie, liny, należą do ryb żyjących w słodkiej wodzie.

Barbels, carps, tenches are fresh-water fishes.

Raje, turboty, makrele, są rybami morskiemi.

Thornbacks, turbots, mackerels are sea-fishes.

Czy ten śledź mleczak, czy ikrzak?

Is that herring a milter or a spawner?

To jest źwierz ziemnowodny (amfibia).

It is an amphibious animal.

Słyszy pan buczenie owadów?

Do you hear the buzzing of the beetles?

Pies szczeka.

The dog barks, yelps.

Owce beczą.

The sheep bleat.

Wół, krowa ryczy.

The ox, cow bellows.

Koń rży.

The horse neighs.

Osioł ryczy.

The ass brays.

Wilk wyje.

The wolf howls.

Niedźwiedź mruczy.

The bear grumbles.

Lew ryczy.

The lion roars.

Lis szczeka.

The fox yelps.

Świnia krząka.

The swine grunts.

Kot miauczy.

The cat mews.

Orzeł wrzeszczy.

The eagle cries.

Słoń ryczy.

The elephant cries.

Jeleń beczy.

The stag troats.

Kruk kracze.	The raven croaks.
Żaby skrzeczą.	The frogs croak.
Kogut pieje.	The cock crows.
Gołębie gruchają	The doves coo.
Gęsi gęgają.	The geese gaggle.
Wróbel świegota.	The sparrow chirps.
Kurczęta piszczą.	The pullets peep.
Bociany klekocą.	The storks rattle (clapper).
Jaskułka szczebiocze.	The swallow twitters, warbles.
Świerczek świerczy.	The cricket chirps.
Mysz piszczy.	The mouse whistles.
Wąż syczy.	The serpent hizzes.
Pszczoły brzęczą (buczą)	The bees buzz.

Koń.	the horse
Biegun.	the steed
Ogier.	the stallion
Wałach.	a gelding
Kobyła.	a mare
Wół, byk.	the ox, the bull
Krowa	the cow
Cielę.	the calf
Krówka.	a heifer
Byczek.	a bullock, steer
Baran, tryk.	the wether, ram
Owca.	a sheep
Jagnię.	the lamb
Kozioł.	He-goat
Koza.	She-goat
Koźlę.	a kid
Wieprz.	the hog, boar
Świnia.	the swine, pig
Maciora.	the sow
Prosię.	the pig, sucking-pig

Kot.	a tom-cat
Kotka.	a (she-)cat
Kocię.	the kitten
Pies.	the dog
Pies (samiec).	He-dog
Suka.	the bitch
Szczenię.	Puppy, whelp
Pudel.	Poodle
Wyżeł.	Spaniel
Ogar.	Drawing-hound
Legawiec.	Setter
Jamnik, taks	Terrier
Mops.	Pug
Szpic.	Pomeranian dog
Buldog, brytan.	Mastiff
Chart.	Greyhound
Pies tropiący.	Pointer
Piesek.	Lap-dog, fancy-pet
Pies gończy.	a hound
Sfora (psów).	a pack of hounds (couple)
Wielbłąd.	a camel
Jeleń.	a stag (hart)
Łania.	a hind
Sarna (kozioł)	a roe
Sarna (koza).	a doe
Sarnię.	a fawn
Daniel.	Fallow-buck, fallow-deer
Rogi, rosohy.	Horns
Koza dzika, gemza.	a chamois
Gazeila.	an antelope
Zając.	a hare
Łoś.	an elk
Renifer.	a rein-deer

Królik.	a rabbit
Osioł.	an ass (donkey)
Osiołek.	an ass's colt
Muł.	a mule
Małpa.	a monkey (ape)
Słoń.	an elephant
Lew.	a lion
Lwię.	a lion's whelp
Tygrys.	a tiger
Pantera.	a panther
Lampart.	a leopard
Ostrowidz, Ryś.	a lynx
Hyena.	a hyena
Niedźwiedź.	a bear
Niedźwiadek.	a bear's cub
Wilk.	a wolf
Lis.	a fox
Lisię.	a fox's cub (vixen)
Dzik.	a wild boar
Jednorożec.	a unicorn
Hipopotam, koń rzeczny.	a hippopotamus
Żbik, borsuk.	a badger
Wydra.	an otter
Bóbr.	a beaver
Wiewiórka.	a squirrel
Tchórz.	a pole-cat
Jeż.	a hedge-hog
Jeżoźwierz.	a porcupine
Kuna.	a martin
Sobol.	a sable
Gronostaj.	an ermine
Łasiczka.	a weasel
Kret.	a mole
Chomik, skrzeczek.	a hamster (German marmot)

Bobak, świszcz.	a marmot
Popielica, suseł.	a dormouse
Łasica leśna	a ferret
Szczur.	a rat
Mysz.	a mouse
Nietoperz.	a bat
Zybeta.	a musk-cat
Kaczor.	a drake
Kaczka.	a duck
Gęś.	a goose
Gąsior.	a gander
Gąska.	a gosling
Paw.	a peacok
Jendor indyk.	a turkey (cock, hen)
Kura.	Chicken
Kurczę.	a pullet
Kapłon.	a capon
Gołąb.	Pigeon-dove, cock-pigeon
Synogarlica.	Turtle-dove
Grzywacz, kukawka.	a ring-dove
Gołąb leśny.	a wood-pigeon
Sęp, białozor.	a vulture
Sokół.	a falcon
Czapla.	a heron
Kania.	a kite
Jastrząb.	a hawk
Krogulec.	a sparrow-hawk
Myszołów.	a buzzard
Pełzacz.	a tree-creeper
Ziarnojad.	a cherry-finch
Dzięcioł.	a wood-pecker
Dzięcioł zielony	a green-peak
Bocian.	a stork
Kukułka.	a cuckoo

Struś.	an ostrich
Łabędź.	a swan
Żuraw.	a crane
Bażant.	a pheasant
Kuropatwa.	a partridge
Łyska.	a moor-hen
Cieciorka, cietrzew.	a black-cock
Głuszec.	a grouse
Jarząbek.	a wood-hen
Cyranka.	a teal
Bekas, słomka.	a wood-cock, snipe
Pliszka.	a wagtail
Przepiórka.	a quail
Papuga.	a parrot
Szpak.	a starling
Kruk.	a raven
Wrona.	a crow
Gawron.	a rook
Sowa.	an owl
Puhacz.	a screech-owl
Puszczyk.	an owlet
Straszydło.	a scare-crow
Wabik.	a decoy-bird
Gałk, nęcidło.	a fowling-floor
Ptaszyniec.	a breeding-cage
Bąk.	a bittern
Czajka.	a plover
Kawka.	a jack-daw
Sroka.	a magpie
Mewa.	a gull (sea-mew)
Jaskółka.	a swallow
Murzyk.	a martlet
Mysi królik.	a wren
Piegża.	a hedge-sparrow

Kwiczoł.	a field-fare
Słowik.	a nightingale
Drozd.	a thrush
Kos.	a blackbird
Skowronek.	a lark
Szczygieł.	a thistle-finch
Wywieiga.	a gold-finch
Zięba.	a finch, a chaffinch
Czyżyk.	a greenfinch
Gil.	a bull-finch
Kanarek.	a canary
Makolągwa.	a linnet
Ludarka.	a robin (red-breast)
Sikora.	a titmouse
Pelikan.	a pelican
Sójka.	a jay
Nurek, nur.	a didapper
Dudek.	a whoop
Drop.	a bustard
Gryf.	a griffin
Rekin.	a shark
Minoga.	a lamprey
Płotka.	a whiting
Jesiostr.	a sturgeon
Sztynta.	a smelt
Piskorz.	a groundling
Tarcza, skorupiak.	Shell-fish
Wachnia.	a haddock
Sztokfisz suszony.	a stock-fish
Sztokfisz świeży.	Aberdeen-fish
Płoska.	a flounder
Płaszczka.	a plaice
Flondra.	a sole
Rak morski, rak.	a crab (craw-fish

Raczek, krabba	a shrimp
Muszla.	Muscles
Płetwy.	the fins
Łuski.	the scales
Ikra.	the spawn, roe
Świnka morska.	the porpoise
Wąż.	a serpent (snake)
Żmija.	an adder (aspic)
Wipera.	a viper
Padalec, ślepiec.	a slow-worm
Grzechotnik.	a rattle-snake
Jaszczurka.	a lizard
Szyldkret (żółw).	a turtle
Krokodyl.	a crocodile
Ślimak.	a snail
Ślizień.	a shell-snail
Żaba.	a frog
Żabka zielona.	a green-frog
Ropucha.	a toad
Salamandra	a newt
Stonóg.	a millepede
Pijawka.	a leech
Robak.	a worm
Robaczek święto-jański.	a glow-worm
Czerw jedwabny.	a silk-worm
Tasiemiec, soliter	a tape-worm
Glista.	a grub, earth-worm
Czerw, drewniak.	a timber-worm
Robak, mól.	a maggot
Robak uszny, szczypawka.	an earwig
Serowiec, korzuchowiec.	a mite
Pająk.	a spider
Pajęczyna.	a web (cobweb)
Mrówka.	an ant

Mrowisko.	an ant-hill
Szarańcza.	a locust
Skorpion.	a scorpion
Konik polny.	a grasshopper
Świerszcz.	a cricket
Komar.	a gnat
Pszczoła.	a bee
Rój (pszczół).	a swarm of bees
Ul.	a bee-hive
Truteń, trzmiel.	a drone, humblebee
Osa.	a wasp
Szerszeń.	a hornet
Bąk, gzik.	a horsefly
Chrząszcz, chrabąszcz.	a cockchafer
Jelonek.	a stag-beetle (horn-beetle)
Mucha.	a fly
Kantaryda.	a Spanish fly
Robactwo, gadzina.	Vermin
Pchła.	a flea
Wesz.	a louse
Mszyca, motylica.	a woodlouse
Pluskwa.	a bug
Gąsiennica.	a caterpillar
Poczwarka.	a chrysalis
Jedwabnik.	a morio
Motyl nocny, ćma.	a night-butterfly
Pawik.	a peacock-butterfly
Latarnik.	a lantern-fly
Mól.	a moth
Owady.	Insects
Zwierzęta ssące.	Mammifers
Zwierzęta mięsożerne.	Carnivorous animals
Zwierzęta torebkowe.	Opossa
Zwierzęta gryzące.	Gnawing animals

Zwierzęta twardo-skórne.	Thick-coated animals
Zwierzęta kręgowe.	Vertebrate animals
Zwierzęta przeżuwające.	Ruminants.

Podróżowanie. Travelling.

Zapytywania przed zaczęciem podróży.	Inquiries before undertaking a journey.
Przychodzę się z panem pożegnać, i ofiarować moje usługi.	I come to take leave of you and to offer my services.
Nie ma mi pan co do P. poruczyć?	Have you any commissions to give me for P.?
Skorzystam z pańskiej gotowości.	I will avail myself of your kind offer.
Mogę pana prosić o wzięcie listu z sobą?	May I trouble you with a letter?
Kiedy pan myślisz odjechać?	When do you mean to set out?
Jadę jutro do Paryża.	I shall set out for Paris to-morrow.
Poczta do P. odchodzi o piątej.	The coach for P. starts at five o'clock.
Czy to podróż dla rozrywki?	Is it a journey for pleasure?
Nie panie, ja jadę z ważnymi interesami.	No Sir, some important business calls me there.
Chciałoby mi się jechać z panem.	I should like to be able to travel with you.
Towarzystwo pańskie byłoby mi bardzo miłe.	Your society would be extremely agreeable to me.
Jak długo pan zabawi?	How long do you mean to be abroad?
Spodziewać się należy prędkiego powrotu pana.	I hope you will be back shortly.
Kiedy pan myśli powrócić?	How soon will you come back?

Jak tylko interes ukończę.

As soon as I shall have dispatched my business.

Myślę w — się zatrzymać.

I intend to stop at —.

Jeżeli panu w czemkolwiek pomocnym być mogę, proszę rozrządzać mą osobą.

If I can be of any use to you, give me your commands.

Jak daleko ztąd do N . . . ?

How far is it from here to N.?

Wiele razy dziennie odchodzi poczta do —?

How many times a day does the coach go to —?

Jak wiele czasu trzeba, by do — się dostać?

How many days are required to come to . . . ?

Sześć dni dyliżansem, a pięć dni pocztą.

Six days with the stage-coach and five days with the post.

Pojadę pocztą.

I will travel by post.

Obstaluj pan powóz pocztowy punkt o szóstej.

Order a post-chaise to be here exactly at six o'clock.

Trzeba zająć miejsce

I must secure a place.

Proszę wziąść miejsce i dla mnie.

Pray take a place for me too.

Pan winien nająć miejsce w środku powozu.

You must take place inside.

Kąty są wszystkie zajęte.

The corner-seats are all taken (occupied).

Oto jeszcze miejsce na przodzie, miejsce na tyle.

Here is a front-seat, a back-seat.

Główne siedzenie należy damom i starym osobom zostawić.

We must leave the principal seats of the carriage to the women and old men.

Co za wygodny, obszerny powóz.

What a convenient, roomy carriage it is.

Ten powóz za wązki.

This carriage is very narrow.

Drogi nie bardzo dobre.

The roads are but indifferent.

W zimie są nie do przebycia

They are impassable in winter.

Droga jest piaszczysta, pełna wybojów.

The road is sandy, full of puddles.

Czy ten gościniec wszędzie tak szeroki jak tutaj?

Is the whole road as broad as it is here?

Trzebaż przejeżdżać góry?

Are there any mountains to pass?

Okolica zupełnie płaska.

The country is quite flat.

Czy droga przez góry spadzista?

Is the road over the mountains very steep?

Czy są rzeki do przebywania?

Are there any rivers to be crossed?

Powiedziano mi że do — są dwie drogi.

I was told that there are two different roads to —.

Która jest lepsza?

Which is the best?

Droga z — jest najprzyjemniejsza

That from — is by far the most agreeable.

Droga, która prowadzi przez N. jest najkrótsza.

The road through N. is the shortest.

Chcę tę podróż odbyć konno.

I'll perform the journey on horseback.

Potrzeba większą część drogi pieszo przebywać.

It is necessary to perform a great part of the journey on foot.

Czy podróżne zajazdy są dobre?

Are there any good inns on the road?

Są dość dobre.

They are tolerable.

Wiele kosztuje miejsce?

What is the fare?

Wieleż bagaży wziąść można z sobą?

How much baggage am I allowed?

Poślij pan kogo po moje tłumaki.

Send some one for my baggage.

Czy pan zapakował moje rzeczy?

Have you put my luggage up?

Rzeczy muszą być godziną przed odjazdem do ekspedycyi pocztowej oddane.

The luggage must be brought to the office one hour before the coach starts.

Oto są konie. —

The horses are come.

Proszę kazać zaraz zaprządz.
Let them be put to directly!

Czy pańskie rzeczy już odważone?
Have your things been weighed?

Wiele nadwyżki przewozu mam zapłacić?
What must I pay for extra weight?

Czy kufer umocniony dobrze?
Is the trunk (port-manteau) well fastened?

Tak jest, sznury zaciągnione mocno.
Yes, the cords are very tight.

Czy pan nie zapomniał niczego?
Well, you have not forgotten any thing? (left any thing behind?)

Proszę wziąść te dwa kapelusze i włożyć do pudełka.
Take these two hats, put them into the box.

Czy mogę na minutkę odejść?
Have I time to absent myself a moment?

Już odchodzi.
They are now setting off.

Otworzyć drzwiczki i spuścić stopień.
Open the door and let the step down.

Powóz napełniony.
The carriage is full.

Moi panowie, szczęśliwej podróży?
Well then, good-bye, gentlemen.

Zamknąć drzwiczki.
Shut the door.

Pocztarz, pojeżdżaj!
Drive on (all right), postboy!

Pocztarz już trąbi.
The postboy is blowing his horn already.

Siedzi pan wygodnie?
Are you comfortable in your seat?

Proszę mi pozwolić, abym nogi trochę wyciągnął.
Would you allow me to stretch my legs a little.

Tak dostatecznie.
There, that will do.

Czy panu nie zawadza dym z tytuniu?
Don't you object to smoking?

Nie przeszkadza panu ta paczka?
Is this parcel in your way?

Wcale nie. Siedzę wygodnie.
Not in the least. I am perfectly at my ease.

Pan mi wcale nie przeszkadza.
You do not in the least inconvenience me.

Wolno pytać gdzie pan jedzie?

May I ask you whither you are going?

Jadę do —

I am going to —.

Mam więc przyjemność jechania z panem, gdyż ja także tam jadę.

I shall have the pleasure of your company, for I am going thither myself.

Towarzystwo pańskie będzie mi bardzo miłe.

I'll be very glad of enjoying your company.

Czy pan tam dłużej zostanie?

Do you intend to make some stay there?

Nie, ja tam się nie zatrzymam.

No, I will not stop there.

Pan cudzoziemiec, nieprawdaż?

You are a foreigner, I should say?

Czy pan już objeżdżał tę okolice?

Have you ever been over this part of the country?

Kilka razy.

Several times.

Znam tę drogę dokładnie.

I know the road perfectly.

Ta boczna droga prowadzi do —

This by-way on our right goes to —.

Jak się ta wieś nazywa, tam na wzgórku?

What do they call the hamlet on that hill?

Gdzie pierwszą noc przepędzimy?

Where shall we spend the first night?

Gdzie staniemy, by obiadować, wieczerzać?

Where do we stop for dinner, supper?

W B . . mamy pół godziny czasu do ochłody.

In B. we are allowed half an hour to take some refreshment.

Dalekoż jeszcze do najbliższej stacyi?

Is it far to the next stage?

Około pół mili.

About half a mile.

Czy konie będą tam zmienione?

Do they change horses there?

Czy są w tym mieście powozy zwrotne?

Are there any return-chaises in that town?

Czy poczty na tym gościńcu w dobrej obsłudze?

Are the post-houses on that road well provided?

Nie będziemyż przejeżdżać przez N . . . ?	Do we not pass through N.?
Nie, zostawiemy go na lewo.	No, Sir, we shall leave it on the left.
Wieleż przebyliśmy już naszej podróży?	How far have we gone already?
Myśmy dwie stacye minęli.	We have already travelled two stages.
Przy pierwszym szlabanie musimy zapłacić podróżne.	There is a toll to be paid at the next turnpike.
Czy w N . . . kto wysiada?	Does any one get out at N.?
Co za przepyszny widok!	What a fine landscape!
Ta droga w najlepszym porządku.	This road is in excellent order.
Nie bardzo zajmująca okolica, nudna.	The country is uninteresting.
Tak głębokich wybojów nie widziałem na żadnym gościńcu.	I never saw such ruts on a turnpike road.
Kurz bardzo uciążliwy.	The dust is very annoying.
Spuszczę okno.	I will let the window down.
Pozwoli pan otworzyć to okno?	Give me leave to pull up this window.
Myślę, że trzeba tę stronę otworzyć.	I think we must open the window on this side.
Dlaczego powóz staje?	What are we stopping for?
On jedzie w górę, na dół.	We are going up-hill, down-hill.
Czy wjazd jest stromy?	Is the ascent steep?
Załóż hamulce, pocztarz i jedź wolno.	Put on the drag, coachman, and go slowly on.
Żwawo, naprzód kuczer!	Now smack, coachman!
Pocztarz jedzie prędko.	The postboy drives fast.
No, naprzód, ale uważajcie aby nie wywrócić.	Now proceed, but take care lest you overturn us.

Miewałem często przypadki w podróży.
I have frequently experienced accidents in travelling.

Zdaje mi się żeśmy zbłądzili.
I think we have missed our way.

My uwięzgli w błocie.
We are sticking in a hole.

U jednego koła złamała się szpica.
The spoke of a wheel is broken.

Pocztarz, stój, wysiądziemy.
Stop post-boy, we will step out.

Ja wysiądę i pójdę kawałek piechotą.
I shall get out and walk a little.

Jazda mię bardzo męczy.
Riding in a coach fatigues me excessively.

Ja zdrętwiłem nogi od siedzenia. (Zasiedziałem się do stężenia).
I have become quite stiff with sitting (I am hipshot).

Ten powóz nas przetrząsł porządnie.
We have been fairly jolted in this coach.

Powóz natychmiast odchodzi.
The coach will be off again in a minute.

Siadajmy więc znowu.
Let us step in again.

Czy pan w powozie spać nie może?
Can you not sleep in a coach?

Tam ktoś chrapie.
There is somebody snoring.

Sprobójmy zasnąć.
We will try and take a nap.

Obudź nas pan, gdy widać co ciekawego.
Awake us when there is any thing remarkable.

Wstawajcie, panowie, jesteśmy w B . . .
Wake up, gentlemen! rouse up! we are at B.

Czyśmy już na poczcie?
Are we already in the yard?

W jakim zajeździe pan stanie?
What inn do you put up at?

Czy tu się wychodzi?
Do we alight here?

Wszystkie zajazdy pełne teraz.
All the hotels are thronged at present.

Każ pan powóz natychmiast rozpakować.	Get the carriage unpacked directly.
Mogęż wziąść mój pakunek?	Can I take my luggage with me?
Bicykl, welocyped.	bicycle, rover
Obręcz gumowa.	the pneumatic.
Jechać na welocypedzie.	to bicycle.

Komora celna. The Custom house.

Kufer pański musi wprzód iść do komory celnej, aby był zrewidowany.	The portmanteau must be taken to the custom house and examined.
Czy ta rewizya trwa długo?	Will they be long in searching?
Jeżeli się pan zaraz do celnej komory uda, to nie potrwa długo.	If you take the trouble of going directly to the custom house, you will not have to wait long.
Pan musi być przy rewizyi.	You must be present when it is examined.
Czy to pańskie rzeczy?	Are those your things, Sir?
Tak jest: kufer, skrzynka, torba podróżna i pudełko z kapeluszem.	Yes, a trunk, a box, a carpet-bag and a hat-box.
Ma pan towar zakazany?	Have you any prohibited articles?
Mam niektóre rzeczy, które oclić potrzeba; zaraz je zadeklaruję.	I have only a few things liable to duty and I will declare them.
Co pan masz w tej torbie podróżnej?	What have you in this carpet-bag?
Nic, oprócz bielizny i cokolwiek ubioru.	Nothing but linen and articles of dress.
Bądź pan łaskaw dać mi klucze.	You must give me your keys.
Proszę być ostrożnym przy rewidowaniu; mam tam rzeczy łatwo się tłuczące.	Pray, be careful in examining, there are some brittle things in it.

Komora celna.

Nie przerzucaj pan tak dnem do góry.

To pan musi opłacić.

Co cło kosztuje (wynosi)?

Dziesięć od sta wartości.

Ten przedmiot zakazany.

Proszę łaskawie zauważyć iż to do prywatnego naszego użytku.

Jestem obowiązany to zatrzymać.

Pan się ze mną nadzwyczaj ostro obchodzi.

Przeciwnie, ja z panem sprawuję się bardzo powierzchownie.

Nie mogęż tego napowrót otrzymać?

Udaj się pan do dyrektora komory.

Nie zechcesz pan rzeczy mych plombować, aby mię powtórnie nie rewidowano?

The Custom house.

Pray, do not turn every thing upside down.

This you must pay duty for.

How much is the duty?

Ten per cent of the value.

This thing is under a prohibition.

Please bear in mind, that it is for our own private use.

I am bound by duty to seize it.

You treat me with an uncommon severity.

On the contrary, I make all possible allowances for your sake.

Cannot I get it back?

Apply to the comptroller of customs.

Be so kind as to seal (lead) my things to prevent them being examined again.

Paszport.

Pańskie paszporta, panowie?

Oto są.

Zkąd panowie przybywacie i gdzie się udajecie?

My przybywamy z A . . . a udajemy się do B . . .

Passport.

Gentlemen, please to show your passports.

Here they are.

Where do you come from and whither are you going?

We come from A. and we are going to B.

Bądźcie panowie łaskawi podać mi nazwiska pańskie i godność.

Wold you be so kind as to tell me your names and characters?

Moje nazwisko jest A.; nazywam się B.

My name is A., mine is B.

Czy panowie tylko przejeżdżają przez miasto?

Are you only passing through this town?

Zostaniemy na noc tutaj.

We shall stay one night.

W którym hotelu państwo staną?

What hotel do you stop at?

Na poczcie.

At the post-house.

Paszporta są w porządku

The passports are in order.

Brakuje tylko podpisu konsula

The visa of the consul is still wanting.

Czy mamy nasze paszporta wizować?

Is it necessary that our passports should be signed?

Pańskie paszporta do Francyi muszą być wizowane

Your passports are to be signed for France.

Dadzą państwu paszport tymczasowy, który przez francuzkiego konsula musi być wizowany.

They will let you have a temporary passport, which must be signed by the French Consul.

Czy muszę za paszportem chodzić osobiście?

Must I apply personally for my passport?

Pan może paszpor swój odebrać jutro w biurze zagranicznem.

You may call for your passports to-morrow at the foreign-office.

Podróż koleją żelazną.

Travelling by Rail.

Kiedy pociąg do N... odchodzi?

At what time do the trains leave for N.?

Pokaż mi pan łaskawie plan jazdy.

Please show me the time-table,

Pociąg odchodzący o ósmej, idzie bez zatrzymania.

The train which starts at eight goes all the way without stopping.

Pociągi kolei z Carskiego-Sioła do Pawłowska odchodzą natychmiast po przybyciu Pańskiem z Petersburga.

The trains from Zarskoje Selo to Pawlovsk start immediately after their arrival from St. Petersburgh.

Pociągi bardzo regularne.

They start very punctually.

To boczna droga kolei żelaznej z — do. —

It is a branch of the — Railway.

Gdzie dworzec?

Where is the railway-station?

Oto omnibus kolei żelaznej.

There is the railway-omnibus.

Zatrzymuje się przede drzwiami by zabrać podróżnych.

It stops at the door to take up passengers.

Pociąg ranny do B. odchodzi natychmiast.

The first train for B. is just going to start.

Weź pan prędko bilet.

Take a ticket directly.

Gdzie bilety do nabycia?

Where can we get tickets?

Gdzie kassa, izba podróżnych, ekspedycya rzeczy?

Where is the booking-office, the waiting-room, the baggage-office?

Gdzie się rzeczy oddaje?

Who takes charge of the luggage

Daj mi pan bilet pierwszej klassy.

One place, first class.

Dwa bilety drugiej klassy do B...

Two second-class tickets for B.

Ceny jazdy są umiarkowane.

The fares are moderate.

Powozy piękne i wygodne.

The carriages are nice and comfortable.

Ma pan rewers na rzeczy?

Have you got a receipt for your luggage?

Te drobnostki wezmę z sobą do wagonu.

These small articles I will take with me in the carriage.

Położę je pod siedzeniem.

I will put them under the seat.

Dyrekcya kolei żelaznej nie przyjmuje za to odpowiedzialności.
The railway-company is not responsible for it.

Towarzystwo odpowiedzialne za szkody.
The company is answerable for any loss.

Czy pan także do B. jedzie?
Do you also go to B., Sir?

Nasze miejsca w tymże oddziale.
We have our places in the same compartment.

Woli pan tyłem czy przodem kolei siedzieć?
Do you prefer sitting with your back to the engine, or not Sir?

Może pan chce zamienić ze mną siedzenie?
Would you perhaps like to change places with me?

Dzwonią po raz trzeci.
The third bell is ringing.

Parowóz już przypięty.
The locomotive is already attached.

Maszyna gwiżdże, pociąg rusza,
The engine whistles, the train is moving.

Konduktor pyta o bilety.
The (conductor) guard is asking for the tickets.

Jak pan wysiądzie, musi pan oddać bilet konduktorowi.
When you leave the carriage, you must give up the ticket.

Palenie cygar zakazane w pierwszej klasie.
Smoking is prohibited in the first-class carriages.

Nie jedziemy prędko, ale za to bezpieczniej.
They do not go very fast, but so much the safer.

Dla czego pociąg stanął?
Why does the train stop?

To mała (boczna) stacya.
It is an intermediate station.

Dziesięć minut przystanku!
We stop here ten minutes.

To jest miejsce w którem spotkamy się z cugiem z B. idącym.
That is the place where we meet with the train from B.

Gdzie restauracya?
Where is the refreshment room?

Można tu dostać przekąskę?
Are refreshments to be had there?

Nie miałem czasu do zjedzenia czegokolwiek.
I had no time to take any thing.

Pociąg towarowy ciągnęły dwa parowozy.
The goods-train was drawn by two engines.

Porachuj pan wagony towarowe.
Count the trucks.

Maszyna bierze na tej stacyi wodę.
The engine is taking in water at this station.

W N. zmieniają się wagony.
In N. we change carriages.

Pakunki podróżnych przekładają.
The passengers luggage is shifted

Pociąg się spóźnił cokolwiek.
The train is a little behind its time.

Na tej stacyi stają tylko towarowe pociągi.
This is only a minor station for goods-trains.

Spuszczają parę.
They are letting off the steam.

My już w dworcu.
We have already reached the station.

Gdzie iść potrzeba dla otrzymania pakunku?
Where must I go to get my luggage?

Nie chcesz pan wziąść dorożki?
Will you not take a cab (fly)?

Idę piechotą; hotel niedaleko dworca.
I shall walk, the hotel is not far from the station.

Daj pan rewers na rzeczy pomocnikowi.
Give your luggage-receipt to a railway-porter.

Czy pańskie rzeczy oznaczone dokładnie?
Is it properly marked?

Proszę mi przynieść jeszcze tego wieczora do hotelu.
But be sure, and bring it to my hotel to-night.

Podróż statkiem parowym. Travelling by Steamboat.

Kiedy odchodzi statek do N?
When does the steamboat start for N.?

Najpierwszy odchodzi jutro o szóstej rano.
The first steamer goes to-morrow morning at six o'clock precisely.

Jak go zowią? Jak się nazywa kapitan?
What is her name? What is the captain's name?

Co kosztuje przewóz?
What is the fare?

W pierwszej kajucie trzy funty i pięć szylingów dla wiktualisty.
Three pounds in the first cabin, and five shillings for the steward.

Czy i stół w to się liczy?
Does that include provision, board?

Tak jest, ale bez wina.
It does, except wine.

Czy można wziąść na statek powóz i konie?
Can carriages and horses be taken on board?

Wiele kosztują dwa konie, z ładowaniem, przewozem i wyładowaniem onych?
How much is the charge for two horses and the expense for embarking and landing them?

Jak długo trwa przewóz?
How long will our passage last?

Pod górę twa przewóz dziesięć godzin.
Going up the river takes us ten hours.

Wiatr dosyć przyjazny.
The wind is tolerably fair.

Maszyna tego statku posiada siły na 80 koni.
The engine of this steamer is of 80 horse power.

Statek może umieścić trzydziestu podróżnych pierwszej kajuty.
The steamer can accommodate thirty first-cabin passengers.

Radzę panu zabezpieczyć sobie pościel.
I advise you to secure a bed (sleeping-berth) at once.

Zaciągnij pan me nazwisko i daj mi bilet.
Take down my name, and give me a ticket.

Nie przepomnij pan przed szóstą być na pokładzie.
Be sure to come on board before six o'clock.

Statek odchodzi stale o pewnym czasie.
The steamer sails at the appointed hour.

Przyślij pan swoje rzeczy jeszcze dziś wieczór na statek.
Send your luggage on board this evening.

Słyszę dzwonienie.
I hear the bell.

Śpieszmy się.
Let us make haste.

Statek parowy mógłby i bez nas odejść.	The steamer might go without us.
Otóż jesteśmy na statku.	There we are on board.
Zejdźmy do kajuty.	Let us go down to the cabin.
Gdzie moje miejsce?	Where is my place?
Ot i jedziemy (płyniemy).	There we are going.
Wejdźmy na pokład.	Let us go on deck.
Co to za człowiek na budzie kołowej?	What man is that on the paddle-boxes there?
To kapitan.	It is the captain.
Morze się burzy (jest niespokojne).	The sea is rough.
Kołysanie się okrętu sprawia mi nudności.	The rolling of the vessel makes me sick.
Pan skłonny do morskiej choroby?	Are you subject to sea-sickness?
Mnie nudzi, zwymiotuję; proszę mi podać miednicę.	I feel qualmish, I shall be sick, please to give me a basin.
Zostań pan na pokładzie, w kajucie duszno.	Remain on deck; it is rather close below.
Wiatr nie dmie już tak silnie.	The wind does not blow so hard as it did before.
Morze jest spokojniejsze.	The sea is calmer.
Jedziemy bardzo prędko.	We are cutting along very fast.
Ujeżdżamy dziesięć węzłów na godzinę.	We run ten knots an hour.
Spodziewam, że zajedziemy z przypływem.	I hope we shall catch the tide.
Mogęż wylądować pod N.?	Can I be landed at N.?
Czy wjazd do portu jest wygodny?	Is the mouth of the harbour safe?
Zdaje mi się że brzegi widzę.	I think, I see the shore.
Myśmy już pod upływem Tamizy.	We are already off the mouth of the Thames.

Potrzebowaliśmy do przejazdu dwadzieścia godzin czasu.

Łódź celna naprzeciw nas wypływa.

Będziemyż mogli przez mieliznę przejechać?

My teraz do portu wjechać nie możemy.

Teraz upływ.

Moi panowie, będziecie musieli w szalupie wylądować.

Travelling by Steamboat.

We have had a twenty hours' passage.

A custom-house boat is coming alongside.

Shall we be able to pass the bar?

We can not enter the harbour now.

We have low water.

Gentlemen, you will be obliged to land in a sloop.

Kolej żelazna.

Kasa biletowa.

Bilet zwrotny.

Bilet okrężny lub objazdowy.

Akcye kolei żelaznej.

Osobiste.

Na okaziciela.

Akcyonaryusz.

Towarzystwo akcyjne.

Regulanim.

Konduktor maszyny.

Palacz.

Stróż kolei.

Pociąg osobowy.

Pociąg pośpieszny.

Ostatnia stacya.

Pociąg zwrotny.

Spotkanie dwóch pociągów.

Uderzenie.

Wykolejenie pociągu.

Prędkość.

Środki transportu.

Grobla.

The railway.

Ticket-office

return-ticket

circular or tourist ticket

Railway-shares

Personal

Transferable

a share-holder

a joint-stock company

a regulation

the engine-driver

the stoker (fireman)

the line-keeper (signal-man)

a passenger-train

an express (fast) train

the terminus

a return-train

a collision

to run into each other.

running off the rails.

the rate

the carrying stock

a bank (embankment)

Wiadukt.	a viaduct
Horyzontalny, perpendykularny cylinder.	a horizontal (perpendicular) cylinder
Wstrzymać parę.	to keep on the steam
Ognisko parowozu.	the fire-place
Kocioł.	the boiler
Śruba steru.	the turn-plate
Szyny.	the rails
Wyskoczyć z szyn.	to get off the rails
Szyny podwójne.	a double line of rails
Punkt skrzyżowania.	a junction
Kładzenie szyn.	laying the rails
Rów wodny.	a drain
Oś.	the axle
Bremzy.	the breaks
Popiół.	Cinders
Próg.	a sleeper
Wentylator bezpieczeństwa	the safety-valve
Kolba.	the piston
Miejsce do usunięcia.	the turning-place
Tunel.	a tunnel
Tender.	a tender
Wagon sypialny.	sleeping car
Parowóz śrubowy.	a screw-steamer
Koło z łopatkanni.	a paddle
Buda nad kołem.	the paddle-boxes
Komin.	the funnel
Kolej zazębiona lub zębata.	cog-wheel railway
Kolej linowa.	wire-rope railway
Tramwaj parowy.	steam tramway
Peron przyjazdowy.	arrival platform.

Hotel, zajazd.

The Inn.

Otóż przyjechaliśmy. Wysiądźmy.	There we are arrived at length Let's alight,

Wtym zajeździe znajdzie pan dobrą usługę.

In this hotel you will find good accomodation.

Może nas pan umieścić na noc jedną?

Can you lodge us for this night?

Masz pan jeszcze próżne pokoje?

Have you any spare rooms?

Chcę tu przenocować.

I intend sleeping here.

Kellner, zaprowadź tych panów pod No. 3. na pierwszem piętrze od frontu, i zanieś te rzeczy.

Waiter, show these gentlemen up to number 3, first story in front, and carry their luggage upstairs.

Rozkaże pan, aby powóz do wozowni wciągniono?

Do you desire to have your coach put to the coach-house?

Podoba się panu ten pokój?

Does this room suit you?

Ten pokój jest ciemny i wilgotny.

The room is rather dark and damp.

Możesz nam pan dać sypialnię z dwoma łóżkami?

Can you let us have a double-bedded room?

Chcę mieć mego sługę przy sobie.

I want to have my servant at hand.

Służąca niech przyniesie wody świeżej.

The chambermaid shall bring us fresh water.

Każ pan zapalić natychmiast.

Cause a fire to be lighted directly.

Chcę wziąść kąpiel.

I should like to have a bath.

Mamy wszelkie gatunki kąpieli: gorące, zimne i ruskie parowe.

We have here all sorts of baths, warm, cold, russian, steam ones

Czy łóżka są czyste?

Are the beds clean?

To łóżko nie dobrze posłane.

The bed is not well made.

Pościel musi być sucha i czysta.

The sheets must be dry, (well aired), clean.

Te prześcieradła były już niezawodnie użyte. Są one wilgotne, ja ich nie chcę, chcę mieć świeże.

These sheets have been used already; they feel damp, I do not like them, I must have some others.

Proszę zagrzać mi łóżko. Oto grzewaczka.

Let my bed be warmed a little. Here is the warming-pan.

Gdzie ten dzwonek idzie?

Where does this bell go to?

Czy się drzwi dobrze zamykają?

Does the door fasten properly?

Jak się je zamyka?

How does it fasten?

Co to za ludzie w pokoju obok naszego?

Who are the people in the room next to me?

Chce pan jeść u siebie czy u wspólnego stołu?

Will you sup in private, or at the ordinary?

Życzę sobie herbaty na śniadanie.

I should like to have tea for breakfast.

Daj nam pan świecę nocną, lub lampę.

Give us a rush-light, a night-lamp.

Kiedy pan życzy sobie być zbudzony?

When do you wish to be called?

Powiedz pan kellnerowi aby nas jutro na czas obudził.

Tell the waiter to call us early.

Czy pan dzwonił?

Did you ring, Sir?

Proszę mi przysłać stróża; ma wyczyścić moje suknie i buty.

Send up the boots, he must brush my clothes, clean my boots.

Wychodzę; oto klucz od mego pokoju.

I am going out; here is the key of my room.

Jeźliby kto pytał o mnie, proszę powiedzieć iż późno wrócę.

If I am asked for, I shall not be in till late.

Kellner, przynieś nam rachunek.

Waiter, bring us the bill.

Czyś pan zrobił nasz rachunek?

Have you made out our bill?

Czyś pan w rachunku to położył?

Did you charge that in our account?

Co on wynosi?

What have I to pay?

Tu musi być mała omyłka.

I think there is a little mistake.

Bierze pan złoto rossyjskie?

Do you take Russian gold?

Oto pieniądze, a to za usługę.

Here is the money, and this is for the attendance.

The Inn.

Oto na piwo, na wódkę.

Here is a tip for you.

Proszę nam sprowadzić fiakra.

Send for a cab.

Mogęż moje rzeczy pańskiemu dozorowi powierzyć.

Can I leave my things for a time in your care?

Gdyby jakie listy dla mnie nadeszły, proszę je odesłać pod mym adresem.

If any letters should arrive for me, forward them to my address.

Teatr.

The Theatre.

Idzie pan dziś wieczór do teatru?

Do you go to the play this evening?

Pójdę z moją ciotką, która za teatrem przepada.

I'll go there with my aunt, who is mad for the play.

Jaką sztukę dają?

What is to be performed?

Tego wieczora dają nową sztukę.

There is a new piece acted tonight.

Jak się ta sztuka nazywa?

What's the name of it?

Kto autorem tej sztuki?

Who is the author of that play?

Czy to tragedya?

Is it a tragedy?

Nie, to komedya.

No it is a comedy.

To drugie przedstawienie.

It is the second performance.

Jutro jest benefis pana A.

To-morrow will be Mr. A-'s benefit.

Czyś pan czytał afisz?

Have you read the play-bill?

Afisz jest wspaniały, ale nazwisko beneficyanta jeszcze więcej przyciągające.

The programme is very brilliant but the name of the beneficiary still more attractive.

Sztuka ta doskonale obsadzona.

The piece is well cast.

Widziałem rapertoar przyszłego tygodnia.

I have seen the programme of the ensuing week.

Jakie nowe sztuki się przygotywują?

Which are the new pieces on hand?

Próba skąpca będzie jutro dla wystąpienia nowego aktora.

The rehearsal of the Avaricious will take place to-morrow on account of the first appearance of a new performer.

Spodziewać się należy iż on rolę swą dostatecznie przedstawi i bez śmieszności.

They hope that he will play this character well and without exaggerating.

Przedstawienie odłożono do niedzieli.

The performance is put off till Sunday.

Początek przedstawienia jest o wpół do siódmej.

The performance begins at half past six.

Kassę otwierają o piątej.

The doors are opened at five o'clock.

Czy państwo wzięli bilety?

Have you taken places, tickets?

Czy nie weźmiemy loży?

Shall we take a box?

Gdzie posługacz lóż?

Where is the box-keeper?

Ja mam własną lożę.

I have my own box.

Ja mam wolny wstęp na operę.

I have free admission to the opera.

Dziś abonament zawieszony.

There is abonnement suspendu this evening.

Wolne bilety nie mają dziś ważności.

Orders will not be admitted.

Idę na parter, do krzeseł, na amfiteatr.

I go to the pit, stalls, amphitheatre.

Wziąłem lożę pierwszej, drugiej rangi.

I have taken a box in the dress-circle, in the second tier of boxes.

My najęli dwie loże parterowe.

We have taken two pit-boxes.

Proszę mi dać bilet na parter.

Give me a ticket for the pit.

Jaka cena parteru?

What is the admission (price) for the pit?

Masz pan tekst do opery?

Have you got a book of the play?

Teatr przepełniony.

The house is crowded.

Na galeryi bardzo pełno.	The galleries are very much crowded.
Świat modny zapełnia loże	There are many people of fashion in the boxes.
Nie widziałem nigdy tak przepełnionej (próżnej) sali.	I never saw the house so full (so empty, thin).
Dosyć tu ludzi.	It is pretty full.
Nie ma nikogo.	There is nobody.
Orkiestrę dyrygują wybornie.	The orchestra is admirably conducted.
Jest dobrze obsadzona.	It is well composed.
Ta uwertura mi się bardzo podoba.	I like this overture very much.
Zasłona się podnosi.	The curtain rises.
Dekoracye i ubiory są bardzo piękne.	The scenery and dresses are beautiful.
Teatr jest bardzo gustowny, a oświetlenie bogate.	The play-house is very elegant and brilliantly lighted up.
Świecznik wielki jest wspaniały.	The chandelier is splendid.
Zmiana dekoracyi odbywa się szybko.	The scenes are shifted with great rapidity.
Kulisy bardzo wolno się przesuwają w tym teatrze.	The scenes do not run freely on this stage.
Wnętrze przedstawia dolinę alpejską.	The back-ground represents an Alpine valley.
Aktor wychodzi na przód sceny.	The actor is stepping to the front of the stage.
Proszę, pozwól mi pan perspektywy.	Please to lend me your opera-glass.
Robota zasłony jest wspaniała.	The painting of the curtain is splendid.
Przy tym teatrze istnieje stałe towarzystwo.	This theatre has a permanent society.
Truppa ta posiada dobry repertoar.	The company has a good selection of pieces.
Główna zasługa należy się reżyserowi (zawiadowcy).	The principal merit is due to the manager.

Akt drugi skończony. The second act is now over.

Zasłona spada. The curtain falls (is dropping).

Wyjdźmy na chwilkę. Let us go out for a few minutes.

Może pójdziemy do sali? Shall we go to the green room?

Proszę mi dać kontramarkę. Give me a countermark.

Wrócimy przed zaczęciem drugiej sztuki. We shall come again before the after-piece.

Jeszcze pora słyszeć koniec opery. We have time enough to go and hear the finale of the opera.

Nowa tragedya przez A. podobała się bardzo. The new tragedy of Mr. A. has met with great, complete success.

Nowa komedyjka (wodewil) upadła. The new farce (vaudeville) was damned.

Ta komedya wzięta z francuzkiego. This comedy is taken from the French.

Jest to słabe naśladowanie Szekspira. This play is a bad imitation of Shakespeare.

To bardzo interesująca sztuka. This play is very interesting.

Jest to pierwsza próba autora. It is the first attempt of that author.

Ta sztuka utwierdzi sławę jego. The piece will establish the author's reputation.

Przyjęto ją z wielkim zapałem. The piece was received with much applause.

Publiczność nie mogła wyjść z uniesienia. The audience were unanimous in their applause.

Aplauz nie miał końca The appiauses had no end.

Autora i znaczniejszych aktorów wywoływano kilkakrotnie. The author and the principal actors were called for several times.

Czy ta sztuka prozą, czy wierszem?

Is it in prose or in verse?

Przebieg tej sztuki leniwy.

The piece goes off slowly, is heavy.

Wstęp zimny.

The introduction is dull.

Intryga źle powikłana.

The knot is ill-contrived.

Sceny zanadto długie.

The scenes are tedious.

Pełno w tej sztuce bocznych wypadków.

The play is too crowded with incidents.

Wymowa w niej słaba.

The dialogue flags.

Poznanie źle urządzone, i powiedzieć można, iż brak tam rozwiązania.

The recognition is not well brought about, and, if I may say so, there is no gradual unfolding of the plot.

Rozwiązanie jest nadnaturalne.

The development is unnatural.

Scena poznania urządzona wybornie i pełna efektu.

The recognition is excellently contrived and effectful.

Intryga jest zajmująca, a myśl szlachetna, wzniosła, piękna.

The plot is interesting and the diction is noble, sublime, beautiful.

W tej sztuce mało czynu.

The play has little action.

Język ludu w drugiej scenie aktu trzeciego jest naciągnięty.

The language of the common people in the second scene of the third act is carried to excess.

W sztuce tej nie ma zawiązku i mnóstwo nadzwyczajności.

The piece wants ensemble and is crowded with improbabilities.

Frazy w niej tłuste, styl w niej nadęty i zawiły.

It can boast only of commonplace sentences, and of an emphatical and complicate language.

Cel tej sztuki wcale niemoralny.

The tendency of this play is by no means moral.

Co powiedzieć o głupstwach i nicestwie podobnego przedmiotu?

What shall I say about the silliness and naughtiness of a subject of this kind!

To sztukę zgubiło, jej dograć nie mogli.

This has caused the failure of the piece.

Można twierdzić, iż zupełnemu upadkowi tej sztuki przeszkodziła tylko wyborna gra aktorów.

It may be assured that but for the excellent performing of the actors the piece would have utterly failed.

Zdrowa krytyka osądzić to musi.

A sound critique must condemn it.

Nie utrzyma się długo na repertoarze.

It will not continue long on the stage.

Ta publiczność żąda za wiele.

This assembly requires too much.

Kto gra rolę T. —?

Who acts the part of T. —?

To bardzo trudna rola.

This is a very difficult character.

N. N. grać będzie jedną z ról trudnych.

N. N. will act one of the principal parts.

Pan N. wystąpił wczoraj w roli Szajloka w Weneckim kupcu Szekspira.

Mr. N. played yesterday the part of Shylock in Shakespeare's Merchant of Venice.

Aktorzy grali bardzo dobrze.

The players performed very well.

U tego aktora zdatność wielka

This actor has excellent parts.

Pojął swą rolę dokładnie.

He understands his part very well.

Gra Tartiuffa naturalnie.

He performs the character of Tartuffe quite naturally.

Przywykł do sceny.

He has been on the stage a long time.

Twarz tego autora odpowiada zupełnie roli jego.

This actor has very expressive features.

Jest mistrzem w swej sztuce.

He is a master in his art.

Od kilku lat on uczynił wielkie postępy.	He has within these last few years wonderfully improved.
Wymowa jego jest piękna.	He has a fine delivery.
Ma postawę szlachetną i nieswymuszoną.	His action is noble and easy.
Gra wybornie.	He acts to perfection.
U tego tutaj organ niemiły i gra wymuszona.	This one has an unpleasant voice; his action is stiff
W tragedyi nie gra szczególnie.	In tragedy he is an inferior performer.
On tylko do komicznych scen zdatny.	He is only good for the comical play.
Nie zapamiętał dobrze.	He does not know his part.
Gdyby nie sufler, byłby stanął.	But for the prompter he could not have gone on.
Jego mimika wymuszona.	The expression of his countenance is unnatural.
Wyświstano go.	He was hissed off the stage.
Grał przed pustemi ławkami.	He has played before an empty house.
On mocny w rolach komicznych, podrzędnych.	His forte is low comedy.
Jest dobrym komikiem.	He is a good comic actor.
Jest ulubieńcem galeryi.	He is a favourite with the galleries.
W tragedyi gra dobrze.	He excels in tragedy.
Należę do czcicieli prymadony.	I am one of the admirers of the prima donna.
A ja do czcicieli subretki.	And I of the abigail (colombine).
Przyroda obdarzyła ją wielkim talentem i rzadką pięknością.	Nature has endowed her with rare parts and beauty.
Jej powierzchowność zajmująca i porywający głos.	She has an agreeable exterior and a sweet voice.
Ona otrzymuje płacę nadzwyczaj wysoką.	She gets an enormous salary.

Na jak długo jest zamówiona?

For how long has she been engaged?

Pani N. z teatru nadwornego w Dreznie daje gościnne przedstawienia w B.

Mad. N. of the Theatre Royal Dresden, is starring at B.

Jak pan uważasz nową aktorkę?

What do you think of the new actress?

Gra jej zachwycająca.

She acts with much grace.

Przy pierwszem wystąpieniu była cośkolwiek nieśmiałą.

On her first appearance she was a little embarrassed (shy).

Musi się do sceny przyzwyczaić.

She must acquire a little more confidence.

Gra tylko role drugiego rzędu.

She acts secondary, minor parts.

Biegłość jej języka zachwyca.

She has a volubility of tongue which enchants.

Potrzeba pomagać młodym talentom.

One should always encourage rising talents.

Teatr robi z nią dobry interes.

She will be a great acquisition to the theatre.

Zeszła ze sceny; ona znów wystąpi w czwartym akcie.

She has just gone off; in the fourth act she will appear again.

Opera.

Wprowadzono na scenę nową operę.

They have brought out (put on the stage) a new opera.

Jutro będzie nowa opera komiczna, i balet nowy.

To-morrow a new comic opera and a new ballet will be performed.

Tej opery brakowało od dawna w repertoarze.

This opera has not been on the stage for a long time since.

Chóry są doskonałe.

The choruses are very fine.

Pierwszy sopran i tenor nie do porównania.

The first treble and the tenor are quite excellent.

Śpiewał cudownie aryę z Roberta djabła.

The air out of Roberto il Diavolo was capitally sung.

Alt i bas są także dobre.

The counter-tenor and the bass are likewise good.

Najwięcej zajęła panna J.

Mrs. J. attracted by preference the notice of the public.

Ona się mierzyć może z najpierwszemi śpiewaczkami Europy.

She may cope with the very first singers in Europe.

Największą partyą jest bez wątpienia partya N.

Her most brilliant part is doubtless that of N.

W pierwszej części opanowuje ona publiczność jej rozmiarem głosu, szczególnie w wyższym regestrze, który aż do C=is sięga, a w drugiej części zachwycającą wokalizacyą.

In the first (part) she strikes by the great compass of her voice, particularly in the higher register which reaches E-sharp; and in the second by an admirable vocalisation.

Oprócz tego jest znamienitą dramatystką.

Besides she is remarkable as a dramatic artist.

Ona uczy się wszystkich ról dokładnie i wybornie one odegrywa.

She reflects deeply on all her parts and executes them admirably.

Wielu utrzymuje iż jej śpiew jest zimny i bez uczucia.

There are many persons who find her voice but indifferent and without expression.

Rzeczywiście brakuje głosowi jej owych tonów głębokich, duchowych, serce przejmujących i poruszających duszę.

It is true, her voice wants those deep, hearty and thrilling sounds which go to the bottom of the soul.

Jeżeli śpiewowi brakuje życia i dźwięku, mechaniczne błyskotki znudzą prędko

When the song wants life and inspiration, the gewgaw of the mechanical art will soon disgust us.

Jej tony średnie są piękne, równe i dźwięczne, ale rejestr wysoki jest ostry i krzykliwy.

Her middle tones are fine, equal and sonorous, but the higher tones are rather shrill.

Jej wymowa jest nadzwyczaj jasna, tylko przebija się przezeń djalekt obcy.

She has a very plain pronunciation, but there is something of a foreign dialect in it.

Co za miły, melodyjny głos!
What a soft and sweet voice!

Jej głos jest bardzo słaby.
She has but a slender voice.

Jej głos nie wyrobiony.
Her voice is not sufficiently exercised.

Kapelmistrz P. A. jest utalentowanym kompozytorem i studyował muzykę gruntownie.
The conductor (the master) of the chapel is a highly endowed composer, who has studied music profoundly.

On przeistoczył zupełnie pod jego zarządem stojącą orkestrę i nauczył ją grać dokładnie i z taktem.
He has quite transformed the orchestra confided to his management and caused it to play correctly and with harmony.

Oto przecudna tancerka.
There is a charming dancer.

Jej taniec jest bardzo zgrabny.
She dances very gracefully.

Koncert. Concert.

Wczorajszy koncert T-o był zapełniony.
The concert of Mr. Th. was numerously attended last night.

Wybór sztuk był najlepiej ułożony.
The selection of pieces was excellent.

Nową symfonię B. wykonała wielka orkiestra.
The new symphony of B. was performed by a grand orchestra.

Doskonały muzyk grał na kontrabassie.
An excellent musician played on the bass.

Uwertura jest jego kompozycyi.
The overture was of his composing.

Tę muzykę łatwo śpiewać.
This music is easy and pleasing.

Pierwszy skrzypek prowadzi bardzo dobrze.
The first violin leads very well.

Ten artysta gra doskonale na swym instrumencie.
That artist uses his instrument very well.

Panna N. śpiewała duet z panem O., który doskonały tenorysta.

Miss. N. sung a duetto with Mr. O. who is an excellent tenorist.

Głos u niego mocny i dźwięczny.

His voice is manly and sonorous.

Jej głos miły i dźwięczny; jej pasaże i tryle czarujące.

Her voice is sweet and melodious, her modulations and flourishings (flights and shakes) are enchanting.

Śpiewa z pełnego gardła.

She has a full voice.

Gra także na arfie i zachwycająco na fortepianie.

She also plays the harp and exceedingly well on the pianoforte.

Ona gra ze sztuką.

She has a brilliant touch.

Altysta śpiewa fistułą.

The counter-tenor sings shrill-treble.

Licho mu akompaniowano.

He was badly accompanied.

Grał tę sonatę niepewno.

He has murdered this sonata.

Ze wszech stron żądano powtórzenia trio.

A trio was universally encored.

Co za kocia muzyka!

What paltry music!

Czy pan sam gra na jakim instrumencie?

Don't you play any instrument?

Gram na skrzypcach.

I play the violin.

Bądź pan łaskaw odwiedzić mię czasem, wieczorem; będziemy muzykowali.

Pray, call on me sometimes in the evening; we will have some music.

Taniec.

Dancing.

Bardzo mię cieszy widzenie pana.

I am very happy to see you Mr. N.

Pan bardzo dobry iż przyjął zaprosiny nasze.

It was very kind of you, Sir, to accept our invitation.

Życzenie Pani jest mi rozkazem.

It was quite sufficient, Madam, that you should wish it.

Co za wspaniałe zebranie!

What a splendid assembly!

Wszystkie te damy są nieporównanej piękności i elegancyi.

All these ladies are of matchless beauty and elegance.

Gotowalnie bardzo wykwintne.

There are very elegant dresses.

Pani N. daje śliczne bale.

Mrs. N. gives delightful balls.

Już zamawiają.

They are already taking partners.

Zaczynają bal polonezem.

The ball will be opened with a polonhise.

Mogęż mieć zaszczyt tańczenia z panią polonezu?

May I have the pleasure to dance the polonaise with you Mrs. N.?

Wolno mi podać pani ramię?

Will you accept my arm?

Pozwoli pani tańczyć ze mną przyszły kontredans?

May I have the honour of engaging you for the next quadrille, Miss N.?

Z przyjemnością.

With the greatest pleasure, Sir.

Boli mię to, alem już zamówiona.

I am sorry, I am already engaged, Sir.

Mogęż pana tej damie przedstawić?

Shall I introduce you to that Lady?

Uszczęśliwi mię pani tym tańcem.

May I have the honour of your hand for this dance?

Udzieli mi pani zaszczytu tańczenia ze mną walca?

May I have the pleasure of dancing the waltz with you?

Proszę mi wybaczyć, bo nie tańczę walca; on mi zawraca głowę.

I beg your pardon, Sir, I never waltz, it makes me giddy.

Tańczmy alemankę.

Let us dance an allemande.

My zbili się z taktu.

We are breaking time.

Potrzeba nam takt trzymać.

We must keep time.

Pani N. tańczy zachwycająco.

Mrs. N. dances admirably.

Ona tańcuje lekko (przymiszono).

She dances very gracefully, with much affection.

Ten pan tańczy zgrabnie, niezgrabnie.

This gentleman is an easy, an uneasy dancer.

On podryguje, skacze, podskakuje.

He frisks about, he hops.

Pani N. tańcuje namiętnie, podczas gdy jej małżonek się nadyma.

Mrs. N. dances as if she were mad, whilst her husband puts on a solemn face.

Boję się aby pani taniec i gorąco nie nadto znużyło.

I fear, Miss N., dancing and the suffocating heat of the ballroom have rather fatigued you.

Pozwól pani zaprowadzić się na miejsce i ofiarować jej chłodniki.

Give me leave to conduct you to a seat and to offer you some refreshments.

Czuję się osłabioną, ale to przejdzie.

I feel a little tired, but it will soon be over.

Już późno, towarzystwo się rozchodzi.

It is getting late, the company begins to depart.

Powóz pański stoi pod drzwiami

Your coach is stopping at the door.

Pozwól pani że jej do pojazdu towarzyszyć będę.

Pray, allow me to conduct you to your carriage.

Proszę mi pozwolić podać ramię dla oparcia się na niem.

Do me the favour to lean on my arm.

Wist.

W co grać będziemy?

Zagramy partyę wista.

Nie dostaje nam czwartego gracza.

Chcesz pan grać z nami.

Whist.

What game shall we play?

Let us make up a whist party.

We want a fourth.

Will you take a hand?

Ja słaby gracz.	I am but an indifferent player.
Oto talia kart.	Here is a pack of cards.
Przejrzyj pan czy talia kompletna.	See whether the pack is complete.
Ta talia kompletna.	There is no card wanting.
Gdzie są liczmany?	Where are the counters?
Kto daje.	Who is to deal?
Ciągnijmy.	Let us take a card.
Pan daje, u pana karta najniższa.	You are to deal, you have the smallest card.
My gramy razem.	We are partners.
Po czemu partyę gramy?	What shall we play for?
Po rublu.	One ruble the game.
Kto zagrywa?	Who is to play first?
Ja na ręce.	I am the elder hand.
Zbierz pan.	Cut, Sir.
Karty dane fałszywie.	The cards are badly dealt (You have made a misdeal).
U mnie tylko kart dwanaście.	I have only got twelve cards.
Ja mam czternaście.	I have fourteen.
Musi pan dawać powtórnie.	You must deal again.
To szkoda, ja miałem dobrą kartę.	I am sorry; I had good cards
Ja miałem złą kartę.	I had a very bad hand.
U mnie były same figury.	I had court-cards only.
A u mnie były trzy assy.	And I had three aces.
Co jest tryumfem, atut?	What are trumps?
Wino, żołądź, dzwonek, czerwień.	Spades, clubs, diamonds, hearts.
Dla czego pan nie pomaga?	You have revoked?
Z jakiej farby pan zagrał?	What suit did you lead?
Musi pan do farby odrzucić.	You must follow suit.

Graj pan żołądź.	Play a club.
Nie mam żadnej karty z tej farby; muszę zabić kozerą.	I have no more of that suit, I must trump it.
Ja przybił pańskiego króla.	I have trumped your king.
U mnie ostatnia lewa.	The last trick is mine.
Wiele lew u pana?	How many tricks have you?
Porachujmy lewy.	Let us count the points.
U kogo honory?	Who has the honours?
Ja mam trzy honory.	I have three honours.
U nas czerwienny król, dama i niźnik.	We have the king, queen and knave of hearts.
My wygrali, u nas dziesięć lew.	We have the game. We have ten points.
My przegrali, bez lewy.	We have lost a slam.
Gramy jeszcze partyę?	Shall we have another game?
Pan mi rewanż dłużny.	You must let me have my revenge.
Mięszaj pan dobrze, bo wysokie karty są razem.	Shuffle the cards well, for all the court-cards are together
Nizkie karty trzeba wyrzucić.	You must throw out the small cards.
Naznacz pan.	Mark the game (score the point).
Tę razą lepiej stanięmy.	We are better off this time.
Wygraliśmy robra.	We have won the rubber.

Gra w szachy. Chess.

Chce pan grać ze mną partyę szachów?	Will you play a game at chess with me?
Oto szachownica.	Here is the chess-board.
Jaką figurę mi pan oddaje?	What odds will you give me?

Dam panu skoczka.

I will give you a knight (horse).

Dobrze! zobaczymy kto zaczyna Białe czy czarne?

Well! we will see, which of us must begin. Choose, white or black?

Białe. Pan zaczyna.

White. You have the move.

Ciągnę chłopa mego króla.

I move the king's pawn.

Mój skacze dwa pola.

Mine moves two squares.

Błazen mego króla przechodzi na czwarte pole pańskiej królowej.

My king's bishop goes to the fourth square of your queen's bishop.

Ruszam skoczka mej królowej.

I move my queen's knight.

Stawiam moją królowę na trzeciem polu błazna mego króla.

I place my queen on the third square of my king's bishop.

Chłop mej królowy posuwa się o pole.

My queen's pawn moves.

Ja go tylko poruszam dla poprawienia.

I merely touch the piece.

Poruszony szach musi być i posunięty.

A man touched must be moved.

Gra pańska źle stoi.

Your play is bad.

Moja królowa bierze chłopa przed błaznem pańskiego króla i daje szach-mat.

My queen takes your king's bishop's pawn and gives checkmate.

Przegrałem, nawet mi pan czasu nie dał do przemiany.

I have lost. You have not even allowed me to castle (to crown).

Ta gra wymaga wiele namysłu, jeżeli się jej nie zna dobrze.

This is a game, which requires much reflection, if one does not know it well.

Ja w tym przypadku.

That is my case.

Nie jestem w stanie grać z panem.

I am not able to play with you

Będziemy grać w arcaby.
We will play a game at draughts.

Ja nie dobrze z tą grą obeznany.
I am but an indifferent player.

Oto arcabnica z arcabami.
Here is the draught-board and the men.

Bierze pan czarne czy białe kamienie?
Will you have the white or the black men?

Rozstaw pan kamienie.
Arrange (place) your men.

Pan zaczyna.
You are to begin.

Bij pan, to ja biję dwa.
Take, I will take two.

Pan powinien był zabić.
You ought to have taken this man.

Zdmuchuję panu jeden kamień.
I huff one of your men.

Ja biję trzy i stawiam damę.
I take three and go to king.

Pan mi wziął dwa kamienie za jednym pociągiem.
You have taken two of my men at one move.

Nie mogę ciągnąć, bez utracenia kilku kamieni.
I cannot move without losing several men

Kamienie pańskie bardzo rozrzucone
Your men are much dispersed.

Damuj pan.
Crown my man!

Pan nie wejdzie w damę.
You will not go to king.

Wiele dam pan ma?
How many kings have you?

Więc stoimy równo.
Then we are equal.

Ja jeszcze raz wejdę w damę.
I shall get another king directly.

Skończmy tę partyę.
Let us give up the game.

Pan wygrał.
You have won the game.

Billard. Billiards.

Nie chciałby pan zagrać partyi w billard?
What do you say to playing a game at billiards?

Tak jest pani, bardzo mi będzie miło pokazać panu G. iż w tej grze ja mu równy.

No objection, Madam, I shall be very glad to prove to Mr. G. that I am his equal in this game.

Ja myślę iż mogę panu darować sześć punktów.

I think I can give you six.

Zobaczymy.

We will see.

Nie, grajmy lepiej równo.

We should do better to play even-handed.

Czy gramy prosto czy podwójnie?

Shall we play double or quit?

To mi wszystko jedno.

It is all one to me.

Nie będziemy grać wysoko.

We will not play high.

Zagramy tylko o partyę.

We will play for the tables.

Bierz pan kij. Markier, postaw karambolę (bilę czerwoną).

Take a cue. Marker put the cannon-ball!

Zobaczymy kto zacznie.

We will now string for lead

Pan się stawia.

You are to lead.

Dałem kiksa.

I have made a false stroke.

Sprobuję zrobić pańską bilę.

Now I will try to pocket your ball.

Nie trafiłem jej.

I have missed it.

Moja bila stanęła przed workiem.

My ball stopped before the pocket.

Wziąłem ją za pełno.

I have taken it too full.

To był suw piękny.

That was a master-stroke

To suw roztrzygający.

It is a regular fluke.

Karambolowałem.

I have cannoned.

Poddaję się.

I give myself up for lost, I submit to you.

Pan dla mnie za mocny.	You play too well for me. (You are too much my superior).
Skwitowaliśmy się.	We are game and game.
Partya stanęła na sześć do sześciu.	We are six to six.

Billard.	a billiard-table
Banda billardowa.	the cushion
Pula, stawka.	Pool
Puff, tryktrak.	Backgammon
Tablica do puffa.	Backgammon-table
Kości.	a die (dice)
Kubek do kości.	a dice-box
Rzucać kości, grać w kości.	to throw (to play at dice)
Rzucić dwie równe liczby.	to throw a doublet
Wolant.	a shuttle-cock
Piłka.	Tennis
Grać w piłkę.	to play at tennis
Łapać piłkę.	to catch the ball
Łopatka, palant.	a bat
Kręgel.	Skittles (ninepins)
Grać w kręgle.	To play at skittles (to play at bowls, bowling-green)
Kręgielnia.	Skittle-ground
Kula.	Ball (bowl)
Strefić, skrewić.	to miss
Ślepa babka.	Blindman's buff
Gry towarzyskie.	round games
Grać w komórki.	to play at hide and seek
Gra w fanty.	Forfeit
Zabawki.	Toys, playthings
Lalka.	a doll
Smok, latawiec.	a kite
Huśtawka.	a swing

Hojdawka.	a seesaw
Konik.	a hobby horse
Koziołek.	a somerset
Kręgielek, wierciołek.	a top
Bąk.	a humming-top
Pukawka.	a pop-gun
Balon.	a balloon
Grać w domino.	to play at dominoes
Loteryjka.	Loto
Loterya.	a lottery
Stawiać na loteryę.	to play in the lottery
Ciągnienie.	Drawing of lots
Los, numer.	a ticket, a number
Ambo, terno, kwaterno.	Two numbers, a trey, a quatern
Wielki los.	the great prize
Wygrana.	a prize
Los biały.	a blank
Koło losowe.	Fortune's wheel
Karnawał.	a carnival
Maskarada.	a masquerade
Maska.	a mask
Maskować się.	to put on a mask
Zdjąć maskę.	to unmask
Przebrać się.	to disguise one's self
Święto ludowe.	a public festivity
Iluminacya, oświetlenie.	an illumination
Ognie sztuczne, fajerwerx.	Fireworks
Ognie weselne.	a bonfire
Rakieta.	a racket
Petarda.	a cracker
Spalić fajerwerk.	to let off fireworks
Woltyżowanie.	Vaulting
Bój na kułaki.	a prize-fight
Bójka kogucia.	a cock fight

Mocować się.	to wrestle
Boksować się, guzować się.	to box
Fechtowanie.	Fencing
Napierstnik.	a plastroon
Floret.	a foil
Czaszka.	Sword-shell
Napad.	a lounge
Pryma, sekunda, tercya, kwarta.	Prime, second, tierce, quart
Pchnąć.	to thrust
Zwrócić pchnięcie.	to return the thrust
Odbijać.	to parry
Wolta.	a volt
Finta, zmylenie.	a feint
Parada, zasłona.	a parade
Pchnięcie.	a thrust
Fechtmistrz.	a fencing-master
Sala fechciarska.	Fencing-room
Podfechtmistrz.	a provost
Fechtować	to fence
Stać w pozyturze.	to put one's self on guard
Zasłonić się.	to stand upon one's guard
Odkryć się.	to be off one's guard
Wypaść.	to fall on
Odstąpić.	to fall back
Zmylić pchnięcie.	to lurch.
Lawntennis.	lawntennis
Krokiet.	croquet.

Kąpiel.

Chodźmy kąpać się w rzece.

Umie pan pływać?

Bathing.

Let us go a bathing in the river.

Have you learned to swim (can you swim)?

Brałem kilka lekcyi w szkole pływania.
I took some lessons at the swimming-school.

Oto doskonałe miejsce.
Here is a nice bathing-place.

Ja się pocę, muszę się wprzód ochłodzić.
I am in a perspiration, I must first cool myself.

Skoczmy w wodę.
Let us jump into the water.

Nurkuj się pan.
Dive!

Rzucę się głową naprzód.
I will dive headlong (I will go in head foremost).

Pan dobrze nurkuje.
You are a good diver.

On rzucił się wpław.
He threw himself into the water.

On płynie na grzbiecie.
He swims on his back, he floats.

Przepłynę przez rzekę.
I will swim across the river.

Ja popłynę pod wodą.
I shall swim under the water.

Pan pływa jak ryba.
You swim like a fish.

Pan mistrz w pływaniu.
You are an excellent swimmer.

Umie pan w wodzie dać koziołka?
Can you turn a somerset in the water?

Nie, ale umię pływać stojący.
No, but I can swim upright (tread the water).

Nie chodź tam pan, to niebezpieczne miejsca; przeszłego roku ktoś tam utonął.
Do not go there, it is a dangerous place, somebody was drowned there last summer.

Rybołówstwo.

Lubi pan łowić ryby?

To moja namiętność.

Ten staw ryb pełen.

Fishing.

Are you fond of fishing?

As fond as can be.

This pond is full of fish.

Fishing.

Łowić lubię na wędkę.
I like fishing with a line.

Oto wędka i wędzidło.
Here is a fishing-rod and hooks.

Ma pan robaki na przynętę?
Have you got any worms to allure fish with?

Zarzuć pan wędkę.
Put in your line.

Ryba dobrze zagryza.
The fish bites well at the bait.

Złapałem szczupaka.
I have caught a pike.

Baczność, znowu zagryza
Stop, there's a bite again.

Pan bardzo zgrabny łowiec.
You are a very skilful angler.

Wyrzućmy sieci.
Let us throw out the nets.

Wyciągaj pan, oto łów sowity
Draw it out; you have made an excellent draught.

Palić tytuń, zarzywać tabakę.

Smoking and snuff-taking.

Pan pali tytuń? zarzywa tabakę?
Do you smoke? do you take snuff?

Proszę o szczyptę tabaki.
May I ask you for a pinch of snuff?

Zapomniałem moją tabakierkę.
I have forgotten my snuff-box.

Tabaka pańska zmusza mię do kichania.
Your snuff makes me sneeze.

Mogęż panu zaprezentować cygaro?
May I offer you a cigar?

To prześliczny futerał.
That is a splendid cigar-box.

Mam trochę dobrych Havana.
I have some real Havannah-cigars.

Cygaro to źle zwinięte, nie ma ciągu.
This cigar is badly made, it does not draw.

Żółte cygara są za słabe, ciemne za mocne.
The light-yellow cigars are too mild (light), and the brown ones too strong.

Palą się za prędko.
They burn too quickly.

Palić tytuń, zarz. tabakę.

Pan ma prześliczną cygarniczkę z pianki.

Co za piękny cybuch.

Pan woli fajkę glinianą?

Ja ją nałożę.

Oto kapciuch, a tu papier do zapalenia.

Ten tytuń wyborny.

Pańska fajka zgasła, chce ją pan znowu zapalić?

Pan palacz namiętny,

Smoking and snuff-taking.

This meerschaum (bowl) is beautifully coloured.

The tube of this pipe is very handsome.

Perhaps you prefer a clay-pipe?

I will just fill it.

Here is the tobaccobag (pouch), and there are some kindlers to light with.

This tobacco is excellent.

Your pipe is out, will you light it again?

You are a desperate smoker.

Jeździć konno.

Jeździ pan wierzchem (konno)?

Mój brat jeździ wierzchem dobrze.

On jeździ konno co ranek.

Trzyma się dobrze na koniu.

Ja lubię konno jeździć.

Wyjedziemy wierzchem.

Przejedziemy się konno?

Osiodłać mego konia.

Czy mój koń osiodłany?

Pan ma dobrego, złego konia.

Pan dobry jeździec.

Horsemanship.

Do you ride well?

My brother sits a horse well.

He takes a ride every morning.

He sits well on horseback.

I like riding very much.

Let us make an excursion on horseback.

Will you take a ride?

Saddle my horse.

Is my horse saddled and bridled?

You are well, badly mounted.

You are a good horseman.

Kto pana jeździć nauczył?	Who taught you to ride the great horse?
Ten koniuszy jeździ dobrze.	This horsebreaker is a good riding-master.
Koń pański dobrze ujeżdżony.	Your horse is well broken in.
On miękkiego pyska.	He has a good mouth.
Czy dobrze okuty?	Is he well shod?
Nie śmiem dosiąść tego konia.	I do not venture to mount this horse.
Gdy wsiadł na konia.	When he got on horseback.
Zsiądź pan z konia.	Alight again from the horse.
Na konia!	To horse!
Damy koniom ostrogi i ujedziemy.	Let us clap spurs and be off.
Daj pan iść krokiem koniowi.	Walk (pace) him!
Puść go pan w trab, w galop.	Trot him, put him into a gallop
Zaczyna dreptać.	He begins to trot.
Zaczyna galopować.	He falls into a gallop.
Goni wielkim galopem, na wyścigi.	He runs at full gallop
Koń bieży zwawo	He goes a good pace.
Pan nie mocno siedzi w siodle.	Your seat is not firm.
Nie mogę kierować wroniego, siwka.	I cannot manage the black, the grey horse
Koń stawia dęba, wierzga	The horse rears, kicks
Koń zasiekuje.	He cuts in his hind feet.
Weź pan krócej cugle	Tighten the reins.
Lubię jeździć z krótkiemi, długiemi strzemionami.	I like riding with long, short stirrups.
Podprzągż pan strzemiona o dwie dziurki wyżej.	You must take the stirrups two holes up.
Koń jego padł nogami do góry.	His horse fell under him, fell heels over head.

Konie poniosły.	The horses ran away.
Koń pański ani cuglom ani ostrogom nieposłuszny.	Your horse obeys neither the reins nor spur.
Jazda konna mię męczy.	Riding fatigues me very much.
Siądź pan za mną.	Mount behind me.
Jeżdżę wierzchem bez siodła.	I ride without a saddle.
Rozprząż mego konia.	Unbridle my horse.
Pan zajeździł konia swego.	You have tired your horse.
Poprowadź konia do wody.	Water the horse.
Prowadź konia do pławu.	Take him to the pond.
Armia ta składa się z 30000 piechoty i 10000 konnicy.	This army consists of 30,000 foot and 10,000 horse.
Jeździć na koniku.	To ride a stick.
To jego konik.	It is his sheet-anchor, his stronghold.
Darowanemu koniowi nie zaglądaj w zęby.	One must not look a gift horse in the mouth.
Koń i na czterech nogach się potknie.	'Tis a good horse that never stumbles (and a good wife that never grumbles).
Oko pańskie konia tuczy.	The master's eye makes the horse fat.

Koń czystej rasy.	Thorough-bred
Koń rotny.	a charger
Koń wyścigowy.	a race-horse (racer)
Koń wierzchowy.	a saddle-horse
Koń powozowy.	a coach-horse
Koń do polowania.	a hunter
Koń pociągowy.	a draught-horse
Koń wozowy.	a cart-horse
Koń roboczy, ciężarowy.	a pack-(led-)horse

Koń najemny.	a hackney
Koń podwodny.	a relay-horse
Klepak.	a pony
Koń ryży.	a chesnut-horse
Koń skarogniody.	a sorrel-horse
Kasztan.	a bay
Koń gniady.	a bright-bay
Koń jabłkowity.	a dapple-grey
Koń siwo-jabłkowity.	an iron-grey, grey horse
Koń bułany.	a cream-coloured horse
Koń gniady jabłkowity.	a bright-dappled bay
Koń piegowy.	a piebald
Koń pstrokaty.	a flea-bitten horse
Koń z łysiną.	a horse with a blaze
Koń białonogi.	a whitefoot
Grzywa.	the mane
Kopyto.	the hoof
Anglizować.	to crop the tail, to dock
Koń anglizowany.	a cropped horse
Wędzidło.	the bit
Kaganiec.	the muzzle
Kły.	the tushes
Zęby przednie.	the gatherers
Poprąg.	the girth
Poprzęgać.	to girth
Cugle.	the reins
Podbrzusznik.	the belly-band
Szczotka, pęk włosów.	the fetlock
Uzda.	the snaffle
Łańcuszek u uzdy.	the curb-chain
Rzemień strzemienny	the holder
Guz.	the pommel
Sumki, torba.	the budget
Olstra.	the holsters

Poduszka u siodła.	the saddle-pad
Czaprak.	Saddle-cloth, shabrack
Łęki u siodła.	a saddlebow
Szory.	the harness
Naocznice.	the blinkers
Kółko u ostrogi.	the rowels
Podkowa.	a horse-shoe
Zgięcie nad kopytem.	the pastern
Zaprząg.	the traces
Chomąto.	the collar
Lejce.	the draft-rein
Musztuk.	the cross-chain
Poduzdownik.	the martingal
Podogonnik.	the crupper
Kantarka.	the halter
Żłób.	the manger
Sieczka.	chopped straw
Skrzynia na owies.	the oat-chest
Podścielka.	the litter
Sieczkarnia.	the chopping-bank
Słup.	the bar
Międlica.	the rack
Zgrzebło.	a curry-comb
Czesać zgrzebłem.	to curry, to rub down
Bat.	a whip
Świstać batem.	to clash, to twang
Śpicruta.	a jockey-whip (switch)
Wierzgający.	foundered
Cichy.	quiet (gentle)
Złośliwy.	vicious
Dumny.	proud
Ognisty.	fiery, spirited
Bojaźliwy.	skittish

Wytrwały.	restiff
Gryzący żłób.	a horse that has got the tick
Twardego pyska.	hard-mouthed
Piersisty.	good wind
Konie dyszlowe.	the wheelers
Konie poprzężne.	the leaders
Koń siodłowy.	the near-horse
Koń podręczny	the off-horse
Strzałka (na kopycie).	the frog
Kabriolet.	a gig
Korpus karety.	the body
Kozioł (w karecie).	the box
Ławka lokaja.	the dickey
Okienka.	the sashes, windows
Sztory, zasłony.	the blinds
Jaszczyk pod kozłem.	the boot
Wierzch karety.	the roof
Dyszel.	the pole
Hołoble.	the shaft
Koła.	the wheels
Sprychy koła.	the spokes
Oś.	the axle
Swożeń.	the linch-pin
Dzwono, felga.	the felloes
Piasta.	the nave
Resory.	the springs
Wyścigi.	Horse-racing (a race)
Stypiczes.	Steeple-chase
Kareta o sześciorgu koniach.	a coach and six
Klacza, szkapa.	a jade.

Chodźmy na polowanie.	Let us go a shooting (hunting).
Ta okolica dobra do polowania.	This is a fine sporting country.
Jak wiele zwierza ubiliśmy tu przeszłego roku!	What a quantity of game we killed there last year!
Rozpuść pan psy.	Slip the dogs.
Pan ma znaczną sforę.	You have an excellent pack of hounds.
Ten wyżeł jest pewny, tropisty i nie prędko ustaje.	This bloodhound is well trained, he is a good limer and is never tired.
Czy pan z swej dubeltówki zadowolniony?	Are you still pleased with your double-barrelled gun?
Jaki ma pan numer?	What number do you make use of?
Numer za wysoki; pan szkodzi zwierzynie.	It is too thick; you damage the game.
Nabijmy strzelby.	Let us load our guns.
Tam goni zając.	A hare is passing by there.
Puść pan psy na niego.	Set the dogs at him.
Oto goni nazad. Cel, pal!	There he runs; let us take our aim and shoot.
Ubiłem go na miejscu.	I have laid him dead on the spot.
Ja spudłował; moja strzelba nie wypaliła.	I have missed him; my gun flashed in the pan (missed fire).
Psy go wloką.	The dogs carry him.
Czy jutro będzie gonienie jelenia?	Will they hunt, stalk to-morrow?
Jeleń ustał.	The stag stands at bay.
Pies nie na tropie.	The hound has lost the scent, is off the scent.
On zbił się z tropu.	He is thrown off the scent.
Idą pod śladem.	They follow in the track.

To je na trop znowu naprowadzi	That will put them upon the track again.
Psy na trop wpadły.	The hounds have caught the scent.
Daj pan psom swoim szukać śladu.	Make your dog search.
Szukaj!	Fetch and carry!
Idź pan na stanowisko; zatrąb.	Go shooting (upon the catch) blow the horn.
W tej koniczynie gromada kuropatw.	There is a covey of partridges in that lucerne-field.
Strzel pan do tego bażanta.	Shoot at that pheasant.
Spuścił się do tego krzaku.	It is squatting in those bushes.
Mój pies go wypędzi.	My dog will start it.

Strzelec, łowczy.	a sportsman
Polowanie na lisa.	Fox-hunting
Łów na ptaki.	Fowling
Polowanie z chartami.	Coursing
Wabik.	a decoy-bird
Zasieka.	a springe
Zwierzyniec.	a preserve
Bażantarnia.	a pheasantry
Królikarnia.	a warren
Leśniczy, borowy.	a game-keeper, forester
Złodziej zwierzyny.	a poacher
Kraść zwierzynę.	to poach
Hasło strzeleckie.	Whooping
Piszczałka wabiąca.	Bird-call
Pieśń strzelecka.	a hunting-song
Narzędzia strzeleckie.	the shooting-apparatus
Strzelba.	a fowling-piece
Drobny szrot.	Dust-shot (fowling-shot)
Szrot zajęczy.	Small shot

Lotki.	Swan-drop
Woreczek na szrot.	the shot-belt
Torba łowiecka.	the game-bag (pouch)
Proch.	Powder
Rożek na proch.	the powder-flask (priming-horn)
Gwintówka.	a rifle
Stempel.	the ramrod
Zapał.	the touch-hole
Kurek.	the cock
Naciągać kurek.	to cock
Spuścić kurek.	to uncock
Spust.	the trigger
Zamek perkusyjny.	a percussion lock
Krzemień.	flint
Panewka.	the pan
Podsypać panewkę.	to prime a fire-lock
Lufa.	the barrel
Kolba.	the stock (butt-end)
Nabój.	a charge
Nabijać.	to load
Kapzel, piston.	the nipple
Śruba końcowa.	the breech
Cel, guz.	the sight
Kulociąg, grajcar.	the worm (wad-hook)
Donos wystrzału.	gunshot (the range of a gun)
Strzelać w takiej odległości, by na pewno trafić.	to shoot one close.

Roboty kobiece.

Ladies' work.

Daj mi pani igłę, i nitkę czarnego jedwabiu, nici, bawełny, wełny.	Let me have a needle and a needleful of black silk, linen thread, cotton, wool.
U mnie nie ma ani jednej dobrej igły w igielniku.	I have not one good needle in my case.

To tu mają tak małe uszko, iż ani sposobu nawlec nici.

These have such small eyes that I cannot thread them.

Trzeba nitkę woskować.

You must wax the thread.

Zgubiłam naparstek.

I have lost my thimble.

Wywlekłam nitkę z igły.

I have unthreaded my needle.

Mój jedwab się urwał.

My silk is broken.

Więc rób pończochę; gdzie podziałaś pończochę?

Well then you may knit; where is your knitting-tool?

Oto jest? ale nie mam już bawełny.

Here it is, but I have no more cotton.

Był przecież cały kłębek jeszcze w twej torebce od roboty.

Yet there was still a whole ball of it in your workbag.

Oto halsztuk twego brata, który naprawić potrzeba. Gdzie jego pończochy?

Here is a neck-tie of your brother's, it wants mending. Where are his stockings?

Dałam je do cerowania; nie miałam czasu ich sama pocerować.

I have given them to the darning woman; I had no time to darn them myself.

Doszyj teraz tej koszuli; spód już skrajany; masz tylko przyszyć rękawy.

Finish this shirt at present; the body is cut out; you need only sew on the sleeve.

Brakują także strzałki i żaboty.

There are also the gussets and the frill still wanting.

Nie zapomnij wyprasować szwów.

Take care to beat down the seams well.

Co tam dobrego robicie?

What are you about there?

Haftuję czepiec z tiulu. Jużem go podrysowała.

I am embroidering a till-cap; I have already designed it.

Ja obrąbiłam moją chustkę.

I have hemmed my pocket handkerchief.

Pani szyje bieliznę?

You are sewing plain work?

Co pani naciągnęła w tych dwóch krośnach?

What have you stretched on the two frames there?

Na pierwszych mam szelki, które haftuję drobnym haftem, jedwabiem na kanwie; na drugich kapciuch, który wyszywam płasko na cienkiej skórze.

On the first there are a pair of braces which I embroider on canvas with small stitches in silk; on the other a tobaccobag, which I embroider with flat stitches on fine leather.

Ja będę nadziewać lub dziergać woreczek do pieniędzy (sakiewkę).

I shall knit or crochet a purse.

Pani nadziewa dzień cały.

You are knitting the whole day

Obrobiłam dwanaście razy.

I have knitted twelve rounds.

Zaczynam gubić, spuszczać.

I begin to diminish, to increase for the toe.

Spuściłam oczko.

I have dropped a stitch.

Proszę mi podać, abym je nabrała.

Give it me, I will take it up.

Pani nadziewa za szeroko, za ściśle.

You knit too loosely, too tightly.

Proszę spruć ten szew.

Rip (undo) this seam.

Czy przyniesiony mój ubiór?

Do you bring me my dress?

Pani mi długo czekać każe.

You have kept me waiting a long time.

Proszę go przymierzyć.

Let me try that on.

Czy to wszystko dokładnie szyte?

Is all this carefully sewed?

Ta suknia bardzo szeroka.

The gown is very wide.

Zdaje mi się że talia za wysoko siedzi.

The waist appears to me to be a trifle too short.

To tak być musi, to moda.

That must be so, it is the fashion.

Jak garnirowaną ta suknia?

How have you trimmed this dress?

Fałdy nie leżą gustownie.

The folds are not neatly plaited.

Temu łatwo zaradzić.

I shall easily put it to rights.

Moją suknię sama skroiłam.

I have cut out my gown myself.

Oto praczka.

There is the laundress.

Ona pierze u nas.

She washes for our house.

U mnie bielizna do prania	I have some dirty linen to put out to wash.
Upierz ją starannie.	Pray, wash it carefully.
Kiedy mogę ją mieć napowrót?	How soon can I have it back
Porachuję moją bieliznę.	I will count my linen.
Oto spis bielizny.	Here is the washing-bill.
Proszę zobaczyć czy w porządku.	See whether it is correct.
Brakują mi dwie sztuki.	There are two pieces missing.
Ta chustka od nosa nie moja.	This handkerchief does not belong to me.
To nie mój znak.	That is not my mark.
Te fałdy są złe.	The folds (plaits) are not well made.
Te koszule są źle wygładzone.	These shirts are badly ironed.
Ten kołnierz za tęgo krochmalny.	This collar is starched too much (too stiff).

Drut.	a knitting-needle
Igła do cerowania.	a darning-needle
Nożyczki.	a pair of scissors
Motowidło.	a reel, a yarn-windle
Zwijać nici.	to reel
Poduszka do igieł.	a pin-cushion
Pudełko do szycia.	a sewing-box
Haftka.	a hook
Koniec igły,	the point of a needle
Cienkie szycie	fine work, fancy-work
Robota w ażurek.	openwork
Szwaczka.	a seamstress, needlewoman
Nawlekać paciorki	to string pearls or beads
Stępnować.	to stitch
Stępno, bębenek.	back stitch
Cerować.	to patch
Rękawy.	the sleeves

Rozpór rękawa.	the armhole
Naramienniki.	the shoulder-bands
Obszywki rękawa.	the wrist-bands (sleeve-bands).
Strzałki, kliny.	the clock
Kraj.	the border
Lisztwa.	Selvage
Półkoszulek.	a front
Stan, talia.	the body
Szyja.	the neck
Rozporek.	the bosom
Biat.	the skirt, the lappet
Obrębek.	the border
Poła.	the lap
Wyciąć.	the cut
Wycięcie.	to cut out
Szyć przed ściegiem.	to whip, to overcast
Przeszyć.	to nap the seam over
Poduszka do szycia, stolik.	a sewing-cushion, sewing-desk
Krosienka.	a frame
Haft.	Embroidery
Sznurek jedwabny.	silk twist
Wzór.	a pattern
Próba.	a sample
Model, patron.	the cut
Forma.	the turn
Sztych koronkowy	lace-point
Grunt koronkowy.	bobbin-net
Koronki plecione.	bob-work, bonelace
Suszyć bieliznę.	to dry (linen)
Wyżymać, wykręcać.	to wring
Składać w fałdy, zbierać.	to plait, gather

Płukać.	to rinse
Nakrapiać.	to sprinkle
Namydlić.	to lather
Ług.	the lie
Ługować.	to wash in lie, to buck
Miejsce do suszenia.	the drying-ground
Maglować.	to mangle
Magiel.	the mangle, calender-board
Powyciągać.	to fray, to unravel
Żelazko.	smoothing-iron
Deska do prasowania.	the ironing-board
Kłębek nici.	a ball of yarn
Prząść.	to spin
Przęśla.	a distaff
Wrzeciono.	a spindle
Motowidło.	a yarn-reel
Wełniany.	worsted
Pasiasty.	striped
Drukowany katun.	printed calico
Batyst.	cambric
Lino.	lawn
Flanela.	flannel
Keper.	twill
Gaza.	gauze
Nankin.	nankeen
Droget.	drugget
Barchan.	fustian
Bazyn.	dimity
Muślin w kwiaty.	sprigged muslin
Lustr.	lustring
Sukno.	cloth
Towar sukienny.	drapery
Kamlot.	camlet (orleans)
Brokar, złotogłów.	brocade

Adamaszek.	damask
Atłas.	satin
Aksamit.	velvet
Półaksamit.	cotton velvet
Trykot.	tricot
Taft.	sarcenet
Serża.	serge
Galony.	lace (galloon)
Plusz.	plush (shag)
Płutno.	linen cloth
Bugran.	buckram
Krepa.	crape
Cerata.	oil-cloth
Materya gładka.	even, smooth cloth
Prawa strona materyi.	the right side of a stuff
Lewa strona materyi.	the wrong side.

Modniarka.

Chciałabym mieć kapelusz modny.

Proszę mi pokazać pańskie mody.

Oto kapelusze różnej formy.

Tu jest kapelusz z czarnego aksamitu. To najnowsza moda.

Forma tego kapelusza bardzo mała.

Noszą jeszcze kapelusze z białego atłasu?

Tak jest, pani, ale więcej odchodzą kapelusze krepowe.

A milliner.

I wish to have a fashionable hat.

Let us see your fashions.

Here are all sorts of hats.

Here is a black velvet one. It is the newest fashion.

The form of this hat is rather small.

Are white satin hats still worn?

Yes, madam; but crape is most in request.

Proszę mi dać ten kapelusz z włoskiej słomy z białemi wstążkami.

Give me that Leghorn hat trimmed with white ribbons.

Pozwól pani spróbować tego.

Give me leave to try this on you.

Proszę to zaniechać; nie podoba mi się.

It is not worth the while; I am not pleased with it.

Robią jeszcze kapelusze wysokiej formy?

Are high-crowned hats still made?

Jeszcze widać takowe.

There are some seen.

Forma angielska znowu modną będzie.

The English form begins to get in fashion again.

Pozwoli pani pokazać sobie kilka wspaniałych woalów koronkowych?

Madam, will you look at some beautiful lace veils?

Mam przecudne brukselskie koronki.

I have some of Bruxelles lace, exquisitely beautiful.

Proszę mi pokazać robocze torebki.

I should like to see some work-bags.

Oto zgrabniutkie.

These are very pretty ones.

Nie potrzeba pani wachlarzy lub rękawiczek?

You do not want fans or gloves?

Potrzebuję taftu na podszewkę.

I want some silk cloth for lining.

Proszę mi pokazać różne kolory.

Show me the different sorts you have.

Ten kolor za blady.

This colour is too pale.

Nie ma innego?

Have you no other?

Ten mi się podoba.

This will suit me.

Proszę mi te wszystkie sprawunki, jakie wyszukałam, przysłać dzisiaj jeszcze.

I beg you will send me the things I have chosen, in the course of the day.

Handlarz sukna. A woollen-draper.

Chciałbym widzieć próby cienkiego sukna.

I should like to see some patterns of fine cloths.

Oto książka z próbami; proszę wybierać.

Here is the stall-cloth, Sir, you have a choice.

Po jakiej cenie pan żąda?

What price would you wish to go to?

Proszę mi pokazać co tu najlepszego.

Show me the finest you have.

Jakiego koloru pan żąda?

What colour do you like best?

Ten kolor mi się bardzo podoba.

I like this colour very much.

W modzie też takowy?

Is it in fashion now?

Granotowy i czarny zawsze nosić można.

Blue and black are always in fashion.

Proszę mi pokazać w sztuce.

Shew it me on the piece.

Oto jest; rozwinę je panu.

Here it is; I will spread it out (unroll it) for you.

Kolor nie jest pewny, boję się aby nie spełznął.

The colour is rather delicate, I fear it will soon fade.

Przepraszam, to trwała farba.

I beg your pardon, Sir, it will wear very well.

Sukno to farbowane w sierci.

It is dyed in wool (it is a good dye).

Proszę obejrzeć zaprawę i pasmo.

Examine the woof and warp.

To sukno bardzo cienkie.

This cloth is very thin.

Ono bardzo miękkie.

It is very soft.

Ono mocne.

It is tight.

Ma wiele lustru, zbiegnie się po dekaturze.

It seems to have been very much dressed; it will become coarse after being unglossed.

Proszę darować, ale ono bardzo dobrze strzyżone i prasowane; pokażę panu środek, bo to tylko cięcie.

I beg your pardon, it is very well shorn and prossed; I will show you the fag-end; this is but the first cut.

Pan go gładzi przeciw włosowi.

You feel it against the grain.

Wiele łokci potrzebuję na frak?

How many yards do I want for a dress coat?

Szerokość w dziewięć ćwierci, będzie pan potrzebował —.

Po czemu łokieć?

Proszę mi odciąć cztery łokcie.

Potrzebuję materyi na kamizelkę.

Ten kolor za ciemny.

Chciałbym takiej materyi, iżby nie walała się prędko i którą prać łatwo.

Ten wzór mi się podoba, ale się obawiam iż materya prędko się znosi.

Krawiec.

Posłałem po pana, abyś mi pan wziął miarę na suknię.

Jakiej formy pan żąda?

Proszę mi zrobić, jak teraz noszą.

Podług ostatniej mody.

Życzy pan sobie kamizelki i spodni?

Tak jest, kupiłem sobie sukno do całkowitego ubioru.

Jakie guziki pan sobie życzy?

Życzy pan sobie guziki z tej samej materyi?

Żółte guziki odpowiadają tej farbie

A woollen-draper.

It is nine eigths wide, you want —

How much do you sell it a yard?

Cut me four yards.

I want some stuff for a waistcoat.

That colour is too dull.

I want something that does not get dirty, that washes well.

I like this pattern, but I fear the stuff will not wear well.

A tailor.

I have sent for you to measure me for a coat.

How will you have it made?

Make it as they wear them now.

In the newest fashion.

Do you also want a waistcoat and pantaloons?

Yes, I have cloth enough for a complete suit of clothes.

What sort of buttons will you have?

Will you have buttons covered with the same stuff?

Yellow buttons will suit this colour.

Czy stan u spodni ma być wysoki?

Will you have your pantaloons to come high up?

Ni za wysoko ni za nizko.

Neither too high, nor too low.

Zobaczmy jak leży ta suknia.

Let us see how the coat fits me.

Proszę mi ją przymierzyć.

Try it on.

Ona panu bardzo dobrze leży.

It fits you perfectly well.

Ona niby do ciała ulana.

It makes you a very good shape.

Rękawy podobno za szerokie.

Are not the sleeves too wide?

Teraz je noszą bardzo szerokie.

They are worn very wide now.

Surdut bardzo wązki.

It is too close.

On mię pije pod pachami.

It pinches me under the arms.

Stan za długi.

It is too long-waisted.

On się fałdzi.

It sits in wrinkles.

Trzeba go koniecznie przerobić.

It must at all events be altered

Szewc.

Przynoszę pańskie buty.

Sir, I bring you your boots.

Proszę je pokazać.

Let me see.

Pozwól pan przymierzyć.

Give me leave to try them on you.

Zdaje mi się że ich nie wdzieję, otwór podobno za wązki.

I fear I shall not be able to put them on; the entrance seems to be too narrow.

Uciskają mi palce.

They hurt my toes.

One za śpiczaste.

You have made them too pointed.

Uciskają mię.

They pinch me

The shoemaker.

Przez rozchodzenie będą szersze. They will grow wide enough by wearing.

Podbicie u pana trochę za wysokie. Your instep is rather high.

Proszę mocno stąpać. Stamp your foot on the ground.

W nich chodzić nie mogę. I cannot walk in them.

Pragnę mieć nogę wygodnie. I like to be easy in my shoes.

One panu doskonale przypadają, nie robią najmniejszego fałdu. They fit you exactly, without making so much as a wrinkle.

Skóra nie dobra. The leather is bad.

Odpowiadam panu za nią, że nie przemaka. I will warrant it waterproof.

Przodki nic nie warte. The upper-leathers are good for nothing.

Podeszwy są za cienkie. The soles are too thin.

Koleje są za wysokie. The quarters are too high.

Obcasy są za szerokie. The heels are much too wide.

Te buciki zanadto wycięte. These shoes are too high, too low

Te trzewiki nie dla mnie zrobione. These shoes were never made for me.

Proszę je zabrać napowrót i jak najprędzej zrobić mi inne. Take them back and make another pair as soon as possible.

Proszę mi podać podnóżek, chcę ściągnąć buty. Give me the boot-jack to pull them off.

Te buciki trzeba raz jeszcze wbić na prawidło. You must put these shoes on the last again.

Potrzebuję także trzewików futrzanych. I also want a pair of fur-shoes.

Proszę je zrobić szeroko, abym je mógł wdziać na buty. Make them wide enough, that I may get them over my boots.

Oto para butów do naprawy. Here is a pair of boots that wants mending.

Oto inna para do podszycia.

An other one to be new-vamped.

I trzy pary trzewików do podzelowania.

And three pairs of shoes to be soled.

Mamże i obcasy podrobić, bo te zdeptane?

Are they not to be heeled too? The heels are worn off.

Zegarmistrz.

A watchmaker.

Życzę sobie mieć dobry repetjer, zegar wiszący.

I want a good repeater, a pendulum-clock.

Mam tego wybór dobry.

I have a good stock of them.

Proszę wybierać podług smaku.

You may choose what you please.

Oto cylinder z jednej z najlepszych fabryk w Genewie.

Here is a cylinder-watch from one of the best manufactories in Geneva.

Oto repetjer wyłożony rubinami.

Here is a repeater set with rubies.

Chód jego wyborny.

It has excellent works.

Da mi go pan na próbę?

Will you let me have it on trial?

Ręczę panu za niego dwa do trzech lat.

I warrant it for two or three years

Od czasu jak go posiadam, ani na minutę nie chybił.

Since I have it, it has not varied a minute.

Przynoszę panu inny do naprawy.

I bring you one which I want to get mended.

W nim coś zepsute.

Something is broken in it.

On w nieporządku.

It is out of order

Skazówka złamana!

A hand is broken

Włos pęknął.

The spring is broken.

On nie idzie.

It does not go.

Trzeba go obciągnąć, uregulować, wyczyścić.	You must wind it up, regulate it, clean it.
Muszę go rozebrać.	I must take it to pieces.
Rozbiłem szkiełko od zegarka mego, wstaw mi pan inne.	I have broken the glass of my watch, will you put in another?
Bądź pan łaskaw na ten czas pożyczyć mi innego.	Be so kind as to lend me another watch, till I have mine.
Oto jeden, który datę pokazuje i bije, a drugi wskazujący sekundy.	Here is one which shows the days of the month and strikes, and another with a second-hand.
Pożycz mi pan kluczyka.	Lend me your watch-key.
Ten kluczyk do mego zegarka nie pasuje.	This key does not fit my watch.

Zegar ścienny.	a time-piece, a pendulum-watch
Chronometer.	a time-keeper
Zegar wieżowy.	a church-clock
Klepsydra.	hour-glasses
Zegar wiszący.	the pendulum
Zegarek damski.	a lady's watch
Zegarek tombakowy.	a pinchbeck watch
Korpus na zegar.	the watch-case
Szafa na zegar.	a clock-case
Cyferblat.	the face
Wskazówka godzinowa.	the hour-hand
Wskazówka minutna.	the minute-hand
Kółka.	the wheels
Szpindel.	the great wheel. the fusee
Wahadło.	the balance wheel
Zamknięcie na sprężyny.	the barrel
Bębenek.	the clockwork
Łańcuszek.	the watch-chain

Główna sprężyna.	the main-spring
Sprężyna spiralna.	the spiral-spring
Zegar bijący, budzący.	a watch with a clockwork, alarm-bell
Berloki, wiesidła.	the trinkets of a watch
Dzwonki.	the bells
Dzwon alarmowy.	the tocsin (alarm-bell)
Serce (dzwonu).	the clapper (hammer)
Wiązania dzwonów.	the belfry
Kuranty.	chiming, the chime of bells
Emalia.	enamel
Reliefy, robota wypukła.	embossment
Ozdoby.	decorations
Pozłota matowa.	with unpolished guilding.

Księgarz.

Co nowego w literaturze?

Pragnę kupić książek kilka.

Z jakiego gatunku? Czy pan życzy sobie dzieł naukowych, czy literackich?

Proszę mi pokazać najnowsze utwory niemieckiej literatury.

Oto dwa katalogi książek nadeszłych niedawno z Niemiec i Anglii, z dodanemi tam cenami.

Proszę oznaczyć książki, które pan mieć by pragnął.

The bookseller.

What is the newest literature?

I wish to purchase some books.

Of what description? Do you wish works of a scientific or of a literary nature?

I beg you to show me the newest publications in German literature.

Here are two catalogues of books just arrived from Germany and England with the prices affixed.

Have the kindness to mark the books which suit you.

Widzę wiele wydań ozdobnych; pokaż mi pan trzy pierwsze dzieła.

I see many splendid editions; show me the first three works.

Oto dzieła jakich pan żądał.

Here are the works you require.

Proszę o egzemplarz. —

I wish to have a copy of —.

Mam tylko wydanie w dwunastce.

I have only the duodecimo edition.

Ono ozdobne kolorowanemi rycinami.

It is embellished with coloured plates.

Format mi się podoba.

The size pleases me.

Chciałbym tę książkę mieć oprawną.

I wish it bound.

Jakiej oprawy pan żąda.

What sort of binding do you wish?

Chciałbym oprawy w skórkę cielęcą i złoconemi lub marmurkowemi brzegami.

I wish to have the books bound in calf with gilt or marbled edges.

Ma pan pamiętniki B—a?.

Have you got the memoirs of B.?

Mam egzemplarz antykwarski, który w bardzo dobrym stanie.

I have a second-hand copy, which is in very good condition.

Wolałbym je mieć nowe.

I prefer to have it new.

Wydanie wyczerpane.

The book is out of print.

Nie wydadzą ich na nowo?

Don't they think of reprinting them?

One w druku, ale nie wiadomo kiedy prasę opuszczą.

They are now in the press; but nobody knows when they will appear.

W takim razie wolę wziąść egzemplarz, który pan posiada.

In this case I had better make sure of the copy you have here.

Wiele pan żąda?

What do you ask for it?

Wiele mi pan da rabatu?

What discount do you allow me?

To drożej od ceny nowego dzieła.	That is more than it cost new.
Ono tak rzadkie, iż cena rośnie codziennie.	It grows so scarce that the price advances every day.
Pragnę podpisać się na nowe wydanie S—a w dwóch tomach.	I should like to subscribe to the new edition of S. in two volumes.
Zechce się pan łaskawie tu wpisać. Poszyty przysyłać będę zaraz po wyjściu.	Will you be so good as to write down your name here. I will send you the numbers, as soon as they have appeared.
U nas nie został się ani jeden egzemplarz tego dzieła; każe go pan zapisać?	We have not a single copy of this work at hand (in stock), shall I procure it?

Księgarnia.	bookseller's shop
Księgarstwo.	booktrade
Nakładca.	the publisher
Handlarz papieru.	the stationer
Handlarz rycin.	the print-seller (fancy-stationer)
Antykwarz.	a second-hand bookseller
Introligator.	the bookbinder
Drukarz.	the printer
Drukarnia.	a printing-office
Autor, pisarz.	the author
Prawo własności utworu literackiego.	the copy-right
Książki wydane własnym nakładem.	publications
Przedruk.	a counterfeit
Wydanie oryginalne.	the original edition
Wydanie stereotypowe.	a stereotype edition
Cenzura.	the censure, censorship

Rękopis.	manuscript
Tłomacz.	the translator
Tłomaczenie	a translation
Tłomaczyć.	to translate
Tytuł.	the title-page
Przedtytuł.	the bastard-title
Okładka.	the cover
Papier.	the paper
Papier drukowy.	printing-paper, common paper
Papier klejowy	writing-paper, sized paper
Papier welinowy.	vellum-paper
Pargamin.	parchment
Makulatura.	waste paper.
W ćwiartce	in quarto
Oktawka.	in octavo
Szesnastka.	in sedecimo
Ośmnastka	in octodecimo
Folio.	in folio
W arkuszach	in sheets
Broszurowane.	stitched (sewed)
Broszura.	a pamphlet
Kartonowane.	in boards
Obcinać.	to cut
Planirować.	to size
Filetki, złote linie.	gold fillets
Juchty.	Russia leather
Barania skóra.	sheep
Safian.	morocco
Z grzbietem wolnym.	spring-backs
Grzbiet z bandami.	the back with bands
Półskórek.	half bound in calf
Kolacyonować, sprawdzać.	to collate
Defekta, braki.	imperfections

Przełożyć.	to interleave
Zbrudzić.	to soil
Czcionki, litery.	the characters, types
Pismo tłuste.	large types
Pismo drobne.	small types
Rozrzucone.	interlined
Arkusz druku.	a sheet
Odbić.	to print (to make an impression)
Skład i druk.	composition and print
Kolumna, szpalta.	the column
Korektura.	the proof-sheets
Czytać korektę.	to correct the press
Prasa drukarska.	printer's press
Robota akcydencyjna.	accidental, occasional work
Afisze, uwiadomienia.	placards, advertisements
Farba drukarska.	printing ink
Faktor, zarządca.	the foreman
Zecer, składacz.	the compositor, composer
Pamflet, broszura, paszkwil.	a pamphlet (lampoon, libel)
Mapa (geograficzna).	a map
Małe, dziełko, traktacik.	a tract
Książka podręczna.	a guide-book, hand-book, manual.

Handel. Commerce.

Pan tylko sam w kantorze?	You are alone in the counting-house?
Buchalter wyszedł ukończyć rachunek z panem N., a kassyer poszedł do bankiera po odebranie należytości wekslowej z Moskwy.	The book-keeper has gone to settle the account with Mr. N. and the cashier went to the banker's, in order to receive the amount of the bill of exchange on Moscow.
A praktykant?	And the apprentice?

Jest w komorze celnej dla wyekspedyowania pak przybyłych statkiem parowym.

He is at the custom-house to receive some bales arrived by the steamer.

Proszę wysłać natychmiast tę skrzynię z towarem szklannym; wciągnij pan fakturę w żurnal i obciąż dwanaście rubli za komissyę, pakunek i boczne wydatki.

Dispatch this chest of glass-ware directly; enter the invoice meanwhile into the journal and charge twelve rubles for commission, packing and additional expenses.

Napisz pan i frachtbryf. Sługa zaraz tę skrzynię weźmie; ludzie czekają by władować.

Make out a bill of lading also. The porter will come directly to fetch the chest; the packers are waiting for it.

Może ją trzeba obszyć w płutno pakowe i oznaczyć iż zawiera tłuczliwe towary?

Must it not be sewed in packcloth and marked to shew it contains brittle goods?

Naturalnie; bo woźnica nie odpowiada za szkodę stłuczenia.

Of course; for the waggoner is not answerable for breakage.

Gdy pan to ukończy, proszę wypisać rachunek dla pana O....

When you have done with this, you must make out the bill for Mr. O.

On już gotów; oto jest. Po odcięciu tego, co on panu dostawił i upłacił, przypada panu jeszcze trzy tysiące rubli, na które chce on wystawić weksel sześciomiesięczny.

It is already made out; here it is. After deducting what he has furnished you and what he has paid on account, there are still due to you three thousand rubles, for which sum he will give you a bill at six months date.

Ten termin za długi.

That is too long a credit.

Powiada, iż w tej chwili nie przy kasie, a handel nie idzie.

He says, that he is out of cash just now and that things do go badly with him.

Tak mówią wszyscy źli dłużnicy. Moi wierzyciele nie dają mi ani dnia zwłoki. —

That is the common cant of all bad debtors. My creditors don't allow me one single day's respite.

Był pan u meklera wekslowego, aby podać weksel na Hamburg?

Have you been at the broker's to get the bill on Hamburgh negociated?

Jeszcze nie; musiałem pisać do naszego ekspedytora do Antwerpii względem szampana, o dyspozycyi którego, jak pisze, nie ma wiadomości.

Not yet; I was obliged to write to our commissioner at Antwerp on account of the Champagne which, he tells us, he does not know the destination of.

On wtedy nie otrzymał awizu; teraz on musi być w jego rękach.

At that time he had not yet received the letter of advice, it must be in his hands now.

Czytał pan cyrkularz wdowy P, w którym ogłasza śmierć jej męża?

Have you read the circular of the widow P., by which she announces the deccase of her husband?

Przedłuża ona handel pod dawną firmą?

Will she continue under the same firm?

Nie; ona opuszcza handel. Bracia N. przejęli skład z długami i dochodami.

No, she withdraws from business. The brothers N. have undertaken the whole stock together with the assets and debts.

Zdaje mi się że w tym handlu mamy jeszcze małe saldo.

There are, I believe, some arrears due to us by that house.

Tak jest, wyciągnę rachunek; a jeżeli pan wprost na nich ciągnąć nie chce, to można wybrać towarem.

Yes, I'll make out the account, and if you don't choose to draw on them directly, you may take the amount in goods.

Handlują oni ryczałtem lub cząstkowo?

Are they wholesale or retail dealers?

Oni handlują korzeniami, wełną, farbami, kramarszczyzną; przyjmują także komissyę.

They deal in grocery, wool, drugs, mercer's ware; they also undertake commissions.

Być może iż z nimi na przyszłość korzystne interesa robić będziemy.

Perhaps we may, for the future, transact business profitably (to profit) with them.

Był pan dziś na bursie.

Have you been on' Change today?

Tak jest; akcye bankowe spadły bardzo.

Yes; there was a great fall in bank-shares.

Akcye kolei żelaznej trzymały się słabo.

The railway-shares were rather heavy.

Czy konsole się podniosły?

Has there been any advance in consols?

Nie, ale czteroprocentowe (kredyt publiczny) podniosły się o jednę ósmą.

No, but the four-per-cents (government securities) have risen one eighth.

Handel był słaby, ożywiony.

The market was dull, brisk.

Towarzystwo posiadające chutę w N., wypuściło znowu wezwania do wpłaty.

The melting-house company at N has made a new call.

Właściciele akcyi wciąż dopłacać muszą.

The shareholders are obliged to make subsequent payments.

Kurs w tej chwili nie jest korzystny, pan musi do czterech procentu dyskonto zapłacić.

The exchange is rather low at present, you will be obliged to pay four per-cent discount.

Nie ma dwóch dni, kiedy na równi stały.

Only two days ago they were at par.

Bądź pan ostrożny, to stary gracz.

Beware of this man, he is a stockjobber.

Ten gracz tęgo się przerachował.

This stockjobber has made a bad speculation.

Czy pan słyszał że N. i Spółka wstrzymali wypłaty?

Did you hear of N. & Co's. having stopped payment?

Oni jeszcze wypłacają; to frasunek przechodzący.

They continue to pay; the embarrassment will only be temporary.

Proszę darować, ale oni zbankrutowali.

I beg your pardon, they are insolvent (have failed, have become bankrupt).

Gazety ogłaszają ich bankructwo.

The papers announce their failure (they are gazetted).

Konkurs już otwarty.

A fiat of bankruptcy has already been issued.

Mam nadzieję że się porachują.

I hope they will make an arrangement (a composition).

Ich cały majątek był w papierach.

Their whole property was in the funds.

Mam honor przedłożyć weksel na pana brzmiący, a mnie zwierzony.

I beg leave to present you a bill of exchange drawn on you and endorsed to my order.

Nie mogę go przyjąć, bom ani awizu ani nakładu od trasanta nie otrzymał.

I cannot accept it, as I have neither advice nor provision from the drawer.

On jeszcze nie przepadł, on do użytku.

It is not yet due, it is payable at thirty days' sight.

Ja go wykupię na czas wypłaty z procentami zwłoki, jeżeli on mię w tym czasie do tego upoważni.

I will honour the bill as soon as it falls due (at maturity), including the days of grace, if in the meantime I receive his orders.

W takim razie nie potrzebuję go protestować.

In that case I need not get it protested.

Nie wykupi pan tej drugiej traty, która jest niezwłoczną?

Will you pay this other draft here? It is payable at sight.

Tak jest, zaraz ją zapłacę; natychmiast odrachuję pieniądze.

Yes, I will pay that immediately; I'll count the sum.

Chce pan złota czy papierów?

How will you have it, in gold or in bank-notes?

Daj mi pan połowę złotem, a resztę assygnatą.

Be so kind as to give me half of it in gold and the rest in bank-notes.

Między tymi kupcami jest trzech patentowanych.	Taree of these merchants are patentees.
On dał pieniędzy na to przedsięwzięcie.	He has advanced money for this enterprise.
Mam pieniądze u N.	I have money lodging with N.
Niedobór wynosi do 100,000 franków.	The deficiency amounts to 100,000 francs.
Obrali go porządnie.	They have cheated him of a large sum.
Telegraf podaje codziennie stan papierów na bursach w Wiedniu i Paryżu.	The telegraph announces every day the state of exchanges at Vienna and Paris.
Ta wiadomość zrucíła papiery.	This news has kept down the funds.
Wierzyciele kassy oszczędności wystraszyli się.	The deponents at the savings'bank stand in fear.
Robotnicy rzucili robotę.	The workmen have struck.
Wekslarze boczni zyskali wiele na osobach.	The freetraders have brought over many persons to their principles.
Protekcyoniści w kłopocie.	The protectionists are down at last.

Kupiec.	a merchant
Kramarz.	a shopkeeper
Przedawca, pośrednik.	a retailer
Ajent, ajencya.	an agent, an agency
Przedsiębiorca.	an undertaker
Makler okrętowy.	a ship-broker
Makler wekslowy.	a bill-broker, stock-broker
Zmieniacz pieniędzy.	a money-changer
Prowizya maklerska.	brokerage
Zysk.	benefit

Kapitał do spłacania długów.	the sinking-fund
Konsygnacya, konsygnować.	a consignment, to consign
Prowizya.	commission
Wykup.	a redemption
Towarzystwo akcyonaryuszów.	a joint-stock company
Asygnacya.	an assignment (check, cash-note)
Piśmienne zobowiązanie.	a promissory note
List kredytowy.	a letter of credit
Właściciel.	the holder
Wypłaciciel.	the drawee
Trasant.	the drawer
Weksel pierwszy.	a first of exchange
Drugorzędny weksel.	the second
Weksel zwrotny.	a renewed draft (redraft)
Spłata zwrotna.	a remittance
Kwit.	a receipt
Obligacya.	a bond
Bilans, reszta.	balance
Dopłacać.	to strike a balance
Wywóz.	the export [port
Wwóz, wprowadzenie.	the importation (imports), to im-
Deklaracya na komorze.	bill of entry
Fracht, przewóz.	the freight
Frachtbryf, przewoźny list.	a bill of lading (of parcels)
Ładunek okrętowy.	the cargo
Kapitał.	a capital
Procentowa stopa.	the rate of interest
Różnica.	the rate of discount, to discount
Pieniądze kursujące.	the currency
Gotówka.	cash
Cło wchodowe.	the duty (customs)
Cło zwrotne.	the drawback

Premia.	a premium
Taryfa.	the tariff
Gospodarz okrętu.	a ship-owner
Przemycacz, kontrabandzista.	a smuggler, smuggling
Przemycać.	to smuggle
Waga handlowa.	avoir-dupois weight
Sprzedawać podług wagi, dać dobrej wagi, złej wagi towar.	to sell by weight; to make good weight, to give light weight
Bruto.	gross
Tara, odbrak.	tare
Netto, dokładnie.	net
Dochód.	the proceeds
Bodmeria.	bottomry
Hawaria.	average
Zabezpieczenie, zabezpieczający, zabezpieczyć.	insurance, insurer; to insure
Rewers zabezpieczenia.	an insurance policy
Spólnik, spólnik bezimienny, połączyć się do spółki.	a partner; a sleeping partner; partnership; to enter into partnership
Subjekt, pomocnik handlowy.	a clerk; a shopman
Zarządca.	the head clerk
Wojażer handlowy.	a travelling clerk
Główna księga.	the ledger
Księga kasowa.	the cash-book
Konto płynące.	the account-current
Inwentarz.	the warehouse-book, stock-book
Handel niewolnikami.	the slave-trade.
Pod pieczęcią cłową.	in bond
Magazyn komory celnej.	customs-warehouse

Młynarz.	a miller
Młyn.	a mill
Kamień młyński, żarna.	a mill-stone
Koło młyńskie.	a mill-wheel
Piekarz.	a baker
Kwaśne ciasto.	leaven
Mąka.	flower
Ciasto.	dough
Mięsić.	to knead
Kiścia.	the brake
Piec.	the oven
Pasztetnik.	a pastry-cook
Cukiernik.	a confectioner
Rzeźnik, kiełbaśnik.	a butcher, a porkshop-keeper
Jatki.	the shambles (butcher's stall)
Zabijać, bić.	to kill, to slaughter
Kłuć, zakłuwać.	to stick
Obciągnąć.	to skin
Wyciąć.	to cut up
Piwowar.	a brower
Destylator, gorzelnia, destylacya.	a distiller; a distillery
Winiarz.	a wine-merchant
Oberżysta.	an inn-keeper, a landlord
Karczmarz.	a public-house-keeper
Kawiarz.	a coffee-house-keeper
Korzennik.	a victualler
Owocarz.	a fruiterer
Przekupień.	a hawker
Ogrodnik.	a green-grocer
Handlarz sera.	a cheesemonger
Rybak.	a fishmonger.

Kowal.	a smith, blacksmith

Miedziarz.	a coppersmith
Kotlarz.	a brazier
Naprawiacz kotłów.	a tinker
Nożownik.	a cutler
Szlifirz.	a grinder
Kowal.	a farrier
Gwoździarz.	a nail-smith
Złotnik.	a gold-smith, silver-smith
Złotobij.	a gold-beater
Cyzelista.	a chaser (enchaser)
Fabrykant oręża.	an armourer
Fabrykant szabel	a sword-cutter
Ruśnikarz.	a gunsmith
Pochewnik.	a sheathmaker
Odlewacz.	a founder
Odlewarnia.	a foundery
Odlewać.	to found, to cast
Odlewacz liter.	a letter-founder
Mosiężnik.	a brass-founder
Odlewacz armat.	a gun-founder
Odlewacz dzwonów.	a bell-founder
Konwisarz.	a pewterer (tinpotter)
Blacharz.	a tin-man
Fabrykant ostróg.	a spurrier
Ślusarz.	a lock-smith
Kuć.	to forge
Odśrubować.	to unscrew
Smarować.	to oil
Zatyczka.	the staple
Rygiel.	the bolt
Lutować.	to solder
Kowadło.	the anvil

Obcęgi.	the pincers
Pilnik.	a file
Raszpla.	a rasp
Świder.	a piercer
Bródka.	the key-bit
Klucz niemiecki.	a drilled key
Wytrych.	a pick-lock.

Stolarz	a joiner
Warsztat.	the bench
Hebel.	a plane
Heblować.	to plane
Wióry.	chippings, shavings
Świdro.	a bore
Klej.	glue
Ebenista.	a cabinet-maker
Tokarz.	a turner
Tokarnia.	a lathe
Dłuto.	a chisel
Toczyć.	to turn
Cieśla.	a carpenter
Ciesiełka.	carpentry
Drzewo budowlane.	timber
Cieśla okrętowy.	a ship-wright, a ship's carpenter

Murarz.	a mason
Mularka.	masonry
Kielnia.	a trowel
Wapno murowe.	mortar
Malarz pokojowy.	a house-painter
Wypalacz wapna.	a lime-burner
Koryto wapienne	a kiln
Ceglarz.	a brickmaker
Cegielnia.	a brick-kiln

Pokrywacz dachów.	a tiler, slater
Kamieniarz.	a quarry-man
Brukarz.	a pavier
Rzeźbiarz.	a stone-cutter.

Rymarz.	a harness-maker
Siodlarz.	a saddler
Stelmach.	a cart-wright, wheel-wright
Lakiernik.	a varnisher
Półiturnik.	a burnisher
Pozłotnik.	a gilder
Szklarz.	a glazier
Fabrykant szkła.	a glass-blower
Handlarz szkła.	a glass-dealer
Szlifirz szkła.	a glass-grinder
Huta szklanna.	a glass-house
Garncarz.	a potter
Bednarz.	a cooper
Obręcz.	a hoop
Koszykarz.	a basket-maker
Szczotkarz.	a brush-maker
Grzebieniarz.	a comb-maker
Tapicer.	an upholsterer
Posamonnik.	a lace-maker
Szmuklerz.	a button-maker
Rękawicznik.	a glover
Czapnik.	a cap-maker
Kapelusznik.	a hatter
Kapelusze piśniowe,	felthats
Kapelusze jedwabne.	silkhats
Kapelusz słomiany.	a strawhat
Brzeg.	the brim of a hat
Forma.	hatter's form

Obszyć.	to dress
Podszewka.	the lining of a hat
Odformować.	to cock a hat
Perukarz.	a wig-maker
Fryzyer.	a hair-dresser
Modniarka.	a milliner
Perfumiarz.	a perfumer
Farbierz.	a dyer
Farbiernia.	a dye-house
Bielarz.	a bleacher
Folusznik.	a fuller
Prządnik.	a spinner
Jedwabnik.	a silk-spinner
Prządnik wełny.	a wool-spinner
Tkacz pończoch.	a stocking-weaver
Sukiennik.	a clothier
Postrzygacz sukna.	a shearer
Tkacz.	a weaver
Krosna.	a loom
Drukarz katunu.	a calico-printer
Fabrykant aksamitu.	a velvet-weaver
Skórnik.	a currier
Garbarz.	a leather-dresser, tanner
Garbarnia.	a tan-house
Garbnik.	tan
Białoskórnik.	a tawer
Kuśnierz.	a furrier
Powroźnik.	a rope-maker
Mydlarz.	a soap-boiler
Fabrykant świec.	a candle-maker
Odlewać świece.	to mould candles
Igliczuik.	a pin-maker, a needle-maker
Jubiler.	a jeweller
Handel jubilerski.	jewellery

Brylant najpiękniejszego ognia.	a brilliant of a particular lustre uncommonly sparkling
Najczystszej wody.	of the most beautiful water
Oprawiony.	mounted, set
Szlifirz kamieni.	a lapidary
Optyk.	an optician
Mechanik.	an instrument-maker
Fabrykant organów.	an organ-builder.
Fabryka.	a manufactory, factory
Fabrykant.	a manufacture
Fabrykat.	manufacture
Fabrykować.	to manufacture, to fabricate
Rafiner cukru.	a sugar-refiner
Rafinerja.	a sugar-house
Fabrykant wachlarzy.	a fan-maker
Parasolnik.	an umbrella-maker
Tasiemczasz.	a ribbon-weaver
Fabrykant źwierciadeł.	a looking-glass-maker
Handlarz fajansem.	a chinaman
Drogista.	a druggist
Handlarz żelaza.	an iron-monger
Handlarz galanteryi.	a hardware-man
Handlarz koronek.	a lace-merchant
Handlarz drzewa.	a wood-merchant
Handlarz zboża.	a corn-dealer
Handlarz nasion.	a seedsman
Handlarz pończoch.	a hosier
Handlarz płutna.	a linen-draper
Handlarz jedwabiu.	a silk-mercer
Handlarz wełny.	a wool-dealer
Handlarz tytuniu	a tobacconist

Tandeciarz.	a broker
Fanciarz.	a pawn-broker.
Rybak.	a fisherman
Górnik.	a miner
Górnictwo.	mining
Kopalnia.	a mine
Minować.	to mine
Węglarz.	a collier
Szyper.	a boatman, a shipper
Przewoźny.	a ferry-man
Furman.	a carrier, waggoner.
Fiakr, dorożkarz.	a cabman
Handlarz koni.	a horse-dealer
Koński lekarz, konował.	a horse-leech
Hodownik bydła.	a grazier
Tragarz.	a chairman
Woziwoda.	a water-carrier
Kominiarz.	a chimney-sweeper
Szewc, łatacz.	a cobbler
Drwal.	a wood-cleaver
Zamiatacz ulic.	a scavenger
Gałganiarz.	a ragpicker
Kwiaciarka.	a flower-girl
Kramarz.	a pedlar
Wywoływacz.	a crier
Szarlatan.	a mountebank, a quack
Kuglarz.	a juggler
Sztukmistrz konny.	an equestrian
Skoczek na linie.	a rope-dancer
Goniec powietrzny.	an aëronaut
Nurek.	a diver
Sługa sądowy.	a sergeant

Trade and professions.

Kopista.	a copier (copist)
Posłaniec.	a messenger
Listonosz.	a letter-carrier (postman)
Tłumacz.	an interpreter.

Szkoła.

The school.

W której pan szkole?	Where do you go to school?
Jestem w kolegium.	I go to the Grammar School.
Czy pan nie w drugiej klasie?	You are in the second class, are not you?
Nie, ja w trzeciej klasie.	No, I am in the third class.
Czy kuzyn pański nie jest w szkole handlowej, lub politechnicznej?	Is not your cousin at the Commercial, at the Polytechnic-school?
Ma to być wyborna szkoła.	It is said to be a very good school.
Kto daje nauki elementarne?	Who gives the elementary instruction?
Pan N . . . ; pan O . . . uczy wyższych nauk.	Mr. N.; Mr. O. teaches the higher sciences.
On jest profesorem wymowy.	He is a professor of elocution.
Uczy także publicznie matematyki.	He also professes mathematics.
Uczy bardzo dobrze.	He instructs very well.
Udziela gruntownie nauki.	He gives solid instruction.
Jego metoda jest doskonała.	His method is excellent.
Dyrektor zakładu nadzoruje różne gałęzie edukacyi.	The director of the school superintends the different branches of education.
Mój brat młodszy bierze lekcje prywatne, on ma nauczyciela domowego.	My youngest brother has private lessons, he has a private tutor.
Nie umie swej lekcyi.	He does not know his lesson.

Dla czego jej się nie nauczył?
Why has he not learned it?

On trochę leniwy.
He is somewhat lazy.

A... bardzo pilny, przy ostatnim egzaminie otrzymał nagrodę.
A. is very diligent, he has carried the prize.

To miejsce dla mnie za trudne, nie mogę go przetłumaczyć.
This passage is too difficult for me, I cannot translate it.

Tłomacz pan dosłownie.
Translate word for word, verbally.

Nie mogę wniknąć w zmysł tego słowa.
I cannot make out the meaning of this word.

Nie należy go uważać literalnie
You must not take it in a literal sense.

Trzeba wziąść go pod figurą.
You must take it in a figurative sense.

Rozumie pan to miejsce?
Do you understand the passage?

Czytaj pan raz jeszcze.
Read it again.

Zrobił pan ćwiczenie gramatyczne?
Have you done your grammatical exercise?

Nie mogę znaleźć tego słowa w dykcjonarzu.
I cannot find the word in the dictionary.

Może pan użyć prawideł?
Can you apply the rules?

Nie rozumię ich.
I do not understand them.

Mam je panu objaśnić?
Shall I explain them to you?

W pańskiem ćwiczeniu jest wiele błędów.
There are several mistakes in your exercise.

Bądź pan łaskaw je poprawić.
Be so kind as to correct them.

Nauczyciel zadał mi wiele.
The teacher has given me much to do.

Mam powtórzyć rozdział ostatni, i wyuczyć się na pamięć jednej stronicy.
I must revise the last chapter and learn a page by heart.

Powiedz pan swoją lekcyę.
Say your lesson.

Czas iść do szkoły; dzwonią.
It is time to go to school; the bell is ringing.

Szkoła zaczyna się o ósmej.	School begins at eight o'clock.
Kiedy się zaczynają wasze wakacye?	When do your holidays (vacations) begin?
Seminaryum nauczycielskie.	a normal school
Pensya.	a boarding-school
Pensyoner.	a boarder
Karność.	discipline
Nauczyciel.	a school-master
Nauczycielka.	a school-mistress
Zastępca.	the usher
Uczeń.	the scholar, pupil
Uczniowie.	school-boys and school-girls
Uczennik.	a disciple
Współuczeń.	a school-fellow
Zadanie.	the task
Świadectwo.	a testimonial, a character
Ławka.	a form
Katedra.	the desk
Godzina wypoczynku.	a leisure-hour
Stracić godzinę.	to shirk a lesson
Po za szkołą się włóczyć.	to play the truant.

Czytać. Reading.

Co pan czyta?	What are you reading?
Czytam gazetę.	I read the newspaper.
Pan już czyta dwie godziny.	You are already two hours about it.
Przeczytałem ją od początku do końca.	I have read it all over.
Przeczytaj mi pan ten list głośno.	Read this letter to me.
Czytaj pan wolniej.	Read a little slower.

Czytaj pan cicho, głośno.
Read low, aloud.

Syllabizuj pan to słowo.
Spell this word.

Pismo jest nieczytelne.
The writing is illegible.

Staraj się pan odgadnąć litery.
Try to decipher the letters.

Przebież pan te papiery.
Just run over these papers.

Czytał pan tę książkę?
Have you read this book?

Ja ją przejrzał powierzchownie.
I have read it cursorily.

Tylkom ją przerzucił.
I only turned over the leaves.

Przeczytałem tę książkę.
I have read the book through.

Można ją czytać, da się czytać.
One may read it, the reading of it is engaging.

No, czytaj pan dalej.
Well, read on.

Pan czyta bez przestanku.
You are always reading.

Pan ciągle siedzi nad książkami.
You are always poring upon your books.

Mój ojciec nie umie ani czytać ani pisać.
My father does not know how to read or write.

Pisać. Writing.

Nie może mi pan dać arkusza papieru?
Can you lend me a sheet of paper?

Jakiego papieru pan żąda?
What sort of paper do you want?

Papieru listowego.
Some note-paper.

Mam list pisać.
I have a letter to write.

Do kogo pan piszesz.
Whom do you write to?

Odpowiadam na list mego ojca.
I am answering the letter of my father.

On chce abym mu odpowiedział pocztą odwrotną.
He told me to write him by return of post.

Należało lepiej napisać, to bazgranina.
You ought to have written better; that is a miserable scrawl

Pisałem na prędce.
I wrote it in great haste.

To tylko próba.	This is only the rough copy.
Mamże na czysto przepisać?	Shall I make a fair copy?
Trzeba jeszcze raz odpisać.	You must write (copy) it again.
Proszę pisać porządnie.	Write this properly.
Napiszę powoli.	I will write it at leisure.
Trzymaj pan pióro prosto.	Hold your pen well.
Trzymaj je pan tak.	You must hold it so.
Zegnij pan wielki, skazujący i średni palec.	Bend the thumb and the two fingers.
Połóż pan lewą rękę na stole.	Put your left arm on the table
Pan przyciska zanadto.	You lean too much upon your pen.
Pan nie pisze równo.	You do not write straight.
Pan stawia kulasy.	You make pothooks.
Wiąż pan litery.	Join your letters.
Sztrychy nie są równe.	The strokes are not equal.
Pan robisz grube sztrychy, gdzie cienkie robić należy.	You make full strokes where there should be hairstrokes.
Pisz pan zwięźlej.	Write a little closer.
Moje pióro nic nie warto.	My pen is good for nothing.
Proszę mi zaciąć to pióro.	Please to make this pen for me
Probój pan tego.	Try this one.
Koniec za tępy.	The nib is too broad (blunt).
On za cienki, za delikatny.	It is rather too fine, too hard.
Cięcie za krótkie	The slit is too short.
Ono pryska.	It sputters the ink about.
Trzeba je zaciąć na nowo.	It wants mending.
Teraz lepiej pisze.	It writes better now.
Ja przenoszę pióra stalowe.	I like steel-pens better.
Ten papier zalewa.	This paper blots
Atrament jest za gęsty, nie ciecze.	This ink is too thick, it does not run

Dolejȩ trochȩ wody.	I will put some water to it.
Otoż jest za blady.	Now it is too pale.
Wykreśl pan to słowo.	Cancel (cross) this word.
To słowo błędnie napisane.	This word is not correctly spelled.
Pan się omylił.	Here you have made a mistake.
To tylko błąd pisarski.	It is a mere slip of the pen.
Ułoż to pan na piśmie.	Commit this to paper.
Skończyłem mój list.	I have finished my letter.
Gdzie kostka, chcę list złożyć.	Where is the paper-knife, I will fold my letter.
Pan go jeszcze nie podpisał.	You have not yet signed it.
Mam jeszcze tylko adres napisać.	I have only to write the direction (address).
Zapieczętuj pan ten list.	Seal this letter.
Czy pan go skopiował?	Did you take a copy of it?
Zanieś pan ten list na pocztę.	Carry this letter to the post-office.
Trzeba go frankować.	You must pay the postage.
Dość wrzucić go w skrzynkę.	You need only drop it into the box.
O którym czasie wydają listy?	At what o'clock are letters delivered?
Czy są listy dla mnie?	Are there any letters for me?
Jeden list z poczty odbieralny.	A letter to be left till called for.

Materyały piśmienne.	Writing materials
Kajet, zeszyt	a writing-book
Ryza.	a ream
Libra.	a quire
Bibuła.	blotting-paper
Papier welinowy prasowany.	hot-pressed vellum-paper
Koperta.	a cover
Wnętrze, dokładka.	an enclosure

Stempel pocztowy.	the post-mark
Papier stemplowy.	stamp-paper
Lak.	sealing-wax
Opłatki.	wafers
Pieczątka.	the seal
Ołówek.	a pencil
Kałamarz.	an inkstand
Kredka czerwona.	red chalk
Kreda.	chalk
Tabliczka.	a slate
Szyfer.	a slate-pencil
Linia.	a ruler, a rule
Liniować.	to rule
Podkładka liniowa.	a leaf of paper ruled with thick lines
Podkładka.	a base
Szypółka, cewka.	a quill
Piórnik.	a pen-case
Obsadka na pióro.	a penholder
Scyzoryk.	a pen-knife
Nóż do skrobania.	a scraping-knife
Piasek.	writing-sand
Piaseczniczka.	the sand-box, sand-dish
Guma elastyczna.	India-rubber
Mapka na listy.	a port-folio.

Bilet.	a note
Rękopis.	a confidential letter
List miłosny.	a love-letter, a billet-doux
Pismo wymawiające.	a letter of apology
Pamiętnik.	a memorial
Podpis.	the signature
Przypisek.	a postscript
Wiersz.	a line
Podkreślić słowo.	to score, underline

Kaligrafia.	caligraphy
Mieć piękny charakter	to have a fair, a round hand
Pisać po dyktowaniu.	to write a dictate
Wytrzeć słowo.	to scratch out a word
Brzeg.	a margin
Żyd, plama atramentu.	a blot
Wzór.	a copy.

Rachowanie. To count, to reckon.

Uczę się rachować.	I learn ciphering.
Czy dziś rachunkowa lekcya?	Have you an arithmetic lesson to-day?
Możesz pan rachować to zadanie?	Can you do this sum?
Wolę rachować na tablicy niż w pamięci.	I prefer reckoning on the slate to mental calculation.
Znasz cztery reguły?	Do you know the four rules of arithmetic?
Zobaczymy, dodajmy to.	Let us see; add up this sum.
Trzeba jednostki napisać.	Write the units.
Dziesiątki zachowają się w pamięci.	You must keep the tens in mind.
Teraz dodać takowe do liczb następnej kolei.	Add them now to the ciphers of the following row.
Cztery a ośm jest dwanaście.	Four and eight are twelve.
Cztery od dwunastu zostaje ośm.	Four from twelve, eight remain.
Trzy razy dziesięć jest trzydzieści.	Three times ten are thirty.
Trzy w piętnastu idzie razy pięć.	Three in fifteen goes five times.
Szesnaście jest cztery razy cztery.	Sixteen is the multiple of four.
Zróbmy próbę zadania.	Make the proof of the subtraction.

10 od 3 nie idzie.

10 may not be deducted from 3.

Położmy że 18 należy odjąć od 25.

Suppose 18 to be deducted from 25.

To trzeba odciągnąć od summy.

That you must deduct from the whole.

Gdy się wszystko zesumuje.

If all be summed up (in a total).

Z tej liczby trzeba wyciągnąć pierwiastek i podnieść do kwadratu (drugiej potęgi). —

From this number you must extract the root, and this you shall square.

Mam ułamki o różnych mianownikach ściągnąć do mianownika jednego.

I have to reduce fractions of different denominations to one denomination.

Rozwiązałem równanie.

I have resolved an equation.

Pan rachmistrz doskonały.

You are an excellent arithmetician.

Pan się przerachował.

You have made a mistake.

To błąd rachunkowy.

That is a mistake in calculating, a miscalculation.

Rachunek jest fałszywy.

The computation is false (wrong).

Tej summie nic dostaje czego.

I find something wanting in this sum (I have not my number).

Rachuj pan pieniądze.

Count your money.

Rachunek jest wierny.

The reckoning falls out right; the account is right.

To czyni summę okrągłą.

This is even money.

Zamknięcie rachunku.

A balance of account.

Aby wyrównać nasz rachunek.

In full of all demands.

On się bardzo przerachował.

He is far out in his reckoning.

Ja to biorę na mój rachunek.

That goes to my account.

On prowadzi handel na swój rachunek.	He trades on his own account.
Rachunek bez gospodarza nic nie wart.	You should not count your chickens before they are hatched.
Rachunek nie psuje przyjaźni.	Even reckoning makes long friends.

Matematyka.	mathematics
Geometrya.	geometry
Algebra.	algebra
Reguła trzech.	the rule of three
Dzielna, dzielnik.	the dividend; the divisor
Mnożna, mnożnik.	the multiplicand; the multiplicator
Procentowy rachunek.	interest, rent-account
Procent na procent.	compound interest
Proporcya.	the proportion
Liczby parzyste.	even numbers
Liczby nieparzyste.	odd numbers
Liczby całe.	whole numbers
Liczebnik.	the numerator
Mianownik.	the denominator
Liczba kwadratowa.	a square number
Pierwiastek kubiczny.	a cubic root, cubic
Reguła łańcuchowa.	chain-rule (rule of equation)
Reszta.	the remainder
Różnica.	the difference
Tabliczka mnożenia.	the multiplication-table
Dodawać, odejmować, mnożyć dzielić.	to add, to subtract, to multiply, to divide
Twierdzenie.	a principle, an axiom
Teorya.	a theorem (proposition)
Wniosek.	a corollary, a conclusion
Kwadratura koła.	the squaring of the circle

Średnica.	the diameter
Promień.	the semi-diameter, radius
Kąt.	an angle
Przykątnia.	an adjacent angle
Kąt przeciwny.	alternate angle
Ostry.	acute
Kąt prosty.	rectangular
Rozwarty.	obtuse
Trójkąt.	a triangle
Trójkąt równoboczny.	an isosceles
Równokątny.	equiangular
Równokątna figura.	an isagon
Wielokąt.	a polygon
Kwadrat, czworokąt.	a square
Pięcio-, sześcio-, siedmio-, ośmio-, dziewięcio-, dziesięcio-kąt.	a pentagon, hexagon, heptagon, octagon, nonagon, decagon
Ostrokąt, piramida.	a cone
Cięcie ostrokątne.	conic section (conic).

Rysunek i malarstwo. Drawing and painting.

Uczy się pan rysować?	Do you learn drawing?
Mam co tydzień dwie godziny.	I have two drawing-lessons a week.
Jaki gatunek panu najmilszy?	What is your favourite style?
Najbardziej lubię krajobrazy.	Landscape is what I most admire.
Ja przekładam figury.	As for me I prefer figures.
Czy to wymysł, czy też rysunek z natury?	Is this piece of your own fancy or is it drawn from nature?
To tyko kopia; oto oryginał.	It is a mere copy: here is the original.

To bogata kompozycya i wyborne wykonanie.
It is a copious composition of a distinguished accomplishment.

Czy to przedstawia pańską siostrę?
Is that intended for your sister's likeness?

Ten portret malowany bardzo dobrze, ale niepodobny.
That portrait (picture) is very well done, but it is no likeness.

Co tam u pana na ramach?
What have you got upon the easel?

To portret mego nauczyciela.
It is the portrait of my master.

Tylko powierzchownie rzuceny.
It is hardly rough-drawn.

On siedział tylko dwie godziny.
He sat but two hours.

To tylko szkic.
It is a mere sketch.

Narysował na prędce kontury.
I only sketched the outlines.

Chcę wykończyć ten obraz.
I intend to give the finishing stroke to this picture.

Ten widok morski czyni effekt wspaniały.
That sea-piece has an admirable effect.

Zwierciadło wody jest przecudne.
The reflections in the water are beautiful.

Perspektywa w tym obrazie uchwycona doskonale.
The distance in this picture is very well observed.

To malowidło dobrze cieniowane.
That picture is well shadowed.

Odcienie w tym obrazie zachowane dobrze.
The clare-obscure is well supported in this piece.

Farby w tym obrazie za mocne.
This picture is overcharged.

Ten portret jest karykaturą.
It is a caricature.

To szkaradna babranina.
That is a horrid picture.

Koloryt za żywy.
These colours are too lively.

Należałoby go osłabić.
They should have been faded.

Ten niedostatek podnosi zalety obrazu.
It is a shadow in the picture.

Czy pan maluje olejnemi farbami?

Do you also paint in oil?

Maluję olejno, pastelami i wodnemi farbami.

I paint in oil, in crayons and in water-colours.

Te studya i te głowy są mojej roboty.

These designs and these heads are drawn by me.

W tym portrecie wiele wyrazu i powabu; koloryt ugodzony dobrze, draperya wyborna i tło zachwycające; to arcydzieło.

This portrait has much expression and grace; the colouring is well kept, the drapery well arranged and the bywork charming; it is a masterpiece.

Głowa tylko gruntowana, farby jeszcze nie zrównane i nie wygładzone.

The head is as yet only impasted, the colours (tints) are not yet blended and softened.

Rozdział światła i cieni, jest doskonały.

The distribution of light and shade is excellent.

Ten obraz wykonany w guście Rubensa.

This picture is executed in the style of Rubens.

Szkoła Rafaela różni się od szkoły Tycyana.

Raphael's style differs from that of Titian.

To dobry kolorysta.

He is a good colourist.

Nikt lepiej od niego delikatności farby ciała oddać nie potrafi.

When expressing the softness of flesh, he is unparalleled.

Ten artysta lepszy w portretach aniżeli w obrazach historycznych.

That painter succeeds better in portrait than in historical painting.

Portrety jego mają powodzenie.

His portraits are most in repute.

On zręcznie naśladuje szkołę starożytną.

He is a skilful imitator of antiquity.

On ćwiczył się w szkole flamandzkiej.

He is a follower of the Flemish school.

Te dwie głowy w profilu są bardzo piękne.

These two side-faces are excellent.

Figury w tym obrazie są naturalnej wielkości.

The figures in that painting are full length.

Ten obraz postawiony w złem oświetleniu.

That picture is not in a good light (it does not hang to advantage).

Dyspozycya.	the disposition, distribution
Front.	the foreground
Tył, tło.	the background
Postawa.	the attitude
Popiersie.	a bust
Szkic ołówkowy.	a pencil-sketch
Batalia, bitwa.	a battle-piece
Staloryt.	a steel-engraving
Rytownik.	a steel-engraver
Staloryt skrobany.	etching
Kwasoryt.	line-engraving
Miedzioryt.	a print (copper-plate)
Drzeworyt.	a wood-engraving
Drzeworytnik.	a wood-engraver
Poprawić.	to retouch
Dagerotyp.	the daguerreotype
Fotografia.	photography
Kamera.	camera obscura
Płata miedziana galwanicznie posrebrzana.	Copper plated with silver
Płatę wyrównać.	to keep the plate even
Zepsuć.	to deform, disfigure
Wykonanie, operacya.	the process, operation
Równa pokrywka.	an even lay
Czujna pokrywka.	the sensible lay
Nałożyć pokrywkę.	to lay on
Działanie światła.	the action of light
Siła światła.	the intensity of light
Światłe miejsca.	the lights
Zdjąć pokrywkę czujną.	to fix the sensible lay
Pumeks tarty.	pounded pumice; pounce

Flaszka z kwasem saletrowym, rozpuszczonym wodą.	a flagon of nitric-acid diluted by water
Czernić.	to blacken
Niepewny.	vague
Deseczka.	the board
Jod.	iodine
Soczewka zjednoczenia światła.	the focus of emanation
Tęcza.	iris, rainbow
Pędzel.	a brush (pencil)
Pociąg pędzla.	the touch of a pencil
Rzeziec, igła sztycharska.	a chisel
Ołówek.	a crayon
Oprawka.	a port-crayon
Węgiel drzewny.	charcoal
Ścieracz.	a shading-stump
Tusz.	Indian ink
Paletka.	the pallet
Ramy.	a frame
Lak, firniks.	the varnish
Winietka.	a vignette
Mapka, portofolio.	a portfolio
Mannekin, lalka.	a mannikin.

Muzyka i śpiew. Music and Singing.

Czy instrument pański nastrojony?	Is your instrument in tune?
Mój fortepian musi być nastrojony o ton wyżej.	My pianoforte must be raised a note higher.
Należy naciągnąć struny na moją harfę.	My harp wants stringing.
Fortepian rozstrojony.	The piano is out of tune.

Te dwa instrumenta są równo nastrojone.

Both instruments are tuned to the same pitch.

W jakim tonie ta arya (pieśń)?

What key is this air set in?

Ona w tonie b.

It is in the key of B.

Co mam panu śpiewać?

What shall I sing you?

Zaśpiewaj nam pan piosenkę.

Give us (let us have) a song.

Coś łatwego, przyczem się głos rozwija swobodnie.

Something very simple where the voice may easily display itself.

Dotychczas śpiewałem tylko przednie sztuki naszych pierwszych śpiewaczek.

I hitherto only sung the arie di bravura of our first rate singers

A więc tę kawatinę z Belliniego.

Let us hear this cavatina of Bellini.

Proszę otworzyć dobrze usta; głos wyciągać; wznieść głowę; bez wielu ozdób; proszę zacząć to allegro z żywością; wznosić ton i zniżać; za wysoko! Ta kadencya trochę za drżąca . . . no krescendo, rinforzando . . . Głos pański winien się wznosić stopniowo, nie porywczo.

Open your mouth properly; cause your voice to hold out; lift up your head; no such fiorituras (flourishings); begin this allegro briskly; cause the note to swell and sink by degrees; too high! — This cadence is rather short . . . . well now crescendo, rinforzando . . . . your voice must swell by degrees, not abruptly.

Pani nie ma muzykalnego słuchu.

You have no ear for music.

Ja ochrypła, nie jestem przy głosie.

I am rather hoarse, I am not in voice to-day.

Pani śpiewa fałszywie, dobrze.

You sing out of tune, in tune

Moja siostra śpiewa z nut bez poprzedniego przygotowania.

My sister sings at sight.

Ona gra po mistrzowsku na fortepianie.

She has attained great proficiency on the piano.

Jakie ćwiczemia dotychczas przebyła?

Which exercises has she played hitherto?

Radzono jej ćwiczenia Kramera, które mają być najlepsze.

They have advised her to the etudes of Cramer, which are said to be excellent.

One przechodzą inne w uprawieniu gibkości palców i wyćwiczeniu lewej ręki pospołem z prawą.

They have the advantage of making the fingers flexible and of giving the same dexterity to the left hand as to the right.

Ja bardzo lubię ćwiczenia P.; gra tego pianisty nadzwyczajnie delikatna i płynna.

I like the etudes of P. very much; this pianist has a delicate finger and executes to perfection.

Zagram panu koncert K-a.

I will play you a concerto of K.

Pan gra to andante za szybko, co psuje poważny charakter jego.

You play this andante too fast; that deprives it of its gravity.

Słyszałem jak Herz grał je tak samo.

I heard it executed by Hertz in this way.

On myśli, iż przez przyśpieszenie gra jego wyda się wspanialszą.

He flatters himself to add to the brilliancy of execution by accelerating the time.

Ta sztuka skończona; mamże ją na nowo odśpiewać.

I have finished the piece, shall I sing it again?

Proszę bardzo; ale nie używać za wiele pedału, który wznosi przytłumlacza. To sprowadza mięszaninę dźwięków, która szkodzi harmonii.

Pray be so kind; only mind you do not make use too frequently of the pedal which lifts the mutes. That produces a confusion of sounds greatly prejudicial to harmony.

Ten nałóg winna jestem memu pierwszemu nauczycielowi.

My first master is accountable for this habit.

Proste wykręty miernych graczy, dla ukrycia błędów gry w wykonaniu.

A mere trick of indifferent players in order to mask the incorrectness of their play.

Ostatnie tony taktu, oznaczonego decrescendo, należy stopniowo osłabiać... uważać fermatę...

Give the last tunes of the measure surmounted by a decrescendo by degrees weaker ..... hold this fermate .... this cadence

ta kadencya jest słaba . . . trzeba ją uderzać silniej.

Gra pańska nie płynna . . . teraz dolce . . . pianissimo, ralentando . . . zatłumić ton wolniuteńko.

is too weak . . . . strike the shake with more energy.

Your playing wants roundness . . . . now dolce . . . . pianissimo, ralentando . . . . cause the sound to die away gradually.

Muzykalny.	musical
Dęte instrumenta.	wind-instruments
Rżnięte instrumenta.	string-instruments
Widełka do strojenia.	the tuning-fork
Młotek do strojenia.	a harpsichord hammer
Organy.	an organ
Organista	an organ-player
Skrzypce.	a violin (fiddle)
Altówka, wiola.	a second violin, a viola
Basswiola.	a bassviol
Bassy.	a violone, a counterbass
Wiolonczela.	a violoncello
Smyczek.	the bow
Kobyłka.	the bridge
Kołek.	the screw
Szyja.	the finger-board
Trąba.	a trombone
Trąbka.	a trumpet
Fagot.	a bassoon
Oboj.	a hauthoy
Klarnet.	a clarionet
Flet.	a flute
Róg.	a horn
Waltornia.	a french horn; a bugle
Rożek.	a cornet
Klawisz, klucz nutowy.	key
Klucz bassowy.	F (bass) key

Cymbały.	a cymbal
Arfa.	a harp
Arfista.	a harper
Lutnia.	a lute
Lira.	a lyre
Bęben.	a drum
Pałka do bębnienia.	a drumstick
Drumla.	a jew's-harp
Kocioł.	a kettle-drum
Harmonijka.	an harmonica
Akordjon.	an accordion
Pozytywka.	a cabinet-organ
Kobza.	a bagpipe
Gatunek gęśli.	a dulcimer
Tutka.	a fife
Harmonijka szklanna.	musical glasses
Fortepian, skrzydło.	a harpsichord
Szałamaja.	a shalm
Tamburyn.	a tambourine
Kasztaniety.	castanets
Miech.	the bellows
Piszczałka w organach.	an organ-pipe
Struna.	a string
Sopran.	soprano, first treble
Alt.	alto (counter-tenor)
Dyszkant.	treble
Tenor.	tenor
Bass.	bass
Baryton.	barytone
Głos fałszywy, fistuła.	falsetto, faint treble
Klucz do strojenia fortepianu.	the tuning-key
Kamerton.	the key-note

Rejestr organowy.	the stops
Gamma.	the gamut (scale)
Nuty.	the notes
Papier do nut.	music-paper
Takt.	time
Takt wybijać.	to keep, to beat time
Sztrych taktowy.	a bar
Dwutaktowa nuta.	a breve
Cała nuta.	a semibreve
Pół-nuta.	a minim
Ćwierć-nuta.	a crotchet
Jedna ósma nuty.	a quaver
Szesnastka nuty.	a semiquaver
Trzydziesta druga nuty.	a demi-semiquaver
Sześćdziesiąta czwarta nuty.	a quadruple-quaver
Ósemka z punktem.	a dotted quaver
Apogiatura.	an appoggiatura
Nuta podwójna.	a turn
Pauza.	a rest (pause)
Graw.	a flat
Dieze.	a sharp
c, d, e, f, g, a, h.	c, d, e, f, g, a, h
b.	b-flat
h—is.	b-sharp
Mała tercya.	flat third
Dur.	major
Moll.	minor
Kontrapunkt.	counterpoint
Bass generalny.	thorough-bass
Tłumić.	to flatten
Partytura.	the score
Akord.	the chord, accord
Śpiew towarzyski.	a glee
Muzyka klassyczna,	classical music

Muzyka głosowa.	vocal music
Muzyka instrumentowa.	instramental music
Symfonia.	a symphony
Oratoryum.	an oratorio
Sonata.	a sonata
Sonet.	a sonnet
Kantata.	a cantata
Riturnel.	a ritornello
Arja.	an air (a tune)
Piosenka.	a lay (canzonet)
Ballada.	a ballad
Zwrotka.	the refrain
Chorał.	choral-song
Przegrywka.	the prelude
Finał.	the finale
Adagio.	an adagio
Recitatiwo.	a recitative
Melodya.	the melody
Melodyczny.	melodious.

Uniwersytet.

The university.

Ten młody człowiek uczęszczał do uniwersytetu.	That young gentleman has had a university education.
Uczył się w uniwersytecie Kembridżkim.	He has been trained at Cambridge.
Jego brat wpisany w kolegium —.	His brother has entered N... College.
W jakim on fakultecie?	To which of the faculties does he belong?
On uczy się prawa, medycyny, teologii.	He studies law, medicine, theology.
Poświęca się szczegółowo studyom łacińskiego i greckiego języka.	His studies are principally directed to the greek and latin languages.

On zajmuje się szczegółowo geometryą.
He has applied himself particularly to geometry.

On postąpił nadzwyczajnie w tej nauce.
He strides like a giant in that science.

Odbył on swój egzamen?
Has he already passed examination?

Kiedy otrzyma stopień doktora.
When will he take his degree?

On odbył dysputę teologiczną.
He held a public discusion in theology.

Otrzymał stopień doktora.
He obtained his doctor's degree.

Jest doktorem teologii.
He is Doctor of Divinity.

On oczekuje doktoratu.
He his in the way to be a Doctor.

Otrzymał miejsce professora.
He has got a professorship.

Trzyma publiczne prelekcye o Horacym.
He gives public lectures on Horace.

Słuchałem kursu filozoficznego N-a.
I have attended the lectures of N. on philosophy.

Ten professor ma wielu słuchaczy.
This professor has a large audience.

On dziś nie czyta.
He does not lecture to-day.

Otrzyma krzesło w akademii francuzkiej.
He has been admitted to the French Academy.

On miał mowę wstępną.
He has delivered his entrance-speech.

W mowie jego było wiele pięknych momentów.
There were some moving passages in his speech.

Była to mowa pełna treści.
It was a speech full of matter.

On człowiek głęboko uczony.
He is a perfect scholar.

Takich uczonych nie wiele.
Such scholars are scarce.

My uczęszczali do jednego uniwersytetu.
We have been fellow-students at the university.

Jego siostrzeniec człowiek nieokrzesany.	His nephew is an illiterate man.
On i trzech zliczyć nie umie.	He knows not a from b, he is a mere ignoramus.
On uczy się gdy ma ochotę.	He studies by fits and starts.
On bardzo obczytany.	He is well read.
Ma powierzchowne ukształcenie.	He has a slight, general knowledge of the sciences.
U niego więcej zręczności i taktu niż prawdziwej nauki.	He has more cleverness and manners than real learning.
On rozumie trochę po łacinie.	He has a smattering of Latin.
Język łaciński dość mu łatwy.	He succeeds in acquiring the Latin language.
To niemieckie kazanie dla niego.	That is Greek to him.
Nie ma co się chwalić z swej nauki.	He need not boast of his learning.
Ale dla czego on swą uczoność tak na jaw kładzie?	But why does he make such a show of his learning?
Biedny chłopiec, nie zdał egzaminu.	Poor fellow, he has been plucked.
W naszej akademii wszystko się kuma,	Kissing in our Academy goes by favour.

Kanclerz uniwersytetu.	the Chancellor of the University
Rektor.	the Rector
Dziekan	the Dean
Proktor.	the Proctor
Bedel.	the Beadle
Bursista.	a fellow
Kandydat.	a Candidate
Bakalarz.	a Bachelor
Magister.	Master of Arts (A. M.)
Doktor prawa.	Doctor of Laws (L. L. D.)

Doktor medycyny.	Doctor of Medicine (M. D.)
Wygnać.	to expel
Studenci.	the students
Egzamin wpisu.	the little go
Egzamin doktorski.	the great go
Towarzysz izby.	a chum
Nowotnik.	a freshman
Życie studenckie.	College life
Świat uczony.	the learned world
Uczone noce.	learned lucubrations.

Nauka, sztuka, literatura. — Sciences, arts, literature.

Czem się pan teraz zajmuje?	What work have you now in hand?
Kiedy pan wyda swój romans?	When shall you publish your romance?
Ten romans przyciąga mocno.	This romance is very engaging.
U pana nieocenione wymysły.	You have admirable starts of fancy.
Pan potrafi umalć swe peryody.	You know how to give your sentences a good turn.
To słowo bardzo wyraziste.	This word is figurative.
Pański geniusz za silny, aby żartu jakiego nie ominąć.	You are too much a man of genius to deny yourself the pleasure of passing a joke.
Pan puszcza wodze satyrycznego humoru.	You let loose your satirical talent.
To tylko dojmujące kpiny.	This is an abusive way of jesting.

Oto powieść dobrze ułożona. That is a well told tale.

Należałoby tę powieść powikłać. You ought to dress this story in clean linen.

W tej broszurze nie ma nic interesującego. There is no spirit in that pamphlet.

Ten autor za przysadny. This author is somewhat affected.

Mało autorów, jacy by nie byli czasem nudnymi. There is scarcely any author who does not nod now and then.

Jego sposób pisania jest słaby, wątły. His style wants energy.

Co za styl przysadny i nadęty. What a stiff and forced bombastic style.

Co za czczość w słowach. What trash.

W tej mowie sensu ni za grosz. This speech is but an empty discourse.

On same głupstwa pisze. He writes but nonsense.

To pisarz namiętny. This writer publishes something new every day.

On pracuje na chleb piórem. He gets his bread by writing books.

Pisze wiersz za tyle a tyle. He writes for so much a line.

Mógłżo pan tę całą książkę przeczytać? Could you prevail upon yourself to read this book through?

Czytałem, niestety, ową książkę za karę. I have read that book, alas! for my punishment.

On się objawia atcistą. He has set up for an atheist.

Ten pisarz był ulubieńcem publiczności. That author was welcomed by every one.

On teraz osławiony na zawsze. He is now cried down for ever.

Jak wielu pisarzy winno swe imię opłaconym krytykom gazeciarskim. How many writers owe their celebrity to bribed recommendations in the newspapers.

Gust dzisiejszy tak zepsuty, można książkę rzucić z odrszą.

The general taste of the day is so bad that it is necessary to lay the book aside.

Publiczność żywi się romansami.

The public feeds upon novels.

Talentu nie dano każdemu.

Talent is not at command.

To płynna poezya.

That poem goes off well.

Oto są wiersze pełne mocy.

These verses are very spirited.

To ostatnie wiersze Bajrona.

Those were the last notes of Byron.

Te wiersze pełne są wstawek.

These rhymes are full of botches.

To wiersz chromy.

This verse hobbles.

Wolności poetycznej nie należy nigdy nadużywać.

Poetical licence should never be driven too far.

Zna pan tę koteryę geniuszy?

Do you know that club of wits?

To zbiór geniuszy, wyjąwszy pedanteryę.

But for pedantry it may be called a meeting of wits.

Oni szukają filozoficznego kamienia.

They search after the philosopher's stone.

Państwo rozumu.

The province of wit.

Ta książka za drobnostkowa.

This book is too subjective, too personal.

Komitet żąda aby autor swoją sztukę poobcinał.

The reading-committee would have the author shorten his work.

Tę sztukę przyjęto pod warunkiem, iż w niej porobi odmiany.

The work has been admitted on condition that the author should submit to some alterations.

Krytyka pisze dobrze o tem dziele.

The review speaks highly of the work.

Prozę jego przekładają nad poezyę.

His prose works are preferred to his poetry.

Uczeni w tem się nie zgadzają.

Learned men differ on that point.

Jeden system filozofii spędza drugi.

One system of philosophy supplants the other.

W teoryi to bardzo dobre, ale niemożliwe praktycznie.

In theory it is good, but not in practice.

On pisze dla tej gazety.

He contributes to (writes for) this newspaper.

Krytykował on bezwzględnie wierszokletów.

He criticized the poetasters (rhymers) with unsparing severity.

Kto napisał, ten artykuł?

Who has written this article?

Nie wierz mu pan, to bajki.

Don't believe it, it is humbug.

Kto pisze artykuły wstępne do gazety paryzkiej (londyńskiej)?

Who writes the leading articles in the Paris (London) gazette?

To protektor sztuk i nauki.

He is a promoter of the arts and sciences.

U niego nie ma pojęcia sztuki.

He has no taste for the fine arts.

Ja za małym znawcą tego, aby dawać mu zdanie.

I am not connoisseur enough to judge of that.

Byłem w czasie przyjęcia nowego członka akademii.

I was present at the admittance of a new member to the academy.

Pan B. czy w katedrze czy w mównicy, niepodobny ani panu V., którego improwizacye tak wspaniałe, ani panu C., którego mowy wznoszą się na skrzydłach poetycznego uniesienia, ale błyszczy wiązaniem myśli i biegłością języka.

Mr. B. on the cathedra or at the tribune does not resemble Mr. V., whose improvisations are so brilliant, nor Mr. C., who in his speeches gives way to poetical inspirations, but he strikes by the concatenation of ideas and by precision of speech.

U niego w samej rzeczy wymowa ożywiona, która pociąga zaraz na początku.

His is indeed a spirited and brilliant eloquence which captivates immediately.

A co za bystrość w pojęciu i rozsądzaniu w rozmaitych pytaniach.

And how quickly and skilfully does he comprehend and treat every sort of question.

Z jaką delikatnością i dostojnością rozbiera on zasady przeciwników, bez stania się gorzkim lub nienawistnym.

With how much urbanity of language, how justly and conveniently does he set forth the opinions of his adversaries, without bitterness or hatred.

Podziwiaj pan ten drżący głos, to palące oko, ten potok wyrazów.

Observe how his voice trembles, his eye sparkles and his words come rushing on.

Ktoby twierdził z początku iż z ust tego człowieka poleją się tak gorące słowa, że mówca się wzniesie do tak wysokiego natchnienia.

Who would have fancied, in the beginning, that he would dart those passionate words, and elevate himself to so sublime inspirations.

Teologia.	divinity (theology)
Teolog.	a divine (theologian)
Prawnictwo.	jurisprudence (law)
Prawnik.	a lawyer (jurisconsult)
Ekonomia polityczna, narodowa.	political economy
Prawo narodowe.	political law
Prawo kościelne.	church- (canon-) law
Historya kościelna.	church-history
Dogmatyka.	dogmatics
Moralność.	ethics
Medycyna.	medicine
Chirurgia.	surgery
Medyk, lekarz.	a medical man (physician)
Chirurg.	a surgeon
Dentysta.	a dentist
Okulista.	an oculist
Weterynarz, konował.	a veterinary surgeon (farrier)

Weterynarya.	veterinary science
Filozofia.	philosophy
Filozof.	a philosopher
Logika.	logic
Logik.	a logician
Dialektyka.	dialectics
Dialektyk.	a dialectician
Wymowa, retoryka.	rhetoric
Retorysta.	a rhetorician
Orator, mówca.	an orator
Filologia.	philology
Filolog.	a philologer, linguist
Archeologia.	archaeology
Archeolog.	an antiquary
Numizmatyka.	numismatics
Ortografia, pisownia.	orthography
Etymologia.	etymology
Gramatyka.	the grammar
Gramatyk.	a grammarian
Dialekt, narzecze.	a dialect
Język zepsuty.	a jargon (cant)
Język chłopski.	low
Poezya.	poetry
Poeta, wieszcz.	a poet
Epiczny.	epic
Liryczny.	lyric
Dramatyczny.	dramatic
Dydaktyczny.	didactic
Liryk, Epik.	a lyric, epic writer
Zbiór poezyi.	a collection of poems
Pisać wiersze, tworzyć.	to write poetry

Rym.	the rhyme
Rymy składać.	to rhyme
Proza.	prose
Romans.	a romance
Powieść romantyczna.	a novel
Prozaista.	prose writers
Artysta.	an artist
Wirtuoz, kompozytor.	a virtuoso
Amator, lubownik,	a dilettante
Sztuka dramatyczna.	the dramatic art
Snycerstwo.	sculpture, statuary
Snycerz.	a sculptor, statuary
Literat.	a man of letters
Gazeta, dziennik.	a journal
Gazeciarz, dziennikarz.	a journalist
Magazyn.	a magazine
Gazeta literacka.	a literary gazette
Raport, sprawozdanie.	a report
Sprawozdawca, korespondent.	a reporter
Recenzya, krytyka.	to review
Recenzista, krytyk.	a reviewer
Czasopismo.	periodicals
Dodatek.	a supplement
Ogłoszenie.	an advertisement
Dzienniki rządowe.	Ministerial papers
Spis zmarłych.	the obituary
Biuro adresowe.	an office of intelligence
Historya.	history
Historyk.	an historian
Geografia.	geography
Genealogia, rodowód.	genealogy

Heraldyka.	heraldry, blazonry
Dyplomatyka.	diplomacy
Dyplomata.	a diplomat
Fizyka.	physics, natural philosophy
Fizyologia.	physiology
Fizyolog.	a physiologist
Historya naturalna.	physiography, natural history
Naturalista.	a naturalist
Fizyk.	a natural philosopher
Astronomia, gwiazdarstwo.	astronomy
Astronom, gwiazdarz.	an astronomer
Astrologia.	astrology
Astrolog.	an astrologer
Alchemia.	alchymy
Alchemik.	an alchymist
Chemia.	chemistry
Chemik.	chemist
Botanika.	botany, the vegetable kingdom
Botanik.	a botanist
Mineralogia.	mineralogy, the mineral kingdom
Mineralog.	a mineralogist
Zoologia.	zoology, the animal kingdom
Zootomia.	zootomy
Anatomia.	anatomy
Anatom.	an anatomist
Mechanika.	mechanics
Mechanik.	a mechanician
Maszynista.	a machinist
Mechanizm	mechanism
Statyka.	statics
Akustyka.	phonics, acoustics
Optyka.	optics

Optyk.	an optician
Fizyonomika.	physiognomy; physiognomics
Fizyonom.	a physiognomist
Mnemonika.	mnemonics
Frenologia.	phrenology
Technologia.	technology
Techniczny.	technical
Inżynier.	an engineer
Geodezya, miernictwo.	geometry (land-surveying)
Miernik.	a geometer (land-surveyor).

Religia, kościół. Religion, church.

Był pan dzisiaj w kościele?	Have you been to church to-day?
Komunikowałem; przyjąłem święte sakramenta.	I have communicated, I have received the sacrament.
Komunikowałem u plebana naszej parafii.	The rector of my parish has given me the communion.
Wiele razy na dzień mszę w tym kościele czytają?	How many times a day do they say mass in this church?
Był pan na mszy, na summie?	Did you hear mass, high mass?
Kto miał kazanie?	Who preached?
Pan N.; ten pleban każe codziennie.	Mr. N.; this clergyman preaches every day.
Kaznodzieja mówił o ważności, potrzebie, mocy ofiary Chrystusa.	The preacher spoke of the meaning, necessity and power of the sacrifice (offering) of Christ.
Kazanie jego składało się z trzech części.	His sermon was divided under three heads.

Kazanie uczyło o naturze, składzie i ważności zbawienia.	The sermon treated of the nature, quality and importance of redemption.
Słowo boże służy ku nauce prostym, ku umocnieniu słabym i ku pociesze skruszonym.	The word of God is useful for the information of the simple, the confirmation of the weak and the consolation of those that are penitent and of a contrite heart.
Ten kaznodzieja mię zbudował.	This preacher has edified me.
Kazał z namaszczeniem i powagą.	He preached with earnestness and dignity.
On filarem chrześciańskiej wiary.	He is a strong supporter of the christian faith.
Czy dziecię pańskie ochrzczone?	Is your child already christened (baptized)?
Moją siostrę będą przyszłej wielkanocy bierzmować.	My sister is going to be confirmed next Easter.
Wczoraj był pogrzeb N-a.	The funeral of N. was celebrated yesterday.
Byłem na pogrzebie.	I was present at the burial.
Pogrzeb jego był wspaniały.	He was buried with great pomp.
Cug był bardzo liczny.	The funeral procession was numerously attended.
Pochowali go w familijnym grobie.	He was deposited in the family vault.
Umarł jako dobry chrześcianin.	He died like a Christian.
Umarł jak święty.	He died a reputed saint.
Pan N. przeszedł na katolicką wiarę.	Mr. N. has turned catholic.
On wstąpił w stan duchowny.	He has turned a churchman.

Urząd parafialny! on żąda wyżej.	A prebend! he looks up higher.
Chłop strzela, Pan Bóg kule nosi.	Man proposes, God disposes.
To katolik wolnomyślny.	He is a relaxed papist.
Jego podejrzewają o kacerstwo.	He is suspected of heresy.

Służba boża.	the worship of God; Divine service
Wiara.	the faith
Pobożność.	piety
Pogaństwo.	paganism (heathenism)
Poganin.	a pagan (hoathen)
Poganie.	the gentiles
Pogański.	heathenish
Służba bałwanom.	idolatry
Bałwan.	an idol
Bałwochwalca.	an idolater
Bałwochwalczy.	idolatrous
Zabobon.	superstition
Zabobonny.	superstitious
Niewiara.	infidelity
Niewierni	the infidel
Apostazya.	an apostasy
Apostata.	an apostate
Odpaść od wiary chrześciańskiej.	to apostatize
Czarodziejstwo.	witchcraft, sorcery
Czarodziej.	a sorcerer (wizard)
Czarownica.	a witch, sorceress
Oczarować.	to bewitch
Ofiarować.	to offer, to sacrifice
Ofiara.	an offering, a sacrifice

Zwierzę ofiarne.	a victim
Litania.	the litanies
Liturgia.	the liturgy
Machometaństwo, islamizm.	the Musulman faith (islamism, Mahomedanism)
Muzułmanin, machometanin.	a Mussulman, Mahomedan
Żydowstwo.	Judaism (Jewism)
Żyd.	a jew (Hebrew)
Żydowski, hebrajski.	jewish (hebrew)
Chrześciaństwo.	christianity
Chrześcianie.	christendom
Chrześcianin.	a Christian
Wiara grecko-rossyjska.	Greek orthodox church
Wiara katolicka.	Roman catholic church
Wiara luterańska.	Lutheran church
Wiara reformowana	Reformed church
Shyzma.	schism
Shyzmatyk.	a schismatic
Herezya, kacerstwo.	heresy
Heretyk, kacerz.	a heretic
Święta Trójca.	Holy Trinity
Bóztwo.	the Deity
Bóg.	God
Bogini.	a goddess
Stworzenie.	the creation
Stworzyciel.	the creator
Twórczy.	creative
Pan nasz (Jezus Chrystus).	Our Lord
Zbawiciel, Odkupiciel.	the Saviour
Duch święty.	the Holy Ghost (Spirit)
Anioł.	an angel
Archanioł.	an archangel
Anielski.	angelic (angellike)

Czart, djabeł.	the devil (fiend)
Djabelski, czartowski.	devilish (fiendish)
Piekło.	hell
Piekielny.	hellish, infernal
Czyściec.	purgatory
Wszechmocność.	omnipotence
Wszędobecność.	omnipresence
Wszechmocny.	the Almighty
Wszechwiedza.	omniscience
Świętość.	holiness (sanctity)
Objawienie.	the revelation
Natchnienie bozkie.	divine inspiration
Pismo święte.	the Holy Writ (Scripture)
Biblia.	the Bible
Stary, nowy testament.	the Old, the New Testament
Katechizm.	a catechism
Brewiarz.	a breviary
Książka nabożna.	a prayerbook
Psalm.	a psalm
Psałterz.	the psalter
Hymn.	a hymn
Ewangelia.	the Gospel
Akta Apostolskie.	the Acts
Poselstwo, posłanie.	an epistle
Homilia.	an homily
Nauka religii.	doctrine of faith
Morał, etyka.	ethics
Grzech pierworodny.	original sin
Grzesznik.	a sinner
Ucieleśnienie.	incarnation
Przemienienie.	the transformation
Męka Chrystusa.	the sufferings of Christ
Krzyż.	the cross
Passya, krucyfiks.	the crucifix

Ukrzyżowanie.	the crucifixion
Zmartwychwstanie.	the resurrection
Wniebowstąpienie.	the Ascension
Sądny dzień, sąd ostateczny.	the Last Day, doom's-day
Chrzest.	Baptism (christening)
Komunia, stół Pański.	the Eucharist, the Lord's Supper
Spowiedź.	Confession
Spowiedź ustna.	auricular confession
Iść do spowiedzi, słuchać spow..	to confess
Konfesyonał.	a confessional
Ostatnie namaszczenie.	Last unction
Małżeństwo.	matrimony
Celibat, bezżeństwo.	celibacy
Święcenie kapłańskie.	Ordination, Holy orders
Powołanie.	vocation
Oświecenie duchowe.	illumination
Pokuta.	repentance
Post, pościć.	a fast; to fast
Nawrócenie.	conversion
Usprawiedliwienie.	justification
Poświęcenie.	sanctification
Błogosławieństwo, błogosławić.	the blessing; to bless
Dziesięć przykazań.	the Ten Commandments
Skład Apostolski.	the Apostles' Creed
Modlitwa Pańska, Ojcze nasz.	the Lord's Prayer
Duchowieństwo.	the clergy
Ksiądz, duchowny.	a priest
Przełożony.	a high priest (pontiff)
Laik.	a layman
Pleban.	a minister, a parish

Wikary.	a curate, vicar
Plebania, parafia.	the parsonage, parish, congregation
Pastor.	a pastor
Djakon.	a deacon
Djakoństwo.	the deaconship
Rabin.	a rabbi
Bractwo.	a congregation
Konsystorz.	a consistory
Dyecezya.	a diocese
Kaplica.	a chapel of ease (underparochial church)
Parafianie.	the parishioners
Dziekan, djakon.	a deacon
Kapelan.	a chaplain
Kanonik.	a canon
Kapituła.	a chapter
Biskup.	a bishop
Biskupstwo.	a bishopric
Biskupi.	episcopal
Arcybiskup.	an archbishop
Kardynał.	a cardinal
Papież.	the pope
Papieztwo.	papacy (popery)
Papiezki.	papal
Prałat.	a prelate
Synod, koncylium.	a synod (council)
Klasztór.	a convent (cloister)
Klasztór zakonników.	a monastery
Klasztór zakonnic.	a nunnery
Opactwo	an abbey
Opat.	the abbot
Ksieni.	the abbess
Przeor	the prior (prioress)

Superior, superiorka.	the superior
Zakonnik, brat.	a monk, friar
Zakonnica, siostra.	a nun, holy sister
Kwestarz.	a mendicant friar
Pustelnia.	hermitage
Pustelnik.	the hermit
Cela.	a cell
Życie zakonne.	monastic life
Kaptur.	a cowl
Pastorał.	a crosier
Kapa.	a monk's gown
Infuła.	a mitre
Sutanna.	a cassock
Alba.	a surplice, stole
Misyonarz.	a missionary
Zakrystya.	the vestry
Zakrystjan.	the clerk, the sexton
Przełożony kościoła.	the churchwardens
Chór.	the choir
Chórysta.	a chorister
Antyfona.	an anthem
Ołtarz.	an altar
Ołtarz wielki.	the chief altar
Różaniec.	beads (rosary)
Mówić różaniec.	to tell one's beads
Kadzidło.	incense
Kadzielnica.	a censer
Hostya święta	a consecrated wafer, a host, the holy bread
Kielich.	the cup (chalice)
Monstrancya.	the pyx
Chrzcielnica.	the font
Kropielnica.	a holy-water pot

Woda święcona.	holy water
Kropidło.	the holy-water brush
Nawa kościoła.	the nave
Kazalnica.	the pulpit
Przedsień.	a pew
Smętarz.	a churchyard, cemetery
Grubarz.	the sexton (grave-digger)
Trumna.	a coffin
Grób.	a grave, tomb
Nadgrobek.	a tombstone
Dzwonnik.	a chimer
Jutrznia.	matins
Nieszpory.	vespers
Msza zaduszna, żałobna.	a service for the dead.
Palenie ciał.	cremation

Prawo. Justice.

Ten człowiek popełnił zbrodnię.	This man has committed a crime.
On winien przestępstwa	He is guilty of misdemeanour.
Proszę mi wprowadzić przestępcę	Bring the criminal (culprit) before me.
Jego obwiniają o kradzież z wyłamaniem.	He is accused of (charged with) burglary.
On w stanie oskarżenia.	He has been arraigned (stands impeached).
On się stawi przed sądem.	He will stand to trial.
Podjęto protokół.	A verbal process was made up.
Należy oskarżyciela stawić przeciw oskarżonemu.	The plaintiff is to be confronted with the accused.

Oskarżonego powołano do odpowiedzi na punkta oskarżenia.
The accused was called upon to answer the indictment.

On wytrzymał badanie porządkowe.
He underwent a regular examination.

Biorę panów za świadki.
I take you as witness.

Przyjąć przysięgę od świadków.
Swear the witnesses.

Przytomne są dwa świadki obwiniające i jeden broniący.
There are two witnesses against and one in favour of the accused.

Przypuścić go do przysięgi, może przysiądz.
Cause him to take an oath, let him swear.

Sędziowie osądzili go winnym.
The jury found him guilty.

Sąd wydał nań wyrok.
The court has pronounced his sentence.

On się przyznał do winy.
He pleaded guilty.

On skazany na całe życie (na czas) do ciężkich robót, na galery.
He was sentenced to imprisonment for life.

To prawnie.
That is the right way; that is according to law.

Sprawiedliwość być musi.
Justice must be done.

Taka zbrodnia woła o pomstę.
That crime calls for vengeance.

On był na śmierć osądzony.
He was sentenced to death.

Jego ścięli.
He was beheaded.

Jego skazali na wygnanie.
He was punished with transportation (banishment).

Skazano go na karę tysiąc rubli.
He was fined a thousand rubles (a fine of a thousand rubles was imposed upon him).

Jego skazali na zapłatę kosztów.
He was condemned to pay the charges.

Jego osądzili bez przesłuchania.	He was condemned without a hearing.
Chce appelować.	He will apply to the Court of Appeal.
Obrońca jego wniósł o unieważnienie.	His advocate moved that the sentence should be annulled.
On swą sprawę przed sądem bronił.	It was he who defended his cause.
Oskarżycieli odrzucili z ich skargą.	The indictment has been rejected.
On się odwołał do łaski królewskiej.	He appealed to the mercy of the emperor.
On wyprosił ułaskawienie dla swego brata.	He has obtained a pardon for his brother.
Podkupił swych sędziów.	He has corrupted his judges.
Sędziowie jemu przychylni.	The judge's vote is in his favor.
Sąd go uwolnił.	The court has cleared and acquitted him.
On kazał go wypuścić na wolność.	The court has ordered his release.
Oni się pogodzili przyjacielsko.	The difference has been adjusted in an amicable manner.
Ja mógłbym pana pozwać.	I am one who will bring a suit against you.
Ten process kosztuje niezmiernie wiele.	That lawsuit is a gulf.
Ten rzecznik przewłóczy proces.	This advocate protracts the lawsuit.
On proces wygrał, przegrał.	He has won, he has lost the lawsuit.
Policya obstąpiła tę szulernię i zabrała graczy z pieniędzmi razem.	The police having entered that gaming-house seized the whole company and the money.
Policya go pojmała	The police have arrested him.

Wola monarchy jest najwyższem prawem w państwie samowładnem.

The will of the sovereign (monarch) is the highest law in an absolute state.

Konstytucya tego kraju nie jest ani możnowładna ani gminowładna.

The constitution of this land is neither purely aristocratic nor democratic.

Postać rządu jest pomięszana.

The form of government is of a mixed character.

To prawo wzywa wszystkich prawyborców.

This law calls in all eligible men of the nation.

Jutro wybierze izba dyrekcyę (prezesa, wiceprezesa i sekretarza).

To-morrow the house will constitute itself.

Przystępują do obioru komissyi.

They are proceeding with the formation of committees.

Że ten wniosek przyjęty został, zadziwiło bardzo.

It has highly surprised that this motion was taken into consideration.

Proponują nad tym wnioskiem nie dysputować.

They move the previous question.

Ten mówca staje w opozycyi.

This speaker is against government.

Był kilkakrotnie do rzeczy wzywany.

He was reproved several times not to swerve from the question.

Pewne głosy wnoszą zwykle o ukończenie rozprawy.

Some voices are always moving the close of debates.

Wniosek oddano pod głosowanie.

The motion was put to the vote.

Niecierpliwi wszyscy zrachowania głosów.

They are anxiously looking forward to the result of the voting.

Ministrowie czynią z tego wątpliwość gabinetową.

The ministers make it a cabinet-question.

Partya postępowców i konserwatystów równoważy się.

The progressive fraction of the House is counterbalanced by the conservative.

Izbie podano prośbę.

They have presented a petition to the House.

Ten zwrót polityki pozbawił seciny urzędników chleba.

This overthrow of the constitution has stripped a hundred functionaries of their offices.

To wczorajszy republikanin.

He is a republican of one day's standing only.

Rząd turecki zmusza wychodców do osiedlenia w głębi kraju.

The Turkish government causes the refugees to settle in the interior part of the country.

Oni wszyscy politycy nic rozumią.

They are all bungling politicians.

Minister powołany do dworu.

The minister was called up to the court.

Pozbawili go jego zaszczytu.

The vizir was stripped of his office.

Boczne dochody urzędu tego, wynoszą więcej niż pensya stała.

The profits of this place are better than the salary.

Dworaki układają się do humoru książąt.

Courtiers are always ready to humour the whims of princes.

Dyplomaci są nieprzyjaciołmi wojny.

Diplomacy bears a natural enmity to war.

Przepadł dyplomata, któremu radzą.

As soon as a diplomate suffers his sentiments to be known, he is lost.

Słowo prawne.

a law-term

Procedura.

proceeding at law

Prawnie, prawność; nieprawnie, nieprawność.

legal, lawful, legality; illegal, illegality; legitimate, legitimacy; illegitimate.

Urzędnik sądowy.

an officer of justice (a gentleman of the bar)

Prawnik, poradnik.	a barrister
Adwokat.	a lawyer
Mecenas.	an advocate, attorney, solicitor
Prokurator generalny.	solicitor (attorney) general, sheriff
Doktor prawa.	a sergeant at law
Radca.	a counsellor
Komisarz policyjny.	a police magistrate
Dyrektor policyi.	the director of the police
Sędzia pokoju.	a justice of the peace
Sędzia.	an arbiter
Prezydent, prezes.	the president of a court
Assesor.	an assessor
Notaryusz.	a notary
Klient.	a client
Aktuaryusz, pisarz.	an actuary, clerk
Protokulista, archiwista.	a recorder
Woźny sądowy.	an usher; a sergeant, a bailiff
Syndyk.	a trustee
Trybunał apelacyjny.	the supreme court
Sąd kasacyjny, apelacya.	the court of appeal the court of cassation
Sąd kryminalny.	a criminal court
Asyzy.	assizes
Sąd policyjny.	the court of correctional police
Najwyższy trybunał.	a country-court
Posiedzenie publiczne.	a public session
Przy drzwiach zamkniętych.	privately
Publiczność.	publicity
Ustna procedura.	oral proceeding
Instrukcya procesu.	the brief for the trial or hearing of a cause

Kaucya.	a bail, to bail
Akta, protokuły.	the acts, a deed; the minutes
Prawo gminne.	common law
Prawo monarsze.	the statute law
Prawo duchowne.	canon law
Prawo karne.	penal law
Kodeks karny.	the penal code
Kodeks kryminalny.	the criminal code
Kodeks cywilny.	the code of civil law
Kodeks handlowy.	the commercial code
Pozywać, procesować.	to carry on a lawsuit
Zapozwać.	to accuse, impeach
Pozew.	an action
Oskarżyciel.	the plaintiff, the prosecutor
Oskarżony.	the defendant, accused
Strona skarżąca.	the injured party
Doniesienie, donosiciel	a delation; the informer
Donieść, wydać.	to inform
Zaprosiny, wezwanie.	a summons
List gończy.	a note of resemblance
Rozkaz aresztowania.	a warrant
Aresztować, złapać.	to arrest
Aresztacya.	an arrestation
Areszt osobisty.	an arrest (imprisonment before trial)
Mowa oskarżająca.	the request
Poszukiwanie, śledztwo.	an inquest, enquiry
Przesłuchanie świadków.	hearing of witnesses

Świadek naoczny, nauszny.	an eye, an ear-witness
Świadczyć.	to give evidence
Opowieść świadków.	deposition of witnesses
Obrona, obrónca.	a speech in defence of; the defender, counsel
Replika, odpowiedź.	the reply, to reply
Potrzeba, wniosek kary.	to require, exact a pain
Narada sądowa, dyskusya.	the deliberation, debates
Bronić strony w procesie.	to plead a cause
Procesujący.	a litigant
Obrona.	a plea
Wywód z rozpraw.	summing up
Osądzenie, wyrok.	the condemnation
Osądzony.	the convict
Uniewinnienie, oswobodzenie.	the acquittal
Uwolnienie.	the release
Odrzucenie oskarżenia.	dismissal
Egzekucya ziemska.	seizure
Sekwestr.	sequestration
Egzekucya ruchomości.	distraint
Kompromis, zgoda.	a compromise (agreement)
Kontrakt.	a contract
Kontraktujący.	the contractors
Spadek, sukcesja.	an inheritance
Dział spadku	the patrimony
Dział prawny.	the hereditary portion
Testament.	a testament, a will
Zapis, legat	a legacy

Kodycyl, poprawka.	a codicil
Wykonawca testamentu.	the executor
Hypoteka.	mortgage
Koszta sądowe.	fees
Obraza majestatu.	high treason, felony
Powstanie, bunt.	sedition, riot, rebellion, insurrection
Powstać, buntować się.	to revolt, to mutiny, to rebel
Zdrada.	treason
Zdrajca.	a traitor
Mord, zabójstwo.	murder
Morderca, zabójca	a murderer
Umyślne.	on set purpose, wilful
Dzieciobójstwo.	infanticide
Ojcobójstwo.	parricide
Zabójstwo podstępem.	assassination
Zabójca ukryty.	an assassin
Samobójstwo.	suicide
Nieumyślne zabójstwo.	manslaughter, homicide
Pojedynkować się, pojedynkujący.	to fight a duel; a duellist
Otrucie.	poisoning
Truciciel.	a poisoner
Podpalenie.	arson
Kradzież.	theft (larceny)
Złodziej.	a thief
Kraść.	to steal
Ukrywacz.	a receiver of stolen goods
Złodziej kieszeniowy.	a pickpocket; pilfery
Oszust, filut.	a swindler, sharper
Oszustwo, oszukaństwo	sharping, swindling, a fraud
Rabunek, rozbój.	robbery

Rabuś.	a robber
Rozbójnik.	a highwayman
Napad niespodziany.	ambush, ambuscade
Rozbójnik morski	a pirate
Rozbój morski.	piracy
Fałszowanie.	forgery
Fałszerz monety.	a false coiner
Krzywoprzysięztwo.	perjury
Cudzołożstwo.	adultery
Grabież.	extortion
Lichwa, lichwiarz.	usury; a usurer
Przekupstwo.	bribery
Znieważa.	injury, outrage, offence
Znieważyć czynnie.	to lay violent hands on
Przestępstwo policyjne.	misdemeanour, offence
Jawny dowód występku.	the substance of the offence
Na uczynku.	in the very fact
Ukaranie, kara, ukarać.	punishment, pain; to punish
Kara śmierci.	capital punishment
Gilotyna.	an execution
Egzekucya.	the maiden
Siepacz, oprawca.	the executioner, the hangman
Rusztowanie.	the scaffold
Uwięzienie, zamknięcie.	imprisonment, custody
Uwięzić.	to imprison, to confine
Więzienie pojedyńcze.	solitary confinement
Więzienie, dom kary.	prison, jail, gaol

Więzień kryminalny.	correctioner
Ciemnica.	a dungeon
Dom poprawy.	a penitentiary
Uwięziony.	a prisoner
Dozorca więzienia.	a jailer
Klucznik więzienny.	a turnkey
Więzienie wyspowe.	a prison for galley-slaves
Zakuć, związać.	to put (a prisoner) in irons
Okowy ręczne.	manacles
Łańcuchy.	chains
Pręgierz.	the pillory
Wystawa przy pręgierzu.	exposition
Pieczętowanie, pieczętować.	branding; to burn (in the hand or upon the shoulder).
Szubienica, wieszanie.	the gibbet; hanging
Galernik, galerowy więzień.	a galley-slave
Bicie rózgami publiczne, bić rózgami.	flogging; to flog, lash
Włożyć na tortury, męczyć.	to put to the rack
Wygnanie.	banishment
Zesłanie.	outlawry
Amnestya, odpuszczenie.	an amnesty
Sąd Boży.	an ordeal.
Towarzystwo, społeczeństwo.	Civil society
Naród, lud.	the nation, people
Narodowość	nationality
Krajowiec, urodzony.	a native
Ludność.	the population
Motłoch.	the populace, mob
Ojczyzna.	the (native) country
Prawo lenne.	the feudal system

Lenność.	a feudal tenure (fief)
Lennik, wazal.	a vassal
Poddaństwo.	bondage
Poddany.	a bondsman, serf
Rzeczpospolita.	a republic (commonwealth)
Konfederacya.	a confederacy
Monarchia konstytucyjna.	a constitutional monarchy
Cesarstwo.	an empire
Królestwo.	a kingdom
Korona.	the crown
Szlachta, magnaci.	the nobility, the lords
Mieszczanie, obywatele.	the citizens, commons
Stany.	the estates
Izba posłów.	the Chamber of Deputies
Władza ustawodawcza.	the legislative power
Władza wykonawcza.	the executive power
Zarząd, administracya.	the administration
Traktaty, układy.	negociations and treaties
Cesarski.	imperial
Królewski.	royal (regal)
Insygnia, oznaki królewskie.	the regalia
Samowładca.	a sovereign
Monarcha.	a monarch
Cesarz.	an emperor
Cesarzowa.	an empress
Król.	a king
Królowa.	a queen
Wicekról.	a viceroy
Regent, zarządca.	a regent
Regencya, zarząd.	a regency
Następca tronu, królewicz.	the crown prince (prince royal) the heir apparent

Koronacya.	the coronation
Następstwo tronu.	the order of succession
Wstąpienie na tron.	an accession to the throne
Książę.	a prince
Księżna, księżniczka.	a princess
Księztwo.	a principality
Hercog, książe; księżna.	a duke, a duchess
Markiz.	a marquis
Markiza.	a marchioness
Hrabia.	an earl, a count
Hrabstwo.	an earldom, county
Hrabina.	a countess
Wicehrabia.	a viscount
Baron.	a baron, a baronet
Par.	a peer
Parowstwo.	the peerage
Szlachcic, (szlachcianka).	a nobleman (a noblewoman)
Szlachta wiejska.	the gentry
Mieszczaństwo.	the commonalty
Chłopstwo.	the peasantry
Kawaler.	a knight
Rycerstwo.	chivalry
Kawalerstwo.	knighthood
Dochody państwa	the revenue
Finansy.	the finances
Skarb państwa.	the treasury
Kredyt nadzwyczajny	a subsidy
Udział.	an appanage
Lista cywilna.	the civil list
Gabinet.	the cabinet
Senat, senator.	a senate; a senator
Pierwszy minister.	a prime-minister

Ministerstwo.	the ministry
Radca stanu, radca tajny.	a privy counsellor
Sekretarz stanu.	a secretary of state
Skarbnik.	the first Lord of the Treasury
Kanclerz.	the Lord high Chancellor
Prezes rady stanu.	the President of the council
Podkanclerzy.	Lord Privy Seal
Minister sprawiedliwości.	Lord chief justice
Minister finansów.	the Chancellor of the Exchequer
Minister spraw wewnętrznych.	Home Secretary
Minister spraw zewnętrznych.	Foreign Secretary
Minister marynarki.	the first Lord of the Admiralty
Minister wojny.	the Secretary at war
Minister handlu.	President of the board of trade
Minister oświecenia.	the minister of public instruction
Marszałek wielki.	the Earl Marshall
Szambelan wielki.	the Lord Chamberlain
Wielki mistrz dworu.	the Lord Steward (of the King's, Queen's household)
Koniuszy wielki.	the Master of the Horse
Dyrektor generalny poczty.	a Postmaster General
Dyrektor mennicy.	Master of the Mint
Cechmistrz, dyrektor arsenału.	Master General of the Ordnance
Adwokat generalny.	Attorney General
Prokurator generalny.	Solicitor General
Ministerstwo spraw wewnętrznych.	the home department
Ministerstwo spraw zewnętrznych.	the foreign department (office)
Ministerstwo wojny.	the war-office
Poseł, ambasador.	an ambassador (foreign minister)

Poselstwo.	an embassy
Pełnomocnik.	a plenipotentiary
Posłannik, poseł.	an envoy
Powiernik stanu.	a chargé d'affaires
Konsul.	a consul
Prefekt.	a lordlieutenant
Burmistrz.	a mayor
Członek magistratu.	an alderman
Podatek gruntowy.	the land-tax (groundrent)
Podatek dochodowy.	the income tax
Podatek osobowy.	the poll-tax
Opłata stemplowa.	the stamp-duty
Cło wchodowe.	the import-duty (entry)
Cło wychodowe.	the export-duty
Taksa.	the taxes
Akcyza.	the excise.

Wojna.

War.

Bitwa wygrana; zdobyliśmy zupełne zwycięztwo.	The battle is won, we have carried the day (got a complete victory).
Potyczka była gorąca.	The action was very hot.
Nasi żołnierze odważni, gdy przyjdzie do uderzenia.	Our soldiers are brave when they are going to fight (engaged with the enemy).
Zaledwom kazał trąbić do wsiadania na koń, już moi strzelcy byli gotowi.	No sooner had I sounded to horse than my chasseurs were ready to fall upon (to engage) the enemy.
Byliśmy zaczepieni i napadnięci, zanim pomyśleć można było o uderzeniu, i zanim sprawić można było wojsko do boju.	And we were attacked and assailed before we could think of making a charge, even before being drawn up in battle-array

Lekka piechota, po części rozrzucona, miała się już do odwrotu; konnica nieprzyjacielska śledziała jej już na karku; wszelako uszykowała się znowu, i był czas właśnie wyprawić konną artyleryę i dragonów z huzarani.

The light infantry, partly dispersed, was already falling back; the enemy's cavalry was at their heels; but they rallied again and it was just the time to despatch the flying (horse) artillery and to advance the dragoons and hussars.

Nasze wojska stały silnie i niewzruszenie; nasze batcrye grały wybornie. Strzelanie trwało dziesięć godzin.

Our troops stood firm (held stoutly) and did not give ground; our batteries played well. The cannonade lasted ten hours.

Piechota strzelała bez ustanku; wkrótce potyczka zawiązała się na wszystkich punktach.

The infantry fired continually; soon the combat became general.

Po upływie paru godzin, armia nieprzyjacielska była w rozsypce.

After some hours the enemy's army was quite routed.

Ponieważ wojsku naszemu zabrakło nabojów w ładownicach, zabijało uciekających kolbami.

Our soldiers wanting cartridges knocked the fugitives down with the butt-end of their muskets.

U nas było wiele rannych i zabitych, ale strata nieprzyjaciela musi być o wiele znaczniejsza.

We have a great deal of wounded and killed but the enemy's loss must be by far greater.

Dawno pan w służbie?

How long have you been in the army?

Już cztery lata.

These four years.

Wielu pochodom pan uczęstniczył?

How many campaigns have you made?

Byłem we wszystkich bitwach i potyczkach w Krymie.

I was present at all the battles and fights in the Crimea.

Nie dostał się pan nigdy do niewoli?

Were you never made prisoner?

Raz byłem w przypadku być zabranym. Byłem w przedniej straży na biwakach, stając na straconej

Once I narrowly escaped being taken prisoner. I was in the van at a bivouac, and one of

forpoczcie; wraz patrol nieprzyjacielski napadł na mnie z szablą w ręku. Broniłem się im długo; już dwóch położyłem na placu gdy mi pomoc nadeszła. Dano znać patrolem konnych do głównej kwatery, i odpędzono nieprzyjaciela natychmiast. —

the advanced (perdue) sentinels; on a sudden a patrol of the enemy fell upon me with their sabres; I defended myself as well as I could. I had laid two of them dead on the spot, when I was succoured. The vedette informed the main guard, and the enemy was soon dispersed.

Pan był niezawodnie ciężko ranny?

You were dangerously wounded to be sure?

Otrzymałem tylko jedno cięcie pałaszem, który tylko przeciął skórę; to mi nie przeszkadzało bić się potem zaraz w potyczce z forpocztami stron obu.

I got a stroke with a sword which only grazed the skin and did not hinder me from partaking in the affair, which then took place between the outposts of the two armies.

A do czego posłużyła ta utarczka?

For what purpose was that skirmish intended?

Do zakrycia marszu nieprzyjaciela, który nas chciał napaść niespodzianie. Ten napad wszelako zalarmował obóz, wojsko stanęło do boju; nastąpiła potyczka i nieprzyjaciel był zupełnie pobity.

To mask the march of the enemy, whose design was to surprise us; but this attack alarmed the camp; the army was drawn up in battle-array, we joined battle, and the enemy was utterly defeated.

Rossyanie obiegli warownię N.

The Russians laid siege to (sat down before) the fortress of N.

Zaczęli obsaczać miasto.

They have commenced the blockade.

Trudno będzie zdobyć fortecę głodem.

It will hardly be taken by famine.

Zdaje się że obięźeni na długi czas w prowiant się zaopatrzyli.

The besieged seem to be supplied with provisions for a long while.

Podług mnie trzebaby robić wyłomy i szturmować po drabinach na wały.	In my opinion, they should batter the walls in order to make a breach, and scale the ramparts.
Mówią że w około fortecy wiele min utajonych.	They say, there are a great many mines round about the fortifications.
Nasi miniery już je odkryli, i minują odwrotnie przeciwko wielkiemu rogowi.	Our sappers have already countermined them; they are actually undermining the great hornwork.
Oblężeni zrobili wycieczkę.	The besieged made a sally.
Zniszczyli roboty oblężeńców.	They have destroyed the works of the besiegers.
Zagwoździli armaty.	They have spiked the cannons.
Założę się, że odstąpią od oblężenia.	I lay a wager that the siege will be raised.
Jeźli to miejsce wezmą szturmem, to nikomu pardonu nie dadzą.	If the place should be taken by storm, no quarter will be given
Komendant kapitulował.	The governor has capitulated.
Garnizon wzięty w niewolę.	The garrison are prisoners of war.
Cały garnizon wycięto.	The whole garrison was put to the sword.
Ten pułk rozwiązany.	This regiment was broken up.
Pieniądz jest duszą wojny.	Gold is the sinew of war.

Feldmarszałek.	Field-marshal
Generał-feldmarszałek, generalissimus.	the generalissimo
Główno-dowodzący.	a commander in chief
Generał brygady, brygadyer.	Brigadier-general
Generał-lejtnant.	a lieutenant-general
Generał-major.	a major-general

Sztab główny.	the staff
Główny szef sztabu.	the Chief of the staff
Generał-feldcejgmajster.	the master-general of the ordnance
Oficer sztabowy.	a field-officer (staff-officer)
Adjutant.	an aid-de-camp (adjutant)
Adjutant skrzydłowy.	an adjutant-major
Pułkownik.	a colonel
Podpułkownik.	a lieutenant colonel
Komissarz generalny.	a commissary general
Major.	a major
Kapitan.	a captain
Rotmistrz.	a captain of the horse
Oficer, lejtnant.	a lieutenant
Podporucznik.	an under-lieutenant
Szef batalionu.	the leader of a batallion
Szef szwadronu.	the leader of a squadron
Chorąży, kornet.	a standard-bearer, cornet
Podchorąży.	a colour-bearer, ensign
Podoficer.	a non-commissioned officer
Oficer niższy.	subalterns
Sierżant starszy.	a sergeant-major
Sierżant.	a sergeant
Kapral.	a corporal
Instruktor.	a trainer (instructor)
Kwatermistrz	a quarter-master
Furyer.	a harbinger
Ochotnik.	a volunteer
Żołnierz prosty.	a common soldier (a private)
Lekarz sztabowy.	a surgeon-major
Muzyka.	the band
Tambur-major.	a drum-major
Dobosz.	a drummer
Fejfer.	a fifer

Trębacz.	a trumpeter
Dobosz od kotłów.	a kettle-drummer.
Siła lądowa.	the land forces
Bitwa.	a battle
Bitwa polowa.	a pitched battle
Potyczka.	an action, a combat
Zasadzka.	an ambuscade, ambush
Marsz.	a march
Przechód wojska.	the passage of troops
Przegląd wojska.	a review
Parada.	a parade
Straż przednia.	the van, vanguard
Straż tylna.	the rear
Główny korpus	the main body
Oddział.	a detachment
Placówka.	outpost
Rezerwa.	a body of reserve
Prawe, lewe skrzydłe.	the right, left wing
Konwój, zasłona.	an escort
Szeregi, rzędy.	ranks, files
Brygada.	a brigade
Pułk.	a regiment
Batalia.	a batallion
Szwadron, kadra	a squadron
Kompania.	a company
Dywizja.	a division
Peloton.	a platoon
Piechota.	infantry (foot)
Piechota lekka.	light infantry

Konnica, kawalerja.	cavalry (horse)
Jazda ciężka.	heavy cavalry
Jazda lekka.	light cavalry
Artylerja.	artillery
Artyllerya konna.	horse -, flying artillery
Park artylerji.	a train of artillery
Wojsko liniowe.	troops of the line (regulars)
Pułk liniowy.	a regiment of the line
Gwardya przyboczna.	the life-guards
Gwardya konna.	the horse-guards
Żandarmerya.	the horse patrol
Gwardya narodowa.	the yeomanry
Pospolite ruszenie.	posse, posse-comitatus
Kirasjer.	a cuirassier
Ułan.	a lancer
Żołnierż pieszy.	a foot soldier
Jeździec, kawalerzysta.	a horseman
Tyralier, strzelec.	a rifleman, a sharpshooter
Muszkieter.	a musketeer
Grenadjer.	a grenadier
Fizyler.	a fusilier
Saper.	a sapper
Pionier.	a pioneer
Kanonier.	a gunner
Inżynier.	an engineer
Korpus inżynierski.	the engineering department
Woltyżer	a skirmisher
Koszary.	barracks
Kwatera.	the quarters
Kwatera zimowa.	the winter-quarters
Kwaterować.	to quarter
Główna kwatera	the head quarters
Główny odwach.	a guardhouse
Odwach.	a guard, a watch

Warta, szyldwach.	a sentinel
Budka.	a sentry-box
Nawoływać.	to challenge
Odbywać przegląd.	to go the rounds
Hasło.	the watch-word (parole)
Zaciągać wartę.	to mount guard
Bębnić capstrzyk.	to beat the tattoo
Apel, zwołanie.	the call
Bębnić pobudkę.	to beat the drum at dawn
Obóz.	the camp, an encampment
Obóz oszańcowany.	an intrenched camp
Namiot.	a tent
Rozkładać się obozem.	to encamp
Podnieść obóz.	to decamp
Lazaret, szpital polowy.	a field-hospital
Znamię, chorągiew.	the colours
Sztandar.	a standard
Bagaże, pakunek.	the baggage
Szpieg.	a spy, a scout
Markietan, markietanka.	a sutler
Ciura obozowy.	soldier's boy, blackguard
Inwalid.	an invalid
Weteran.	a veteran
Rekrut.	a recruit
Werbownik.	a recruiting officer
Zawerbować się.	to enlist
Nabrać rekrutów.	to levy troops
Rozpuścić żołnierzy.	to disband
Zbieg, dezerter.	a deserter
Sąd wojenny.	a court martial
Rada wojenna.	a council of war
Żołd, płaca.	pay

Furaż, żywność.	forage
Wykup.	a ransom
Zawieszenie broni.	a truce, armistice
Wybieg, wojenny.	a stratagem
Odciąć dowóz.	to cut off the communication
Zagrodzić przejścia.	to stop the passage
Zabrać stanowisko.	to take a post by surprise
Wydać bitwę.	to engage, to join battle
Zawinąć kopią.	to swing the pike
Schwycić za szpadę.	to put one's hand to the sword
Kłaniać się chorągwią.	to swing the banner
Ścigać nieprzyjaciela.	to pursue the enemy
Przywieść do nieładu.	to throw into confusion
Przymusić do ucieczki.	to rout
Plądrować, rabować.	to plunder, to pillage
Ogniem i mieczem wyniszczyć.	to destroy all with fire and sword
Położyć się w zasadzce.	to lie in ambush
Wyjść z muzyką bębna, zapalonym luntem i rozwiniętymi chorągwiami.	to leave the place drums beating, matches lighted and colours flying.

Umacniać.	to fortify
Cytadela.	a citadel
Baterja.	a battery
Rozerwać baterję.	to disable a battery
Barykada, zabarykadować.	a barricade; to barricade
Baszta.	a bastion
Główna część warowni.	the principal fortress
Kazamaty.	casemates
Droga ukryta.	a counterscarp
Parapet, pierś warowni	the parapet

Fortyfikacye.	the out-works
Baszta.	a turret
Strzelnica.	a port-hole, a loop-hole
Fransze, podkopy.	the trenches
Odkryć podkop.	to open the trench
Rawelin.	a ravelin
Szańce, okopy.	an intrenchment
Reduta.	a redoubt
Platforma.	the platform
Rozkop.	the glacis (scarp)
Szaniec przedmostowy.	a barbican
Palisada.	the palisades
Kosz.	a gabion
Faszyny.	the bavins (fascines)
Bombardować.	to bombard
Uderzyć w wyłom.	to mount the breach
Wejście po drabinach.	the escalade (scaling)
Drabiny szturmowe.	scaling-ladders
Wysadzić minę.	to spring a mine
Przełamać mur.	to dismantle a fortress
Parlamentować.	to parley
Parlamentarz.	an officer with a flag of truce
Poddać się na umowę.	to submit with reservation
Poddać się na łaskę.	to surrender at discretion.

Broń ognista.	fire-arms
Armata.	a cannon (gun)
Działo.	a piece of ordnance
Działo ciężkie.	great gun, large artillery
Działo polowe.	a field-piece
Muszkiet, fuzja.	a musket, a gun

Pistolet.	a pistol
Gwintówka.	a rifle
Karabin.	a carbine (carabine)
Kula działowa.	a (cannon-) ball
Kula.	a bullet (ball)
Patron, ładunek.	a cartridge
Patrontarz, ładownica.	a cartridge-box
Moździerz.	a mortar
Bomba.	a bomb
Haubica.	a howitzer
Kartacz.	a grape-shot
Kaliber.	the bore
Kule łańcuchowe.	bar-shot
Kula wydrążona.	hollow shot
Raca kongrewska.	a congreve rocket
Czyścić szczotką.	to spunge a cannon
Szczotka działowa.	the malkin, drag
Zaprzodkować.	to mount a cannon
Laweta.	the carriage
Lont.	the match
Panewka.	the touch-hole
Oręż biały.	a naked weapon
Szabla.	a sabre
Szpada.	a sword
Klinga.	the blade
Ostrze.	the edge
Grzbiet, obuch.	the back
Obrona ręki.	the hilt
Rękojeść.	the handle
Pochew.	the scabbard
Tasak.	a cutlass
Sztylet, kindżał.	a dagger, poniard

Zakłuć.	to stab
Kabłąk.	a bow
Łuk, kusza.	a cross-bow
Strzała.	an arrow
Kołczan.	a quiver
Kopia, spisa.	a lance
Rynsztunek, zbroja.	the armour
Tarcza.	a shield, buckler
Hełm, kirys.	a helmet
Umundurowanie.	the equipment
Uniform.	the regimentals (uniform)
Szlify.	the epaulets
Kokarda.	a cockade
Tornister, naplecznik.	a knapsack.

Marynarka. Navy.

Siła morska.	naval, sea forces
Nawigacya, marynarka.	navigation
Flota.	a fleet
Eskadra, flotylla.	a squadron, flotille
Admiraistwo.	the Admiralty
Admirał.	an admiral
Wiceadmirał.	a vice-admiral
Kontradmirał.	a rear-admiral
Kommodor, dowódca eskadry.	a commodore
Kapitan portowy.	a harbour-master
Armator.	a ship-owner
Lejtnant okrętowy.	a lieutenant
Kadet okrętowy.	a midshipman
Nadrotman.	a boatswain

Rotman.	a boatswain's mate
Patron, komendant wojennej szalupy.	a cockswain, master
Sternik, szupnik.	a steersman
Łodźnik, pilot.	a pilot
Skarbnik okrętowy.	a purser
Lekarz okrętowy.	the surgeon of a ship
Załoga okrętowa.	the crew
Majtek.	a sailor (seaman)
Majtek pierwszej klasy	an able (-bodied) seaman
Chłopiec okrętowy.	a cabin-boy
Żołnierz morski.	a marine
Topman.	a topman
Straż.	a look-out
Korsarz, pirat.	a pirate
Okręt, statek.	a ship
Okręt wojenny.	a man-of-war
Okręt kupiecki.	a merchantman
Okręt dla Indyi wschodnich.	an East Indiaman
Okręt liniowy.	a ship of the line (line-of-battle)
Okręt wojenny pierwszorzędny	a first-rate man-of-war
Okręt trzypiętrowy.	a three-decker
Okręt admiralski.	the flag ship
Fregata.	a frigate
Korweta.	a corvette
Bryg.	a brig
Szalupa.	a sloop, a long boat
Brygantyna.	a brigantine
Galota, szoner.	a schooner
Szalupa działowa.	a gun-boat

Galota bombardierska.	a bomb-vessel
Statek posyłkowy	a packet-boat
Statek kuryerski.	an advice-boat
Barka.	a bark
Czółno rybacze.	a fisher-boat
Czółno, łódka.	a boat
Gondola.	a gondola
Łódka ratunkowa.	a life-boat
Szalanda.	a lighter
Płot, przebój.	a ferry (-boat); passage-boat
Statek transportowy.	a transport
Statek posiłkowy.	a store-ship
Brander.	a fire-ship
Statek strażniczy.	a guard-ship
Jachta, bacik.	a yacht
Statek nadbrzeżny.	a coasting vessel
Statek korsarski.	a privateer
Okręt straży wojennej.	a cruiser
Galara.	a galley
Galota.	a fly-boat
Statek pociągowy.	a steam-tug
Statek z niewolnikami.	a slaver
Okręt na 800 beczek.	a ship of 800 tons burden
Statek prędkiego biegu.	a swift sailer
Pinasa.	a pinnace
Bajdara, kanot.	a canoe
Tratwa.	a raft
Dno okrętowe.	the keel
Żebra okrętowe.	the hulk
Wnętrze okrętowe.	the hold
Pokład.	the deck
Pokład kupiecki.	the quarter-deck

Maszt.	a mast
Żagiel.	the sails
Strój masztowy.	the rigging
Reja.	a yard
Maszt główny.	the main-mast
Maszt tylny, mały.	the mizen-mast
Skrzydlak.	the fore-mast
Marsztenga.	the top-mast
Bramsztenga.	the top-gallant-mast
Bugszpryt, sztaba.	the bowsprit
Kosz masztowy.	the main top
Ster, drygawka	the helm; the rudder
Wiosło, ruder.	an oar
Kotwica, główna kotwica.	an anchor; a sheet anchor
Lina kotwiczna.	the cable, a hawser, a rope
Lina żaglowa.	the shroud
Powrozizna.	the ropes
Flaga.	a flag
Kompas.	a compass
Tył, zad.	the stern poop
Nos, przód.	the prow, the head
Zastęp przedni.	the fore castle
Zastęp tylny.	the quarterdeck
Kabestan.	the capstern
Schody zewnętrzne.	the gangways
Kajuta.	the cabin
Lewy bok skrętu.	the larboard
Prawy bok skrętu.	the starboard
Okno celne.	a port-hole
Hamaki, maty.	the hammocks
Prochownia.	the gun-room
Bosak.	a grapnel
Sondówka.	a deep-sea line

Sonda.	a sounding-lead
Bandora.	the pendants
Balast, ciężar.	ballast
Ładunek.	a cargo
Pompa.	the pump
Trąba do rozmowy.	a speaking-trumpet
Rozbić się z okrętem.	to be wrecked (cast away)
Przedziurawić okręt.	to spring a leak
Rozbić się, potonąć.	to run a-ground
Osiąść na mieliznie.	to strike upon a shoal
Latarnia morska.	a light-house
Portowa grobla.	a mole
Wiecha.	a seamark, a buoy
Werfta okrętowa.	a wharf (dry dock)
Arsenał morski.	a dockyard
Dok, staw okrętowy.	a dock
Przystań.	the wet dock
Okrętowisko, stos.	stocks
Wylądować.	landing, disembarking
Podróż nadbrzeżna.	coasting
Wystrzał z całej jednej strony dział okrętu.	a broad side
Ładować.	loading (lading)
Wyładować.	unloading, discharging
Przewrócić okręt na bok.	to careen
Naprawiać okręt.	to calk
Podnieść żagle.	to hoist the sails
Zwinąć żagle.	to strike the sails
Potyczka morska.	a naval battle (sea-fight).

Pancerny.	iron-clad.
Monitor	turret-ship.
Kafar parowy.	steam-ram.
Torpedowiec.	torpedo-boat.
Parowiec ciągnący (za sobą inne).	steam-tug.
Śrubowiec.	screw-steamer.
Broń odtylcowa.	breech-loader.
Broń magazynowa.	magazine-rifle.
Iglicówka.	needle-gun.
Proch spłonkowy.	fulminating-powder.
Broń perkusyjna.	percussion-cap.
Bawełna strzelnicza.	gun-cotton.
Dynamit.	dynamite.

Poczta, telegraf, telefon.

Post, telegraph, telephone.

Listy powinny być opłacone, aby uniknąć opłaty nadzwyczajnej.	Letters must be prepaid in order to avoid extra-postage.
Ile może ważyć list zwyczajny?	What weight may a letter have for single postage?
Ile wynosi opłata do Indyi?	How much is the postage to India?
O której godzinieotwierają główną pocztę?	At what hour is the main-post-office opened?
Książki i druki wysłane pocztą wolne są od cła w obrębie Związku Pocztowego, ale takowe podlegają ocleniu we Włoszech, Portugalii, Rosyi i Hiszpanii, skoro się je wysyła jako towary.	Books and printed matter can be forwarded by book-post and are duty-free in the Postal Union, but they are liable to duty in Italy, Portugal, Russia, Spain if forwarded as a parcel.
Próbki i wzory towarów, nie ważące więcej niż 250 gramów, wysyłają się za tanią opłatą jako „próbki“.	Samples and patterns must not exceed 250 grams and they go at a cheap rate under the heading of „samples“.

Ważne wiadomości proszę przesłać w liście rekomendowanym.

Important communications please to forward in a registered letter.

Proszę przesłać mi moją należytość przekazem pocztowym.

Please to forward the balance to my favor by postal order.

W niektórych krajach można wysyłać partye towarów za zaliczką pocztową.

In some countries parcels can be sent by taking forward the amount of value.

O której godzinie z rana oczekujesz Pan pierwszej poczty.

At what hour in the morning do you expect the first post?

List Pański był niedostatecznie opłacony, dla tego musiałem karę zapłacić.

Your last letter was insufficiently prepaid hence I had to pay a fine.

Idź (Pan) na pocztę i zapytaj się, czy dla mnie listy nadeszły.

Call at the post-office and inquire whether any letters have arrived for me.

Do której godziny powinny być listy oddane, aby odeszły pociągiem nocnym?

Up to what hour must letters be posted in order to go off by the night-mail?

Zabierz (Pan) telegram do biura telegraficznego.

Take this telegram to the telegraph-office.

Proszę zawiadomić mnie o przyjeździe swym telegraficznie.

Please to advise your arrival by telegraph.

Komunikacya telegraficzna przerwana.

The telegraphic communication is interrupted.

Burza powywracała słupy telegraficzne i druty pozrywała.

The storm has blown down the telegraph-posts and the wires are broken.

Nasz telefon nie funkcyonuje dzisiaj.

Our telephone is out of order today.

Proszę o połączenie z numerem pierwszym.

Please connect me with office number one.

Berlin i Lipsk mają połączenie telefoniczne.

Berlin and Leipzig are connected by telephone.

Proszę w razie potrzeby mnie telefonicznie przywołać.	Please call me by telephone when you want me.

Wydanie (listów).	delivery (of letters).
Skrzynka na listy.	letter-box.
Koperta.	envelope.
Znaczek pocztowy.	postage-stamp.
Papier listowy.	note-paper.
Deska, na której się pieniądze liczy.	post-office-counter.
Listownik.	epistolary guide.
Gołąb pocztowy.	carrier-pigeon.
Listonosz, listowy.	postman.
Przyciskacz.	letter-weight.
List rekomendowany.	a registered letter.
List niefrankowany.	an unpaid letter.
List z pieniędzmi.	a letter containing money.
Niezamknięta koperta.	open cover.
Przekaz pocztowy.	money order.
Mandat pocztowy.	postal order.
Karta pocztowa.	postcard.
Poste restante.	left till called for.
Zaliczka pocztowa.	reimbursement through post-office.
Zamknięcie poczty.	closure of the post, (post-hour).
Stempel pocztowy.	postmark.
Biuro telegraficzne.	telegraph-office.
Telegram.	telegram.
Taksa minimalna.	minimum (first) charge.
Biuro telefoniczne.	telephone-office.
Druty telefoniczne.	telephone-wires.
Skrzynka telefoniczna.	telephone-box.
Mikrofon.	microphone.
Poczta pneumatyczna.	pneumatic post.

Część druga.

Wyrażenia potoczne.

Second part.

Everyday phrases.

Być.	To be.
Kto tam?	Who is there?
To ja.	It is I.
Prawdaż, iż to pan?	Is it really you?
To on, oni.	It is he, it is they.
Oto jestem.	Here I am.
Oto ona.	There she is.
Wiele was razem?	How many are there of you?
Było nas dwudziestu.	There were twenty of us.
Wszyscy.	All of us.
Był on w Paryżu?	Has he been to Paris?
On tam jest jeszcze.	He is still there.
Nie był tam nigdy.	He has never been there.
Ja także tam nie byłem.	Nor have I.
Mnie tu dobrze.	I am well here.
Tu dobrze, wygodnie.	It is good being here.
Czy to pańskie konie?	Are these your horses?
Tak jest, to one.	Yes, they are.
Jaki dzień jest dzisiaj?	What day is this?
Dziś jest Czwartek.	It is Thursday.
Kto oni są?	Who are they?
Co to jest?	What is that?
To jest prawda, to kłamstwo.	That is true, that is false.
Pan ma racyę, pan nie ma racyi.	You are right, you are wrong; you are in the right, in the wrong.

To jest raz na zawsze.	Once for all.
Jeźli to tak.	If that be the case.
Tak, nie inaczej.	Matters being thus.
Gdy o nic więcej nie chodzi.	If that be all.
Jest to wszystko? (Nic więcej?)	Is that all?
Ni mniej ni więcej.	It is even so, neither more nor less.
To niepodobna.	It is not probable, not likely.
To nie warto trudu.	It is not worth while (the trouble).
Dobrze, być może.	Well, let it be so; be it!
Niech tak będzie.	So be it.
Tak chcę, tak niech będzie.	I will have it so.
To koniecznie potrzebne.	It is absolutely necessary.
To niepotrzebne.	It is not necessary.
To nieźle.	It is not amiss.
Wszystko mi jedno.	It is all the same to me.
Jestem wyżej tego.	I am above it.
To najlepiej.	It is best so.
To nienajlepsze.	That is not of the best (not the best one).
Co jest jeszcze gorsze...	What is still worse...
To właśnie tak dobre.	That is quite as well.
To zupełnie tak samo, jak..	That is quite the same as...
Co zawsze jedno i to samo.	It is the same thing every day.
Nie zawsze tak bywa.	It is not always so.
Nie zawsze to święto.	Every day is not Sunday.
U nas to nie tak.	It is not the same with us.
To rzecz inna.	That is a different thing.
Dawnoż jest temu..?	Is it long since...?
Od niedawnego czasu.	Lately, of late, it is not long since.
Jestem tu trzy doby.	I am here these three days.
On umarł przed trzydziestu laty.	He died thirty years ago

Na dole jest człowiek, który z panem pragnie mówić.	There is a man below (above) that desires to speak with you.
Czy tam to jest?	Are there any to be had?
Tam tego nie ma.	There is no such thing.
Było tylko jedno?	Was there only one?
Będzie tego dla mnie dosyć	There will be enough for me.
Nie ma tam nic dla pana.	There is nothing for you.
Tu dość miejsca na dwoje.	There is room enough for two.
Chócby nie było z innej przyczyny.	Were there no other reasons.
Oto przyczyna, dla której to uczyniłem.	This is the reason why I did it.
Gdybym nie był pańskim przyjacielem.	If I was not your friend.
Niechże tak będzie.	Unless it be thus.
Były wielkie zabawy.	There were great festivities.
Po koncercie był bal.	After the concert there was a ball.
Ten obraz jest Pussyna.	This picture is by Poussin.
On jest z Londynu.	He is a native of London.
Ten dom jest jego własnością.	That house is his.
Co jest najlepsze, jego czy też jej?	His or hers is the best one.
Cały należę panu.	I am entirely yours.
Za kim pan jesteś?	Whom are you for?
Jestem za tym.	I stand for such a one.
On jest w łasce u ministra.	He is in (in favour) with the minister.
On nie jest z ojcem w zgodzie.	He is out (at odds, at variance) with his father.
Pan mówi, pan ma słowo.	You are to speak.
Kolej nie jest na mnie, tylko na pana.	It is not my turn, it is yours
On jest bezprzytomny.	He is out of his senses.

Jakby on nie był i uczony. — However learned he be; though he be ever so learned.

Czy on śpi, czy czuwa. — Whether he is awake or asleep.

On będzie długo siedział przy tej robocie. — He will be a long time doing this work.

To jest jemu podobne. — That is like him.

On człowiek prawy. — He is an honest man.

Jego już nie ma. — He is no more.

Świat nie jest inny. — Such is man.

Przy tym bankructwie jestem na 10000 franków poszkodowany. — I have lost 10,000 francs by that bankruptcy.

I ja także. — It is so with me.

Ma pan czas jutro? — Will you be at leisure to-morrow?

Jestem na posiedzeniu. — I shall be at the assembly.

Ja nie będę z ostatnich. — I shall not be among the last, I shall not come short of any.

Pan nie będzie samym jednym. — You will not be the only one.

Jakbym ja był szczęśliwym! — How happy should I be!

Można przyjąć. — It is to be presumed.

On ma być powieszony. — He is to be hanged.

Żaden człowiek nie jest tak głupi, ażeby nie uznał Boga. — There is no man so stupid as not to acknowledge a divinity.

Są ludzie bezczelni, którzy . . . — Some men are so wicked as . . .

Są dobrzy i źli. — Some are good and some are bad.

Z wierszami, to niby z melonami; jeżeli nie są wyborne, nic nie warte. — It is with verses as with melons, if they are not excellent, they are good for nothing.

Niech będzie jak chce. — Be that as it may.

Niech będzie kto chce, ktokolwiek bądź. — Be he who he may

Bóg wie, co z tego być może. — God knows what will come of it.

Chce pan być przy tem? — Will you be concerned in it?

Chcę być zespolony połową. — I will be in for a half.

Pan jeszcze tam? — Are you still there-abouts?

My jesteśmy na strzał karabinu. — We are within gun-shot.

Gdybym ja był na miejscu pańskiem. — Were I in your place.

Na nim był płaszcz. — He had his cloak on.

On zdjął kapelusz. — He had his hat off.

Nie można być zawsze wesołym. — He who wishes to be merry is not always so.

To ważne. — That is of much consequence.

To punkt najgłówniejszy. — This is an essential, a principal point.

Bóg dał nam istnienie. — It is God who has given our existence.

Najwyższa istota. — The supreme Being.

Mieć, posiadać. — To have, to possess.

Mam dom własny. — I have a house of my own.

Kto dom ten posiada? — Who owns this house?

On jest własnością towarzystwa. — It is owned by a company.

On należy mu całkowicie. — It is his own property.

U niego wielki majątek. — He enjoyes (possesses) great wealth he has a large fortune.

On ma majątku rubli dziesięć tysięcy.	He is worth ten thousand rubles.
On ma dobra.	He has an estate.
On ma pieniądze.	He has got money.
To mój cały majątek; to wszystko co posiadam.	That is my whole property; that is all I have.
Gdybym miał trochę pieniędzy.	Would I had some money.
Nie mam dosyć pieniędzy przy sobie.	I have not enough money about me.
Ja takowe posiadam.	I am supplied with it.
Ja mam wszystko, czego potrzebuję.	I have every thing I want about me.
On miał dawniej wielu przyjaciół.	He used to have many friends.
Gdyś szczęśliwy, masz przyjaciół.	If you are fortunate you will have friends.
O nie ma ani złamanego szeląga.	He does not possess a farthing.
On nie ma stałego mieszkania, łożyska.	He has neither house nor home.
On nie ma innego sposobu.	He has no other resource (expedient) than this.
My takiego nigdy nie mieli.	We have never had any.
Jutro go mieć będę.	I shall have some to-morrow.
Muszę mieć, niech co chce kosztuje.	I must have it at any rate.
Nie posiada się niczego bez trudu	Nothing is to be had without trouble.
Bądź pan łaskaw.	Will you have the kindness.
Mam ochotę iść na spacer.	I have a mind for walking.
Pan ma piękną sposobność.	You have a fair opportunity.
Wiele pan ma koni?	How many horses have you got?

Mieć, posiadać.

Mam ich dwie.

Miałbym przyjemność widzieć pana.

Mam mówić z panem.

Pan tylko ma mówić.

On panu ma wiele do opowiadania.

Nie mam wiele czasu.

Będę miał czas jutro rano.

Każdy ma swe sposoby.

Każdy ma swe humory.

Każdy ma swą słabą stronę.

Każdy kraj ma swój obyczaj.

On to rozumi.

On zna dokładnie język macierzyński.

Z klasykami jest dobrze obznajmiony.

To have, to possess.

I have two.

I should have had the pleasure to see you.

I must speak with you.

You need only say the word.

He has a great many things to tell you.

I have not much time.

I shall have time to-morrow morning.

Every one has his own way.

Every body has his peculiar whims.

Every body has his weak side.

So many countries, so many customs.

He has it.

He is quite master of his native language.

He is conversant with the classics.

Otrzymać.

Wczoraj otrzymał list.

Otrzymałem pańskie pismo

Przy otrzymaniu listu pańskiego.

Otrzymał pan wiadomość od niego?

Otrzymaliśmy od niego wiadomość przeszłego miesiąca.

Długo nie otrzymałem od niego żadnej wiadomości.

To get, to receive.

He got a letter last night.

I received your kind letter (your favour).

On the receipt of your letter.

Did you not hear from him?

We have heard from him last month.

I have not heard from him for a long while.

Skoro tylko otrzymam.	As soon as I receive it.
On otrzyma pańskie instrukcye.	He will receive your instructions.
Otrzymałem rozkaz.	I have received the order.
On otrzymał piękny podarunek.	He has got a nice present.
Otrzymał pan w porę?	Have you duly received it?
Otrzymał więcej, aniżeli zasłużył.	He has received more than he deserved.
Tym lepiej dla otrzymującego.	So much the better for the receiver.
Daj mi pan rewers.	Give me a receipt.
Jak pan to otrzymał?	How did you come by it?
Ja nic nie otrzymałem.	I have not got anything.
Pan nic nie otrzyma z tego.	You will not get any.
Gdyby pan mógł otrzymać.	If you could get any.
Oto wszystko co pan otrzyma.	That is all you will get (obtain).
Tam otrzymują taniej.	It may be got there cheaper.
Mam jeszcze pieniądze otrzymać.	I have got some money to boot.
Dawać jest milej niż otrzymywać.	'Tis better to give than to receive.

Dostać (otrzymać), dostąpić doścignąć), wygrać.	To obtain, to acquire, to win.
Jak pan to dostał?	How did you get it?
Dostałem za pośrednictwem.	I have got it by his interference.
Otrzymałem pozwolenie do zrobienia tego.	I have obtained the permission to do it.

On dostał więcej niż żądał.	He obtained more than he wished.
Ja dostąpił tej łaski od pana.	I shall obtain this favour from you.
Otrzymał pan ułaskawienie jego?	Have you procured his pardon?
Wystarałem się o wyrok przeciw niemu.	I have obtained his sentence.
Nie mogłem go do tego nigdy przywieść.	I could never get him to do it.
Jeźli on dostąpi swojego celu.	If he should gain his ends.
Nie dostąpił tego pochlebstwem.	He obtained it by flattery.
Nakoniec dostąpił tego.	At last he has achieved it.
On nie doścignie Moliera.	He will never equal Molière.
Nie mogę tego doścignąć.	I cannot reach it.
Przedmiot jest mi niedostępny.	The object is out of my reach.
Tu nie ma nic do wygrania.	Nothing is to be obtained thereby; nothing is to be gained by it.
Cóż wygram (zyskam) przez to?	What shall I gain by it?
Co pan przez to wygra (zyska)?	What can you gain by that?
U niego tyle czystego zysku.	He has so much clear profit.
To piękna zdobycz.	That is a good catch.
Bez bocznych dochodów.	Besides the by-profits.
Wygrałem u niego dwie partye.	I have won two games of him.
Nigdy w grze nie wygrywam.	I am never a winner at play.
Oni wygrali wiele na akcye.	They have gained much in shares.
On zyskał sobie przyjaciół.	He has acquired friends.
To zysk prześliczny.	That is a splendid acquisition.
Nowe źródło zysku.	A new source of industry.
Wiadomości nie można posiadać bez wielkiego trudu.	Learning is not to be attained without great pains.

On zyskuje sześć rubli na tydzień. He earns six rubles a week.

To miejsce przykre, zyskowne. It is a miserable, a profitable living.

Nie dosyć zysku przynosi. It does not pay particularly well.

To mi przynosi pięćdziesiąt rubli zysku. It is worth fifty rubles to me.

On się tylko stara zyskiwać pieniądze. He only thinks of making money.

On utrzymuje się z trudem. He hardly gains a subsistence.

On ciężko pracuje na swe utrzymanie. He must work hard for his livelihood.

On oddał ważne usługi ojczyznie. He has deserved well of his country.

Ja na to od pana nie zasłużyłem. I have not deserved that of you.

Zasłużyłem na to uczciwie. I have justly deserved it.

Pan z nim postąpił podług zasługi. You have treated him as he deserved.

On zasługuje na pańską nagrodę. He deserves your recompense.

On zasługuje na karę. He deserves to be punished.

On zasługuje na pańską wiarę. He deserves your confidence (your affection, love).

To zasługuje na pańską uwagę. This is worth your attention.

Zasługi jego brata są to, za które on otrzymał nagrodę. His brother's services have procured him that reward.

Będę zasługiwać na pańską łaskę. I shall endeavour to deserve your approbation.

Niezasłużenie. Undeservedly.

To zasługą przed Bogiem. That is meritorious in the sight of God.

Nie stracił pan czego? Did you lose anything?

Brakuje mi książki. A book of mine is missing.

To małoważna strata. Better lost than found.

Trzeba te pieniądze za stracone uważać. This money may be regarded as lost.

Strata nie do powrócenia. The loss is irretrievable.

Tak dobrze to, jak stracone. It is almost lost.

Straciłem majątek, przyjaciół i me dobre imię. I have lost my estate, friends and reputation.

To stracone na zawsze. Tis past recovery.

Przepadłem bezpowrotnie. I am undone to all intents and purposes.

Sprzedałem to ze szkodą. I sold it at a loss.

Bez korzyści, za darmo. Without any advantage.

Tracę na tem. I go by the loss.

Straciłem na tem wiele. I have lost a great deal by it.

On go uważał za straconego. He gave him up for lost.

To trud nadaremny. You will lose your toil (that would be trouble invain).

Dobre dzieło nigdy nie jest nadaremne. A kindness is never lost.

Co się odwiecze to nie uciecze. All is not lost that is delayed.

Lepiej później jak nigdy. That is not lost which comes last.

Pan nic jeszcze nie stracił. You have not yet lost all.

Nie trać pan czasu. Do not waste your time.

On nie stracił nic przy zamianie. He did not lose by the exchange

Okręt rozbił się na skałach. A ship was lost on the rocks.

Ona straciła swą sławę. She is lost to all sense of honour.
Ja tu niczego nie rozumię. I am at a loss how to explain it.
On stracił głowę. He has lost his senses.
Straciłem go z oczu. I have lost sight of him.

Stracić grunt pod nogami. To lose ground.

Brakować, niedostawać, obywać się, być potrzebnym, potrzebować. To want, to need, to miss.

Potrzebuję pieniędzy. I want some money.
Wiele pan potrzebuje? How much do you want?
Są mi potrzebne na jutro. I must have it to-morrow.
To jest koniecznie potrzebne. It is indispensably necessary.

Mam więcej z tego niż mi potrzeba. I have more than I want.

Te dzieci potrzebują trzewików. Those children want shoes.
Im tego nie potrzeba. They do not want it.

To niepotrzebne. There is no need of it; there is no occasion for it.

To mi nie jest potrzebnem. I am in no want of it.

To bezużyteczne. It is useless.
Kiedy tego zapotrzebuję. As soon as I shall want some.
Może pan tego będzie prędko potrzebował. You may soon have occasion for it.
On tego potrzebuje. He has (stands, is in) need for it.

W przypadku potrzeby. If need be, in case of need.

Jeźli to koniecznie być musi.	If it must needs be.
On bez podpory.	He is without help or protection.
Brakuje mu najpotrzebniejszego do życia.	He can scarcely make both ends meet.
Potrzeba zmienia prawo.	Necessity has no law.
Nie dostało mu pieniędzy.	He was short of money; his money fell (ran) short.
On cierpi niedostatek.	He suffers want.
Zapasów im zabrakło.	They fell short of provisions.
Oni obywają się bez wody.	They are in want of (have no) water.
Tam niczego nie brakuje.	Nothing was wanting.
Tam niedostaje talara.	A crown is wanting here.
Niedostaje w całości dwudziestu.	Altogether twenty are wanting.
On nie ma czuć niedostatku w niczem.	He shall want for nothing.
Powiniem się prowadzić porządnie.	He need only carry himself well.
U niego pilności dostatek.	He is not wanting in diligence.
On ochroniony od niedostatku.	He is above want.
Na nas to się nie opiera.	We shall not be wanting on our part.
Ta nowina musi się potwierdzić.	This news wants confirmation.
Pistolet spalił na panewce.	The pistol missed fire.
Noga mu się poślizgnęła.	He slipped.
Tego mówić nie potrzeba.	You need not tell it.
Nie dostaje wiele.	A great deal is wanting there.
Brakowało mało, ażeby . .	Little was wanting.
W potrzebie tego.	In failure of which, in default of which.
W braku zapłaty.	In default of payment.

Może pan się bez tej książki obejść dni parę?	Can you spare this book for a few days?
Ja się łatwo bez tego obejdę.	I can do without it.
My nie możemy obejść się bez tego.	We cannot do without him, we cannot miss him.

Zostać, stać się, zdarzyć się. — To become, to grow; to happen, to occur.

Co się z nim stało?	What has become of him?
Został ministrem.	He became a minister.
On chce zostać kupcem.	He sets up for a merchant.
On został mnichem.	He turned a monk.
On stał się zupełnie innym.	He is quite changed, altered.
On z każdym dniem grubszy.	He grows bigger every day.
Co się ze mną stanie.	What will become of me?
Czem pan chce zostać?	What course will you take; what business will you follow?
On został mym przyjacielem.	He became my friend.
Co się stało z jego nadziei?	What are his hopes come to?
O ile był bogatym, o tyle stał się ubogim.	Rich as he was he became quite poor.
Z tego nic nie będzie.	It will come to nothing.
Coraz się pogorsza.	It is getting worse and worse.
To stanie się modnem.	It is coming (grows) into fashion.
To stało się u niego nałogiem.	It grew into a habit with them.

To poszło w przysłowie. — It has grown (passed) into a proverb.

Staje się ciemno, późno. — It is getting dark, late.

Co się zdarzyło. — What has happened (what is the matter)?

Zdarza się codziennie, że ... — It happens every day that ...

Powiedz mi pan co się tam zdarzyło. — Tell me what happens.

Mam go objaśniać o wszystkiem co się zdarzy. — I ought to inform him how matters go on.

Jak się to wydarzyło. — How did the matter happen (how was it brought to pass)?

Co to z tego będzie? — What is to be the case?

Zdarzyło się, jak można było przewidzieć. — It happened as might have been expected.

Zkąd to poszło, że ... — From whence it came to pass that.

To samo się jemu zdarzyło. — The same thing occurred to him.

Niespodziewany przypadek. — An unexpected, a sudden accident.

Stało się trafem nieszczęśliwym. — It happened unfortunately.

Jest to największe nieszczęście, jakie mu się wydarzyć mogło. — It is the worst that can befall him.

Gdyby się przydarzyło, iż ... — If it should happen that ...

Niech co chce będzie; coby z tego i wydarzyć się mogło. — Come what may; what ever happens; no matter what may happen.

Jeżeli się jaka przeszkoda nie nadarzy. — If nothing intervenes (Lest an unexpected interruption should occur).

Gdyby mu się zdarzyło nieszczęście. — If he should meet with an accident.

Pierwszy raz zdarzyło się panu zrobić coś podobnego. — The first time you happen to do such a thing.

Zdarzyło mu się powiedzieć. — He happened to say.

To przypadkiem, trafem. — It is by mere chance.

Spróbujmy szczęścia wojennego.	Let us try the chance of war.
Gdy się to przydażyło, podtenczas.	While that passed on; in the meantime, meanwhile.

Powstać, nastąpić. — To arise, to result.

Oto następstwo tej kłótni.	Such has been the result of that dispute.
Cóż ztąd powstanie?	What is the result?
Co ztąd nastąpić może?	What may be the consequence?
Z tego nastąpią wielkie nieprzyjemności.	That may occasion great inconvenience.
To są następstwa pańskiego prowadzenia.	This is the consequence of your conduct.
Z tego powstały wielkie nieszczęścia.	Much harm arose from that.
Uważ pan, co za błędy z podobnej zasady powstać muszą.	Consider the errors that would be the natural consequence of that proposition.
Przykład, wywodzący z siebie niebezpieczne następstwa.	An example of a dangerous consequence.
To w przyszłości będzie przykładem.	That makes a precedent of it.
Następnie.	Consequently.
Ztąd powstaje, że pan nie ma racyi.	From thence it follows, that you are wrong.
Czy nastąpi ztąd, iż pan ma rację?	From thence does it follow, that you are in the right?
To choroba powstaje z nagromadzenia wilgoci.	This disease proceeds from a repletion of humours.
Nerwy powstają w mózgu.	The sinews proceed originally from the brain.
Ren wypływa w Alpach.	The Rhine commences its rise at the Alps.

285 Powstać, nastąpić.	To arise, to result.
Wyziewy, które z morza powstają.	The vapours arising from the sea.
On pierwszy na tę myśl popadł.	The idea originated from him.

Zaczynać.	To begin, to commence.
Kiedy pan zacznie?	When will you begin?
Zacznę jutro.	I shall begin to-morrow.
Dopiero co zacząłem.	I am only just beginning.
Jestem dopiero początkującym.	I am merely a beginner.
Gdzie zaczniemy?	Where shall we begin?
Zaraz z początku.	From the very outset.
Przy poczęciu świata.	When the world began.
Jej łzy płynąć zaczęły.	Her tears began to flow.
Pan musi na tem zacząć.	You shall begin with that.
Dobrze, więc zaczniemy.	Well now, let us begin.
Wieszcz zaczął pochwałą Jowisza.	The song began from Jove.
Dobrze zaczął.	He begins well.
To dobry początek.	That is beginning well.
Zacznij pan na nowo.	Begin again.
On zaczął znów swą robotę.	He has resumed his work.
Oni zaczęli drugą partyę.	They commenced a second game.
Wystąpić jako pisarz.	To commence as author.
Wystąpiła w roli Ifigenii.	She made her debut as Iphigenia.
Zaczęła czytać.	She commenced reading.
On otrzymał w matematyce dobry początek.	He has a good start in mathematics.

To grow, to extend, to increase.

Piękność jej i mądrość zwiększa się codziennie.

She increases in beauty and wisdom every day.

On widocznie rośnie.

He increases apace (grows every day).

To drzewo nie wyrosło zupełnie.

This tree has not yet attained its growth.

Rosły, dorosły.

A grown man.

Wyrósł jak grzyb.

He sprang up like a mushroom.

Zboże wyrosło gęsto.

The corn is coming up thickly.

Trawa rosnąć zaczyna.

The grass begins to grow.

Kwiaty się otwierają.

The flowers begin to spread.

Zielsko rozsiewa się wszędzie.

Ill weeds grow apace.

Jabłko niedaleko od jabłoni pada.

Such as the tree is, such is the fruit.

Jaka mać taka nać.

Like father, like son.

Rzeka wezbrała deszczem.

The rain made the river swell.

To złe się powiększy.

This evil will increase (The worst is yet to come).

Wielkiej objętości, obszerny.

Of great dimensions.

Do tego trzeba dodać, że. . .

Add to this, that . .

Lać oliwę w ogień, jest to go powiększać.

Do not add fuel to fire.

Ten książę bardzo powiększył swe posiadłości.

That prince has very much enlarged his dominions.

Jego dobra idą aż do tego tam miejsca.

His estate extends as far as that place.

Jego władza nie rozchodzi się tak daleko.

His power does not extend (reach) so far.

Tak daleko, jak głos zasłyszeć.

As far as one's voice can reach.

287 Rość, zwiększać i t. d.	To grow, extend, increase.
On się rozłożył na trawie.	He laid himself at full length upon the grass.
Wyciągnąć ramiona.	To stretch out one's arms.
Rozgadał się nad tym przedmiotem.	He enlarged on the subject.
Rozsiewa się ta wiadomość.	This report spreads abroad.
On rozsiał tę tajemnicę.	He has divulged the secret.
Rozsiewacz fałszywych nowin.	A spreader of false news.

Postępować, trwać.	To continue, to insist.
Proszę, postępuj pan.	Pray, go on; proceed.
Czytaj pan dalej.	Continue, go on reading.
Postępuj pan tak zawsze.	Continue in this way.
Trwaj pan w dobrem, a będzie pan szczęśliwy.	Continue doing well and you will find the advantage of it.
Chcę i nadal pilnie postępować.	I shall continue applying myself to it.
On trwa ciągle w starych przywyczkach.	He saunters on in his own way.
Oni przedłużają swą podróż.	They proceeded on their journey.
Jeźli to tak potrwa.	If things go on at this rate.
Dalszy ciąg nastąpi.	To be continued.
Deszcz trwa ciągle.	It continues raining.
Zostawiono mu nadal jego roczną płacę.	His pension has been continued.
Proszę trwać w przyjaźni ze mną.	I desire you to continue your friendship towards me.

Postępować, trwać.

On trwa w grzechach.

On trwa w swem mniemaniu, zostaje przy swych twierdzeniach.

Trwać w przedsięwzięciu.

On trwa w kłamstwie.

On trwa w żądaniu.

On trwa w drobnostkach.

Pan musi koniecznie w tem wytrwać.

Jużeśmy dość długo zastanawiali się nad miejscem i czasem.

On cierpi bezprzestannie.

On pracuje bez przerwy.

Wytrwałość i praca zwycięża wszystko.

To continue, to insist.

He continues in sin.

He persists in maintaining what he has advanced.

To persevere in a design.

He persists in denying.

He still insists upon that demand.

He insists upon trifles.

You must chiefly insist upon that.

We have dwelt pretty long on the consideration of space and duration.

He suffers without intermission.

He goes on working without intermission.

A constant application brings every thing to pass.

Udać się, nie udać się.

Wszystko co przedsięweźmie, udaje mu się.

Udaje mu się.

Życie jego przyjemne.

Niebo wysłucha jego życzeń.

Wszystko mu idzie podług życzeń.

On rodził się w czepcu.

Szczęście mu się uśmiecha.

Głupcy mają najwięcej szczęścia.

To succeed, to prosper; to miscarry.

Every thing he undertakes thrives with him; he is successful in every thing.

He goes on thrivingly.

He lives in ease and prosperity.

Heaven favours his views, prospers his designs.

Every thing succeeds to his wish.

He is fortune's favorite.

Fortune smiles upon him.

Luck for the fool and chance for the ugly

289 Udać się, nie udać się.	To succeed etc.
On swe szczęście zrobi.	He will make his fortune.
On się znajdzie w świecie.	He gets on in the world.
On na najlepszej drodze.	He is in the best way of...
Dobrze mu śmiać się.	He may well laugh.
On bardzo bogaty.	He is very rich, a wealthy man.
On się ma dobrze.	He is in easy circumstances.
On ma pieniędzy podostatkiem.	He has plenty of money.
On opływa w dostatki.	He lives in affluence.
Utrzymuje powóz i konie.	He keeps a carriage and horse; he has set up a coach; he has started his carriage.
Zbiera bogactwa.	He hoards riches (treasures).
On dusi swe talary.	He pores over his money.
Jego interesa idą dobrze.	He is well to pass.
Jego interesa idą źle.	Business is very dull.
Interesa jego w złem położeniu.	His business does not prosper, he is very badly off.
Każdy twórcą szczęścia swego.	Every man is the architect of his own fortune.
Życzę pańskiemu przedsięwzięciu, by się udało.	I wish you success in that attempt.
Co się uda jednemu, nie uda się zawsze drugiemu.	What prospers with one, does not always prosper with another.
Praca go zbogaca.	He thrives by his diligence.
On postępuje w naukach.	He thrives in knowledge, in learning.
Na tej ziemi dobry wschodzi owoc.	Fruit-trees thrive well in this soil.
Dobra źle nabyte nie udają się nigdy.	Ill gotten wealth seldom thrives.

Udać się, nie udać się.	To succeed etc.
Takim sposobem nie dojdzie on celu.	In this way he will not succeed.
Plan się nie udał.	The plan failed.
Interes się nie udał.	The business has miscarried.
On nie doścignął celu.	He has missed his aim.
To przedsięwzięcie mu się nie udało.	He has failed in his attempt (his efforts have been thwarted).
On upadł, zbankrutował.	He has failed.
Pan mi nieszczęście przynosi.	You bring me ill-luck.
Szczęście nas opuszcza.	Fortune fails us.
Siły go odbiegają.	His strength is beginning to fail.
Brak pieniędzy jest bardzo nieprzyjemnym brakiem.	Pecuniary embarrassment is very disagreeable.
Jego położenie jest coraz gorsze.	His condition gets worse and worse.
Odwaga opuściła go.	His heart failed him.
To przedsięwzięcie jest wprawdzie trudne do wykonania, wszelako nie wątpię iż się ono uda.	The undertaking, I own, is difficult; but nevertheless I don't despair of success.
Z tym człowiekiem nie ma zgody.	It is quite impossible to succeed with this man (there is no dealing with him).

Wygodzić, przystoić, odpowiadać.	To suit, to fit, to accommodate.
Czy to panu jest wygodne?	Will this do? (Will this fit you.)
To mi nie jest wygodnem.	That will not do; that does not fit me.
To mi jest wygodne, bardzo w porę.	That suits me exactly.

To mi się lepiej podoba.	That would suit me better.
Niech sobie pan wygodzi.	Make yourself comfortable.
Podług pańskiej wygody, upodobania.	As (when) it suits you best.
Jak się panu podoba.	As you like.
To miejsce byłoby mi wygodne.	I should be very much pleased with this place.
To miejsce jemu przystoi.	He is fit for that employment.
Jeżeli pan to uważa dogodnem.	If you think fit.
Ona nam przystoi.	She fits us.
Co wygodne jednemu, nie zawsze przystoi drugiemu.	That which becomes one, does not become another.
Nie przystoi żebrakowi być dumnym.	It does not become a beggar to be proud.
Ten sposób życia przystoi memu położeniu.	This way of living is suitable to (suits) my situation.
Nie przystoi panu tak mówić.	It does by no means become you to speak so.
Źle by to panu wyglądało.	It would ill become you to . . .
To bardzo nieprzystojnie.	That is very unbecoming, indecent.
To przeciwne przystojności.	That is contrary to decency.
To tylko dla utrzymania przystojności.	It is for decency's sake.
To memu celowi nie wygadza.	It does not suit my purpose.
Mnie wszystko wygadza.	I make shift with any thing.
On stosuje się do wszystkiego.	He accommodates himself to every thing.
Należy, się stosować do czasu, do okoliczności, i zgadzać się ze wszystkiemi wypadkami.	We must accommodate ourselves to circumstances.
To słowo odpowiada zupełnie przedmiotowi.	That word is very well adapted to the subject.
Brzydota tego występku wywołuje odpowiednią karę.	The heinousness of the crime requires a condign punishment.

To nie odpowiada prawom.
Wino mi nie służy.

It is not according to law.
Wine does not agree with me.

Zostać, trwać, wahać się.

To remain; to last; to delay.

Jak długo chce pan zostać?
Nie zostawaj pan długo w podróży.

How long will you stay?
Do not stay (be) long.

Zostań pan u mnie.

Remain with me.

Zostań pan dziś u nas.
Zostałem tam trzy godziny.
Zostanę w tym kraju.
Tu dłużej pozostać nie mogę.

Stay with us to-day.
I stayed there three hours.
I shall remain in this country.
This is no abode for me.

Zostań pan na swem miejscu.

Keep your place.

Dla czego pan zostać nie chce?
On został sam w domu.

Why won't you stay?
He remained alone at home.

Moja żona zostaje cały dzień w domu.
Ten interes tak nie zostanie.

My wife stays at home.

The matter will never stop there.

Gdyby się on na tem zastanowił.

Had he abided by that; had he gone no farther.

On nie wstawał, on stał.

He continued sitting, standing.

Dla czego pan pozostajo w tyle?

Why do you remain behind?

On stanął w swej mowie.

He stopped in his speech.

Nic więcej nie zostało.

Nothing remains, is left.

293 Zostać, trwać, wahać się.	To remain, to last, to delay.
To się zostało.	That is the rest.
Nie pozostaje nam nic więcej, jak..	Nothing is left us but to . . .
To jego piosnka zwyczajna.	He sings the same song over and over again.
On by chciał to dalej przeciągnąć.	He wishes to protract it still
On mię zbywa z dnia na dzień.	He keeps me off and on.
Ten proces trwa bardzo długo.	This action lasts an age.
Wyrok odroczono.	The judgment is put off.
Termin musi być przedłużony.	The term must be prolonged.
Co nagle to po djable.	Fair and softly goes far.
To może jeszcze długo potrwać.	That may last a long time yet.
Ta suknia przetrwać musi lato.	This coat must last (serve) me all the summer.
Na co to wahanie?	What need of hesitating?
W wahaniu czuwa nieszczęście.	There is danger in delay.
Odłożmy to do jutra.	Let us delay it till to-morrow.
Czas mi się dłuży.	Time hangs heavy on my hands.
Ja się tu nudzę.	I grow weary here.
Wszystko go w nudy wprowadza	Every thing is tedious to him.
Tego nie możemy odkładać.	We must not delay that.
To nie cierpi wahania.	That admits of no delay.
Nie wahaj się pan przychodzić. —	Do not delay coming.
Trwało długo, nim on przyszedł.	It was long before he came
Bez ociągania.	Without the least delay.

Zmienić, odmienić się.	To change, to alter.
Może mi pan zmienić gwinęę.	Can you give me change for a guinea?

Chciałbym zmienić talara na drobne.	I want change for a crown.
Zmienił papiery na dukaty.	He has changed (exchanged) bank-notes for ducats.
On zamienił swój stary powóz na nowy.	He has exchanged his old plate for new.
Chce pan zmienić swój kapelusz na mój?	Will you change your hat for mine? (Will you change hats?)
Ten człowiek bardzo się odmienił.	That man is very much altered.
Tak się odmienił, iż go poznać nie można.	He is so altered that one cannot know him again; he is quite another man.
On niby przetworzony.	He is quite transformed.
On bardzo zmienny.	He is very fickle (inconstant).
On rzuca się z jednej ostateczności w drugą.	He goes from one extreme to another.
On się na gorsze odmienił.	He has changed for the worse.
Nie chciałbym się z nim mieniać.	I would not exchange (situations) with him.
Zmienić jednooką szkapę na ślepca. (Z deszczu wpaść pod rynnę.)	To make a bad exchange (to fall out of the frying-pan into the fire).
On się namyślił i zmienił postanowienie.	He has changed his mind.
Inny czas, inny obyczaj.	Other times, other manners.
Nic nie ma na tym świecie stałego.	Nothing is fixed in this world, all things change.
Mody odmieniają się codziennie.	Fashions change every day.
Jego zasady nie odmieniły się wcale.	His principles have been invariable.
To samo powiedzieć zmienionemi słowami.	To say the same thing with other words.
Zagrać na inną nutę.	To sing to another tune.

295 Zmienić, odmienić się.	To change, to alter.
Interesa wzięły inny obrot.	Things have assumed a different aspect; things took a turn.
Scena się zmieniła.	The scene shifted into . . .
Chrystus przemienił wodę w wino	Christ turned water into wine.
Należy to kazać przemienić.	I must have it altered.
Koleją, zmiennie.	By turns, alternately.
Jedno po drugiem.	One by one.
Z jednej strony, z drugiej strony.	On the one hand, on the other hand.

Przejść, przeminąć, zniknąć.	To pass away, to disappear.
Już przeszły piękne dni moje.	My best days are over.
Czas przechodzi.	Time slides away.
Czas przebiegł.	The time is expired (out).
Już dawno temu.	It is a long time since.
Lata przechodzą.	Years flee away.
Wszystko przechodzi.	Every thing dwindles away.
Sposobność znika.	The opportunity slips away.
Ta kobieta przemija.	That woman falls off.
Ten kwiat zwiędnął.	That flower is faded.
Młodość nie pociecha. Młodość musi wywietrzeć.	Youth must have its time.
Ochota mię minęła.	My fancy is over.
Miesiąc w ten sposób minął.	A month was spent in this manner.
Bawiłem u niego dni czternaście.	I have spent a fortnight at his house.
To wyszło z mody.	It outlived fashion.
Wszystkie te nadzieje minęły.	All these fine hopes vanished.
Moje nadzieje zniknęły.	My hope dwindled away to nothing.

On zniknął oczom naszym.	He vanished from our eyes (We lost sight of him; he was soon lost to view).
On zniknął nagle.	He suddenly disappeared.
Szukam napróżno mych rękawiczek, one zniknęły.	Invain I look for my gloves, they have disappeared.
Gniew jego przechodzi w groźby.	His passion exhales itself in threats.
Moje pieniądze przemijają.	My money begins to shrink.
Ja goły jak święty turecki.	My purse has been drained.
On podupadł zupełnie.	He is quite reduced.
Febra przemija.	The fever decreases.
Zamek się wali.	The castle is going to decay.
Upadek handlu.	The decay of commerce.
Rozpaść się w proch.	To drop (crumble) into dust.
Niewyczerpane źródło.	A source that is never dried up.
Lustro zachodzi parą od dychania.	Breath tarnishes a looking-glass.
Farby bledniejją, przemijają.	The colours are fading, grow fainter.
Grunt jest nikły.	The ground slopes.

Zatrzymać, przerwać, ukrócić, przestać.	To stop, to interrupt, to cease.
Zatrzymaj się pan chwilkę.	Stop a little.
Nie zatrzymuj się pan w drodze.	Do not loiter on the way.
O się naraz zatrzymał, on przerwał mowę.	On a sudden he stopped short.
On mię zatrzymał.	He kept me back.

297 Zatrzymać, przerwać.

Jaki interes pana zatrzymał?

On wstrzymał bai.

Zatrzymał się chwilkę.

Jemu przerwali mowę w samym środku onej.

On zmusił go do milczenia.

Dla czego mu pan przerywasz?

Ośmielam się przerwać panu.

Bez ceremonii.

Przestańcie.

Dosyć tego; skróćmy to, mówmy o czem innem.

On ukrócił rozmowę.

Milczenie nie było przerwane.

Ona nie przestaje się żalić.

Przestańcie się sprzeczać.

Robotnicy przestali pracować.

Chce porzucić handel.

Narady się przerwały.

Podjąć obóz.

Przy zawieszeniu broni.

Ja się od niego usunął.

On złożył swój urząd.

Zmienić postanowienie.

To stop, to interrupt, to cease.

What business hindered you, has kept you back?

He stopped the ball.

He paused a minute.

He was interrupted in his speech.

He has silenced him.

Why do you interrupt me?

I beg your pardon for interrupting you.

Let us forbear compliments (ceremonies).

Desist!

No more of that, please.

He dropped the conversation.

The silence was not interrupted by any thing.

She never ceases to complain.

Leave off this wrangling.

The workmen have struck.

He will retire from business.

The negociations are broken off.

To strike the tents.

On the suspension of hostilities.

I have entirely done with him.

He has resigned his office.

To repeal a statute.

298 Zatrzymać, przerwać.

Sam tylko prawodawca może znieść prawo.

To stop, to interrupt, to cease.

Those who make the laws can abolish them.

Skończyć, dopełnić.

Skończył pan swe zadanie?

Jeszcze nie skończyłem.

Kończ pan.

Temu końca nie ma.

Rzecz ta nie ma końca.

To do końca się zbliża.

Ja koniec temu położę.

Nakoniec.

Na zakończenie.

Jak się to skończy.

Przestań pan mówić.

On skończył na tem, że nam powiedział.

To słowo zaczyna się spółgłoską, a kończy samogłoską.

Imiona kończące się na o.

Wszystko ma koniec na tym świecie.

Koniec dobry, wszystko dobre.

Targ dopełniony.

Mądrość moja wyczerpnęła się wszystka.

To finish, to end.

Have you finished (done) your exercise?

Get it done.

I have not yet finished it.

That will have no end.

The matter does not come to an end.

It is nearly finished.

I will put an end (a stop) to it.

After all, finally, at the close.

In conclusion.

What will be the end of all this?

Have done speaking.

He concluded by saying to us, that.

This word begins with a consonant and finishes with a vowel.

Nouns ending in o.

Every thing comes to an end in this world.

All's well that ends well.

The bargain is concluded (struck).

I am at my wit's end.

To go zgubi.	That will complete his ruin.
To ma koniec ostry, to ostrokończaste.	It ends in (runs to) a point.
Po upływie kontraktu.	After the expiration of the treaty.
Przed upływem terminu.	Before the term closes (expires).
Chciałbym wiedzieć, jak to się skończy.	I wish to know where that is to end.
Co pan chce przez to powiedzieć.	What is the drift of your discourse?
Z tego wszystkiego nic nie będzie.	All that will come to nothing.
To go tylko do zguby przywiedzie.	That will only end in his ruin.

Umrzeć, zginąć.

To die, to perish.

On umarł po krótkiej chorobie.	He died after a short sickness.
Febra, w dwa dni go pochwyciła.	A fever carried him off in two days.
Umarł śmiercią zwyczajną.	He died a natural death.
Umarł w starości.	He died at an advanced age.
Umarł wczoraj.	He expired yesterday.
On chory śmiertelnie.	He is deadly sick (dangerously ill).
On nie dożyje starości.	He will not die in an old skin.
On kończy, on umiera.	He is dying.
On jedną nogą w grobie.	He has already one foot in the grave.
On blizki śmierci.	He is at the point of death.
On walczy ze śmiercią.	He is in agony.
On bardzo cierpiał w ostatniej chwili życia swojego.	His last struggle was hard.

On wydał oddech ostatni.	He has breathed his last.
Oddać ducha.	To give up the ghost.
Co tylko nie umarł.	He was near dying.
Ona umiera od żalu.	She is pining away with grief.
Jej serce rozranione.	She has her heart broken.
Umarł z ran.	He died of his wounds.
Oni umarli z głodu.	They perished (starved) with hunger.
On umiera z miłości ku niej.	He dies of love for her.
O mało nie umarłem ze strachu, aby nas nie zawiodła do . . .	I was mortally afraid she would lead us to . . .
Zginął w bitwie pod . . .	He fell in the battle of —
Trzy tysiące ludzi legło na placu.	Three thousand men were killed on the spot.
Ten człowiek nie ujdzie mej zemsty.	I shall have that man before he dies.
On przepadł.	He is undone.
Pan człowiek martwy.	You are a dead man.
Życiem i śmiercią Bóg włada.	Life is uncertain; no man can tell how long he will live.
Słowa prawie obumierają na ustach jego.	Words seem to die on his lips.
Świeca gaśnie.	The candle is almost out.
Śmierci ujść nie można.	We cannot ward off death.
Wszystko zginie, przepadnie.	All will be lost.
Okręt zatonął.	The ship foundered.
Mnóstwo okrętów zatonęło.	A great many vessels have perished.
Ten dom niedługo się zawali.	This house is going to ruin.

Trzeba żyć i żyć pomagać. — We should live and let live.

On żyć potrafi. — He knows how to live.

Nauczą go moresu. — They will teach him manners.

Każdy żyje po swojemu. — Every man to his liking.

On żyje z ludźmi po przyjacielsku. — He lives well (he agrees) with every body.

Z nim żyć nie można. — There is no living with him.

Oni nie żyją z sobą w zgodzie. — They do not live well together (they are upon bad terms).

Tak żyją w tym kraju. — That's the way of living in that country.

W Londynie życie jest drogie. — It is dear living in London (Living is expensive in London).

Jak on z tego wyżyć może? — How can he subsist (exist) on that?

On żyje w biedzie. — He fares but scantily; he lives poorly; he passes his life miserably.

On żyje na łasce drugich. — He generally lives at other people's expense.

Żyje z jałmużny. — He lives on alms (on charity).

Jemu żyć trudno. — He keeps life and soul together.

On żyje na łasce bozkiej. — He lives God knows how.

On żyje z dnia na dzień. — He lives from hand to mouth; he leads a thoughtless life.

On żyje z majątku. — He lives on his income.

U niego jest żyć z czego. — He has enough to live upon.

On żyje po książęcemu. — He lives like a prince.

On ma pensyę dożywotną. — He has a pension for life.

Żyje z pracy. — He lives by his labour, by his industry.

On żyje w samotności. — He lives a retired life.

Każdy żyć musi ze swego rzemiosła.	Every one must live by his calling, all trades must live.
Przedewszystkiem żyć potrzeba.	First of all, the necessities of life must be provided for.
Jemu życie niemiłe.	He is tired of life, weary of living.
Niech żyje cesarz! król!	Long live the emperor (king)! God bless the king!
Przeżył syna swego.	He outlived, survived his son.
Ten człowiek wszystkich nas przeżyje.	This man will outlive us all.
Część przeżywająca.	The longest liver.
Jak mi Bóg miły.	As sure as I live.
Jeźli mię Bóg uchowa.	If God spare me (my life).
On im życie darował.	He spared their lives.
On pracuje na życie.	He gets his livelihood.

Być przytomnym, pojawić się, znaleźć się.	To attend, to appear.
Czy pan się tam będzie znajdował?	Will you be there? will you be present?
Czy pan będzie temu przytomny?	Will you be of the party; won't you be one of us?
Ja tam się zjawię.	I shall be there.
Nie mogę tam być przytomnym.	I can not go there.
On się między przytomnymi znajdował.	He was among those who were present.
Wszyscy byli przytomni.	All of them were present.

303 Być przytomnym, etc.	To attend, to appear.
Znajdowałem się na pierwszem przedstawieniu.	I was at the first performance.
Będzie pan (przytomny) na pogrzebie?	Will you attend the burial?
Ja nie mogłem się znajdować na nabożeństwie.	I was hindered from attending (assisting at) divine service.
On się nie pojawił na zebraniu, posiedzeniu.	He did not attend (was not present at) the meeting, the session.
On się zjawił w gali (w mundurze).	He mado his appearance in full dress.
Książka dopiero co wyszła.	The book is just out.
Zjawić się przed sądem.	To appear in court.

Mieszkać, przebywać.	To dwell, to stay, to live, to reside.
Gdzie on teraz mieszka?	Where does he live at present?
W której ulicy on mieszka?	In which street does he live?
On mieszka w ulicy	He lives in — street.
On mieszka mnie naprzeciwko.	He lives opposite me.
My bliziutko mieszkamy.	He lives close to me.
Ja mieszkam pod (nad) nim.	I live (dwell) under (above) him.
Jego mieszk. jest na pierw. piętrze.	His lodging is on the first floor.
On mieszka na wsi.	He lives in the country.
On mieszka przed rogatkami, zewnątrz miasta.	He lives outside the gate, outside the town.
On mieszka bardzo ciasno, przestrono.	He is lodged in a narrow compass; he has a great deal of room.
My mieszkamy u chirurga.	We lodged at a surgeon's (house).

Mieszkać przebywać.	To dwell, to stay etc.
Ja u niego mieszkam.	I dwell (lodge) with him.
On go pomieścił w naszym pokoju.	He lodged him with us.
Jego mieszkanie przytyka kościoła.	He lives close to the church.
W Dreznie mieszka się cudownie.	Dresden is a beautiful place of abode.
Wybrał miasto N.... na mieszkanie.	He has fixed his abode in N
Gdzie on przebywa?	Which is his residence?
On przebywa w Londynie.	He is resident (resides) in London (a resident of London).
Przebywa u swojej ciotki.	He resides at his aunt's.
Tam jakiś czas pobędę.	There I shall make some stay.
On się nigdzie nie zatrzymuje.	He never stays in any place
W którym zajeździe on mieszka?	What inn does he lodge at?
On przebywał długo w Niemczech.	He has lived long in Germany.
On leży z garnizonen w....	He is quartered at M.
Jeden pułk wkwaterowano u obywateli.	A regiment has been quartered on (upon) the towns-men.
Pan mieszka niby w latarni.	Your lodging is exposed to every wind that blows.
Żyć na ulicy.	To lie under the canopy of heaven.

Nająć, wynająć, przeprowadzić się, urządzić się.	To hire, to let, to change one's lodgings, to fit up.
Wynająć dom.	A house to be let.
Najęła piękne mieszkanie.	She has hired a fine lodging.

On to wynajmuje. — He lets it

On to najął za tysiąc franków rocznie. — He has let it at 1000 francs a year.

Ja najmuję tylko miesięcznie. — I only let by the month.

Oddać (wziąść) majątek w dzierżawę. — To let (to take) an estate on lease.

Kontrakt dzierżawny zamknięty. — The terms of the lease are arranged.

Pachciarz, dzierżawca, arendarz. — Farmer, lease-holder, tenant.

Najął okręt. — He has chartered a ship.

Czy pan z nim to kontraktowo ułożył? — Have you contracted with him for it?

On nie może najmu zapłacić. — He cannot pay the rent.

On mu wymówił najem. — He has given him notice, warning; he has warned him off.

On wymówił kapitał. — He has called in the capital.

W przyszły piątek musi się wyprowadzić. — He must quit (leave) next Friday.

Kiedy pan się przeprowadza? — When will you remove to your new lodging?

Oto mój adres, od czasu zmiany mieszkania. — This is my direction (address), since I have changed my lodgings.

Ja się nie wyprowadzam z ochotą. — I do not like removing.

On się urządza. — He furnishes his lodging.

On urządza własne gospodarstwo. — He commences house-keeping.

On w niem zaprowadził nowe urządzenia. — He has furnished a lodging for her.

Ojciec mu urządził wszystko. — His father has set him up.

On doskonale urządzony. — He has fitted up his house very well.

Jego gospodarstwo kosztuje go.... — His establishment costs him...

Ona jest wyborną gospodynią. — She is an excellent house-wife (house-keeper).

W tym domu mieszkają trzy familje.
There are three families living in that house.

Najmij nam pan powóz.
Let us hire a coach.

Ona się chce wynająć.
She will go to service.

Ja ją najął, zamówił.
I have engaged her.

Kupić, sprzedać, zapłacić, kosztować.

To buy, to sell, to pay, to cost.

Kupiłem sobie kapelusz.
I have bought a hat.

Gdzie go pan kupił?
Where have you bought it?

Kupiłem go w tym sklepie.
I bought it in this shop.

W tym sklepie wiele kupujących.
This shop is much frequented (they have a great run).

Jak wiele to pana kosztuje?
How much does it cost you?

Wiele pan za to zapłacił?
What did you pay for it?

To nie drogo.
That is not dear.

To cena nizka.
It is a moderate price.

Ja to kupił nadzwyczaj tanio.
I bought it exceedingly cheap. (I had it at a great bargain).

Zrobiłem dobre kupno.
I have made a good bargain.

Mnie się to bardzo tanio dostało.
I have got it very cheap there.

On bardzo tanio sprzedaje, ale wynagradza stratę massą odbytu.
He sells very cheap, but the quantity must make up the difference.

On musi sprzedać ze szkodą.
He must sell at a loss.

Wiele on żądał?
How much did he charge you?

Jak drogo on to sprzedaje?
At what price does he sell it?

Ja to kupił po dwa franki za łokieć. —
I bought it at two francs a yard.

Ten strój złotniczy kosztuje go pięćdziesiąt gwinei.
This jewel costs him fifty guineas

To mi za drogo.
It is too dear for me.

Pan za drogo zapłacił.
You have paid too much for it

To niezwykle drogo.
That is an out-of-the-way price.

On panu za wiele porachował za ten towar.
He has overcharged you for these goods.

To znaczy kupić kota w worku.
That is to buy a pig in a poke.

Kupiłem to na kredyt.
I bought it upon trust.

Dostałem to za połowę ceny.
I got it for half the price.

Nabyłem to z pierwszej ręki.
I bought it first hand

Sprzedaję panu po cenie zakupnej.
You shall have it at prime cost.

Kupiłem to przypadkowo.
I have bought it under hand.

Nabyłem to na licytacyi.
I bought it at a public sale.

Otrzymałem to w dodatku.
I have got it into the bargain (to boot).

On zawsze z pierwszego źródła nabywa.
He buys things at the best hand.

On skupuje hurtem, aby pojedyńczo sprzedawać.
He regrates.

On wykupuje wszystko zboże.
He buys up (monopolizes) all the corn.

Ja drogo zapłacił za tę grzeczność.
I paid dearly for that favour.

On sprzedaje za gotówkę.
He sells for ready money

On potrafi znaleźć kupca na swój lichy towar.
He knows how to get rid of his goods.

To się dobrze sprzedaje.
That sells (goes off) very well (This article sells readily).

Ten towar rozchodził się pośpiesznie.	The goods met a rapid sale.
On się bronił do ostateczności.	He sold his life dearly.
To mają sprzedać z wolnej ręki.	It is to be sold by private sale.
Ma być sprzedane przez licytacyę.	It is to be put up for public sale.
Potrzebuję zakupić wiele rzeczy, i bardzo byłbym wdzięczny za towarzyszenie pańskie przy pokupie.	I have a thousand implements to buy, and would be glad to have you with me.
On wystawił prześliczne szale na sprzedaż.	He has splendid shawls exposed for sale.
Oni sprzedają gotówką.	They are selling off.
Otrzymali nowe zasoby.	He has received a fresh supply.
Chce pan ze mną zrobić interes?	Will you bargain with me?
Wiele pan chce za to?	How much do you want for that?
Wiele panu za to zapłacić należy?	How much to you ask for it?
Nie mogę sprzedać tak tanio.	I cannot afford to sell it so cheaply.
To stała cena.	It is a set (fixed) price.
Ja to za bezcen sprzedaję.	I sell it under price.
Ja się panu nie drożę.	I don't exact.
Niżej panu puścić nie mogę.	I cannot give it you for less.
Cena tego towaru teraz wysoka.	It bears a high price.
Utrzymuje się w cenie.	It keeps its price.
Cena się podnosi, upada.	It is rising, falling in price.
Jeźli by mi pan spuścił po rublu.	If you will let me have it for a rublo.

Za wszystko wynosi . . .	The whole amounts to . . .
Wiele mi pan chce wydać?	How much will you give me to boot?
Nie trzeba się tak długo targować.	You must not stand so long higgling.
Targował się o grosz polski.	He stood higgling for a penny.
Targował się o to sukno, o tego konia,	He has cheapened this cloth, this horse.
Chcę panu naprzód zapłacić.	I will pay you in advance.
Płacić gotówką.	To pay down (ready money).
Tysiąc talarów gotówką.	A thousand dollars in cash.
Otrzymał dwadzieścia rubli w zadatku.	He has received twenty rubles on account.
Płatne terminami.	Payable by instalments.
Pierwsza wpłata ma dziś miejsce.	The first instalment takes place to-day.
Płatne po przedłożeniu, na właściciela.	Payable at sight, to bearer.
Zapłacone i pokwitowane.	Paid and receipted.
Zapłacił rachunek.	He has paid a bill.
Zapłacił swe długi.	He has discharged his debts.
On mi nic więcej nie winien.	He is quit with me.
Wydałem swoje pieniądze.	I have spent my money.
Jemu zwrócono wydatki.	He has been reimbursed for his expenses.
Od tego nie mogę dać rabatu; wszystko bowiem tyleż mnie kosztuje.	There is nothing to be abated, it is all money laid out.
Zwrócić summę pewną.	To return, repay a sum.
Ja już się zapłacę.	I will pay myself.
Zapłaciłem mu je własną monetą.	I paid him in his own coin.
On mię zapłacił niewdzięcznością.	He repaid me with ingratitude.

On pożycza u jednego by drugiego zapłacić.	He robs Peter to pay Paul.
On drogo za swą głupotę zapłaci.	He shall pay for his folly.
Zapłacić za jadło i picie.	To settle the score (to pay the expenses).
On mię karmi pięknemi słowami.	He pays me with fine speeches.
To go wiele pieniędzy kosztuje.	He pays dearly for it.
Kosztowało mię wiele czasu,	It cost me much time.
Jak wiele go to kosztuje?	How much trouble it costs him.
Za każdą cenę.	At any cost (rate).
Choćby mi to życie kosztowało.	Not for all the world.
Pierwszy krok zawsze trudny.	It is the first step only that is difficult.
On nie umie szanować pieniędzy.	He knows not the value of money.
Wszystko mu z trudem przychodzi.	He does every thing against the grain.
To mi za drogo.	That is too expensive.
Na mój koszt.	To my cost.
On wydaje wiele na dzieci, błyskotki i konie.	He expends much in dress, jewels and horses.

Być dłużnym, winnym, zadłużyć się.	To owe, to contract debts.
On robi długi, zadłuża się.	He runs into debt (he contracts, incurs debts).
On bardzo zadłużony.	He is over head and ears in debt.
On się zadłużył całemu światu.	He owes to every body.
On mi dłużny dziesięć rubli.	He owes me ten rubles.
Pan mi tylko tyle winieneś.	So much is still owing.

Być dłużnym, i t. d.	To owe, to contract debts.
Panu się odemnie jeszcze talar należy.	There is a dollar due to you.
Jemu wielu są dłużni.	He has much money owing to him.
On mój dłużnik.	He is my debtor; he is in my debt.
On jest jeszcze dłużny . .	He is in arrears with . . .
Ja jemu nic nie winien, dłużny.	I owe him nothing.
Panu to winien jestem.	I am indebted to you for this.
Myśmy jemu to winni.	He deserves it of us.
Syn winien ojcu uszanowanie.	A son owes respect to his father.
Jemu nigdy nie dosyć; on myśli iż mu się ciągle wiele winno.	He always thinks, others withhold what is due to him.
To moja powinność.	It is the duty of my office.
Żądam u pana, co mi się należy.	I ask you what is due to me.
Majątek hypotecznie zadłużony.	An estate encumbered with mortgages.

Oszczędzać, rozrzucać.	To spare, to save; to spend, to waste.
On żyje z oszczędności.	He lives from his savings.
Jego ojciec był bardzo oszczędny.	His father was very saving.
On o oszczędzaniu nie myśli.	He spares for nothing.
On szczędzi sobie z kąska chleba.	He pinches his guts.
Idzie za daleko w oszczędzaniu.	He is too saving, penurious.
On ciężki do zapłaty.	He is a hold-fast.

On oszczędza, aby módz rozrzucić.	He spares at the spigot and lets it run out of the bung-hole (penny-wise, pound-foolish).
On oszczędził coś dla ubogich.	He has spared something for the poor.
Mnie trochę zbywa.	I have some (enough and) to spare.
Oszczędność lepsza od przychodu.	A penny spared, a penny got.
Pan winien być oszczędniejszym.	You ought to live with less expense (to retrench).
To mi wielka oszczędność.	I save very much by that.
Swą oszczędnością zebrał wielki majątek.	He laid up great treasures by his saving.
On oszczędza swe przychody.	He husbands his income.
On żyje bardzo oszczędnie.	He lives upon his means.
Oszczędź mu pan tej hańby.	Save him that shame.
Jeźli cokolwiek czasu oszczędzę.	If I can save any time.
Nie trudź się pan.	Spare your labour.
Nie oszczędzaj mię pan.	Do not spare me.
On nikogo nie oszczędza.	He spares nobody.
Chciałbym mu oszczędzić tego trudu.	I wish to spare him the trouble.
On szczędzi słów swoich.	He is sparing of his words.
Oszczędzaj pan swoje zdrowie.	Take care of your health.
Chowaj grosz dla potrzeby.	Lay up something for a rainy day.
On rozrzucił swój majątek.	He has spent (dissipated, run through, squandered away) his estate, his fortune.

To spare etc.

To rozrzutnik.

He is a spendthrift.

Syn utracony

The prodigal son.

Lekka praca nie popłaca.

Ill got, ill spent.

On żyje na wysokiej stopie.

He lives in a great style; he leads a fashionable life.

Wydaje więcej niż ma dochodu.

His expenses exceed his receipts.

Dla czego pan pieniądze tak rozrzuca?

Why do you waste your money so?

On czas traci na grze.

He wastes his time in playing.

Rozrzutną (szczodrą) ręką.

With a wasteful hand.

On wiele obiecuje a mało daje.

He is liberal in words, lavish of promises.

Wypożyczać, pożyczać.

To lend, to borrow.

Nie pożyczaj, dobry zwyczaj.

He that goes borrowing, goes sorrowing.

Chcesz się pozbyć przyjaciela, wypożycz mu pieniędzy.

The way to lose a friend, is to lend him money.

On mi pożyczył książkę.

He has lent me a book.

Jabym mu ani grosza nie wypożyczył.

I should not lend him a farthing.

On wypożycza na procent.

He lends money (out) at interest.

On wypożycza za pięć od sta.

He lends money at five per-cent.

Procent jest za wysoki.

The percentage is very high.

On wypożycza na lichwę.

He lends upon usury (is a usurer).

Nie może mi pan pożyczyć tej sumy?	Can you advance me this sum?
Daj mi pan na to rewers.	Give me your single bond.
Pożyczył odemnie dziesięć rubli.	He has borrowed ten rubles of me.
Pożyczyłem od przyjaciela.	I borrow of a friend.
On stara się wszędzie pożyczać.	He is always borrowing.
On żyje tylko z pożyczek.	He lives upon trust (tick).
On pożyczył tej myśli z (owego) pisarza.	He used the thought of that author.
Dworaki układają się ochotnie do humoru książąt.	Courtiers are always ready to humour the whims of princes.

Ręczyć, poręczać, zastawić.	To give bail, to pledge, to answer for.
Jeden z jego przyjaciół poręczył za niego na 10,000 franków.	One of his friends has bailed him to the amount of 10,000 francs.
On za mnie poręką.	He is my pledge.
Ręczy pan za niego?	Will you answer for him?
Ręczę za niego.	I give my word (answer) for him.
To poręka bezpieczna.	He is a good security.
Czy mi pan za to poręcza?	Do you guarantee it?
Poręczam za jego majątki.	I warrant it good.
On musi dać porękę.	He must find (put in) bail.
On się poręczył za swego przyjaciela.	He was bound for his friend.

Kto ręczy, płacić musi.	The bail must pay.
Ta poręka zgubiła go.	That bail has ruined him.
Nie można się zupełnie spuścić na niego.	He is not much to be depended upon.
Ręczę panu za to.	I warrant you (I pass my word for it).
Pan musi mi zaręczyć za szkodę.	You shall make good the damage.
To, co pan dla mnie uczynił, jest poręczeniem pańskiego dobrego serca.	What you have done for me is a proof of your affection.
Nie ręczę za błędy drugich.	I am not accountable (answerable, responsible) for the faults of others.
On zastawił swoje srebro.	He has pawned his plate.
On zastawił swój dom wierzycielom.	He has mortgaged his house to his creditors.
On dał słowo swoje w zastaw.	He has pledged his word (his honour).

O co się pan założy?	What will you bet? Name your wager.
Zakładam się z panem o dwadzieścia rubli?	I bet you twenty rubles.
Zakłady odkryte.	Every one may bet.
Za lub przeciw komu się zakładać.	To lay a wager with or against somebody.
Zakładam się o dziesięć na jeden.	I lay ten to one that.
Przyjmuję zakład.	I accept the wager.

Zakładam się że tak, zakładam się że nie.	I bet it is, I bet it is not.
Jabym dał za to głowę.	I stake my head, my life on it.
Przyjmuję na to zakład.	I lay a wager on it.
O zakład, że to zrobię.	I lay a wager to do it.
Założyłbym się że to koń jego.	I could almost lay a wager that this is his horse.
Rozwiąż pan mój zakład.	You must decide a wager I am concerned in.
Oni bieżą o zakład.	They run for a wager.
On konkurował ze mną o to.	He competed with me for it.
On mię w grze wyprzedził.	He vied with me (in play).
Stawił sześć groszy na tę kartę.	He staked six pence on (upon) this card.

Wydać, ożenić się. To marry.

On się żeni.	He is looking out for a wife.
Stara się o pannę N.	He pays his addresses to Miss N.
Oświadczył się o jej rękę.	He asked her in marriage, he offered her his hand.
Z którą panną on się żeni?	Whom will he marry?
On się ożenił z urodzoną N.	He has married a Miss N.
To jedyna córka pana N.	She is the only daughter of N.
Ona otoczona konkurentami.	She has many suitors.

Dla pana odmówiła wiele partyi.	She has refused several matches for you.
Pan N. dostał kosza.	Mr. N. wears the willow.
To partya bardzo dobra.	It is an excellent match.
On się bogato ożenił.	He has married a fortune.
To partya dla pieniędzy.	It is a money-match.
Ożenił się z miłości	He has married her for love.
Wiele ona dostanie na wyprawę?	What shall be her dowry?
Zaręczyny to nie zaślubiny.	Happy is the wooing, that is not long doing.
Kto im ślub dawał?	Who married them?
On wydał swą córkę za kupca.	He has married his daughter to a merchant.
Ona jest dzieckiem z drugiego małżeństwa.	She is her child by her second husband.
On się z nią ożenił mimo woli jej rodziców.	He has married her in spite of her parents.
To małżeństwo tajemne.	They were married clandestinely.
Zaprosił mię na wesele.	He has invited me to the wedding.
Gdzie oni przepędzą miesiąc miodowy?	Where will they spend the honey-moon?
On są z sobą szczęśliwi.	They are happily married.
To małżeństwo dobrane.	They are well matched.
Źle z sobą żyją.	They don't live well together
Ślubnie złączeni.	Joined in wedlock.
On się niedługo znowu ożeni.	He is going to marry a second time.
On się ożenił powtórnie z moją siostrą.	He married my sister in second marriage.

Wydać, ożenić się.	To marry.
Ona osiądzie na koszu.	She will get no husband.
On przepuścił majątek swej żony	He has spent his wife's fortune.
Chce się rozwieść z żoną.	He wishes to be divorced.
Rozwiedziono ich.	They have been divorced.
Oni rozwiedzeni w życiu i majątku.	They are divorced from board and bed.
On się wyrzekł swej żony.	He has repudiated his wife.
On się rozłączył z swą żoną.	He and his wife are parted.

Potrzebować, użyć.	To use, to apply, to employ, to avail.
Na co mi to?	Of what use is it to me?
Do czego to potrzebne?	What is the use of it?
My używamy rady jego.	We made use of his advice.
Użyję pańskiego pozwolenia.	I shall avail myself of your permission.
On nadużywa wspaniałomyślności.	He makes an ill use of his generosity.
On stał się potrzebnym rządowi.	He made himself useful to government.
Ośmiel się pan, ja się wstawię za pana.	Take heart, I will intercede for you.
Zpotrzebowali wszystkie środki; przewrócili ziemię i niebo do góry.	All means were used (employed).
Użytkuj pan ze sposobności.	Avail yourself of this opportunity.
On doskonale użył okoliczności.	He has cleverly profited by the opportunity.
On używa opium.	He employs (administers) opium.

Używał tego przy febrze.	He applied it in cases of fever
Zpotrzebował wiele czasu na to.	He has employed much time about it.
On zużywa cały swój czas na nauce.	He spends his time on books.
To miejsce nie jest do użycia w przypadku podobnym.	That passage is not applicable to the subject in hand.
Zpotrzebował tę sumę na własny użytek.	I have applied this sum to pay the interest.
U niego słowa bezużyteczne.	Words avail little with him.
Fizyka eksperymentalna.	Experimental physics.
To bardzo potrzebne dla zdrowia.	It is conducive (beneficial) to health.
Miał pan z tego pożytek?	Has it been of any service to you?
On mi wielce był użytecznym w tej okoliczności.	He served me well in that affair.
Pożytek z tego majątku jemu należy.	The usufruct of that estate belongs to him.
Uważa pan to za pożyteczne?	Do you think it expedient?
Obrzędy kościelne.	The rites of the church.
To nic nie pomoże.	It is of no use (avail).
To służy na różny użytek.	That has several uses.
To mi za stół służy.	It serves me for a table.
Gdybym panu w czem mógł być użytecznym?	If I can serve you in any thing.
Weź pan mój.	Make use of mine.
Ja użyłem tego dla siebie.	I have made use of it.
Nie mogę potrzebować tej sukni.	This coat is of no use to me.
To dla mojego użytku.	It is for my private use.
Należy z nią postępować delikatnie.	You must use fair means with her.

Należy użyć tego młodego człowieka.	This young man wants to be employed.
Jeźli mi wolno użyć tego wyrażenia.	If I may use this expression.
Ja tego dłużej potrzebować nie mogę.	I cannot make any further use of it.
To tutaj w zwyczaju.	The practice of that country is such.
Suknia zużytkowana.	Worn out cloth.

Położyć, siąść, postawić, leżeć, etc. — To lay; to set, to put, to place, to settle; to lie.

Połóż się pan na stronę.	Lay it aside.
Usiądź pan na stole.	Put that upon the table.
Zdejm pan kapelusz.	Put on your hat.
Pan osadził to miejsce.	They laid siege to that place.
Położono kamień węgielny na ten kościół.	The foundation of the church was laid.
Postaw pan tę wazę na bufecie.	Place that vase on the buffet.
Nałożyli nowy podatek mieszkańcom tego miasta.	A new tax has been imposed on the inhabitants of this town.
Połóż pan wszystko na swem miejscu	Put (lay) every thing in its place.
On sam przyłożył rękę do dzieła.	He put his own hand to the plough.
Połóż to pan w rachunku.	Put that to account.
On umieszcza swe pieniądze na procent.	He puts out his money to use
Jemu wpędzono podejrzenie w głowę.	They put a vain apprehension into his head.

Nie postawię mej nogi w tym domu.	I will never set my foot into that house.
On włóczy nogi za sobą.	He cannot set one foot before another.
Ona oddała swe dziecko mamce.	She has put out her child to nurse.
Rozweseliłem go.	I put him in spirits.
Już ja tam postaram się o porządek.	I shall put it in order.
On wszystko na to poświęcił.	He set every engine to work.
On nas do picia namówił.	'T was he who put us in that drinking mood.
Puścić okręt na morze, podnieść żagle, podnieść kotwicę.	To put to sea, to get under sail.
Lądować.	To set on shore.
On stawia jako regułę, że . . .	He lays down the principle.
Położmy że tak jest . . .	Put the case.
Postawić warty.	To post guards.
Pan to położył na wywrót.	You have placed it upside down.
Umieściłem mego syna.	I placed my son.
On ma dobre miejsce.	He has got a good place.
Złożyć pieniądze na procent w dobre ręce.	To place one's money on good security.
Naprzód, nakoniec.	In the first place, lastly.
U niego serce nie w swem miejscu leży.	His heart is misplaced.
Postaw pan tę książkę na właściwem miejscu.	Put that book in its place again
Włóż pan szpadę w pochwę.	Put up your sword.
Dla Boga, niech się pan opamięta.	For heaven's sake, compose yourself.

Jemu zwrócili cały majątek.	All his estates have been restored to him.
Jemu nasadzili rękę.	His arm has been put into joint again.
On ułożył słowa do muzyki.	He has set words to music.
On był oswobodzony.	He was set free.
Działać przewrotnie.	To set the cart before the horse.
Oni legli razem.	They lay together.
On leży na łożu pogrzebowem.	He lies in state.
Tu leży N. N.	Here lies N. N.
Te towary długo u pana leżeć będą.	These commodities will lie a long while upon your hands.
Okręt osadzić na boku.	To lay by a ship.
Gdyśmy stali na kotwicy.	When we were lying at anchor.
Febra rzuciła mię na łoże cierpienia.	The fever laid me up.
Robota wykładana.	Inlaid work.
Wystawionym być na niebezpieczeństwo, na hańbę.	Exposed to danger, to shame.
On przedłożył pytanie.	He proposed (put) the question.
On u niego złożył tysiąc rubli.	He deposited a thousand rubles with him.
Ten dom leży w dolinie.	That house is situated in a valley.
On leży w wygodnem miejscu dla handlu.	It is advantageously situated for commerce.
On przerzuca się na studya filozofii.	He applies himself to the study of philosophy.
On wpadł w gniew.	He fell into a passion.

Siadaj pan.	Sit down, Sir!
Proszę zająć miejsce.	Take a seat, if you please.
Siadaj pan tutaj.	Sit down here.
Siądź pan koło mnie.	Sit by me.
Nie łaskaw pan usiąść?	Won't you sit down?
Ja tu siędę.	I will sit down here.
Zostań się pan, jeżeli łaska.	Keep your seat.
On siada ze skrzyżowanemi nogami.	He sits crosslegged.
Posadźcie to dziecię.	Set that child in a chair.
Przymusili go usiąść na jednej z dwóch ławek.	He was ordered to sit down on one of the benches.
Usiadł w pobliżu okna.	He seated himself close to the window.
Bądź pan łaskaw usiąść koło panny N...	Have the goodness to sit next to Miss N.
Ptak usadowił się na gałęzi.	The bird settled (lighted, perched) upon a branch.
On założył swój popas na wzgórku.	He has pitched his camp on the hill.
Rozkładać podatki.	To assess the tax.
On siedział u jakiegoś malarza.	He sat for his picture.
Biskupstwo, tron papiezki.	Episcopal see, the holy (papal) see, the see of Rome.
Jego urząd nadaje mu krzesło w parlamencie.	His office gives him a seat in parliament.
Oni długo przesiedzieli za stołem.	They have had a long sitting at table.

Zostań pan tam.	Stand there.
Ledwo się na nogach utrzymać mogę.	I am scarcely able to stand.
Ja stałem.	I stood.
On stoi na palcach.	He stands on tiptoe.
Jego włosy dębem stoją.	His hair stands on end.
To jest woda stojąca.	That water stands still; it is a stagnant water.
Stój pan cicho.	Stand still.
Rzecz ma się tak.	The fact stands thus.
W tem położeniu.	As the case stands.
On wie o co idzie.	He knows how matters stand.
Muszę wprzód wiedzieć jak z nim stoi.	I must know first how he stands affected.
Trzymać dziecię do chrztu.	To stand godfather to a child.
Stał na warcie.	He stood sentry.
Jego ojciec stał przytem.	His father stood by.
On za nas stać będzie.	He will stand by us.
Wielkie mnóstwo ludu stało koło niego.	A great many people stood about him.
On się ma na ostrożności.	He stands upon his guard.
To mię zasłania.	That stands in my light.
On rezygnuje to.	He stands off from it.
Zostaję przy mem twierdzeniu.	I stand to my first proposition.
Interes stoi.	The matter is at a stand.
Proces stanął.	The law-suit is now at a stand.
Stanąć, zastanowić się.	To make a stand.
W miejsce tego.	Instead of that.

325 Stać, wznieść, założyć.	To stand; to erect, to found.
W moje miejsce.	In my stead, in his stead.
Na pamiątkę jego wznieśli pomnik.	A statue was erected to his memory.
Od wzniesienia Rzymu.	Since the foundation of Rome.
Na tem wznoszę moje mniemanie.	For this reason I found my opinion.
To nie było w myśli założyciela.	It is not the intention of the founder.
On założył dom sierót.	He has founded an orphan-asylum.
Tej wieści brakuje podstawy.	That report is without foundation.
On pokłada w panu całą nadzieję	All his hopes (are founded, rest on) are in you.
On zakłada swe prawo na prawnych dowodach.	He relies upon good titles.

Urządzać, porządkować, pomięszać, przewracać.	To direct; to put in order, in disorder.
Urządź pan to. Przyprowadź pan wszystko do porządku.	Set all those things in order.
On mię prosił bym uporządkował jego interesa.	He has desired me to settle his affairs.
Jego interesa są w dobrym porządku.	His affairs are in good order.
One są w nieporządku.	They are all disordered.
Uporządkowałem moje książki i papiery.	I have arranged my books, papers.
Czy wszystko urządzone?	Is all arranged?

Wszystko w porządku.	Every thing is in order; it is all right.
Ja urządziłem wszystko.	I have put it in order.
Nauczę go rozumu, posłuszeństwa.	I'll keep him in order.
To człowiek porządny.	He is an orderly, a regular man.
Rozum pierwszej wielkości, pierwszego rzędu.	A wit (genius) of the first rate.
On sam wszystko urządził.	He has arranged every thing himself.
Pan moje książki pomięszał.	You have disordered my books.
Ona wszystko przewraca.	She puts every thing awry (upside down).
Musiał przerzucić gdzieś w fałszywe miejsce.	I must have misplaced, mislaid it.
Nieodpowiednie słowa.	Words misplaced.
Najmniejsza rzecz go niepokoi.	The least thing in the world discomposes him.
Wygląda bardzo pomięszany.	He looks quite discomposed.
To człowiek nieporządny, on żyje w rozpuście.	He is a man of disorderly life.
On zupełnie przewrotny, bezumny.	He is quite crazy, crack-brained.
Dziwny człowiek, oryginał.	A perverse, preposterous fellow.
W jego pokoju bardzo nieporządnie.	His apartment is in great confusion.
Wszystko leżało poprzewracane.	Every thing lay in disorder (all lay scattered about).
Finanse są rozstrojone.	There is great confusion in the finances.
To popsuło mu interes.	That has thrown his affairs into confusion.
On pomięszał moje książki i papiery.	He has turned my books, my papers topsyturvy

Przewrócił filiżankę. He overturned the cup.

Kareta się przewróciła. The coach was upset.

W przewrotnych okolicznościach. In inverse proportion.

Wypadek jest zupełnie odwrotny. The case is quite the reverse.

Przeciwnie. Rather, on the contrary.

On sobie wywichnął nogę. He has sprained his foot.

My postąpimy podług jego rozporządzeń. We follow his instructions.

On zwrócił swe oczy ku... He directed his eyes towards...

Gdzie pan zwróci swe kroki? Whither are you bound?

Adresuj pan te listy, które pan pisze, do pana N... Direct the letters you will write to me, to Mr. N.

Ta mowa zwrócona tylko do pana. This speech is addressed to (regards) none but you.

Armaty zwrócono na basztę. The cannons were levelled at the bastion.

Przedstawiać.

To present, to introduce, to wait upon; to represent.

Pozwól mi pan przedstawić Mu mego brata. Permit me to present you my brother.

Pani pozwoli przedstawić jej moje usługi? May I have the honour of waiting on you Mrs. N.?

Mogęż prosić o chwilę rozmowy. May I ask you to grant me audience for a moment?

Pan N... nie przyjmuje dzisiaj nikogo. The gentleman sees nobody today (he is at home to no one).

Możnaż mówić z nim teraz?	Can he be spoken with now?
On mię w ten dom wprowadził.	He has introduced me into that house.
On był przedstawiony u Dworu.	He was introduced at court.
Ona była przedstawiona Cesarzowej.	She was presented to the empress.
Zamknąłem mu wstęp do mego domu.	I have forbidden him to appear before me.
On się wciska we wszystkie towarzystwa.	He intrudes himself every where.
Mój dom nie jest dla nikogo zamknięty.	My house is open to all.
Przystęp do niego łatwy.	He is easy of access.
On ma wstęp u ministra.	He has access to the Minister; he is admitted at the Minister's.
Wkradł się w jego łaskę.	He has crept into his favour.
Nałogi wkradły się zczasem.	Vices have crept in with time.
Podał prośbę do Cesarza.	He presented a petition to the emperor.
Jego przedstawiono na proboszcza.	He was presented to a living.
Prezentować broń.	To present arms.
On się dobrze przedstawia.	He has a graceful appearance.
Jak się tylko sposobność do tego przedstawi.	As soon as the opportunity offers.
To malowidło przedstawia Dziewicę Maryę.	This picture represents the Virgin Mary.
Przedstawiciel narodu.	The representatives of the nation.

Wejść, wsiąść dostać się, zejść.	To enter; to step; to ascend, to descend; to tread.
Wejdź pan, z łaski swej.	Walk (step) in, Sir.
Chodźmy do sali.	Let us walk into the saloon.
Niech wejdzie, wprowadzić go.	Show him in.
Wszedł bojaźliwie do pokoju.	He entered the room timidly.
Wszedł prędko.	He popped in; he entered boldly.
Wbiegł do portu.	He went (put) into the port (harbour).
Wstąpił w świat.	He has just entered the world.
Wejść w czyją służbę.	To enter into one's service.
Nigdy mi na myśl nie przyszłc.	It never came into my head.
Jemu nie można nic wepchać w głowę.	Nothing can be knocked into his head.
On wchodzi w sens myśli autora	He enters into (understands) the meaning of the author.
Ten kapelusz nie wchodzi na mą głowę.	The crown of that hat does not fit my head.
W jego widokach widać dumę i chęć zysku.	Ambition and interest have a great share in his design.
Wejść w posiadanie.	To enter upon an estate.
Niech wejdzie.	Show him up.
Wejdź pan wyżej.	You must go higher up.
Wszedł na drzewo.	He climbed up the tree.
Chce pan wejść po drabinie?	Will you climb up the ladder?
On pierwszy dostał się na mury.	He was the first to scale the wall

Wejdźmy na tę górę.	We will ascend this mountain.
On wsiadł do powozu.	He was stepping into the carriage.
On siadł na konia.	He got on horseback; he mounted a horse.
Okręt o stu działach.	A ship mounting 100 cannons.
Działa porozrucano.	The guns were dismounted.
Przy zsiadaniu z konia.	On dismounting from his horse.
Wysiadł z powozu.	He alighted from the carriage.
Zejdź pan żwawo.	Make haste to come down.
Gdzie pan chce wysiąść?	Where will you alight?
Płynąć z wodą.	To go down the river.
Morze przypływa, upływa.	The tide comes in, goes down.
Wojsko na brzeg wysadzono.	The troops were disembarked.
Powieś pan ten obraz niżej.	Take that picture down; hang it lower.
Jego płaszcz sięga aż do pięty.	His cloak reaches to his heels.
Krok w krok, zwolna.	Step by step.
On idzie wielkiemi krokami.	He strode along at a rapid pace.
Przestąpić, zrobić krok fałszywy.	To make a false step.
On wyszedł naprzeciw nas.	He stepped up to us.
On go deptał nogami.	He trampled him under foot (spurned him).
Zbierać winogrona.	To tread out grapes.
Ja zdarłem pięty mojego obuwia.	I have trodden my shoes down at the heel.

Ruszać, czołgać się, porwać, cofać, oddalić.	To move, to remove, to stir; to retire.
On zawsze w ruchu.	He is always stirring.
On nie może się ruszyć z miejsca.	He cannot move.
Nie może ruszyć ni ręką ni nogą.	He moves neither hand nor foot.
Ja się ruszyć nie mogę.	I cannot stir.
Nie ruszaj się pan.	Do not stir from that place.
Cofnij się pan trochę.	Get further off.
Pan cofa stół.	You move the table.
Odsuń pan tę flaszkę.	Remove this bottle.
Nie odsuwaj pan niczego.	Do not move any thing.
Z drogi! Usuńcie się!	Stand by, stand out of the way.
Idź mi pan precz z oczu.	Stand out of my sight.
Miejsce dla niewiast.	Make room for the ladies.
Dozwól mi par 'rochę miejsca.	Make a little room for me.
Oni powoli ruszali się dalej.	They moved on slowly.
Wprowadzić w ruch cokolwiek.	To put a thing into motion.
Jak się tylko pokaże w tem towarzystwie, wszystko się ożywia.	As soon as he is in that company, he sets every body a-going.
Sprężyna poruszająca maszynę.	The moving spring of a machine.
On miał wiele starania około tego interesu.	He has bestirred himself sufficiently in the case.
Zrobił to z własnego popędu.	He did it of his own accord.
Oni nie mogą poruszyć tego kamienia.	They cannot move that stone.

Gniew go pobudził, iż tak uczynił.	It is anger that moved him to do so.
Dozwala pan sobie ruchu?	Do you take exercise?
On jest niewzruszonym w swych przedsięwzięciach.	He is immovable in his resolutions.
Powódź zerwała most.	The bridge was swept away by the flood.
Wiatr zerwał mi kapelusz.	The wind has blown my hat away.
Śmierć go porwała w kwiecie wieku.	Death swept him off in his prime.
On umarł od tej choroby.	That illness carried him away.
Pan się oddala od rzeczy.	You wander (deviate) from the matter in question (from the point).
On się oddalił do drogi obowiązku.	He swerved from his duty.
Burza rozpędziła okręta.	The tempest has scattered the ships.
On cofnął się od razu (uderzenia).	He avoided the blow.
On ruszył ramionami.	He shrugged his shoulders.
On porywa się niby waryat.	He struggles like a devil.
Ryba rwie się w wodzie.	The fish flounders in the water.
Pieniędzy nie ma w obiegu.	There is no money stirring.
Pieniądze są w obiegu.	Money stirs.
Mowa obudzająca namiętności.	A speech that stirs up the passions.
On ściskał mi ręce.	He shook hands with me (we shook hands).
Zrucić z siebie jarzmo.	To shake off a yoke, the dust.
Nie wiem jak się go pozbyć.	I cannot shake him off.
On rusza głową.	His head shakes.

Wąż się czołga.	The serpent creeps.
Człowiek czołgający się, styl czołgający.	A cringing fellow, a mean style.
Zaczołgam się tam, o ile możności.	I'll crawl there as well as I can.
Starość przyczołga się ukradkiem.	Old age creeps on.
On oddalił się szybko.	He retired with speed.
On wycofał się z handlu; on oddalił się ze służby.	He retired from business; he has quitted the service.
Proszę wyjść! Precz!	Get you gone.
Oddalę się na wieś.	I retire into the country.
On wraca do domu zawsze na czas.	He keeps very good hours.
On tylko co wszedł do swej pracowni.	He withdrew into the closet.
Wykupić zastaw.	To fetch things out of pawn.
Cofnąć się z okoliczności.	To get out of the scrape.
Cofnął swe wojska.	He withdrew his forces.
Jej dumne obcowanie oddala każdego.	Her proud ways alienate the minds from her.
Myśmy się od nich oddalili.	We have estranged ourselves from them.
Odczepić męża od żony.	To estrange a man from his wife
Rozdzielcie ich.	Put them at a distance from one another.
On tego czynić nie myśli, o czem pan twierdzi.	He is far from doing what you say.
Zawady usuną się prędko.	The obstacles will shortly be removed.
Musimy go oddalić ze dworu.	We must remove him from court.
Dom pański stoi w niejakiem oddaleniu od miasta.	Their house stands at some distance from the town.

Należy go trzymać w oddaleniu.	You must keep him at a distance.
Z daleka.	From afar.
Ani podobieństwa.	Not in the least.
Rozchodne linie.	Divergent lines.
Może pan wejść, nie ma nikogo z obcych.	You may walk in, there is no stranger.
Dziwny humor.	Strange humour.
On podobny cudzoziemcowi.	He has an outlandish air.
On obcy w swej własnej ziemi.	He is a stranger in his own country.
Cudzoziemców w Rossyi dobrze przyjmują.	Foreigners meet with a hearty reception in Russia.
To trzeba przesłać za granicę.	This must be sent abroad.
On jedzie za granicę.	He is going abroad.
Ta okoliczność do rzeczy nie należy.	That fact is foreign to the cause.
Zagraniczne towary.	Foreign commodities.

Zbliżyć, postępować, spotkać, towarzyszyć.

To approach; to meet; to accompany.

Zbliż się pan.	Come nearer to me.
Przybliż się pan do mnie.	Come nearer.
Naprzód.	Go on.
Zbliż się pan do ognia.	Draw near the fire.
Przysuńcie stół do ognia.	Draw the table near the fire.
Kazałem temu człowiekowi się przybliżyć.	I caused the man to come near me.
Godzina się zbliża.	The hour draws nigh.

Do tego człowieka trudno się zbliżyć.	He is a man of difficult access (He keeps people at a distance).
Za zbliżeniem nocy.	The night approaching (at nightfall).
Wyciągnij pan rękę.	Stretch forth your hand.
Przysuń pan stołek.	Push on a chair.
On się do nas zbliżył.	He came up to (towards) us.
Ten dom zanadto z rzędu występuje.	That house juts out too much in the street.
Armia postępowała.	The army advanced, moved forward.
Ten kamień zielenieje.	This stone inclines to green.
Cieszy mię żem spotkał pana.	I am glad to meet you.
Spotkałem go w bliskości kościoła.	I met him near the church.
Spotkałem się z nim w teatrze.	I met him at the theatre.
Spotkałem go przypadkowo.	I met him by chance.
Wyszedł na przeciw swemu ojcu.	He went to meet his father.
Rozmowa, spotkanie w cztery oczy.	A private conversation, a tête-à-tête.
Obawiam się spotkania z nim.	I am in a tremble whenever I meet him.
Spotkaliśmy dwa okręty wojenne.	We fell in with two men-of-war.
Niech bym go tylko spotkał kiedy.	If I should happen to light upon (meet) him.
Tam zawsze spotyka się towarzystwo.	Company is always to be met with there.
Ja często go tam spotykał	I often met him there.
My się nos o nos zawadzili.	We met full butt, we came full tilt against each other.
Góra z górą się nie zbliży, ale człowiek z człowiekiem.	Men meet whilst hills stand still.

Piękne duchy spotykają się.	Wits jump together.
Między dwoma wojskami przyszło do spotkania.	The two armies met.
Te rzeki schodzą się w tym miejscu.	These rivers meet at such a place.
Linie spotykają się w jednymże punkcie.	The lines meet at a point.
Trójkąty pokrywają się.	The triangles coincide (with each other).
Będę panu towarzyszył do domu.	I will wait on you at home.
Miałem honor towarzyszyć panu.	I had the honour to accompany her.
On towarzyszył processyi.	He attended (followed) the procession.
Towarzyszy mu w podróżach.	He attends him on his journeys.
Ten strój przystoi jej twarzy.	This head-dress suits her very well.
Komplement swój połączył z drogocennym podarunkiem.	He backed his compliment with a considerable present.
Jeżeli pani myśli śpiewać, towarzyszyć jej będę na gitarze.	If Miss N. will sing, I will accompany her on the guitar.

Iść, udać się, wyjść, przejść. To go, to pass.

Gdzie pan idzie?	Where are you going?
Gdzie pan tak śpiesznie idzie?	Where are you going so fast?
Idę do domu.	I am going home.
Gdzie iść mamy?	Where shall we go to?
Gdzie.	Which way?
Tu, tam.	This way, that way.

Idź pan prosto.	Go straight along.
Idź pan w górę.	Go upstairs.
Chce pan iść z nami?	Will you go (come along) with us?
Pójdę z państwem.	I shall go along with you.
Udaje się pan do Paryża?	Do you go to Paris?
Oni udają się na wieś.	They go into the country.
My pójdziemy piechotą.	We shall go on foot.
Chce pan tam się udać wodą?	Will you go there by water?
Jak daleko pójdziemy?	How far shall we go?
On idzie daleko.	He is going far.
Ja nie pójdę daleko.	I shall not go far.
On idzie do szkoły.	He is going to school.
Myśmy poszli do parku.	We went to the park.
Będzie już czas iść do kościoła.	It will soon be time to go to church.
Idziemyż dobrze?	Are we in the right way?
My pójdziemy krótszą drogą.	We will take the shorter way.
Myśmy obeszli milę drogi.	We went a mile out of our way.
Jeszcześmy dosyć daleko od celu	We are a great way off.
Pan zbłądził.	You are out of the right way.
Na drodze, mimochodem.	By the way, in passing.
Idąc tędy, po drodze.	On the way to that place.
Idź pan precz, wynoś się.	Go your way.
On zagradzał mi przejście.	He stood in my way.
Idźcie, won z drogi.	Get you gone!
Idź precz do djabła!	Be gone! off! go to the devil.
Idź tam.	Go thither.
Czy pan tam idzie?	Will you go there?

On tam idzie.	He is going thither.
Ja pójdę tam dzisiaj.	I shall go there to-day.
Zaraz tam pójdę.	I will go there directly.
Pan tam nie idzie?	Do not you go there?
Czy on poszedł?	Is he gone?
On odchodzi.	He is going away.
On ztąd wyszedł.	He has made off.
Czyż on ztąd nie pójdzie?	What, will he never be gone!
Pora iść.	It is time to go.
Zaraz ztąd wychodzę.	I'll go instantly.
Czy pan tam często się udaje?	Do you often go there?
Tam pan się udajo?	Thither you will go?
I ja mam ochotę tam się udać.	I have a mind to go there too.
A więc tam chodźmy.	Well then, let us go there.
Myśli pan że on tam pójdzie?	Do you think, he will go there?
Idź pan przodem.	Lead the way.
Proszę, po panu.	I shall not go before you, Sir.
On szedł naprzód.	He went first.
On tu zaraz przyjdzie; wyszedłem naprzód, aby pana o tem zawiadomić.	He will be here immediately, I came before, to give you notice of his approach.
Idź pan tyłem.	Go behind us.
Szli ręka w rękę.	They went arm in arm.
Idą pojedyńczo.	They go separately (singly).
Idą tłumem.	They go in troops.
Szli po dwóch, parami.	They marched by twos (two and two, two abreast).
On chodzi z końca w koniec.	He goes up and down, he walks to and fro.
On chodzi wielkiemi krokami.	He walks at a good rate (with long strides).
On postępuje miarowo.	He walks at a moderate pace.

Szedł bardzo cicho. — He walked very softly.

Iść cicho swą drogą. — To go quietly one's way.

Iść drogą prostą. — To walk uprightly.

Czemu pan nie prędzej idzie? — Why don't you go faster?

Nam jeszcze daleka droga do przejścia. — We have a great way to go.

Ledwieśmy w połowie. — We are not yet half-way there.

Pan słaby wędrownik. — You are a poor walker.

On idzie bardzo prędko. — He walks very fast.

Wojska szły całą noc. — The troops marched the whole night.

Tak to idzie na świecie. — So goes the world; this is the way of the world.

Jak idzie pański proces? — How does the law-suit go on?

Wszystko idzie dobrze, pójdzie dobrze. — All is well, every thing will go well.

Staraj się pan, aby wszystko szło dobrze. — See that all be well.

To nie źle idzie. — That is not amiss.

Nasze interesa idą źle. — Things go badly with us.

On pozwala się za nos wodzić. — He is of a yielding temper.

Zobaczymy co on powie. — Let us hear, what he is going to say.

Co pan chce powiedzieć? — What were you going to say?

To się samo przez się rozumie. — That's understood.

To pójdzie samo przez się. — There is no difficulty in the thing.

To pójdzie. — That will do.

To nie potrwa długo. — That will not last long, will not go a long way.

Co pan robić zamyśla? — What are you going to do?

Wiele idzie na funt?	How many go to a pound?
On przeszedł przez Lyon, przez ulice, przez most.	He passed through Lyons, down the street, on the bridge.
On przeszedł koło naszych drzwi.	He passed by our door.
Przejdźmy tędy.	We must pass through there.
Popatrzymy, gdy przechodzić będą.	Let's see them go by.
Rzeka tędy przechodzi.	The river runs through this place.
On go przebił szpadą na wylot.	He ran him through with his sword.
Kula karabinowa przewierciła go na wylot.	A musket-shot went through his body.
Kula przeszła około celu.	The bowl has passed the jack.
Przejdźmy do czego innego. (Mówmy o czem innem).	Let's pass on to something else.
On przebył wiele cierpień.	He has gone through fiery trials.
Przechodzić z jednej ostateczności do drugiej.	To pass from one extreme to another.
Ta razą jeszcze ujdzie.	This time I will let it pass.
Jego uważają za syna owego.	He passes for the son of such a one.
To przechodzi moje pojęcie.	I do not understand that, it is past my comprehension (that's beyond my reach).
Przejdź pan to miejsce, nie czytaj go.	Pass (skip) over that place, do not read it.
On lekko to minął.	He has touched, glanced upon it.
Puścić fałszywy pieniądz w obieg.	To pass bad money.
Przejechałem kraj cały.	I have travelled through (crossed) the whole country.
On przepłynął rzekę.	He swam across the river.
Mamyż się przeprawić przez rzekę?	Shall we cross (pass) the river?

On przeszedł przez most.	He went over the bridge.
On szybko przeszedł koło mnie.	He passed me in a hurry.
Czy on przeszedł?	Did he pass by?
Przechodząc, mimochodem.	In passing (by the way).
Przejdź pan na drugą stronę.	Pass over to the other side.
On się przebił przez tłum.	He made way through the crowd.
On się przecisnął.	He squeezes through the crowd.
On zwalczył wszystkie trudności.	He overcame all sorts of difficulties.
Namyślić się przecie.	To take the leap.
On przebył Alpy.	He crossed the Alps.
On przeskoczył rów.	He has leapt the ditch.
On przechodzi granice przyzwoitości.	He goes beyond the bounds of modesty.
To przeszło w takie ręce.	It has passed into the hands of . . .
Zapisać na rachunek.	To pass to one's account.

Wyjść, iść na spacer.	To go out, to walk, to take a walk.
Czy pan dzisiaj wyjdzie?	Will you go out to-day?
Ja wyjdę.	I shall go out now.
On tylko co wyszedł.	He is just gone out.
On wyszedł.	He is out.
Ja zabierał się wyjść z dworu, kiedy . . .	I was about to go out, when . . .
Oto wychodzą z kościoła.	People are just coming out of church.

To dzieło wychodzi z druku.	This work is just come out of the press (is just published).
Być wypuszczonym z więzienia.	To get out of prison.
Ten młody człowiek tylko co szkołę opuścił.	This young man has just left school.
Czekam na niego przy wyjściu.	I waited for him as he came out of his house.
Przy wyjściu sędziów z sądu.	Just as the court broke up.
Ja dziś nie wyjdę.	I shall not go out to-day.
Nie można wyjść.	There is no stirring abroad.
Zaraz tu znowu jestem	I shall be back again presently.
On zawsze na ulicy.	He is always strolling about.
Pójdziemyż na spacer?	Shall we take a walk?
Chce pan ze mną iść na przechadzkę?	Will you take a walk?
Chodźmy spacerować.	Let's go a walking.
Dziś jest czas piękny do spaceru.	It is fine walking to-day, the weather is good for walking.
Tam śliczne spacery.	There are fine walks.
Idę na spacer.	I'll take a walk.
Chodźmy trochę użyć świeżego powietrza.	Let us go and take an airing.
Chodźmy trochę spacerować.	Let us go and take a little fresh-air.
Ja się udam na wieś, pójdę w pole.	I shall take a trip into the country (I intend making an excursion).
Czyby się nie przejechać wierzchem?	Suppose we take a ride on horseback.
Oni pojechali karetą.	They took a drive.
My obeszli ogród.	We took a turn in the garden.

343 Wyjść, iść na spacer.	To go out, to walk etc.
My spacerowali wzdłuż rzeki.	We took a walk along the side of the river.
Oni popłynęli czółnem.	They took a sail, a row.
Ja lubię spacerować, ale nie biegać.	I love walking, but I do not like to run.
Idź pan na spacer z dziećmi.	Take the children out for a walk.
On ich wodził po całem mieście.	He has led them all over the town.
On goni po całych dniach; on szlifuje bruki.	He rambles (loiters) about the whole day.
On włóczy się po ulicach.	He is strolling (roaming) about the streets.

Przyjść, wrócić.	To come, to return.
Zkąd pan przychodzi.	Where do you come from?
Przychodzę z domu.	I come from home.
Gdym przyszedł z domu.	When I came home.
Przy powrocie do domu.	On my way home.
Przyjdź pan do mnie.	Come home with me.
Chodź -że pan.	Come along.
Chodź pan ze mną.	Come along with me.
On długo na siebie każe czekać.	He is long in coming.
Choź pan tutaj.	Come here.
Kiedy on przyjdzie?	When will he come?
Oto on.	There he comes.
Widzę go, on idzie.	I see him come.
Przychodzi sam jeden?	Does he come alone?
Przychodzi z góry (z dołu).	He comes from above (below).
Dla czego on przyszedł?	What did he come about?
Dla czego nie przyszedł wcześniej?	Why did he not come before?

Dla czego pan tak późno przychodzi?	Why do you come so late?
Kto pierw przyjdzie, ten i pierwszy.	First come, first served.
Pan na czas przychodzi.	You come just at the right time.
Jabym przyszedł, gdyby	I should have come, if...
Tylko dla tego przyszedłem.	That is the reason I come.
Pan nie potrzebuje przychodzic.	You need not come.
Zaraz jestem do usług.	I shall come to you in a moment (Coming).
To przyjdzie na czas.	That will come in time.
Przyjdź -że pan pewno.	Be sure to come.
To pana od przyjścia wstrzymać nie może.	This must not hinder you from coming.
Przyjdź pan tak rano, jak się panu podoba.	Come as early as you please.
Jakby on i późno przyszedł.	However late he may come.
Wszystko na jedno wyjdzie.	It all comes to the same thing.
Rzeczy zaszły tak daleko, że ...	Things came to such a pass that...
Zkądże to jest?	How is it that ...?
Gdy przyszedł napowrót do siebie.	When he came to himself again.
Więc kiedy pan przyszedł.	Now that you are come.
Przyszły osoby, których my nie oczekiwali.	People arrived that we did not expect.
Listy, które dziś przyszły.	The letters that came in to-day.
Czy poczta przyszła?	Has the mail arrived?
Wracaj pan jak najprędzej.	Come back as soon as possible.
Ja zaraz wrócę.	I'll be back in a moment.
Wrócę o pół do trzeciej.	I'll be back at half past two.
Czy on wrócił do domu?	Did he come home? [road].
On wrócił do ojczyzny.	He has returned home (from ab-

345 Przyjść, wrócić.	To come, to return.
Wróćmy do dawnej rozmowy.	Let us return to our subject.

Zaprosić, odwiedzić, obchodzić się.	To invite; to visit, to pay a visit, to frequent.
On mię zaprosił do stołu.	He has invited me to dinner.
On zaprosił wiele osób do siebie.	He has invited much company.
Dziś obiaduję po za domem.	I shall dine out to-day.
Mogęż mieć przyjemność, widzieć pana jutro u siebie?	May I hope to have the pleasure of your company to-morrow?
Chcesz pan być naszym gościem?	Will you be our guest?
On mię oczekuje z obiadem.	He expects me to dinner.
U nas dziś wieczorem będą goście.	We shall see company to-night.
Oni dwa razy w tydzień dają obiady.	They keep open house twice a week.
W sobotę jest u niego dzień wizyty.	Saturday is his receiving-day.
Jutro u niego wielkie towarzystwo.	He will have a large party to-morrow.
Towarzystwo w gali, gala dworska.	A full dress party.
Piękna pogoda zaprasza nas na przechadzkę.	The weather is very inviting for an excursion.
Powiedz pan iż mam gości na obiedzie.	Tell him, that I am engaged.
On dobrze przyjmuje.	He gives his company a hearty reception (he makes them very welcome)

To przyjemny współbiesiadnik.	He is an agreeable companion.
Zmuszony jestem nie przyjąć pańskich zaprosin.	I am obliged to decline your kind invitation.
Komuż winniśmy honor pańskich odwiedzin?	What procures us the honour of your visit?
U nas dziś było wiele gości.	We have had a great many visitors to-day.
On mię wczoraj odwiedził.	He paid me a visit yesterday.
Idę w odwiedziny.	I go a visiting.
On jest na wizycie.	He is on a visit.
Ja jeszcze nie oddałem mu wizyty.	I have not yet returned his visit.
Właśnie com go odwiedził.	I have just paid him a visit.
W tych dniach go odwiedzę.	I will go and see him one of these days.
On nas rzadko odwiedza.	I will call on him.
Chcę go odwiedzić.	He seldom sees us.
Mam zrobić kilka wizyt.	I have several visits to make.
Odwiedziny pańskie bardzo mi są miłe.	You are very kind to come and see me.
Jego wizyty są mi uciążliwe.	His visits are rather troublesome to me.
On często miejsce to odwiedza.	He continually haunts the place.
Jemu zabronili obchodzić się z tymi ludźmi.	He is forbidden to keep company with these people.
On nie chodzi często do kościoła.	He is no great frequenter of churches.
Na koncercie mnóstwo osób.	The concert is numerously attended.
On wszędzie w gospodach, na jarmarkach.	He frequents alehouses, he attends every fair.
On się wdaje z ludźmi złego wychowania.	He keeps bad company.

Z jakim się wdajesz, takim się stajesz.	Tell me with whom thou goest, and I will tell thee what thou doest.
On się często procesuje.	To follow the bar.
Oni blizko z sobą związani.	He is on intimate terms (upon terms of intimacy) with him.
Ja zawarł z nim przyjaźń.	I joined (engaged in a) friendship with him.
On związani przyjaźnią.	They are connected in friendship.

Biedz, śpieszyć, przyśpieszyć.	To run, to hasten, to dispatch.
Bieżcie, jak można prędko!	Run as fast as you can.
Prędzej, śpiesz się pan!	Make haste, be quick!
On bieży co siły starczą.	He runs at full speed (as hard as possible).
Zadyszałem się od bieżenia.	I ran myself out of breath.
On biegał dzień cały.	He has been beating the hoof all day.
Pan bardzo biegać lubi.	You love rambling strangely.
On mię przewrócił w biegu.	He ran over me.
On nas wszystkich w biegu wyprzedzi.	He outran us all.
Ztąd tam to wielka odległość.	There is a good stretch from hence to that place.
Przybiegłem mu na pomoc.	I hastened to his assistance.
On wiele podróżował.	He has travelled very much.
On bieży po świecie.	He is ranging the world.
Gonić na pierścień.	To run at the ring.
On bieży tu i tam.	He runs up and down.

Pan zdaje się bardzo śpieszyć.	You seem in a great hurry
On mię bardzo naglił.	He has pressed (importuned) me very much.
Co pana tak nagli do pośpiechu; dla czego tak śpieszno?	What makes you in such a hurry? why are you in such a hurry?
Pan się tak bardzo śpieszyć nie potrzebuje; to nie śpieszno.	Do not be in a hurry; the business requires no haste.
Nic nas nie nagli; mamy czas.	We are in no hurry, the time is our own.
Ja byłem w takim pospiechu, że . . .	I was in such a hurry that. . . .
On śpieszno ubiegł.	He hurried away.
On rzucił się na nas.	He rushed upon (darted on) us.
On rzucił się w środek niebezpieczeństwa.	He rushed into the midst of danger.
On żwawo oddalił się z towarzystwa.	He rushed out of the company.
Nie mogłem go dogonić.	I could not overtake him.
Dogoniłem go przy bramie.	I overtook him at the gate.
Jak najprędzej; tak prędko jak tylko pan możesz.	With rapid speed, with the greatest expedition, with all convenient speed.
Tak prędko, jak można	As soon (as quick) as possible.
Wykonaj pan to prędko.	Dispatch it immediately.
Należy przyśpieszać tę robotę.	You must expedite this work (Make haste to get ready).
On prędko pracuje.	He is a ready hand at it.
Bież pan prędzej.	Mend your pace.
Interes w pośpiechu ukończyć.	To hurry a business transaction.
Szybko, lekko pracować.	To hurry over one's work.
On nadto śpieszy.	He goes on in too great a hurry.

Co nagle to po djable.	Fair and softly goes far.
Marsz pośpieszny.	Forced march.

Skakać, podskakiwać, wysadzać.	To spring, to leap, to burst.
On przeskoczył przez mur.	He leapt over the wall.
On skacze równemi nogami.	He jumps with the feet close.
Skoczyć na koń.	To vault on a horse.
Okręt był wysadzony w powietrze.	The ship was blown up.
On w skutek tego podskakiwał z radości.	It made him leap for joy
On zadrżał od strachu.	He started up.
Serce jej skacze, puka.	Her heart leaps.
Obudził się ze strachu.	He started out of his sleep.
Ta piłka za miękka, nie podskakuje.	That ball is too soft, it won't rebound.
Piłkę złapać w poskoku.	To catch a ball at the bound.
On skacze z jednego przedmiotu na drugi.	He goes only by fits and starts.
To bije w oczy.	It is obvious to the eye.
Przeskoczył dwa wiersze.	He has skipped two lines,
Wysadzić minę.	To spring the mine.
Puścić wytrysk wody.	To set the waters playing.
Wysadzić, łamać skałę.	To blast a rock.
On się rozbieguje, zapędza.	He takes the better leap.
Koń w bok uskoczył.	The horse started aside.
Kula odskoczyła.	The ball rebounded.
Od żalu serce mi pęka.	My heart is ready to burst with grief.

Głowa mi o mało nie pęknie.	My head is ready to split in two.
On by włos rozszczepił na czworo	He would split a hair.
Rozsadzać drzewo.	To cleave wood.
Struna pękła.	The string snapped.
Naczynie to pęknie, jeźli je się nadto zbliży do ognia.	That vessel will crack, if you put it too near the fire.
Kocioł pękł.	The boiler burst.
Kopja się strzaskała.	The lance was shivered.
Wysadzono drzwi.	They forced the door.
Ten gzyms wyskakuje za nadto.	This cornice projects too much.

Uciekać, znikać, omijać, ubiedz.

To flee, to fly; to avoid, to escape.

On uciekł.	He took to flight.
Jak on mógł ubiedz?	How did he come off?
On ubieżał.	He ran away.
On zniknął.	He stole away quietly.
On ubieżał z więzienia.	He escaped from his dungeon.
Ona z nim uciekła.	She eloped with him.
On nam ubieżał.	He gave us the slip.
Wy mi nie umkniecie.	You shall not escape.
Ja jeszcze na czas zbiegłem, szczęśliwie wyminąłem.	I had a narrow escape; I happily made my escape.
On wypuścił więźnia; on pomógł jego uciecze.	He favoured the prisoner's escape.

On uciekł na złamanie karku.	He betook himself to his heels
Gdzie on uciekł?	Where has he made his escape?
On uciekł do kościoła.	He took refuge into the church.
Nieprzyjaciel zmuszony był do ucieczki.	The enemy was put to flight (routed).
Ptaki uciekły.	The birds flew away.
Strzały latały.	The darts flew about.
Czas ucieka, znika.	Time flies away.
Omijaj złe towarzystwo.	Shun bad company.
Ja jego towarzystwo zawsze omijałem.	I have always avoided him.
On wyminął się od razu.	He avoided the blow.
On parował palnięcie.	He warded off (parried) the thrust.
On ominął niebezpieczeństwo.	He escaped the danger.
Jemu się słowo wymknęło.	A word escaped him (He dropped a word).
To nie do ominięcia.	It cannot be avoided.
Nikt przeznaczenia nie ominie.	Nobody can avoid his own destiny.

Postępować, prześladować, naśladować. — To follow; to pursue; to imitate.

Postępuj pan za mną.	Follow me.
Ja postępuję za panem.	I will follow you.
Pan będzie za mną postępował.	You must come along with me.
On prędko za nami nadejdzie.	He will soon follow us.
On krok w krok za mną postępuje.	He is at my heels.
Należy postępować za modą.	One must follow the fashion.

Zazdrość towarzyszy szczęściu.	Envy attends prosperity.
Noc postępuje za dniem, a za nocą dzień.	Night follows day and day follows night.
On poszedł za zdaniem . . .	He followed the doctrine of. . .
Następna strona.	The next page.
Ztąd następuje, że . . .	Hence it follows that.
On prześladował chrześcian.	He persecuted the Christians.
Ja go w sądzie oskarżę.	I will prosecute him.
Oni gonili zbiegów.	They pursued the fugitives.
Gdyśmy się puścili za nieprzyjacielem.	When we were engaged in the pursuit of the enemy.
Oświadczyć się o pannę.	To court a girl.
Tropić czyje ślady.	To follow one by the track.
Postąpmy za jego przykładem.	Let us follow his example.
My przykład jego naśladować powinni.	We ought to imitate his example.
On naśladuje głos jego.	He imitates his voice.
On tylko drugich słowa powtarza.	He repeats what others have said.
W biegu czasu.	By succession of time.
On odziedziczył wszystkie dobra jego.	He succeeded him in all his estates.
On prawny do dziedzictwa.	He is in a capacity of inheriting.
To może mieć złe następstwa.	That may be attended with disagreeable consequences.
U niego nie było świty.	He had no followers.

Trzymać.	To hold, to keep.
Trzymaj go pan mocno.	Hold him fast.
To się dobrze trzyma.	It holds very fast.
Trzymam złodzieja.	I have got hold of the thief.
On puścił to.	He let go his hold.
Wróbel w ręku lepszy, niż gołąb na dachu.	A bird in the hand is worth two in the bush.
Niech co chce robi, ja go trzymam teraz.	He may do what he will, now I have (hold) him fast.
Oto ma pan, com panu winien.	Here take what I owe you.
Karmić kogo pięknemi słówkami.	To keep one at bay.
On trzyma kram, wyszynk, szkołę.	He keeps a shop, an alehouse, a school.
On trzyma pensyę.	He keeps a boarding-school.
Trzymać się środkiem w interesach.	To keep a medium in a business.
Dni, w których rada u króla.	The days when the king holds a council.
Beczka zawiera tyle a tyle pint.	A hogshead holds so many pints.
To dziecię jest tak żywe, iż go utrzymać nie można.	That child is so lively, that one cannot keep him in.
On nie może utrzymać swego języka.	He cannot hold his tongue.
Nie mogłem się wstrzymać od powiedzenia mu.	I could not help telling him, that . . .
On z nim surowo postępuje.	He keeps him short.
On utrzymuje swe dzieci w surowam posłuszeństwie.	He kept his children in great submission.

Anglicy trzymali to miasto w blokadzie. — The English kept the town blocked up.

Ta twierdza nie utrzyma się dłużej nad dni ośm. — That place cannot hold out eight days longer.

Ona wytrzymała długie obiężenie. — It held out a long siege.

Ona utrzymuje dom w czystości. — She keeps her house cleanly.

Trzymaj pan głowę prosto. — Hold up your head.

Nie chcę pana dłużej zatrzymać. — I won't keep, detain you long.

Należy trzymać dane słowo. — You must keep your word.

On miał mowę. — He held forth.

Trzymaj to pan w tajemnicy. — Keep that a secret.

Kto utrzymuje księgi u tego kupca? — Who keeps the accounts?

Ja mu nie ustąpię. — I am able to cope with him.

Napominałem go aby wytrzymał. — I encouraged him to persevere.

Te instrumenta rozstrajają się prędko. — These instruments do not keep in tune.

On się trzymał powrozu. — He held fast by a rope.

On chwycił się gałęzi. — He laid hold of a branch.

Ja się trzymam zdania kościoła. — I keep to the decision of the church.

Trzymam się rady pańskiej. — I stick to your advice.

Trzymaj pan wszystko w porządku. — Keep all things in repair.

To wstrzyma deszcz. — It keeps the rain off.

Zatrzymać obcą własność. — To keep back one's estate from him.

Kto trzyma jej towarzystwo? — Who keeps her company?

On z nami utrzymywał ciągłą korespondencyę. — He kept up a regular correspondence with us.

Piękność nie utrzyma się długo. — Beauty cannot keep long.

Już dłużej utrzymać się nie mogę. I am weary with holding in.

Ten interes mię wstrzymuje. This business keeps me back (withholds me).

Ja wstrzymał go za rękę. I held him back by the arm.

On utrzymuje całą familię. He supports his whole family.

On się wstrzymuje ze zdaniem. He is reserved as to his opinion.

Pan traktuje przyjaciół z nadto wielką ostrożnością. You use your friends with too much reserve.

To jemu oddali do zchowania. He has it in his keeping.

W tem nie ma nic szczególnego. It contains nothing particular.

On powinien się trzymać w granicach powstania. He must keep within compass.

Mięszać, brać udział. To mix, to meddle; to partake, to join.

Ta pszenica zmięszana z żytem. This wheat is mixed with rye.

Mięszaj pan wino z wodą. Mix water with wine.

Należy łączyć pożyteczne z przyjemnem. We ought to join profit with pleasure.

W złocie jest mięszanina miedzi. The gold contains an alloy of copper.

Wmięszajmy się w tłumy. We mixed with the people; we mingled with the crowd.

Nie należy mięszać niewinnego z winnymi. One must not confound the innocent with the guilty.

Zamięszana mowa. A confused speech.

Mięszanina. Miscellany, medley.

On pomięszał wszystko. He put all into confusion.

Na co się pan do tego mięsza? Turbuj się pan o swe własne rzeczy.	Why do you meddle with it? Mind your own concerns.
Nie mieszaj się pan w to.	Do not meddle in the matter.
On we wszystko nos wścibia.	He interferes in every thing.
On się mięsza w nasze sprawy.	He intermeddles in our affairs.
Niech każdy siebie patrzy.	Every one should mind his own business.
Ja się w pańskie sprawy więcej mięszać nie będę.	I will not meddle any more with your concerns.
Ja się nigdy nie mięszam w politykę.	I never meddle with politics.
Wmięszali go w tę skargę.	They have included him in that accusation.
On wmięszany w głupią sprawę.	He is concerned in a bad affair.
On się mięsza w medycynę.	He dabbles in medicine.
On się mięsza do rzeczy, jakich nie rozumie.	He dabbles in things which he does not understand.
On bardzo interesujący.	It is very interesting.
Interes własny nakazuje, byś pan tego nie cierpiał.	You are interested not to suffer it.
Uczestniki, uczęszczający.	The parties concerned.
Przysądzili mi część zysku na tej spekulacyi.	They gave me a share in that business.
Należy go na stronę przeciągnąć.	You must gain him over to your side.
Użyję całego wpływu, by panu to miejsce wyrobić.	I will use all my interest to procure you that situation.
Jaki w tem pan ma interes?	What concern have you in that?
Tu idzie o mój honor, o moją sławę.	My honour, my reputation is at a stake.
On na zajęcie się nim zasługuje	He deserves that one should interest one's self in his favour.

Moje serce bierze udział w jego powodzeniu.	My heart is concerned for him.
On jest po mojej stronie.	He is in my interest.
Ja za nim najmniejszego udziału nie biorę.	I give myself no manner of concern about him.
Życzę sobie byś to pan zrobił.	It is material to me that you should do it.
Ja większy udział w tem biorę, niźli pan.	I am more interested in it than you.
Biorę udział we wszystkiem co się pana tyczy.	I share in every thing that regards you.
Jaki udział pan bierze w tej sprawie.	What part do you take in that matter?
Udział, jaki biorę w pańskiem cierpieniu.	My concern for your affliction.
Podzielimy się z niemi sławą.	We shall participate the glory with them.
Ja w tem żadnego udziału nie biorę.	I am by no means interested in it; I have no share (no part) in it.
Nie wmięszaj mię pan w tę sprawę.	Do not drag me into this affair.
Proszę nie mięszać mego nazwiska w rozmowy pańskie.	I beg you would not bring up my name in your discourse.
On wziął udział w rozmowie.	He joined in the discourse.
Oni się połączyli z naszymi nieprzyjaciołmi.	They joined our enemies against us.
Ja nie chcę z nim mieć do czynienia.	I will not associate with him.
Nie mam z nim żadnej styczności.	I have no intercourse with him.

Odnosić, stosować, zależeć, zawisnąć, iść.	To concern, to regard; to depend upon; to consist.
Co do mnie; o ile się do mnie odnosi.	As for me; as far as I am concerned.
Co ja mówię, odnosi się do pana.	What I speak of concerns you.
To się do pana nie odnosi; to pana nie obchodzi.	It is no concern of your's.
To się nie odnosi do mego zawodu.	It is quite out of my way (line).
To panu nie przystoi.	It is not in your province.
Do tego on obowiązany.	It is incumbent on him.
To się do mnie stosuje.	I am nearly concerned in that.
On należy do spisku.	He is concerned in the plot.
W odnoszeniu do tego co pan mówi.	In regard of (in reference to) what you say.
Odnośnie.	Concerning, relating to . . .
W odnoszeniu do tego co mi pan winien.	As to what you owe me.
W zauważeniu okoliczności tej sprawy.	Considering how the thing is circumstanced.
Dla różnych przyczyn.	In several respects; in different points of view.
To człowiek pełen wyrozumienia.	He regards nobody.
On wszystko stosuje do siebie.	He refers all things to himself.
Ja się odnoszę na przysięgę pańską.	I put it to your oath.
W tych rzeczach nie ma związku żadnego.	These things have no relation to one another.
On wszystko do siebie stosuje, co kto mówi.	He applies to himself every thing that is said.
Tego miejsca nie można zastosować do okoliczności w mowie będącej.	That passage cannot be applied to the subject in question.

On przymawiał do . . .	He alluded to; he hinted at . .
Nie wiem dokąd pan zmierza.	I don't know what your discourse aims at.
To od niego zależy.	It depends on him.
O ile to odemnie zawisło.	As much as lies in me.
W jego mocy to uczynić.	It is in his power to do it.
Szczęście nasze od nas samych zależy.	It is in our power to be happy.
Dzieci zależą od ojca.	Children depend on their father.
Od czego to zawisło, że to się nie stanie?	What hinders the thing from being done?
Nie wiem od czego to zawisło.	I know not where it sticks.
Jeżeli tylko od tego zawisło.	If that be all; if it sticks there.
Na tem nie będzie zależało.	Never mind; that can make no difference.
Tylko od pana zależeć będzie.	You have it in your power to . . .
W tem nie będzie moja wina.	It won't be my fault.
Jego własną winą będzie, jeźli . . .	It will be his own fault if . . .
O co idzie?	What is the matter?
Idzie o pańskie życie	Your life is at stake.
Idzie o moją korzyść.	It concerns my business.
Cóż tu robić należy?	What is to be done?
Idzie nie o drobnostkę.	It was not a trifling concern.
Panu szło tylko o to . . .	The business was only to . . .
O to nie idzie wcale.	That is not the business in hand.
Cóż tam z tego; cóż na tem zależy?	What matters it? what does it signify?

To nic nie znaczy.	No matter; it does not matter.
Co mię to obchodzi; to nie moja sprawa?	What is it to me; what have I to do with it?
Co panu na tem zależy?	Of what importance is it to you?
Ja się wcale o to nie troszczę.	I do not care a straw for it.
To dla nas bardzo ważne.	It is of the greatest moment to us.
To obchodzi publiczne bezpieczeństwo.	It concerns the public safety.
To niewiele ważne.	It is but of little consequence.
Przedewszystkiem należy nam wiedzieć . . .	The main point is to know . . .
Piękność stanowi regularność części.	Beauty consists in the proportion of the parts.

Nosić, posłać, zaprowadzić, wieźć, wywodzić.

To carry, to bear, to wear; to bring, to fetch; to lead, to guide; to derive.

Przynieś pan swą książkę.	Bring me your book.
Co pan nowego przynosi?	What news do you bring?
Wojna przynosi z sobą wszelkie nieprzyjemności.	War always brings mischief along with it.
Jego żona przyniosła mu wiele.	His wife has brought him a great fortune.
On przywiódł dobre powody.	He has brought in (alleged) very good reasons.
Przynosiciel, oddawca listu.	The bearer of the letter.
Odnieś to pan napowrót.	Bring it back.
Przynieś pan świecę.	Look for a light; fetch a candle.

Zaraz za nim poślę.	I will go for him instantly.
Poślij pan po niego.	Send for him.
Czyś go pan przywiódł?	Have you brought him along with you?
Przywiedź pan mego konia.	Bring me my horse.
Ten dowód z daleka pochodzi.	That proof is far fetched.
Nieszczęście przywodzi drugie za sobą.	One misfortune seldom comes alone.
Co pana tu przywodzi?	What brought you here?
On załatwił ten interes.	He has brought the matter to bear.
Odprowadź pan konia do stajni.	Bring the horse back to the stable.
Zaprowadź tam pan swą żonę.	Conduct your husband thither.
Ja pana tam zaprowadzę.	I will wait on you thither (I will bring you on the way).
Mogę pana do teatru zaprowadzić, jeżeli się to panu podoba.	I am at your service to conduct you some day or other to the play, if you'll give me leave.
Bóg z wami.	God speed you.
On nas wodził po całem miescie.	He led us round the town.
Jego zawiedli do więzienia.	He was marched off to prison.
Ojciec uwiódł go z sobą.	His father fetched him away.
On go odwiózł w swym powozie	He took him into his coach.
Wieść konia za uzdę.	To lead a horse by the bridle.
Wodzić dziecię na paskach.	To conduct a child in leading-strings.
Za nos kogo wodzic.	To lead one by the nose.
Ślepy wodzi ślepego.	'Tis a blind man who leads another.
Myślę iż to mię do celu dowiedzie.	I thought I might derive some advantage from it.
To nie zawiedzie do niczego.	That is of no service.

Zkąd pan to słowo wywodzi?
What is the derivation of that word?

Wywodzi się z łacińskiego.
It is derived from the Latin.

Od tego to wywodzą się wszystkie jego nieszczęścia.
It is from this source that all his misfortunes flow.

Interes go wiedzie.
He is led by his interest.

I nie wódź nas na pokuszenie.
Lead us not into temptation.

Przywieść w obłęd, uwieść.
To mislead.

Każdy swój krzyż nosi.
Every one in this world has his own cross to bear.

Oddałeś pan listy na pocztę?
Did you deliver the letters at the post-office?

On nigdy pieniędzy przy sobie nie nosi.
He never carries money about him.

Ja to z sobą noszę.
I carry it about me.

Ona nosi żałobę.
She is in mourning.

Ta materya dobrze się nosi.
This stuff wears well.

Każe sobie nosić ogon.
She has a servant to bear up her train.

Pić za zdrowie.
To give a toast.

On zadziera nos do góry.
He carries his head aloft.

On ma przyjaźń dla niego.
He bears friendship for him.

Ta strzelba nosi daleko.
This rifle carries far.

Lać wodę w morze.
To carry coals to Newcastle.

Zbierać, gromadzić.

To gather, to meet, to assemble, to join.

Parlament się zgromadził.
Parliament is assembled.

On się zbiera w ratuszu.
They meet at the senate-house.

W moim domu się zbierzemy.
We will meet at my house.

363 Zbierać, gromadzić.	To gather etc.
Tłum zbierał się koło niego.	A mob gathered around him.
On zgromadził tłum.	He gathered all the rabble; he got the mob together.
On zbiera wojska.	He gathered troops.
On gromadzi rozbiegłe resztki wojska.	He collects the scattered remainder of the army.
Wojska znowu się zgromadziły.	The troops rallied again.
To tylko prosty zbieracz, kolporter.	He is a mere compiler.
Zbiór frazesów.	A collection of phrases.
Zbierają głosy.	They are going to gather the votes.
Przyjść znowu do siebie.	To recollect one's self.
Złożyć ręce.	To join hands.
Ja łączę me prośby z prośbami waszych przyjaciół.	I join my prayers to those of your friends.
Dodaj pan do tego, że . . .	Add to this that.
Wola znachodziła się z siłą w parze.	The will would happen to be combined with the force.

Ciągnąć, pchać, wlec.	To draw, to pull, to push.
On ciągnął to do góry.	He drew it up.
Konie ciągną wóz.	The horses draw the coach.
Wlekli go do więzienia.	They thrusted him (dragged him away) into prison.
Ta suknia wlecze się po ziemi.	Her gown drags.
On przyciąga oczy i serca wszystkich.	She attracts the eyes and hearts of every one.
Ten bruk jest twardy.	This plaster draws too much.
On dobył szpady aby się bronić.	He drew his sword to defend his life.

Odepchnij pan to krzesło.	Push the chair out of the way.
Ja ciągnął 100 rubli na pana.	I drew upon you for 100 rubles.
Ten argument z kąta wywleczony.	This argument is brought in by head and shoulders.
Z kogo wyciągać co, wypytywać o co.	To pump a thing out of one.
Pan mię uderzył łokciem.	You have pushed me with the elbow.
On mu drzwi zamknął przed nosem.	He banged the door in his face.
Oni odepchnęli nieprzyjaciela.	They drove (pushed) back the enemy.

Wiązać, przytwierdzać, wieszać.	To bind, to tie, to fasten; to hang; to stick; to untie.
Zwiąż pan tę paczkę.	Tie up that parcel.
To należy mocniej związać.	You must tie it tighter.
Zawiąż pan ten węzeł mocniej.	Tie that knot a little tighter.
Rozwiąż pan węzeł, paczkę.	Untie the knot, this parcel.
Był związany na rękach i nogach.	He was bound hand and foot.
Jeźli go rozwiążecie.	If you untie (loose) him.
Z zawiązanemi oczami.	Blindfolded.
On przewiązał ranę.	He bound up (dressed) the wound.
Obwiązać, pobić beczkę.	To hoop a cask.
Wapno i cement wiążą kamień.	Lime and mortar bind the stones.
Ona ciągle patrzała na obraz.	She had her eyes fastened to the picture.
On związał się ślubem.	He his bound by his vow.
Ja nie chcę sobie rąk związywać.	I will not be bound.

Oni związani ze sobą przyjaźnią	They are connected in friendship.
Oni blizko powiązani z sobą.	They stick close together.
Ja z niemi nie mam związku.	I have no connexion with them.
Związła mowa.	A coherent speech.
On się przywiązał do tej myśli, trzyma z tą partyą.	He sticks to this opinion, swears to that party.
On przywiązany do familii.	He is attached to his family.
Utwierdź pan gwóźdź w murze.	Drive a nail in the wall.
Przytwierdź pan to do obicia, ściany.	Fasten that to the tapestry; fix that against the wall.
Winogrona i chmiel wieszają się około tyk i drzew.	The vine and hop cleave to the poles and trees.
Powieś ten worek na kołku.	Hang that bag upon its peg.
Suknia pańska zawisła na krzaku cierniowym.	Her gown was caught by the briars.
Zawiesić, zchwycić okręt.	To grapple with a ship.
On się powiesił.	He has hanged himself.
Należy powiesić ten obraz.	You must hang up that picture.
Zawiesić drzwi.	To hang a door on its hinges.

Rzucać, bić.

To throw; to strike, to beat; to drive, to thrust.

Wylej pan wodę przez okno.	Throw the water out of the window.
Nie wyrzucaj pan tego.	Do not throw it away.
Pan na niego rzucał kamieniami.	They pelted him with stones.
On zrzucił płaszcz.	He threw off his cloak.

Ona mu się do nóg rzuciła.	She threw herself at his feet.
Oni rzucili się na nieprzyjaciela.	They rushed upon the enemy.
On oknem wszystko wyrzuca.	He throws the house out of the window.
Za pierwszem nieudaniem porzucić przedsięwzięcie	To throw the helve after the hatchet.
Wyrzucić kotwicę	To cast, drop the anchor.
On rzucił mi spojrzenie.	He cast a look at me.
Rzuciłem go o ziemię.	I threw him down.
Oni go ubili.	They knocked him down.
On wypędził ich uderzeniem nogi.	He kicked him out of the house.
Zrzucę go ze schodów.	I shall kick him down stairs.
Wypędziłem go pogardą.	I sent him packing.
Klin klinem się wybija.	One nail drives out another.
Głód najlepszy kucharz.	Hunger will break through stone walls.
On odrzucił jego przełożenia.	He rejected his offers.
Ktoś do drzwi puka.	Somebody is knocking at the door.
Dałem mu policzek.	I gave him a box on the ear.
Bij!	Lay on him!
Byłem niby uderzony piorunem.	I was thunderstruck.
Pobili się tęgo.	They have banged one another at a good rate.
Jéj mąż codzień ją bije.	Her husband rib-roasts her daily.
Natrę ja ci uszów.	I shall box your ears.
Bić się na kułaki.	To fight, to box.
On był zbity na kwaśne jabłko.	They have beaten him to a mummy.
U mnie serce bije	My heart beats, throbs.

Należy kuć żelazo póki gorące.	Strike the iron while it is hot; make hay while the sun shines.
Oklepana powiastka.	An old beaten story.
Bić w mur głową.	To knock one's head against the wall.

Rżnąć, łamać, rwać. To cut, to break, to tear.

On się zarżnął swym nożem w palec.	He has cut his finger with his knife.
Poderżnął sobie gardło.	He has cut his throat.
Ja mu prędko mowę przerwałem.	I cut him short with a word.
Porzućmy to.	Let us break off there.
Morze łamię się o wybrzeża.	The sea breaks against the shore.
Okręt rozbił się o skałę.	The ship split against the rock.
Dopóty dzbanek wodę nosi, póki się ucho nie urwie.	The pitcher goes so often to the well, that it comes home broken at last.
Kto winien, ten płaci.	He that breaks the glasses must pay for them.
Postronek się rozerwał.	The rope broke.
On sobie o to łamie głowę.	He racks his brains about that affair.
Zerwać bank.	To break the bank.
Ogień powstał w tej izbie.	The fire broke out in that room.
Lepiej giąć niż łamać.	Better to bend than break.
Chce pan wyrwać ten zab?	Will you pull out (draw) this tooth?

Wyrwałem sobie mola.	I have picked out my corn.
Ona sobie włosy wyrywa.	She plucked out her hair.
Wyrwano mu szpadę, laskę.	They snatched, wrung his sword out of his hands.
Wyciągnij pan gwoździe ze ściany.	Draw those nails out of the wall
Wyrwano to dziecię z rąk matki.	They tore the child from its mother's arms.

Rozłączyć, Rozróżnić.

To separate, to divide, to differ, to distinguish.

Najlepsi przyjaciele z końcem rozłączyć się muszą.	The best friends must part at last.
Pyrenee rozłączają Francyę od Hiszpanii.	The Pyrenees divide France from Spain.
On rozłączył izbę na troje.	He made three chambers out of one by partitions.
Oddzielił pszenicę od otrąb.	To part the good seed from the bad.
Tylko w jednym punkcie się rozdzielamy.	We differ about one thing only.
Rozdzielmy różnicę.	Let us split the difference.
Te rzeczy są tak różne jak dzień i noc.	Those things are as different as black from white (as night from day).
Bez różnicy.	Indifferently.
Rozróżń pan wszystko na trzy części.	Divide the whole into parts.

Zostawić, opuścić, porzucić, oddać, odprawić.	To leave, to quit, to dismiss, to forsake; to forego.
Zostaw mię pan w pokoju.	Let me alone.
Zostaw to pan.	Let that alone.
Zostaw mi pan ten interes.	Leave that affair to me.
Zostawiłem to na moim stole.	I have left it upon my table.
On za nic wszystko opuszcza.	He leaves all at random (at sixes and sevens).
On pozostawił, kazał powiedzieć.	He left word.
On wpadł w żałość.	He abandons himself to grief.
Ona opuściła rodziców.	She has deserted her parents.
Siły mię opuszczają.	My strength fails me.
Bóg swych sług nie opuszcza.	God does not forsake his own.
On mię porzucił.	He left me in the lurch, at a pinch.
Miasto rzucili na rabunek.	The town was given up to pillage.
Miejsce zostawiono nieprzyjacielowi.	The place was surrendered to the enemy.
Ten bankier uciekł.	This banker has made off.
On się zupełnie uciechom oddaje.	He runs riot.
Ja poruczam się opatrzności.	I commit myself to Providence.
Ona się oddała boskiej woli.	She resigned herself to the will of God.
Wszyscy go porzucili.	He is forsaken by every body (deserted by all his friends).
Muszę was porzucić.	I must leave you.
Chce porzucić stan swój.	He intends quitting his profession.
On podał o uwolnienie od służby.	He has tendered his resignation; he has asked for his discharge; he has thrown up his commission.

Jego odprawili, dali mu dymissyę.	He has been discharged; he has been dismissed from his office.
Ja odprawiłem mych służących.	I have dismissed my servant.
Dałem mu odprawę.	I have discharged him.
Odprawić, rozpuścić wojsko.	To disband soldiers.
Ja go odprawił bez ceremonii.	I dismissed him without ceremony.
Ja mu ten dług odstąpię.	I shall make over this debt to him.
Ja niczego nie ustąpię.	I won't abate an inch on't.
On od swych praw odstąpił.	He resigned his privileges.
Zaprzeć się samego siebie.	To deny one's self.
Ja odstępuję od tego zysku.	I will forego that advantage.
Ja się wstrzymuję od tego.	I will abstain from it.
On się nie może obyć bez wina.	He cannot abstain from wine.
On sobie niczego nie odmawia.	He does not deny himself any thing.
On się do odmówienia sobie zmusić nie potrafi.	He cannot deny himself anything.
On bardzo umiarkowany.	He is very abstemious.
Nie mogłem wstrzymać śmiechu.	I could not help laughing.

Uwolnić. To free, to liberate, to deliver, to get rid of.

Ja się od niego uwolnić nie mogę.	I cannot get rid of him.
Dragoni oczyścili miejsce.	The dragoons cleared the place.
Ja go uwolnił od kłopotu, ze złego położenia.	I extricated him from a difficulty.
On się zgrabnie uwolnił z przygody.	He cunningly withdrew from the affair. (He got out of the scrape.)
Ja uwolnił się od tego.	I got rid of it.
Uwolnij się pan od tych przywyczek.	Leave off those ways, those tricks.

Uwolniłem go z niebezpieczeństwa	I rescued him from danger.
Mamże go uwolnić?	Will you that I release him?
Obdarować niewolnika wolnością.	To emancipate a slave.
Ja nie mogę uwolnić pana od pańskiego przyrzeczenia.	I cannot release you from your promise.
Żąda być zwolnionym od przysięgi.	He wishes to be absolved from his oath.
On przyjdzie by nas wykupić.	He comes to redeem us.
Odkupiciel rodu ludzkiego.	The Redeemer (Saviour) of mankind.
Ja teraz wolny od zatrudnienia.	I am disengaged at present.
Mówmy otwarcie, powiedział.	To be plain with you, said he.
On mi to powiedział otwarcie.	He told me so frankly.
Ja jemu wolę zostawiłem.	I gave him free scope.
Odmówił choremu rozgrzeszenia.	He would not give the sick person absolution.
Uwolnienie żon z niewoli mężów.	The emancipation of women.

Padać. To fall.

Noga mu się poślizgnęła i padł na ziemię.	His foot slipped, and he fell to the ground.
On upadł ciężko.	He had a heavy fall.
On upadł na wznak.	He fell backwards.
Jak długi upadł w błoto.	He fell prostrate into the mire.
To mi wypadło z rąk.	It slipped out of my hand.
Upuściłem zegarek.	I dropped my watch.
Nie spadł bardzo wysoko.	He has not had a great fall.
On zemdlał.	He fell into a fit (fainted away).
Spadł z konia.	He fell from his horse.

Jakby upadł z nieba.	He looks as if he had dropped from the clouds.
Statek się zatopił.	They sank the vessel.
Łzy leją się z jej oczów.	The tears trickle down her cheeks.
Potknął się o kamień.	He stumbled over a stone.
Kamień zawady.	Stumbling-stone.
Ja stąpiłem błędnie.	I made a false stop.
On poślizgnął się.	He slipped down.

Napełniać, wypróżniać. To fill, to suffice, to empty.

Napełnij pan tę beczkę.	Fill up that cask.
Należy zapełnić ten rów.	That ditch must be filled up.
Dla dopełnienia liczby.	To complete the number.
Zapełń pan kwit.	Fill the blank of the receipt.
To miejsce nie zajęte; kto je zajmie?	That place became vacant; who will fill it?
On przepełnia żołądek mięsami i winem.	He crams his belly (guts) with meat and wine.
On pijany, podchmielony.	He is tipsy, intoxicated.
Apetyt przychodzi w jedzeniu.	One shoulder of mutton drives down an other.
Ja spełnił mój obowiązek.	I have done my duty.
Wszystkie życzenia jego wypełniają się.	All his desires are fulfilled.
Ta książka pełna nauki.	This book is stored with learning.
Dostatek nie bieda.	Store is no sore.
Bieda nie grzech.	Poverty is no crime.
On idzie pod pełnemi żaglami.	He goes with full sails.
U niego piwnica pełna wina.	He has a cellar full of wine.
On wypróżnił szklankę.	He emptied the glass.
On daje pełnemi rękami.	He gives plentifully.

To dostateczne dla jego życia.

That is sufficient for his subsistence.

Każdy dzień ma swój znój.

Sufficient for the day is the evil thereof.

Łatwo dowodzić uczonemu.

A word to the wise.

Mina zadowolnienia samym sobą.

A selfsufficient, starched air.

Przyrządzać, być gotowym. To prepare; to be ready.

Przyrządzić obiad.

Get dinner ready.

Aby wszystko było gotowe.

See that every thing is ready.

Mój kucharz dobrze gotuje.

My cook dresses victuals very well.

Wszystko przyrządzone do tego obchodu.

Every thing has been prepared for that ceremony.

Gdym się przygotowywał do podróży.

While I was getting ready for my departure.

Ja na to zupełnie gotów jestem.

I am absolutely bent upon it.

To było gotowo.

It was ready, at hand.

On się przygotowuje na długą podróż.

He prepares for a long voyage.

Oni gotowi do boju.

They are ready for battle.

Okręt gotowy do polowania na nieprzyjaciela.

The ship is fitted out to cruise (to privateer).

Okręt gotów do żeglugi.

The ship is ready for sea (to sail).

Jemu potrzeba tyle na wyprawę.

He wants so much to equip himself.

Otwierać, zamykać, zaprzeć.	To open; to shut, to close, to cover.
Otwórz pan drzwi.	Open the door; please to unlock the door.
Zamknij pan drzwi.	Shut the door.
Te drzwi otwierają się wewnątrz	This door opens from within (from without).
Otwiera swe oczy.	He begins to open his eyes.
Otworzyli ciało.	They opened the dead body.
Kwiaty otwierają się na słońcu.	The flowers open to the sun.
Ja tylko panu się odkrywam.	I do not disclose myself but to you.
Przy otwarciu kolei żelaznej.	On the opening of the railway.
Te okna nie dobrze się zamykają.	These windows do not shut close.
Ta rana zagoi się prędko.	That wound will soon close up.
On pokryty ranami.	He is covered with wounds.
Dlaczego pan przedemną drzwi zamyka?	Why do you shut me out?
Drzwi są zaparte.	The door is locked.
Zamknij pan swe pieniądze.	Lock up your money.
U mnie wszystko zaparte.	I have all under lock and key.
Zostaw pan drzwi na pół otwarte.	Leave the door a-jar.
Musi je pan zaryglować podwójnie.	You must doublelock it, bolt (hasp) it.
Pan zagradza drogę.	They stop the passage.
Czyś pan zakorkował flaszkę.	Have you corked the bottle?
Pole bitwy było pokryte trupami.	The field of battle was spread with dead bodies.

Czuć, dotykać.	To feel; to touch.
Ja czuję że mię oszukują.	I am well aware, that I am cheated.

Czuł się blizkim śmierci — He was sensible of his own death.

On się poczuwa. — He knows himself very well.

Ja uczuwam ból wielki. — I feel a great pain.

On pełen współczucia ku . . . — He is keenly alive to —

Ja pojmuję boleść pańską. — I am much affected by your sorrows.

On bardzo czujny na sławę. — He is very sensible of glory.

On ma współczucie dla każdego. — He feels for all mankind.

U niego szlachetna, uczuciowa dusza. — He thinks nobly, he has noble and exalted sentiments.

Szczęście ciągłe czyni nieszczęście podwójnie bolesnem. — A constant prosperity gives a greater feeling to misfortune.

Czuję iż religia jest jedyną pociechą nieszczęśliwych. — I am sensible, that religion is the only comfort of the unfortunate.

Ta omyłka jest widoczną. — That error is palpable.

Dotykałem jego tętna. — I have felt his pulse.

Ślepy szuka drogi za pomocą kija. — A blind man feels his way with a stick.

To się czuje gładko, delikatnie. — It feels soft.

Nie dotykaj tego. — Do not touch it.

Dla czego się pan żali, on pana nie dotknął. — Why do you complain, he did not touch you.

Nie należy ruszać tej materyi. — One must not touch upon that string.

Widzieć, patrzeć, uważać. — To see, to look, to perceive, to observe etc.

Czyś go pan widział? — Did you see him?

Widziałem to na własne oczy. — I saw it with my two eyes.

To widoczne.	It is evident.
Zobacz pan, czy on przyszedł.	See if he has come.
Popatrz pan, kto to.	See who is there.
Jak pan widzi.	As you see.
Po tem co widzę.	For all I see.
Czyś pan tego nie zauważył?	Did you not notice it?
Ja nie mógł go widzieć.	I could not get sight of him.
Widziałem tylko pobieżnie.	I had but a glimpse of it.
To widać z daleka.	That is seen at a distance.
Obejrzyj pan bliżej.	Look nearer at it.
Poznałem go na pierwszy rzut oka.	I knew him at first sight.
Ja wejrzał na to.	I glanced at it.
On na niego patrzył bez końca.	He stared her full in the face.
On nie widzi dalej od swego nosa.	He does not see further than his nose.
Coś podobnego nie zdarzyło mi się jeszcze.	I never saw the like.
On widział wiele, on zna świat.	He is a man that has seen a great deal of the world.
Nie raczy ich pan obejrzeć?	Will you kindly take a view of them?
To warto widzenia.	That is a thing worth seeing, to be seen.
Dobrze, zobaczymy.	Well, we will see.
Ja nie widzę jasno w tej rzeczy.	I don't see clearly in this affair.
Nie widzę, na co to ma się przydać.	I don't perceive what may be the use of . . .
Pan widzi wszystko.	You are very clear-sighted.
U pana dobra miara w oku.	You have a correct eye.
On patrzy zezem cokolwiek.	He squints a little.
Ja jemu pokażę z kim on ma do czynienia.	I will show him, what kind of person he has to deal with.

Po wzroku, poczytują go za człowieka uczciwego.	By his looks you would take him for an honest man.
Ja to w innym świetle uważam.	I view it in another light than you do.
I z oczu i z myśli precz.	Out of sight out of mind.
Nie było widać ani jednego okrętu.	No vessel was within sight.
On przejrzał całe zgromadzenie.	He surveyed all the spectators.
Jak to pan mógł przeoczyć?	How came you to overlook it?
Ja przewidział ten wypadek.	I foresaw this event.
Ta alea jest bez końca.	That alley reaches farther than one can see.
Cieszy mię bardzo widzieć pana znowu.	I am very glad to see you again.
My go od tego czasu nie widzieli.	We did not see him since.
Patrz no!	Look here! Behold!
Patrz pan w górę, na dół.	Look up, look down there.
Zauważył pan tę damę.	Do you see that lady?
Ona wygląda oknem.	She is looking out of the window.
On patrzał przez szparę, dziurę.	He peeped through a hole.
Ona się cały dzień w lustrze przegląda.	She is fond of looking at her face.
Ona za panem się ogląda.	She observes, spies you.
Ona mię widzi niechętnie.	She does not look at me with a favourable eye.
Dlaczego oni mi się tak przyglądają?	Why are they thus staring (gaping) at me?
Jeźli o drobnostki chodzi, zamykam na nie oko.	In indifferent matters I shall not look so sharp.

On podgląda, czai się. — He keeps a good look-out.

On na niego patrzał z góry. — He looked down upon him with contempt.

Nie należy się gniewać, gdy mniejsi na nas patrzą. — A cat may look upon a king.

Spojrz pan na niego uważnie. — Heed it.

Im więcej uważam tę osobę, tym bardziej przypomina mi się, iż ją gdzieś widziałem. — The more I examine that person, the more I am persuaded, that I have seen him somewhere.

On sam wszystko przegląda. — He examines every thing himself.

On zrobił przegląd wojska — He held a review.

Zdawać się. To appear, to seem.

Co się panu o tem zdaje? — What do you think of it?

Mnie się tak zdaje. — It appears so to me.

To mu się zdaje. — He fancies, he thinks.

Jak mnie się zdaje. — Methinks; to my seeming.

Gdy on za dobre uważa. — If he thinks fit.

To zdaje mi się być dobrem. — That appears well to me.

Te dowody zdają się być dobre — These reasons seem to be good.

Mnie się zdaje, pan ma ochotę. — It appears to me you have a mind.

Naprawdę, to nie do uwierzenia — Truth, little sign on't.

Młodzi ludzie błyszczeć lubią. — Young people love to make appearances.

W tem widać jego rozum. — He shows his wit in that.

Kolor biały odbija silnie od czarnego. — Black sets off white.

To tylko by przystojność zachować. — It is merely to save appearances.

Wszystkie pozory są przeciwko niemu. — To all outward appearance he is in the wrong.

Pozór myli. Appearances are deceitful.

Nie wszystko złoto co się świeci. All is not gold that glitters.

Słuchać. To hear, to listen.

Słuchaj mię pan. Listen to me.

On mię słuchać nie chce. He will not hear any thing.

Nie mów pan tak głośno, podsłuchują nas. Do not speak so loud, we are overheard.

Słuchaj pan, słówko powiem panu. I say! a word with you.

Słuchaj pan na to co mówię. Give ear to my words.

Mnie nie chciano słuchać. I could not make myself heard.

Mówił o pojednaniu, ale nie chciano tego słuchać. He talked of an accommodation, but they would not hear of it.

Słyszałem, mówiono mi o tem. I heard some people say; I am told.

Słyszałem go. I heard him say

Wiem o tem ze słuchu. I know it by hear-say.

On słyszał cośmy mówili. He listened to what we said.

On uważnie słucha. He pricks up his ears.

On lubi podsłuchiwać pod drzwiami. He likes listening at the door.

On na podsłuchach. He listens; he lurks.

Ściany mają uszy. Pitchers have ears.

Pewnie mu w uszach dzwoniło. It is likely his ears were hot.

On tępo słyszy, on dość głuchy. He is hard of hearing.

To wchodzi u niego przez jedno ucho, a drugiem wyiata. That comes to him through one ear, and goes out through the other.

Głodny żołądek nie ma uszów A hungry belly has no ears.

To niesłychana!	It is a thing unheard of.
On przesłuchał mię z zadania.	He heard me my lesson.
Musiałem się w tem przesłyszeć.	I must have misheard it.

Mówić, powiadać. To speak, to talk, to say, to tell.

Proszę, powiedz mi pan.	Pray, tell me.
Co pan chce powiedzieć?	What are you going to say?
Kto to powiedział?	Who said it?
Kto panu to powiedział?	Who has told you so?
Jak panu powiedziałem.	As I told you.
Mówią.	It is said.
To jest.	That is to say.
Tak mówiąc.	If I may say so.
Co pan na to?	What do you think of that?
Powiedz mi pan, o co idzie.	Tell me what is the matter.
Pan tylko słówko powiedzieć potrzebuje.	You need only speak a word.
Łatwo panu mówić.	It is easy for you to say so.
Ja nie mogę panu powiedzieć dokładnie.	I cannot tell you exactly.
Wszystko co panu powiedzieć mogę, jest że . . .	All I can tell you, is that —
E, co pan mówi?	You don't say so!
Ja panu coś powiem.	I'll tell you what.
Tak, powiedziałem.	Yes, quoth I.
Powiedz pan swe mniemanie.	Speak your mind.
Wymów się pan otwarcie.	Speak out (freely)!
Nagadałem mu tęgo prawdy.	I told him his own; I was plain with him.
Powiedziałem mu bez ogródki.	I told him without ifs or ands.
Powiedziano, zdziałano.	No sooner said than done.

Tak mówią w mieście.	It is the common talk.
Nie wiem co mówić o tem wszystkiem.	I do not know what to think of all this.
On bardzo źle o panu mówił.	He railed at you with bitterness.
On złośliwie o mnie wygaduje.	He speaks ill of me.
Przytem powiedziawszy.	Let it be said by the way.
Mów pan co się panu podoba.	You may say what you please.
Czyż można powiedzieć co silniejszego?	What can be said more to the purpose?
On głupstwa gada.	He talks nonsense.
Ona wróży.	She tells fortunes (with cards).
Muszę z nim mówić.	I must speak with him.
Mówmy o głównej rzeczy.	Let us speak to the point.
On napomknął o tem.	He started the subject.
Nie należy panu tak mówić ze mną.	You ought not to speak in that way to me.
On mówi bez namysłu.	His tongue runs before his wit.
On mówi bez ładu i składu.	He talks at random.
On mówi bez przygotowania.	He extemporizes.
On mówi przez nos.	He speaks through his nose.
On połyka połowę wyrazów.	He clips half his words.
U niego wymowa gardłowa.	He speaks from the throat.
On się jąka.	He stutters.
Pan mówi nadaremnie; słowa pańskie na wiatr.	You spend your breath in vain.
U niego dobra wymowa i układ.	His delivery (diction) is good.
On się dobrze wyraża.	His tongue runs glibly; he expresses himself very well.
To samo za siebie mówi.	The thing speaks for itself.
To u mnie na języku.	I have it on the tip of my tongue.
Cała rozmowa toczyła się o tym przedmiocie.	The conversation ran merely upon this subject

Ja z nim o panu mówił.	I talked to him about you.
Mówiłeś pan z niemi?	Did you speak with (to) them?
On mówi uczenie.	
Wiele o tem mówią.	It is a thing much talked of.
To czyste frazesa.	These are words of course (mere court phrases).
On tylko lekko o tem wspomniał	He only mentioned it cursory.
Opowiadał o tem dokładnie.	He went into particulars.
Mów pan krótko.	Be short.
On za nim mówił.	He spoke in his behalf.
On z nim szepcze.	She speaks to him in a low voice.
On mi to powiedział do ucha.	He whispered it in my ear.
Oni tylko ciągle szeptają.	They do nothing but whisper.
Pogadajmy trochę.	Let us prate a little.
Oni przegadali całą godzinę.	They have been discoursing for an hour.
Ona paple bez przestanku.	She is tattling continually (she is a gossip).
Ona paplać lubi.	She likes babbling, prattling; she is very talkative.
Ona paple niby sroka.	She chatters like a blind magpie.
Ja otwarcie z nim mówiłem.	I have spoken rather harshly with him.
Słodziutkie słowa.	Sweet words.
To słowa grubijańskie.	Those are big (abusive, smutty) words.
Poszedł, nie powiedziawszy słowa.	He went without saying any thing.
Ona chce wszędzie mieć słowo ostatnie.	She always out-tongues it.
On mówi, jakby miał do rozkazywania.	He speaks imperiously, peremptorily.
On rzecz zagaił	He took the lead (he was the spokesman).

Mówić, powiadać.

Pan o dziwnych rzeczach rozprawia.

To gadka mamczyna, czysta baśnia.

To wielki baśni opowiadacz.

On panu dziwadła opowiada.

Jeźli go pan posłucha, to on wiele historyjek panu naopowiada.

To przyjemny opowiadacz.

Ten kaznodzieja pięknie mówi.

Opowiadał o swoich przygodach.

On opowiadał tak, jak było rzeczywiście.

On wygada się ze wszystkiego.

Pan papla, jak mi się zdaje.

Co na sercu to i w ustach.

To speak, to talk etc.

You talk strangely.

That is a nursery-tale.

He is a great fibber.

He tells you idle stories.

You need only listen to him, he will tell you a number of stories.

He recites agreeably.

That preacher has a good delivery.

He related his adventures.

He related the fact as it happened.

He is a tell-tale.

You're a blab, I find.

What the heart thinks, the mouth speaks.

Pytać, odpowiadać.

Czy nikt się o mnie nie pytał?

Pytaj go pan o jego nazwisko.

Przyjaciel pytał o pana.

On pytał o drogę.

On dowiadywał się o zdrowie pańskie.

To dziwne pytanie.

Głupie pytanie nie warto odpowiedzi.

Milczenie jest także odpowiedzią.

To ask; to answer, to reply.

Has nobody asked for me?

Ask his name.

Your friend has inquired for you.

He inquired the way.

He has asked after your health.

This is a strange question.

A silly question deserves no answer.

No answer is an answer.

Zadam panu pytanie. I will ask you a question.

Przedmiot, o który rzecz idzie. The point in question, at issue.

Kazałem zapytać, czy . . . I sent to inquire, whether . . .

On wyszedł zbierać nowiny. He went to receive information.

Ja dopytywałem się o tem u mych wszystkich znajomych. I made inquiries about it of all those I knew.

Odpowiedz pan najprzód na to pytanie. Answer this question first.

Co on panu odpowiedział? What answer did he give you?

W odpowiedzi na list pański. In reply to your letter.

Nie mam na to nic do odpowiedzenia. I have no reply to it.

Co pan ma przeciw temu? What can you object to in that?

Robili mu uwagi, na które nic nie mógł odpowiedzieć. They made an objection to which he could not answer.

Co pan ma przeciwko tym dowodom? What do you object against these reasons?

On by robił przełożenia. He would have remonstrated.

Następstwo nie odpowiedziało naszym oczekiwaniom. The success did not answer (fell short of) our expectation.

Nazywać, wołać, krzyczeć. To name, to call; to cry

Jak się pan nazywa? What is your name?

Nazywam się Grzegorz. My name is George.

To imię przybrane. It is a false (a supposititious) name.

Nazywają go jeszcze teraz tem imieniem. He is still called by that name.

Bogaty człowiek, zowiący się Jenisz. — A rich man Jenish by name.

Jego imię takie jak moje. — He is my name-sake.

Jego znano pod tem imieniem. — He went by that name.

On sobie daje tytuł szlachecki. — He gives himself a noble name.

On imię swe unieśmiertelnił. — He has immortalized his name.

Jego imię wielkie w literaturze. — He has a great name in literature.

On słynie z dobrego imienia. — He stands in good repute.

On królem tylko z imienia. — He is nominal king only.

Jak to pan nazywa? — How do you call that?

Zawołaj pan na me sługi. — Call my servants.

Wołał o pomoc. — He called for help.

Czy pan mię woła? — Do you call me?

Ja za nim wołałem, ale on był tak daleko, iż mię nie mógł dosłyszeć. — I called after him, but he was out of hearing.

Wołaj go pan znowu. — Call him back.

Poseł był odwołany. — The ambassador has been recalled.

Warta dwa razy go wyzwała. — The sentinel challenged him twice.

On krzyczy na całe gardło. — He cries (screams) with all his might; he roars as loud as he can.

On wydał okrzyk. — He set up a loud scream.

Krzyczą: ogień, złodzieje! — They cry out fire, thieves.

Co wywołują na ulicy? — What is cried about the street?

To dziecię krzyczy bez ustanku. — That child is incessantly squalling.

Zawiadomić. — To inform, to advise, to advertise.

Pan o tem źle zawiadomiony — You have been misinformed.

Zawiadomienie przyszło zapóźno.	The notice came in too late.
Otrzymałem pewne wiadomości.	I have received intelligence from the best authority.
Ja pana o tem najprzód zawiadomiłem.	I advise you of it beforehand.
Daj mi pan, z łaski swej, o tem wiadomość.	Be so kind as to give me some information about it.
Ja go o tem zawiadomiłem.	I advised him of it.
On o tem wiadomość otrzymał.	He got scent of it; it came to his ears privately.
On mię uwiadomił o niebezpieczeństwie.	He apprized me of the danger.
On o tem w gazecie ogłosił.	He has advertised it in the papers.

Objaśnić, ogłosić. To explain; to declare.

Objaśnij się pan wyraźnie, bo pana rozumieć nie można.	Speak plainer, you are not understood.
On objaśnia pismo święte.	He expounds (explains) the Scriptures.
Pan źle wyjaśnia moje słowa.	You misinterpret my words.
On wszystko ze złej strony bierze.	He puts a wrong (an ill) construction upon every thing.
Dla usunięcia nieporozumień.	To avoid misrepresentations.
Nie weź pan tego za złe.	Do not take it amiss.
Ja to w dobrej myśli przyjmuję	I take it for good.
Nie bierz mi pan tego za zarozumiałość.	Do not construe it as vanity.
Ztąd objaśnia się prowadzenie jego.	That accounts for his behaviour.
Tłomaczyć sny.	To interpret dreams.
On wydał swych wspólników.	He revealed his accomplices.

387 Objaśnić, ogłosić.

Oświadczenie wojny, miłości.
On się oświadczył mym nieprzyjacielem.
Jawny nieprzyjaciel . . .
Cholera się pokazała.
Nie ma nic złego na świecie, coby na jaw nie wyszło.
Teraz zrucił maskę.

Ja mu zerwę maskę.
Ona odkryła mi serce swoje.
On ogłasza wszędzie, że . . .
To tajemnica wszędzie znana.
On wydaje książkę, pismo

Ogłosić zaręczyny.
Pokój jest ogłoszony.

Prawo będzie ogłoszone.
Złodzieja odkryto.

On zna tajemnicę.
Trzymaj pan tajemnicę.
On wygadał się z tajemnicą.
On zwąchał zdradę.

To explain; to declare.

Declaration of war, of love.
He declared himself my enemy.

A declared, professed enemy to . . .
The cholera morbus broke out.
All will come to light in the end. (Time brings truth to light).
Now he throws off his disguise.

I shall unmask him.
She has unbosomed herself to me.
He announces everywhere, that . . .
That secret is a common report.
He intends publishing (he publishes) a book.

To bid the bans of matrimony.
Peace has been proclaimed.

The law will be promulgated.
The thief has been discovered (detected).
He is in the secret.
Keep your counsel.
He set this secret abroad.
He had some inkling of the treason.

Pokazać, dowodzić.

Pokaż mi pan drogę.

Ona na pana palcem wskazuje

On mię ręką wołał.
Ja mu kiwnął głową.
Oni pokazali wiele odwagi.

To show, to prove.

Show me the way.

She points at you with her finger.
He beckoned to me.
I nodded to him.
They displayed great courage.

Pokazał iż mu nie brak odwagi. — He proved himself a man.

Ten człowiek nie śmie się pokazywać publicznie. — This man dares not appear in public.

On udał rozgniewanego. — He made a show of anger.

Pod płaszczykiem przyjaźni. — With a show of friendship.

To się prześlicznie wydaje. — It makes a fine show.

Jeźli się to, co pan mówi, jako prawda pokaże. — If what you say proves true.

Tego dowodzenia dowieść nie łatwo. — It is not easy to prove this proposition.

Dowiodę rzecz przeciwną temu. — I undertake to prove it false.

Uczyć, przestrzegać, radzić. To teach; to exhort; to advise.

On mię pisać nauczył. — He taught me writing.

On będzie brać lekcje u pana. — He will take lessons from you.

Uczyłeś pan jego dzieci? — Did you instruct his children in —?

On tęgo wyćwiczony. — He is well schooled.

To więc jestem tyle mądry co przedtem. — I remain as wise as I was before.

Niech to panu za naukę posłuży, iż nie tak łatwo należy oszustom zawierzać. — Take this for warning never to put too much trust in deceitful men.

Przestrzegam pana o tem. — I warn you of it.

Kto ma uszy niech słucha. — This is a fair warning for every one to stand on his guard.

Przestrzeżony wart za dwóch. — Fore-warned, fore-armed.

Ja pana po przyjacielsku przestrzegam. — I caution you as a friend.

Co mi pan robić radzi? — What do you advise me to do?

Poradź się pan adwokata. — Go to a counsel (counsellor).

Idź pan za mą radą.	Be advised.
Jabym to radził panu.	I should counsel (advise) you to —.
Podług mego zdania.	In my opinion.
Źle panu doradzono.	You are badly advised.
Poradź się pan sam siebie.	Advise with yourself.

Żądać, prosić. — To ask, to demand; to beg, to pray.

Mogęż pana prosić o to?	May I trouble you for it?
Proszę pana o tę grzeczność.	I beg this favour of you; I beg it as a favour.
Proszę pana o pozwolenie.	I beg leave —
Proszę, bądź pan tak łaskaw.	Pray be so kind.
Proszę pana bardzo o to.	I beseech you, entreat you.
Zaklinam pana.	I conjure you.
O co on pana prosił?	What did he ask of you?
Co pan żąda? co pan chce mieć	What would you have? what do you want?
On żąda wina.	He calls for wine.
On żąda go napowrót.	He asks it back again (He begs me to return it).
On się o to miejsce ubiegał.	He applied (made application) for a situation.
Na tem miejscu potrzeba zręcznego człowieka.	That situation requires a clever man.
Oni mieli tego żądanie.	They laid claim to (claimed) it.
To żądanie bezrozsądne.	This is an unreasonable demand.
Żądam dziesiątej części.	I claim a tenth part.
On prosił u księcia za niego.	He interceded for her with the prince.

Żebrak prosił go o jałmużnę.	The beggar asked charity of him.
On modlił się.	He said his prayers.
Ona mówiła różaniec.	She told her beads.
On błagał Boga o pomoc.	He implored (craved) the assistance of God.
Proście za waszych nieprzyjaciół.	Pray for your enemies.

Twierdzić, przyznać, przeczyć,	To assert, to attest; to own; to deny, to contradict.
Zaręczam panu, że . . .	I assure you, that.
Pewno, prawdziwie.	To be sure, certainly, of course.
To rzecz dowiedziona, rzeczywista.	It is an avowed (an undeniable) fact; it is fully attested; it is a matter of course.
Na honor; daję panu słowo honoru.	On my honour.
On twierdzi, iż tego nie powiedział.	He maintains he did not say so.
Nie mogę twierdzić tego.	I cannot assert it.
Nie ręczę za tę wiadomość.	I cannot warrant this news true.
On potwierdził, zaprzeczył.	He answered in the affirmative, in the negative.
Należy przyznać, że . . .	It must be owned (granted) that . . .
On przyznał się do występku.	He confessed his guilt (he pleaded guilty).
On przyznał się protestantem.	He professed (avowed) himself a protestant.
Przyznaję, że on ma słuszność.	I grant, that he is right.
Błąd uznany traci połowę winy.	A fault confessed is half forgiven.

On się lisowi powierzył.	He betrayed himself to a false-hearted man.
Przyznaję otrzymanie pańskiego listu.	I acknowledge the receipt of your letter.
Nie przeczę żem to powiedział.	I do not deny to have said so.
Ja temu przeczę.	I pronounce it false.
On się go wyrzekł.	He disclaimed his acquaintance.
On zaprzeczył wszystkiemu, co dawniej miał powiedzieć.	He disowned every thing he said before.
On się z tego wymówić nie może.	He cannot go back.
On mówi dzisiaj tak, jutro siak.	He says and unsays.
On sam sobie przeczy.	He contradicts himself.
Ja go złapałem na kłamstwie.	I gave him the lie.
Nie cierpię sprzeciwieństwa.	I bear no contradiction.
To się sprzeciwia mej naturze.	That is repugnant to my nature, to my feelings.

Obiecać, grozić.

To promise; to threaten.

On obiecał przyjść do mnie.	He promised me that he would come.
To wszystko, co mogę obiecać.	That is all I can promise.
On mi dał słowo.	He has passed his word.
Człowiek uczciwy słowa dotrzymuje.	A man of honour keeps to his word.
Trzymam pana za słowo.	I take you at your word.
Obiecać i dać to nie jedno.	It is one thing to promise and another to perform.
On obiecuje złote góry.	He promises wonders, mountains of gold.
On mu obiecał swą córkę w małżeństwo.	He has betrothed his daughter to him.

On mię obiecaniami zbywa. He puts me off (amuses me) with fine promises.

Obiecana ziemia. The land of promise.

On mu groził ręką, laską. He threatened him with the hand, with the stick.

Ten dom zagraża runięciem. This building is in decay, ready to fall.

Niejeden grozi, a sam się obawia. Your swaggerers are great cowards.

Rozkazać, poruczać, rządzić. To command, to bid; to rule.

Czyńcie co wam rozkazano. Do as you are bid.

Niech pan tylko rozkaże. You need only command.

Jestem do usług pana. I am at your command (disposal, service).

Pan mi nic nie ma do rozkazywania. You have no power to command me.

Mój obowiązek mi to porucza. My duty commands me.

Ma pan mi co do poruczenia? Have you any commands?

Im poruczono to spotkanie. They were ordered for that affair.

On wszędzie rządzić pragnie. He likes to domineer.

Każdy jest panem w swym domu. A man's house is his castle.

On rządzi wielkim narodem. He rules (reigns over) a great people.

Państwo jest dobrze rządzone. The state is well governed.

Oni morzami władają. They rule the waves.

Pan nad nim włada bezwarunkowo. You have an absolute command (authority) over him.

Porównać, być podobnym.	To compare; to resemble.
Porównaj pan tych dwóch autorów, a zauważy pan, jak oni są sobie przeciwni.	Compare these two authors, you will see their difference.
On myśli, że się z owym równać może.	He pretends to be equal to such a one.
Ja jemu równy.	I am equal to him.
On się mu równa zasługami.	He is equal to him in merit.
On porównywał tę kopię z oryginałem.	He compared the copy with the original.
Porównawczo.	By way of comparison.
Do nieporównania.	Beyond comparison.
Jemu nie ma podobnych.	He has not his equal (match).
To bezprzykładnie.	It is without a parallel.
Ona podobna matce swojej.	She takes after her mother.
Oni sobie wielce podobni.	They are as like as two drops of water.
Równy z równym się para.	Like loves like; birds of a feather flock together.
Między niemi widać familijne podobieństwo.	There prevails a family likeness between all of them.
Oni wszyscy na jedną miarę.	They are all of the same cut.

Prześcigać, odznaczać się, chwalić, ganić, usprawiedliwiać się.	To excel; to distinguish; to prefer; to approve; to blame; to excuse.
On ich wszystkich prześciga.	He exceeds (surpasses, excels) all of them.
On zaćmiewa swych współczesnych.	He eclipses (effaces, drowns) all his contemporaries.
On prześcignął sam siebie.	He has outdone himself.
On przewyższył wszystkich swych współzawodników.	He has carried it over all his competitors.
On prześciga wszystkich swych przeciwników	He is superior to all his antagonists.

Miłość silniejsza często od głosu rozsądku.	Love often gets the better of reason.
On mię prześciga.	He is getting the ascendency over me.
On ma przed nim pierwszeństwo.	He has the precedence.
Ja panu pierwszeństwa ustępuję.	I give way to you.
On mię uprzedził.	He got the start of me.
On się odznaczył swą odwagą i pojęciem.	He has distinguished himself by his talents, his courage.
On go podniósł do nieba.	He extolled him to the skies.
Oni Boga chwalili.	They glorified God
Ja go nad . . . przenoszę; daję mu pierwszeństwo.	I prefer him to . . .
Ja wolę tak.	I like it better in this way.
Pochwala pan jego prowadzenie?	Do you approve of his conduct?
Jego obchodzenie się ganią wszyscy.	His behaviour is disapproved by every one.
On mu robił wyrzuty, ganił go.	He censured him.
On otrzymał silną naganę.	They gave him a sharp reprimand.
Nie można go ganić za to.	He cannot be blamed for it.
To panu na odpowiedzialność włożą.	That will be laid to your charge.
Ona ganiła swą córkę.	She scolded her daughter.
On mi zapomnienie wyrzucał.	He reproached me with forgetfulness.
Proszę mi przebaczyć, usprawiedliwić mię.	I beg your pardon.
Proszę bardzo o przebaczenie.	I beg you a thousand pardons.
Nie usprawiedliwiaj się pan.	Make no apologies.
On go usprawiedliwił u cesarza.	He has apologized for him to the emperor.
W tem go należy usprawiedliwić.	He must be excused for having done so.

395 Prześcignąć, etc.	To excel; to distinguish etc.
Prosiłem go o uwolnienie mię od tego.	I desired him to be excused.
On się usprawiedliwia ubóstwem swojem.	He pleaded poverty.

Mylić się, wszukiwać, kłamać.	To mistake, to cheat, to deceive; to lie.
Każdy mylić się może.	To err is human.
Pan się bardzo myli.	You are greatly mistaken.
Pan w błędzie.	You labour under a mistake.
On zmylił nasze oczekiwania.	He has deceived our expectations.
Ci się mylą, którzy dumają . . .	They are mistaken who think . .
On się omylił w swych nadziejach	He found himself disappointed in his hopes.
Zrobiłem pomyłkę, błąd.	I have committed a blunder.
Jego oszukać łatwo.	He is easily misled.
On oszukał pana.	He told you a lie (a story, an untruth).
On kłamie; on skłamał bezwstydnie.	He lies.
To kłamstwo.	It is a lie, a fib.
Głupstwo, banialuki!	A fine puff indeed! it is all stuff!
To kłamca wierutny.	He is an arrant liar.
On pochlebia, to pochlebca.	He dissembles; he is a dissembler, hypocrite.
On prawdę przekręca, skrywa.	He disguises the truth.
On się chorym kłamie.	He feigns sickness.
Oszukano pana.	They have imposed upon you.
On z niego drwiny stroił, na śmiech go podał.	He has outjested, mystified him.
Kto pod kim dołki kopie, ten często w nie wpada.	He who lays a snare for others falls into it himself.

Starają się wzajemnie oszukać.	They try to out-wit one another.
On go oszukał.	He has put him off; he gave him the slip.
Jego tęgo oszukano.	He has been thoroughly taken in.
Omyłka umyślna.	A wilful deception.
To kupno tylko na pozór.	It is only a feigned purchase.
Łatwo kłamać z daleka.	From far one may lie by authority.

Milczeć. To be silent.

Milcz pan!	Be silent; be quiet.
Cicho, milczeć, pst!	Peace, hush, quiet!
Trzymaj pan język na wodze.	Hold your tongue.
Milczcie!	Keep your peace.
Proszę kazać milczeć temu dziecku.	Hush this child.
Zmusiliśmy go do milczenia.	I'll make you hold your tongue.
Zatkaliśmy mu gębę.	We put him to a non-plus; he was put to silence.
Ja nie mogę o tem milczeć. Od mówienia o tem utrzymać się nie mogę.	I cannot forbear speaking of it.
Świerzbi go język.	His tongue itches.
Jemu usta nie spoczną.	His tongue runs upon wheels.
Głębokie milczenie.	A sullen silence.
Kto milczy, zezwala.	Silence gives consent.
Tym postępkiem zmusi pan wszystko do milczenia.	By so doing you will stop people's mouths.
Nasze działa zmusiły do milczenia działa nieprzyjacielskie.	Our cannon has silenced that of the enemy.

Przyzwyczaić -się, przywyknąć.	To accustom, to be accustomed.
Pan się musi przyzwyczaić do tego.	You must accustom yourself to it.
Przyzwyczajenie to druga natura.	Custom is second nature.
Ja do tego przyzwyczajony.	I have got used (accustomed) to it.
Dzieci do roboty wczas przyzwyczajać należy.	Children must be accustomed to work early.
On miał zwyczaj mawiać.	He used to say (would say); he was wont to say.
Miałem zwyczaj, przywykłem do...	I was in the habit of...
To zwyczaj kraju naszego.	That is the practice with us.
On zna język tylko z praktyki.	He knows this language only by rote.
On tak przywykł.	He is used to it.
Należy go odzwyczaić od tego.	He must be broken of that habit.
On odwyka od gry.	He leaves off gaming.
Ja zupełnie odwykłem od tego.	I am altogether out of practice.

Szukać, próbować, znajdować.	To seek; to try, to endeavour; to find.
Szukam mego kapelusza.	I am looking for my hat.
On szukał swego brata.	He went in search of his brother.
Szukaj pan, jak się panu podoba, pan szuka napróżno.	You are searching in vain.
To znaczy szukać igły w stogu siana.	It is like seeking a needle in a bundle of hay.
Szukaj a znajdziesz.	Seek and you will find.
On szukał kłótni ze mną.	He picked a quarrel with me.
On wszystko obszukał.	He has rummaged every where.

Ja to obejrzałem dokładnie. — I have closely investigated it.

Zależy od spróbowania. — T'is but trying.

Chce pan spróbować tego kapelusza? — Will you try on this hat?

Próbować złoto. — To try gold by the touchstone.

Starać się będę zodowolnić pana. — I will endeavour to content you.

Znalazłem to przypadkowo. — I hit on it by chance.

Jego znaleźć nie można. — He is not to be found out.

Znalazł pan drogę? — Did you find your way?

Muszę się dobrze obejrzeć. — Give me leave to consider where I am.

Ja go odszukam. — I will wait upon him.

On znajdzie człowieka po myśli. — He will find his match.

Tę książkę wszędzie znaleźć można. — This book is to be had (found) every where.

On wynalazł nowy system. — He invented a new system.

Odkrycie nowego świata. — The discovery of the new world.

Wynalazca drukarstwa. — The inventor of typography.

On prochu nie wynajdzie! — He is no conjurer.

Zgadywać, podejrzewać, pojmować, rozumieć, sądzić.

To guess; to suspect; to conceive; to judge, to suppose.

Zgadnij pan, co mam tutaj. — Guess what I have got here.

Pan zgadnął. — You have hit upon it.

Pan prawie zgadnął. — You are very near the point.

Pan wcale nie zgadnął. — You are very far off.

Może pan odgadnąć tę zagadkę? — Can you solve this charade (riddle)?

Pan może sto razy zgadywać, a przecie pan nie odgadnie. — You may guess a hundred times and yet you will not guess it.

Tego zgadnąć nie można.
There is nothing to guess.

Pan mię podejrzewa że zdradziłem pana.
You suspect me of having betrayed you.

Podejrzenie na niego pada.
They suspect him of it.

Pan nadto podejrzliwy.
You are too suspicious.

To można było przewidzieć.
That might have been anticipated.

Jak go pojąć można, kiedy on się sam nie pojmuje.
How could you understand him? he does not understand himself.

O ile pojąć mogę.
By what I find; as far as I can understand.

Nie pojmuję jego postępowania.
I do not know what to think of his behaviour.

Wiem, co chcę powiedzieć.
I know what I mean.

To się rozumi; naturalnie.
That is understood; of course.

On zna się na muzyce, on zna się na malarstwie.
He understands music, pictures.

Dałem mu do zrozumienia.
I gave him to understand.

On żart rozumi.
He takes a joke very well.

Ja rozumię dokąd on zmierza.
I take the hint.

On innych podług siebie sądzi.
He judges others by himself.

On zdrowo sądzi o wszystkiem.
He forms a sound judgment of things (without prepossession).

To przesądy.
These are prejudiced, preconceived opinions.

Nie należy sądzić z pozoru, z pierwszego spojrzenia
One must not judge at first sight.

To tylko lekkie przypuszczenie.
That is a mere supposition (hypothesis).

Łatwo z miejsca tego wniosek wydobyć.
We may easily gather from this passage.

Należy sądzić, że . . .
It is to be supposed that . . .

Jak można sądzić, że . . .
How can it be supposed that. .

Ja za wiele zawierzyłem sercu memu.
I presumed too much.

Myśleć, wątpić.	To think, to consider; to doubt.
Nie wiem co myśleć o tem.	I am at a loss what to think of it?
Myślę zupełnie jak pan myśli.	I am of your way of thinking.
Ja jestem pańskiego mniemania.	I am of your opinion.
Co głowa to rozum.	So many men, so many minds.
Przedstaw sobie pan moją radość.	Imagine my joy.
Ja już myślałem nad tem, jakby go można było wyswobodzić.	I have been thinking of the means to save him.
Pomyślę nad tem.	I will consider it.
Co pan sobie myśli, tak postępując?	What do you mean by that?
On to bez namysłu uczynił.	He did it unwillingly.
On nie miał złego na myśli.	He did not mean any harm.
Podły ten, co o tem inaczej myśli.	Evil be to him who evil thinks.
Myślę że dzisiaj przybędzie.	I think he may arrive to-day.
O czem pan myśli?	What are you musing about?
To moja myśl.	That is what I fancied.
To mię na tę myśl wprowadziło.	That made me think of...
To mi nigdy na myśl nie przyszło.	It never entered (into) my mind.
Tysiąc myśli przechodziło mi przez głowę.	A thousand thoughts passed through my mind.
Pomyśl pan co pan czyni.	Mind what you are about.
O tem nigdy nie myślano.	This was never thought of.
Nie miałem najmniejszej myśl o tem.	I had no idea of it.

Myśleć, wątpić.	To think, to consider etc.
Pan nad tem długo przemyśla.	You are musing a long time.
Pan nie wie co pan mówi.	You don't consider what you say.
Myślałem długo nad tem,	I thought of it; I have considered it.
On sobie myśli być wielkim człowiekiem.	He fancies himself a great man.
On buduje zamki na lodzie.	He builds castles in the air.
Mnie przyszła chęć ją odwiedzić.	I took a fancy of visiting her.
On był cały w myślach pogrążony.	He was rapt in thought (deeply absorbed in meditation).
Wątpi pan o tem?	Do you doubt it?
Ja o tem wcale nie wątpię.	I do not doubt it.
Bez wątpienia.	No doubt (no question); doubtless; without any doubt.
On wątpił o tem.	He called it into question.

Przypomnieć, zapomnieć.	To remember; to forget.
Przypominam sobie, że mi pan to powiedział.	I recollect you told it me.
Zapomniałem o tem zupełnie.	I have quite forgotten it.
Zupełnie mi wyszło z pamięci.	It is quite out of my mind.
Przypomnij mi pan o tem.	Be sure and remind me of it.
To mi właśnie na myśl przychodzi.	It recurs to my mind.
Ja to sobie przypominam z przyjemnością.	I recollect it with pleasure.
Przypomnij mu pan moją osobę.	Remember me to him.
O ile sobie przypomnieć mogę.	As far as I can remember.
W tej chwili nie mogę sobie przypomnieć.	It does not occur to me at this moment.
To słowo mi wyszło z pamięci.	The word has escaped (slipped) my memory.

To poszło u mnie w zapomnienie.	I have consigned it to oblivion.
To oddane zapomnieniu.	That is buried in oblivion.
Od Bóg wie kiedy.	Within the memory of men.
To u mnie jeszcze w świeżej pamięci.	It is still quite fresh in my memory.
On pamięta na dobrodziejstwa.	He remembers (is mindful of) the favours.
Na pamiątkę.	As a keepsake.
On do tego stopnia się zapomniał, że . . .	He forgot himself so far as to . . .

Znać, wiedzieć. To know.

Zna go pan?	Do you know him?
Znam go z widzenia, z imienia.	I know him by sight, by name (by reputation).
My z nim starzy znajomi.	I have been long acquainted with him; he is an old acquaintance of mine.
Ja pana z nim zaznajomię.	I will make you acquainted with him.
On się bardzo ucieszył, widząc się pomiędzy znajomemi.	He was overjoyed to find himself among his old acquaintances.
To mej wiedzy nie doszło.	That has not come within my knowledge.
On mię poznał po głosie.	He knew me by my voice.
Myśmy go zaraz poznali.	We recognised him immediately.
Jak się pan o tem dowiedział?	How came you to know it?
O ile wiem.	For all I know (as far as I know: to my knowledge).
Gdybym ja to wiedział.	If I had known it.
Nikt, o ile mi wiadomo.	Nobody that I know.
Pan jutro o tem wiedzieć będzie	You will learn it to-morrow.
Nie wie pan o tem?	Don't you know it?
To mi dobrze wiadome.	I am not ignorant of the fact.

Ja to rozumię. I know tho thing to my cost.

Wiem o tem dokładnie, z pewnością. I know it for certain.
On to zrobił bez mej wiadomości. He did it without my knowledge.

Wierzyć, spuścić się, powierzyć, spodziewać się, oczekiwać. To believe; to trust; to hope, to expect.

Wierzę panu. I believe you.
Wierz pan memu słowu. Take my word for it.
Bardzo chętnie temu wierzę. I have a strong notion that is so.
Jak temu wierzyć? How can I believe that?
To prawie nie do uwierzenia. It is scarcely credible.
Jest wiele łatwowiernych ludzi. There are some men so credulous.

Myśli pan, iż on to uczyni? Do you think he will do it?

Ja tak myślę, nie myślę I think he will (he will not).
On w Boga nie wierzy. He does not believe in God.
Jestem o tem przekonany. I am convinced of it.
Ja go przekonał o tej prawdzie. I have persuaded him of that truth.

Spuść się pan na to. Depend upon it.
Ja zupełnie na panu polegam. I depend entirely upon you.
To człowiek, na którego spuścić się można. He is a man to be depended upon.
Nie spuszczaj się pan na nich. Do not count (reckon) upon them.
Ja się panu powierzam. I repose my trust in you.

On zyskał zaufanie księcia. The prince puts confidence in him.

Jemu to powierzono. He has been trusted with it.
Oni sobie nie dowierzają. They mistrust one another.
Cicha woda brzegi rwie. Smooth water runs deep.
Spuśćmy się na Boga. Let us trust in God.
Spodziewam się że przyjdą. You will come, I hope.

Ja w panu całą nadzieję pokładam.	All my hopes are in you.
Mogęż się spodziewać widzieć pana dzisiaj?	May we hope to see you again to-day?
Ona ma ciągle jeszcze nadzieję.	She has hopes still.
Nie spodziewałem się tego.	I did not expect it.
Straciłem całą nadzieję.	I have renounced all hope.
Ona w rozpaczy.	She gives up all hope; she despairs.
To go wiedzie do rozpaczy.	That drives him to despair.
Czekam go, aż przyjdzie.	I will wait till he comes.
Oczekiwałem pana z niecierpliwością.	I have been anxiously waiting for you.
Mnie już czekać nudno.	I am tired of staying.
Kazał nam długo czekać.	He kept us long waiting.
On przyszedł niespodzianie.	He came quite unexpected.
Mamże czekać na pana?	Shall I wait for you?
Pan długo czekać może.	You may wait for me till doomsday!

Życzyć, chcieć, módz, odważyć -się, pozwolić.

To wish; to be able; to dare; to allow.

Co pan chce abym robił?	What do you want me to do?
On chce, byście słuchali.	He will have you obey.
On chce jutro wyjechać.	He has a mind to set out to-morrow.
Ja chcę aby tak było.	I will have it so.
Panu dadzą wszystko, co sobie pan życzy.	You shall have all that you wish for.
On nie wie sam czego chce.	He does not know his own mind.
On mi dobrze życzy.	He wishes me well.
Ona mi życzy nie dobrze.	She bears ill will against me.
Do kogo pan życzy?	Who is it you want?
Z wolą, czy bez woli.	Willing or unwilling.

Gdyż tak nam się podoba.	For this is our will.
Jemu nie brak na dobrej woli.	He wants no good-will.
On życzy tego z upragnieniem.	He longs for it.
Życzę panu szczęścia wszelkiego	I wish you all happiness.
Chciałbym wiedzieć.	I should like to know.
Życzę panu wiele szczęścia z nowym rokiem.	I wish you a happy new year.
Życzyłem mu szczęścia do jego małżeństwa.	I have wished him joy on his marriage.
Nie mogę przyjść wcale.	I cannot possibly come.
On czyni wszystko co może.	He does all he can.
Ratuj się kto może!	Let every body shift for himself.
Gdyby młodzi wiedzieli, a starzy chcieli.	If youth had experience and old age ability.
To być może.	That may be.
To być nie może.	It cannot be.
Jak to być może? Czy to być może?	How could it be possible? — Is it possible?
Ja tu nic zrobić nie mogę.	I can do nothing in that affair.
Pan z nim wiele może.	You have a great power over him.
Chcę zrobić co możliwe.	I'll do what ever lies in my power.
To zdażyćby się mogło.	It may happen.
To dość możliwe.	It is very possible.
To zupełnie niemożliwe.	That is quite impossible.
Niemożliwego nikt czynić nie jest obowiązany.	There is no doing impossibilities (there is no flying without wings).
Ja dłużej znosić nie mogę.	I can bear it no longer.
On temu nie może podołać.	He is not equal to it.

On nie jest w możności zapłacić tej summy.	He is not able to pay this sum.
Gdy pan się odważy.	If you dare.
Ja się poważam utrzymywać, że on ma racyę.	I dare say he is right.
Ja się ośmieliłem . . .	I have taken the liberty (made bold).
Na wszelki przypadek.	At all hazards (risks). At random.
On przy tem nic nie odważa.	He risks nothing thereby.
On odważa wszystko za wszystko.	He ventures all.
Kto nic nie odwaza, nic nie zyskuje.	Nothing venture, nothing have.
Pozwól mi pan słowo.	Allow me one word.
Pan pozwoli mi, że . . .	Allow me to . . . (do not take it amiss).
Za pańskiem pozwoleniem.	By your leave.
On nie ma na to pozwolenia.	He is not allowed to do it.
On sobie za wiele pozwala.	He takes a great latitude.
Daj mu palec, to on chce ręki.	Give him an inch and he'll take an ell.

Słuchać, wzbraniać się, przeszkadzać, zakazać, musieć.	To obey; to refuse; to prevent; to forbid; to compel; to be obliged.
Należy go słuchać.	He must be obeyed.
On żąda aby go słuchano; on nie chce by mu okazywano nieposłuszeństwo.	He will not be disobeyed.
Namiętności powinny słuchać rozsądku.	Passions must be under the control of reason.
My słuchamy siły, konieczności.	We yield (submit) to a superior force, to necessity.
Trudno mu będzie poddać się temu.	He will hardly submit to it.
On mu się sprzeciwia.	He resists him, copes with him.

On się tęgo trzyma swego mniemiania.

On mi to otwarcie odmówił.

Otrzymał odmowę.

Kto nie chwyta sposobności, żałuje tego potem.

Ja nie mógł przyjść.

Ja mu przeszkodzę to czynić, co on powiada.

To mu nie wzbroniło zrobić tego.

To dla mnie wielka przeszkoda.

Pojedynki są wzbronione.

Gazetę zakazano.

Boże uchowaj.

On obowiązany to czynić.

Pański obowiązek to uczynić.

On się do tego zobowiązał.

To pan zrobić musi.

Ona czyni właśnie tyle, ile musi.

Toby tak być musiało.

On się tak nie prowadzi, jakby musiał.

Muszę tam iść.

Mnie zmusili do tego.

W połowie zmuszony, w połowie dobrowolnie.

Potrzeba mię zmusza do tego.

Postanowić, namyślić się.

Co pan postanowi?

To obey; to refuse etc.

He is wedded to his opinion.

He gave me a peremptory refusal.

He met with a refusal (rebuff).

He that will not when he may, when he fain would shall have nay.

I am prevented from coming.

I shall take care to hinder him from doing what he says.

Notwithstanding that, he did it.

That is a great impediment, obstacle to me.

Duels are forbidden.

The newspaper has been suppressed.

God forbid.

He is obliged to do it.

You are bound in duty to do it.

He bound himself to do it.

You must do it.

She acts just as she ought.

It ought to be so.

He does not behave as he ought.

I must go thither

I was compelled to do it.

Partly compelled, partly voluntarily.

I am forced by necessity to do so.

To appoint, to determine, to intend; to cause.

What do you resolve upon?

Co pan zrobić postanowił? — What do you intend to do?

Pan powinien na co się namyślić. — You must come to a resolution.

To moje stałe postanowienie. — It is my firm (set) resolution; I am firmly resolved upon it.

On się do niczego namyślić nie może. — He cannot make up his mind.

Jeszcze nic nie postanowiono. — There is nothing settled as yet.

Taraz to skończone. — The matter is settled.

Zanim się pan namyśli... — Before you determine whether...

Co pan o tem myśli? — What do you intend (mean) by that?

To umyślnie, z postanowieniem. — It is on purpose (on set purpose).

To nie było mojem życzeniem. — I did not intend that.

Lekarstwa, które on zażywał, przyczyniły się do jego śmierci. — The medicines which he has taken occasioned his death.

Sposobność robi złodzieja. — Opportunity makes the thief.

Kazał miasto zapalić. — He caused the town to be set on fire.

Czynić, działać, robić. — To do, to make etc.

Czyńcie, jak chcecie aby wam czyniono. — Do as you would be done by.

Ja to zrobić każę. — I will get it done.

Nie wiedział co miał z tem działać. — He did not know what to make of it.

Suknia robi człowieka. — Fine feathers make fine birds.

Mam wiele do robienia. — I have a great deal to do.

Ja tem zatrudniony. — I am busied with it.

Jeźli to zdziałać można. — If that be practicable.

Ja to zrobię w każdym razie. — I will do it in one way or another.

Co mam z tem robić? — What shall I do with it?

Czyby to pan uczynił? — Would you do this?

Użyję do tego sił wszelkich.	I shall do my utmost.
On to robi umyślnie.	He does it on purpose (with a design).
On to uczynił z własnego popędu.	He did it of his own accord (head)
Każdy postępuje po swojemu.	Every one acts to his understanding.
Cóż mam czynić w takim razie?	What would you have me do in such a case?
Co ja panu zrobił?	What harm have I done you?
Ja pana bardzo utrudzam.	I give you much trouble.
Co panu to czyni?	What is that to you?
On pokazuje się wesołym, ukrywając gniew.	He sets a good face on a bad game.
Ten człowiek gotów na wszystko.	He is a man capable of doing every sort of mischief.
Z nim bardzo źle postępowano.	He has been unfairly dealt with.

Dać, brać. To give; to take.

Daj nam pan co do jedzenia.	Give us something to eat.
Kto prędko daje, we dwoje daje.	He that gives soon gives twice.
Pan mi więcej dać musi.	You must give me more.
On mi darował bukiet kwiatów.	He presented me with a nosegay.
Małe podarunki utrzymują przyjaciół.	Small presents keep up friendship.
Jego ojciec dawał mu na drobne wydatki.	His father allows him so much for his trifling expenses.
Daj mu pan cokolwiek.	Give him ever so little.
Wydaj mi pan resztę.	Give me my change.
On mu to oddał.	He gave it back to him.
Ja panu we dwoje zwrócę.	I shall return it to you twofold.
Każdemu oddajcie, co mu należy	We ought to render every one his own; every one must have his due.
Bierz pan tyle, wiele panu potrzeba.	Take what you want (your fill).

Weź pan bez ogródki.	Take without ceremony.
Przyjmuję pańskie zaprosiny.	I accept your invitation.
Weź go pan z sobą.	Take him along with you.
Bierz pan co panu dają.	Accept what is given to you.
On chwycił moją rękę.	He took my hand.
Uchwyć pan od góry.	Take it at the top.
On schwycił oboma rękami.	He took hold of it with both hands.
Pan mię bierzesz za oszusta, głupca?	Do you take me for a knave (fool)?
Strzeż się pan, aby panu co złego nie zrobiono.	Take care of being wronged.
On potocznych słów trzyma się stale.	He takes things in the strictest manner.
Wziąwszy wszystko na uwagę.	Upon an average.
Bierze wszystkie powiastki, za prawdę.	He takes for gospel all the news that is current.
Ja to biorę na siebie.	I'll take it upon myself.
To dzieło się nie udało.	That performance did not take.
Oto tak się on znalazł przytem.	That is the method he took.
On piecze dwie pieczenie przy jednym ogniu.	He takes double (fees).
Podnieś pan rękawiczki.	Take up the gloves.
Nie warto myśleć o tem.	It is not worth picking up.
To zabiera wiele miejsca.	It takes up a great deal of room.

Pomagać, dziękować.

To assist; to thank.

Na pomoc! ratuj!	Help, help!
Temu pomódz nie można.	It cannot be helped, remedied ('t is past help).
To dla mnie pomoc wielka.	It is a great help to me.
Nie może mi pan wygodzić kilku rublami?	Can you assist (accommodate) me with a few rubles?
On jej pomógł wysiąść z powozu.	He assisted her out of the carriage.

On mu wstać pomoże.	He helps him up.
Pomagaj sam sobie, to ci i Bóg pomoże.	Help yourself.
On wspomagał biednych.	He relieved the poor.
Czyś pan pomógł temu nieszczęśliwemu?	Did you assist this unhappy man?
On mi to bardzo ułatwił.	He facilitated it considerably.
Miej pan staranie o moim synie.	Take care of my son.
Szanuj pan swe oczy.	Take care of your eyes
Ja to pańskiej opiece zostawiam.	I leave it to your care.
Jego dobrze pielęgnowano podczas choroby.	He was carefully attended during his illness.
Ona wychowuje swe dzieci.	She nurses her children.
Ta matka psuje swe dzieci.	This mother fondles her children.
To ulubieniec swej matki.	He is the fondling (darling) of his mother.
On lubi wygodę.	He loves his ease (he likes to be comfortable).
Bardzom panu za to wdzięczny.	I am very much obliged to you.
Dziękuję panu.	I thank you.
Dziękuję panu uniżenie.	I thank you most humbly.
Ja panu za to winien wiele.	I take it very kindly of you.
Pan bardzo dobrotliwy.	You are too kind, too obliging.
Dobroć pańska mię zawstydza.	I am confused at your kindness (Your kindness puts me to the blush).
Dziękuję za trud pański.	I thank you for your trouble.
Po tysiąc razy panu dziękuję.	I return you a thousand thanks.
Nie jestem w stanie dosyć być wdzięczny za dobroć pana.	I cannot thank you enough for your kindness.
Gdybym potrafił mu się za to odwdzięczyć.	If I could but make him some acknowledgement.

On mi odwdzięczył niewdzięcznością.	He proved ungrateful to me.

O uczuciach. — On sentiments.

Ja kocham brata pańskiego całem sercem.	I love your brother with all my heart.
Bardzo go kocham.	I love him dearly.
On ma dar być wszędzie lubionym.	He has the knack of pleasing every body.
Każdy go lubi.	He is beloved by every body.
Ja go bardzo lubię.	I like him very much.
On mi przylgnął do serca.	He has greatly endeared himself (is very dear) to me.
Jego bardzo lubią w tym domu.	He is very much liked in that house.
On najlepszy przyjaciel mego wuja.	He is an intimate friend of my uncle.
To jego serdeczni przyjaciele.	They are his bosomfriends.
To tak piękna kobieta!	This lady is so handsome.
Ona jest skromna i słodka.	She is modest and sweet.
Ona kocha swe dzieci.	She cherishes her children.
Ja czuję przywiązanie do niej.	I feel an attachment for her.
To bardzo miła dziewczyna.	She is an amiable, sweet girl.
Ładna dziewczyna.	A pretty girl.
Tylko ona może mię uszczęśliwić.	I cannot be happy without her.
Ona mu w oko wpadła.	She struck his eyes (she has bewitched, fascinated him).
On się w niej zakochał.	He fell in love with her.
Ja się w niej cały zakochałem.	I am quite enamoured of her.
Oni się kochają wzajemnie.	Their love is reciprocal.

Ona stroić się lubi.

She is fond of finery.

Ja nie lubię tego.

I am no friend of such things.

To mi się nie podoba.

I do not like it.

Jeźli mi się co w niej nie podoba, to jest jej duma.

What I dislike most in her, is her pride.

To mi bardzo nieprzyjemne.

I am greatly displeased with it.

Ja z tego wcale niezadowolniony.

I am by no means contented with it.

Ja tym nie zupełnie zadowolniony.

That does not quite satisfy me.

Trudno podobać się wszystkim.

It is almost impossible to please every body.

Panu wygodzić trudno.

You are hard to please (difficult to be pleased).

On z małego kontent.

He contents himself with little.

Jak się panu podoba.

As you like.

Jeźli to panu się podoba.

If it pleases you.

To mię bardzo ubawiło.

It has afforded me much pleasure.

To mię bardzo ucieszy

I shall be very glad.

Ja tem zachwycony.

I feel much delighted with it.

To tylko aby go zadowolnić.

It is merely to satisfy him.

On chwalił mój dobry gust.

He flattered me for my taste.

Pańska uwaga mi pochlebia.

I am flattered with your attention.

On ją nęcił gładkiemi słowami. On jej prawił pochlebstwa.

He flattered her with fair words.

On pochlebia kobietom.

He entertains ladies with amorous nonsense.

Co pan mówi, to bardzo pochlebne.

What you say is rather flattering.

Malarz jej trochę pochlebił.	The painter has flattered her a little.
On się pomiędzy znacznymi uwija.	He flatters (courts) the great.
To pochlebca.	He is a true wheedler.
On się przysługuje.	He is over-officious.
On ją ściskał czule.	He fondly caressed her.
On bardzo zarozumiały.	He thinks much of himself
To zarozumialec.	He is a conceited coxcomb.
Pan za wiele sobie pozwala.	You presume too much.
On udaje ważną minę.	He assumes an air of importance.
On się pyszni, nadyma. —	He is puffed up with pride; he struts about like a peacock.
On się wydaje za uczonego.	He carries it high; he plumes himself of his wisdom; he boasts of his learning.
On się uważa za bardzo mądrego.	He thinks himself very clever.
On z tego wiele sobie przypisuje.	He values himself very much upon it.
On się tem chwali.	He makes a show of it; he takes pride in it.
On się chwali z tego co uczynił.	He boasts of what he did.
On chce się pokazać wytrwałym.	He piques himself upon his firmness.
On to czyni z zarozumiałości.	He stands upon his point of honour.
On to sobie za cześć przypisuje przypisuje sobie z tego zasługę.	He thinks it an honour; he makes it his boast.
Stroi się chętnie w obce pióra.	He is fond of decking himself with feathers of other people.
Ona udaje skromną.	She affects prudery.

Ona się mizdrzy.

She minces her words, her steps, she is prim.

On bardzo zarozumiały.

He is very ambitious (of glory)

On jest ozdobą, dumą familji swojej.

He is the boast of his family.

On bardzo grzeczny dla obcych.

He is very polite with strangers.

On jest szczęśliwy w prostocie.

He is very courteous, affable.

On w tem szczególnie zręczny.

He is especially clever in this.

On w tem tęgi.

He is quite master of this subject.

On bardzo wydoskonalony.

He is a well-informed, highly accomplished, enlightened man.

On we wszystkiem zgrabny.

He is naturally handy at every thing.

Jemu rozumu nie brakuje.

He is not wanting in wit.

On człowiek uczciwy, z charakterem.

He is an honest man, a man of character.

On dziś pierwszym w towarzystwie.

This man is the hero of the day.

On jest człowiekiem wysokiego tonu.

He is a man of the highest degree, of the first rate; he has an excellent tone.

On człowiekiem zdrowego rozsądku.

He is a very reasonable man; he has common sense.

On człowiek bez zarozumienia.

He is unpretending.

On czynny, niezmęczony, dokładny człowiek.

He is an active, indefatigable, exact man.

On człowiek dobrze myślący.

He is a well-minded man.

On jest człowiekiem dobrego serca.

He is a very goodhearted man.

Ja go bardzo poważam.

I esteem, value him highly.

Ja go cenię wysoko.

I make very much of him.

Z całym szacunkiem, jaki mam dla niego.

Notwithstanding the regard I entertain towards him.

On posiada szacowne własności.	He has estimable qualities.
Szanowny starzec.	A venerable old man.
To mu zaszczyt czyni.	It redounds to his honour (reflects honour on him).
On mię zaszczyca swą przyjaźnią.	He honours me with his friendship.
On się z tego ze sławą wywiązał.	He has honourably acquitted himself of it; he came off with credit.
Pan to ceni za wysoko.	You attach too great value to it; you overrate it.
Pan tego należycie ocenić nie umie.	You do not know how to appreciate it; you underrate it.
My zawsze tych lubimy, którzy nas podziwiają.	We always love those who admire us.
Nie ma nic godniejszego podziwienia.	There is nothing more admirable.
Byłem w zachwyceniu.	I was taken up with admiration.
On wzbudza we mnie szacunek.	He inspires me with awe.
Może pana cena zadziwi.	Perhaps the price will startle you
Dziwię się, iż on nie widzi niebezpieczeństwa, w którem się znajduje.	I wonder he does not consider the danger he is in.
Czy można się dziwić że ich nie lubią?	Is it surprising if they are not beloved?
Ja się nad tem nie dziwię. (Nie dziw temu).	I do not wonder at it. (No wonder that . . .).
Na wielkie podziwienie wszystkim. (Wszystko się dziwi.)	To the great surprise of every body. (Every body wonders).
Ta wiadomość bardzo mię zraziła.	I was greatly surprised at this intelligence.
Ja był zdziwiony jego śmiałością.	I was very much astonished (quite amazed) at his boldness.

On z zadziwienia do siebie przyjść nie może.	He cannot recover from his astonishment.
Pan mię w zadumienie wprawia.	You make me wonder how . . .
On się dziwi wszystkiemu.	He makes a wonder of every thing.
On zdawał się być bardzo zadziwionym.	He looked all wonder; he was quite bewildered.
On osłupiał.	He was dumb with astonishment.
On był zachwycony.	She was enravished, wrapt in admiration.
Ja jestem bardzo zachwycony.	I am quite enraptured.
Boję się, aby on nie przyszedł.	I fear (apprehend, am afraid) he will not come.
On się boi być odkrytym.	He fears to be discovered.
Należy się obawiać, aby . . .	It is to be feared that . . .
Czego się pan obawia? Czy jest się czego obawiać?	Why are you afraid? Is there any thing to be feared?
Ja się obawiam o pana.	I am afraid on your account. (I am in fear for you.)
Kto się na gorącem spaży i na zimne dmucha.	A burnt child dreads the fire.
On dzierży swych poddanych w obawie; oni go się boją.	He keeps his subjects in awe. (They stand in fear of him).
Z obawy, aby on tego nie zrobił.	For fear (lest) he should do it.
Ja byłem jak na węglach, z obawy . . .	I sat upon thorns, fearing that . . .
Pan mię przestraszył.	You have frightened me.
On się boi własnego cienia.	He is frightened at his own shadow.
On się boi każdej drobnostki.	He startles at a trifle.
On wyszedł z tego ze strachem.	His fear was his only punishment.
Strach dziwny ogarnął tłum.	The crowd was seized with panic.

Myśl sama o tem w dreszcz mię wprawia.
I shudder to think of it.

Dreszcz mię przeszedł.
I was seized with a cold shudder

Straszy w tym domu.
This house is haunted.

Nie bój się pan; niech pan nie porzuca przedsięwzięcia ze strachu.
Do not be dismayed; this ought not to deter you from your purpose.

Niech to panu nie zawadza.
Do not be uneasy about it.

Jego łatwo pozbawić odwagi.
He is easily intimidated, disheartened.

Pan mi dodaje odwagi, ożywia mię.
You put heart into me, encourage me; you revive my drooping courage.

Śmiało!
Come, cheer up! Take heart (courage); be of good cheer.

Pan mi bierze odwagę.
You discourage me from doing it.

Tylko z odwagą.
Be not disheartened.

Uspokój się pan.
Compose yourself.

Staraj się pan go uspokoić.
Try to procure him relief.

Dobroć pańska dodaje mi odwagi.
Your kindness encourages me.

Ja się uspokajam powoli.
I recover myself a little.

Nie gniewaj się pan.
Do not be angry.

Uśmierzaj pan gniew swój.
Moderate your anger.

Ja jego gniew ukróciłem.
I disarmed his wrath.

On łatwo w gniew wpada.
He easily flies into a passion.

Osusz pan łzy swoje.
Wipe away (dry up) your tears.

On się nadzieją pociesza.
He consoles himself with the hope.

To wielka ojcu pociecha.
It is a great comfort for a father.

On po swej stracie niepocieszony.	He is inconsolable about his loss.
Staram się go pocieszać po śmierci syna jego.	I endeavour to comfort him on the death of his son.
Na co się pan użala?	What do you complain of?
Pan pożałuje tego.	You shall repent of it.
Ja się pożalę u ojca pańskiego.	I shall complain of it to your father.
Mam przyczynę żallć się na was.	I have good reason to complain of you.
Ona się bezustannie żall.	She is always lamenting.
On udaje żalącego, strapionego.	He makes his case very woful; he makes a poor mouth.
On na mnie ma żale.	She pouts at me.
On mi się wykrzywia.	He looks sour at me.
To mi bardzo nie miło.	I am greatly displeased, disgusted with it.
On bardzo się na nas gniewa.	He is very angry with (enraged against) us.
To go do złości przyprowadziło.	That made him fly into a great passion.
On bardzo drażliwy.	He is very touchy.
Pan go za nadto drażni.	You provoke, vex him too much.
On nadzwyczaj kłótliwy z natury.	He is hot-headed; he is of a choleric temper.
Dla czego pan płacze?	Why are you weeping?
Ona zalała się łzami, zaczęła płakać.	She burst into tears; she fell a-crying.
Ona wylewała łzy gorzkie; płakała gorzko.	She shed bitter tears; she wept bitterly.
Ona płacze z troski.	She weeps with sorrow.
Ona wylała łez zdroje.	She shed a torrent of tears.
Dla czego pan tak smutny?	Why do you look so sad?
To mię niepokoi, wprawia w obawę.	It gives me great concern
To go martwi.	That distresses him.

To go bardzo smuci. It grieves him much.
Ja pana szczerze żałuję. I pity them sincerely.

On wart pożałowania. It is a pity for him.
Wielka szkoda, że . . . It is a thousand pities that . . .
Żałuję, że tam nie byłem. I regret that I was not there.

Bardzo mię boli, żem pana obraził. I am verry sorry I have offended you.
To go bardzo zmartwiło. He felt extremely mortified.

Tego mi żal serdecznie. It grieves me to the very heart.

Na mój żal największy. Much to my regret.

To mię bardzo boli. I am very sorry for it.
Wszyscy żałują tego człowieka. He is generally regretted.

Uczują brak tego człowieka. That man will be missed.

On przytłoczony boleścią. He is very much depressed (dejected).

On prawdziwie tego żałuje. He repents it earnestly.

Smutek ściska za me serce. My heart is ready to burst with grief; I am vexed to the very heart.

Smutek serce gryzie. Grief preys upon the heart.
Człowiek ze zgryzotami sumienia. A man tormented by the stings of his conscience.

On tą nowiną bardzo ucieszony. This news gave him much pleasure (he rejoiced at it).

On się bardzo tem ucieszył. He is overjoyed at it.

To mię cieszy serdecznie. I am heartily glad of it.
To wesell ducha. It makes one merry.
On nie swój z radości. He cannot contain himself for joy.

Radość jaśniała z każdej twarzy.	Joy beamed on every countenance.
Oni bardzo się bawili na wsi.	They enjoyed themselves very much in the country.
Jego muzyka raduje bardzo.	He takes a delight (he delights) in music.
To bardzo zabawne zajęcie.	It is very amusing.
To mię bardzo zabawia.	It amuses me very much.
On bawił całe towarzystwo.	He amused the whole company.
Ja byłem tak ucieszony, iż...	I felt so delighted that...
Z czego pan się śmieje?	What do you laugh at?
Ja na głos się rozśmiałem.	I burst out laughing.
On się od śmiechu trzymał za boki.	He was ready to split his sides with laughing.
On się z całego gardła śmieje.	He laughs as if for a wager.
Myśmy się serdecznie uśmieli.	We laughed heartily.
On sobie śmieje się pod nosem.	He laughs in his sleeve.
Pan mię do śmiechu pobudza.	You are very pleasant indeed.
To bardzo śmieszne.	It is very ridiculous.
My się porządnie uśmiejemy.	We shall have fine sport by and by.
Śmieją się z niego.	He is laughed at.
Ja to tylko dla żartu powiedziałem.	I said it in jest.
Kto śmieje się ostatni, ten najlepiej się śmieje.	They will be best off who laugh last.
Nie ma powodu do śmiechu.	There is nothing to be laughed at.
Uśmiech złośliwy.	A malicious sneer.
Oni się uśmiechają na słowa pańskie.	They smiled at your words.
On potrafi zawsze powiedzieć co śmiesznego.	He is very facetious.
Pan pewnie tylko żartuje?	You are facetious Sir. You mean that as a jest?
To był tylko żart.	I was merely joking.
Ja to tylko dla żartu zrobiłem.	I did it for fun.

Żart na stronę.	In good earnest, without jesting.
Oni go wyśmiewają.	They made game (sport) of him.
Z nim żartować nie dobrze.	He is not to be trifled with.
On zrobił żart z tego.	He turned it off with a laugh.
Za daleko żart prowadzicie.	That's carrying the joke too far.
Pan mi psotę wyrządził.	You played me a trick.
Pani żartuje łaskawie.	You are pleased to banter, Mylady.
Wszystko mi jedno, co inni o tem powiedzą.	I care not a straw for what they will say about it.
To trefniś, żartowniś.	He is a joker, a merry man.
Jak pan dzisiaj wygląda!	What a pickle you are in!
Pan rzeczywiście zabawny.	You are a pretty fellow indeed.
To psota, to żart.	It is a prank, a joke.
Wszystko to żarty.	All this is but a farce.
On z nią żartuje.	He is dallying, fooling with her.
On się robi śmiesznym.	He makes himself ridiculous.
Cały świat naśmiewa się z niego.	He is the laughing-stock of others.
On to obraca w śmieszność.	He turned it into ridicule.
On się obraża pańskim żartem.	He takes offence at your joke.
On się wszystkiem obraża.	He is offended at every thing.
Ona się czuła być obrażoną.	She felt hurt, affronted; she took umbrage at it.
Pan go obraził głęboko, do żywego.	You have stung him to the quick.
Jego osobiście zbezczeszczono.	They have outraged him in his person.
Sława jego zaczepiona.	He has been outraged in his honour.
Jak że pan głupi, prosty!	What a blockhead you are.
Pan jesteś durniem.	You are a simpleton.
Pan bez wychowania.	You are a naughty fellow.

On nagadał mi grubijaństwa	He abused me; he used gross language to me.
On każdego obraża.	He abuses every body.
On go aż do domu grubijaństwa mi prześladował.	He abused him even in his own house.
On mię obrzucił obelgami.	He inveighed against me.
Oni wyśmiewają jego nędzę.	They made a mockery of his misery.
Jego postępowanie jest poniżające.	This step is considered as degrading.
On się do tego stopnia poniżył.	He stooped to that.
Nieszczęście bardzo go poniżyło.	The misfortune has humbled him very much.
On sobie z tego nic nie robi.	He disregards it; he makes light of it.
On sobie z nią poniżająco postąpił.	He treated them with contempt, disdain (contemptuously).
Pan gardzi mą przyjaźnią.	You disdain my friendship, my offers.
Jeźli się pan chce zniżyć i pisać do niego.	If you can condescend to write to him.
On ściągnął na siebie pogardę wszystkich.	He has fallen into contempt.
Ja podobnemi nieprzystojnościami zawsze pogardzam.	I always despised such meanness.
Oni pogardzili wszystkiemi memi radami.	You have set at naught all my counsels.
Ja ją nienawidzę.	I abhor, detest him.
On nienawidzi go śmiertelnie.	He hates him mortally (bears a mortal hatred to him).
On wszędzie znienawidzony.	He is the execration of every body.
On złości się na mnie.	He owes me a grudge.
On to z nienawiści do mnie czyni.	He does it out of spite, through resentment.

Ja mam do niego odrazę.	I have an aversion for him, a dislike to him.
On wywarł na mnie swój gniew.	He vented his spleen upon me.
On zły na swego pana, gdyż mu nie pozwolił...	He was disgusted with his master for refusing...
On pomścił swego ojca.	He revenged his father.
On na mnie się zemścił.	He revenged himself (executed vengeance) on me.
Oko za oko, ząb za ząb.	Tit for tat.
Ręka rękę myje.	We must help each-other.
Ona zazdrosna swej siostrze, dla jej urody.	She envies her sister's beauty.
Ja mu jego szczęścia nie zazdroszczę.	I do not envy his happiness.
Lepiej być zazdroszczonym, jak politowanym.	Better envied than pitied.

Niektóre przysłowia. — A few proverbs.

Ten bogaty kto na małem przestaje.	Contentment is beyond riches.
Jak kto sobie pościele, tak się wyśpi.	As you make your bed, so you must lie down.
Należy wyć z wilkami.	You must howl when others yell.
W nocy wszystkie koty szare.	When candles are out, all cats are grey.
Kto zbiera siać musi.	We must sow, before we can reap.
Nie chwal dnia przed wieczorem.	One must not proclaim victory beforehand.
Jedna jaskółka nie przyniesie lata.	One swallow makes not a spring.
Kto rano wstaje temu Pan Bóg daje.	Early to bed and early to rise, makes a man healthy, wealthy and wise.
Lenistwo początkiem występku.	Idleness is an inlet to all vices.

Kto przebiera, nie wybierze.	He chooses for the worst.
Między ślepymi, jednooki królem.	In a country of blind people, the one-eyed man is king.
Poznać mistrza po dziele.	An artist is known by his performance.
Nowa miotła dobrze zmiata.	A new broom sweeps clean.
Z potrzeby czyń cnotę.	You ought to make a virtue of necessity.
Człek bez pieniędzy, to ciało bez duszy.	No money, no paternoster.
Nie ma róży bez kolców.	No rose without a thorn.
Nie ma reguły bez wyjątku.	There is no rule without an exception.
Każda liszka swój ogon chwali.	Home is home though it be ever so homely.
Natura ciągnie wilka do lasu.	What's bred in the bone, can never be out of the flesh.
Niczem prorok w swym kraju.	No prophet is believed in his own country.

Dictionaries of foreign languages published by

Otto Holtze's successor in Leipzig.

a. Dictionaries in 8. (stitched).

Helms, Danish-norweg.-German a. German-Danish-nor. M. 8.25
— Swedish-German and German-Swedish . . . . „ 9.—
Kaltschmidt, English-German and German-English . „ 8.25
— French-German und German-French . . . . „ 6.60
Kreussler u. Volbeding, Latin-German a. German-La. „ 5.70
Potocki, Polish-Russian . . . . . „ 10.50
— Russian-Polish . . . . . „ 10.50
— Russian-German and German-Russian . . . . „ 4.80
Schmidt Russian-German and German-Russian . . . „ 9.—
Weber, English-German and German-English . . . „ 4.50
— Italian-German and German-Italian . . . . „ 9.—

b. Pocket-Dictionaries in 16. (stitched).

German-Bohemian and Bohemian-German . . . . M. 3.50
— Danish and Danish-German . . . . . „ 3.50
— Dutch and Dutch-German . . . . . „ 3.50
— English and English-German . . . . . „ 2.50
— French and French-German . . . . . „ 2.50
— Hungarian (II. Part in the press) . . . . . „ 2.20
— Italian and Italian-German . . . . . „ 2.50
— Newgreek and Newgreek-German (new edition) . „ 6.—
— Polish and Polish-German . . . . . „ 3.50
— Russian and Russian-German (new edition) . . . „ 4.50
— Spanish and Spanish-German . . . . . „ 4.50
— Swedish and Swedish-German . . . . . „ 3.50
English-Bohemian and Bohemian-English. 5.10
— Dano-norwegian and Dano-norwegian-English . . „ 3.50
— Dutch and Dutch-English . . . . . „ 3.50
— Italian and Italian-English . . . . . „ 3.—
— Polish and Polish-English . . . . . „ 5.—
— Russian and Russian-English . . . . . „ 3.50
— Spanish and Spanish-English . . . . . „ 4.—
— Swedish and Swedish-English . . . . . „ 3.50
French-Danish and Danish-French . . . . . „ 3.50
— Dutch and Dutch-French . . . . . „ 3.50
— English and English-French . . . . . „ 3.—
— Italian and Italian-French . . . . . „ 3.—
— Polish and Polish-French . . . . . „ 3.50
— Russian and Russian-French . . . . . „ 3.50
— Swedish and Swedish-French . . . . . „ 3.50
Italian-Danish and Danish-Italian . . . . . „ 3.50
Russian-Polish and Polish-Russian . . . . . „ 3.50
— Swedish and Swedish-Russian . . . . . „ 4.50
Greek-German (of I. A. E. Schmidt) . . . . . „ 3.50
German-Greek (of I. A. E. Schmidt) . . . . . „ 3.50
Greek-Latin (of Dr. E. F. Leopold) . . . . . „ 4.—
Hebrew-German (of Dr. I. Fürst) . . . . . „ 3.—
— Latin (of Dr. E. F. Leopold) . . . . . „ 2.25

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG 6121 K3 1898
Kasprowicz, Erazm Lucyan
Rozmowy w polskim i angielskim jezyku przez E. Kasprowicza i J. Corneta